

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका

अनागारिका न्याणशीला स्मृतिग्रन्थ

Commemorative Volume of Anagarika Nyanasheela

दिवंगत जाणशीला गुरुमांया संस्मरण किपात

दिवंगत पाँचौं संघनायक भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरसहित
शाक्यसिंह विहारया धम्महलय्

दिवंगत भिक्षु धम्मपाल महास्थविरसहित गुरुमापि नापं

गुरुमापिं प्रव्रजित जगु ५० दँया लसताय् देछागु
अभिनन्दन पत्रतलिसे

म्यानमार सरकारपाखें वि.सं. २०६० चैत्र १९ गते खुन्हु
'महासद्धम्मजोतिकधज' उपाधि देछागु

सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी. ओलीपाखें
सम्मान-पत्र देछागु

दिवंगत संघनायक भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरया सम्मखुय्
तत्कालीन मन्त्री प्रकाशमान सिपाखें अभिनन्दन पत्र देछागु

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका

अनागारिका न्यासशीला स्मृतिग्रन्थ (Commemorative Volume of Anagarika Nyanasheela)

पिकाक
श्री शाक्यसिंह बिहार
थैना, यल

अनागारिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ प्रकाशन समिति

- सल्लाहकारपि - भिक्षु चन्द्रगुप्त महास्थविर
- अनागारिका सत्यशीला
- आर. वि. वन्द्य
- संयोजक - अनागारिका ज्ञाणवती
दुजःपि - अनागारिका धरणी
- अनागारिका वजिरा
- अनागारिका अरियज्ञाणी
- देवेन्द्र वज्राचार्य
- डा. केशरी वज्राचार्य
- हिराकाजी अवाले
- आशाराम अवाले
- विमला शाक्य
- आभा (दुवाल) अवाले

संस्करण
न्हापांगु, १००० प्रति

पिदंगु दि
बुद्ध सम्बत् २५६३
नेपाल सम्बत् १९३९
बिक्रम सम्बत् २०७६
ईश्वी सम्बत् २०१९

मू : धम्मदान

मुद्रणः
आईडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेस
ग्वाको, यल, फोन ल्या: ५५३०५२२

श्रद्धाञ्जली

दिवंगत श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां

जन्म : वि.सं. १९८३ असार पुन्हि

दिवंगत : वि.सं. २०७४ भाद्र २९ गते बिहिवार

वसपोल गुरुमांयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धका:

कामना यानाच्चवना ।

सम्पादक व प्रकाशक परिवार

श्री शाक्यसिंह विहार, थैना, ल.पु.

INTERNATIONAL BUDDHIST NUNS ASSOCIATION

Gautami Nuns Vihar
Lumbini, Nepal
Tel.: 071-580177

Govt. Regd. No. 14/051/052

C/o Dharma Kirti Vihar
Shreegha, Naghal Tole
Kathmandu, Nepal
Tel.: 01-4259466

भिन्तुना !

नेपालय् थेरवाद बुद्धशासन निस्वना बिज्याःम्ह प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया कृतित्वयात चिरकालतक म्वाकातयेत आपालं योगदान बिया बिज्याःम्ह चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका महासद्धम्मजोतिकधज अनागारिका ज्ञाणशीलाया स्मृतिग्रन्थ पिथनेत्यंगु तस्कं लसताया खँ खः ।

थुकथं शासनयात चिरकाल तक्क ल्यंका तयेगुलि थःगु जीवन हे अर्पण याना बिज्यापिं व्यक्तिपिनिगु ग्रन्थ प्रकाशनं भावी पिढिया नितिं प्रेरणा व मार्गदर्शन प्राप्त जुया च्वनी ।

ज्ञाणशीला गुरुमां शाक्यसिंह विहारयात जीवन्त याना बिज्याःम्ह जक मखु, जिमिगु संघ स्थापना कालनिसें संघया स्थायित्वया नितिं महत्वपूर्ण योगदान बिया संघया विभिन्न समस्याय् दुग्यःगु सल्लाह बिया अन्तिम घडितक नं संघया गरिमामय उपाध्यक्ष पदय् च्वना संघया विकास व विस्तार याना बिज्याःम्ह खः ।

वस्पोलया निधनं जिमिगु संघयात यक्वः हे परिहानी जूगु दु । ज्ञाणशीला गुरुमांया गुणानुस्मरणया रुपे पिथनेत्यंगु थुगु ग्रन्थ सकलसित प्रेरणादायी जुइ धैगु आशिकायासें भिन्तुना देछाना ।

अ. माधवी
महासचिव
अ.भि.संघ नेपाल

नमो तस्स विभज्जवादी तथागतस्स

श्री शाक्यसिंह विहार संरक्षण तथा विकास समिति

Shree Shakyasinha Vihara Conservation And Development Committee

पत्र संख्या:
No:

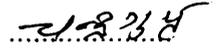

मिति:
Date:

महासद्धम्म ज्योतिकधज पदं विभूषित मृदुभाषी अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां, वि.सं. २००६ कार्तिक २८ गते ऊ. चन्द्रमणि महास्थविरया करकमलं प्रवजित जुया बिज्याम्ह खः । वसपोल गुरुमां पाठशालाय् वना व्वनेगु मौका मदुबलय् मस्तेत आखः स्यना बिज्याम्ह विशेष मिसापिन्त प्रेरणा बिया शिक्षित यायेगुलि आपालं कुतः याना बिज्याम्ह, परियत्ति शिक्षा स्थापना कालं निसं मदिक्क विद्यार्थीपिन्त परियत्ति शिक्षा स्यना बुद्धधर्मय् शिक्षित याना बिज्याम्ह खः । श्री शाक्यसिंह विहार सुव्यवस्थित रुपं संचालन याय्गु ज्याय् पुज्यपाद संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरयात लिघंसा, अथेहे शाक्यसिंह विहारया थी थी संघ संस्थाय् आबद्ध जुया क.घाना बुद्धशासन उन्नति व अभिवृद्धिया नितिं आपालं योगदान बिया बिज्याम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां वि.सं. २०७४ भाद्र २९ गते दिवंगत जुया बिज्यात । वसपोल गुरुमांयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धका श्रद्धाञ्जली व्यक्त याना च्वना ।

वसपोल परलोक जुया बिज्यागु निदं क्यंगु पुण्य तिथिस वसपोलया निर्वाण कामना यासे स्मृति ग्रन्थ प्रकाशन जुइगुलिई भिन्तुना देछनाच्वना ।

Dhamma.Digital

भिक्षु चन्द्रगुप्त
विहार प्रमुख

श्री शाक्यसिंह विहार, १८९, थैना टोल, ललितपुर - १२, नेपाल
Shree Shakyasinha Vihara, 189, Thaina Tole, Lalitpur - 12, Nepal

सम्पर्क नं.: ५५२४७६०
Tel no: 0977-1-5524760

भिन्तुना

नेपाःया बुद्धशासनय् तधंगु योगदान बिया बिज्यापिं गुरुमापिं मध्ये छम्ह धिसिलागु थां जुया बिज्याम्ह महासधम्म ज्योतिकधज अनागारिका जाणशीला गुरुमां खः ।

बाल्यकालनिसें बुद्धधर्मय उल्लेखनीय योगदान याना बिज्याम्ह मृदुभाषी गुरुमां भिसापिन्त आखः ब्वंका समाजय ह्युपा हया बिज्याम्ह ओकुबहाया म्हायमचा,संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्रछाँयाय् च्वना बुद्धधर्म अध्ययन अध्यापनय आपालं योगदान बियाबिज्याम्ह खः ।

गाँ-गामय् बुद्धधर्म प्रचारप्रसार यायूत सकियं जुया बिज्याम्ह वसपोल गुरुमां, अथेहे भास्सरा मा.बि. भवन निर्माण यायुगुलि योगदान बिया बिज्याम्ह खः ।

भदन्त उ चन्द्रमणि महास्थविरया उपाध्यत्वय् सन् १९४९ नोभेम्बर १३ स प्रवजित जुसानिसें निरन्तर बुद्धशासन चिरस्थायीया लागी योगदान बिया बिज्याम्ह नापं श्री शाक्यसिंह बिहार निर्माण तथा उन्नतिया लागी तःधिकम्ह भन्तेया लिधंसा जुया बिज्याम्ह गुरुमांया गुण अनन्त दु ।

श्रद्धेय अनागारिका जाणशीला गुरुमां दिवंगत जुया बिज्यागु निदं क्यगु लसताय् वसपोलया लुमन्ती स्मृति-ग्रन्थ प्रकाशन जुई त्यंगुलि वसपोल गुरुमांया निर्वाणया कामना यासे भिन्तुना देखायाच्वना ।

मिती २०७६/०५/२०

Krishna Lal Maharjan

सांसद
कृष्णलाल महर्जन

पत्र सं.:-

०८/२०७६

श्री शाक्यसिंह विहार संरक्षण तथा विकास समिति,
थैना, ललितपुर

मिति:-

वि.सं. २०७६ भाद्र २० गते

शुभकामना

नेपालय् धेरवाद बुद्धशासन नीस्वना विज्याःः प्रथम संघनायक भन्तेया अन्योन्याशिल शिष्या तथा चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका महासद्धम्मज्योतिकधज अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमांया निर्दया स्मृति पुण्यतिथिसं वसपोल गुरुमांया स्मृती वसपोलया जीवनी, व्यक्तित्व, कृतित्व, बुद्ध शासनिक क्षेत्रय् याना विज्यागु योगदान, संस्मरण आदि दुध्याका 'ज्ञाणशीला स्मृति ग्रन्थ' पिधने त्यङ्गु खं न्यने दया अत्यन्त हर्षित जुया च्चना ।

शाक्य सिंह विहार थन तक ध्येङ्केगुया लागि वसपोलं गुरुमांया यक्व हे देन दु । वसपोल गुरुमां शाक्य सिंह विहारया छगु था जुया विज्याःः ख । वसपोलं उपासिका समूह निस्वना विज्यागु ख व थुगु उपासिका समूहया न्हापाम्ह अध्यक्ष जितं हे याना विज्याना थजागु ज्यासं वसपोलं हःपा बिउगु धैगु जिगु जीवनया लागि तःधंगु अनुभवया रूप ग्रहण याय् दुगु ख यात थन कन्हे बह जु । अथेहे प्रज्ञानन्द भन्ते यात यक्व यक्व सेवा याना विज्याःः खसा वसपोल भन्ते यागु गुण लुमका हरेक महिना पतिक तृतीया कुन्हु भोजन याकेगु निस्वना विज्यात । न्हिध सुधे परित्राण पाठ नापं महापरित्राण पाठ याका सकल उपासक उपासिका पित्त क घाना भोजन याकेगु धालकि तसक न्ह्याम्ह वसपोल यक्व हे गुणं जाम्ह सकलया लागि छम्ह लुमङ्के बहम्ह व्यक्तित्व ख ।

जि स्वयं न वसपोल लिसे लिक्क च्चना बुद्ध शिक्षा व धर्म सम्बन्धि यक्व खं न्यने दुगु नापं वसपोलं बुद्ध शिक्षा प्रचारया लागि प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष याःगु योगदानया फलस्वरूप यक्व हिउँपा वगु खं जि वाचायका च्चनागु दु । उजाम्ह व्यक्तित्वया जीवन लिसें स्वापु दुगु हरेक उताढचढाव त दुध्याका पिहा वय त्यंगु थुगु सफुया ज्या पुत्रकेया लागि सक्रिय जुया ज्या याना विज्यापि दिपीं सकल भन्ते गुरुमां व उपासक उपासिकापित्त यक्व यक्व शुभाय नं विया च्चना ।

अन्तय्, थुगु सफु युवा पुस्ताया निती नं प्रेरणाया छगु धिसी लागु लपुं ज्वीड फई धका भलसा कासें दुनुगलनिसें शुभकामना देछाना च्चना । शुभाय ।

माननीय शोभा शाक्य
प्रदेश सभा सदस्य, प्रदेश नं ३
दल : साभा पार्टी

Lalitpur Metropolitan City, Province No. 3 Nepal

Thaina, Lamugal, Saugal, Lalitpur-6,

☎ 9841-214682

☎ 9813-300061

🌐 fb.com/shova.shakya.33

📧 shovashakya48@gmail.com

ललितपुर महानगरपालिका
यल मलानगरपालिका
Lalitpur Metropolitan City

Pulchowk, Lalitpur, Province No. 3, Nepal

भलनुतुना सनुदेश

बुद्ध जन्मभूमि नेपालय् थेरवाद बुद्धशासनया पुनर्जागरणया न्त्यलुवाः श्रद्धेय संघमहानायक अरगमहापण्डित भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर यलया थैनाय श्री शाक्यसिंह विहारय् तःदंमछि च्वना विज्यागु यलया हे नितिं गौरवया खं खः । वसपोल भन्तेया छत्रछायांय् व्वलना विज्याम्ह श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां नं यलया हे म्प्यायमचा खः । मचानिसें हे थेरवाद बुद्धशासनय् अनागारिका प्रव्रजित जुया वसपोल गुरुमानं नेपालय् बुद्धशिक्षा प्रचार प्रसारय् यत जिवंकाःछि फ्याना विज्यात । यल देय्या आपालं श्रद्धालु उपासक उपासिकापिन्त बुद्धया अमूल्य शिक्षा शील, समाधि व प्रज्ञाया व्यावहारिक ज्ञान स्यनेगु लिसें थम्हं नं व्यवहारय् छयलाः वसपोल छम्ह ज्वःमदुम्ह गुरुमां जुया विज्यागु भ्नी सकसिनं स्यु ।

वसपोल वंगु २०७४ भाद्र २९ गते दिवंगत जुया विज्यात । वसपोल मदुगुया निर्दं धंगु थुगु इलय् वसपोलया लुमन्तिइ स्मृति ग्रन्थ पिथनेत्यंगु तसकं च्वछाये वहःजू । थुकिइ वसपोल गुरुमांया व्यक्तित्व, कृतित्व व योगदानया आपालं खं पिदनी धयागु भलसा दु । उकिं थुगु इलय् ध्व भित्तुना सन्देश विद्दुगु महानगरपालिकाया नितिं सौभाग्य हे खः ।

सकसियां भिं जुइमा ।

२०७६/५/२५

चिरिबाबु महर्जन
प्रमुख
यल महानगरपालिका, पूच्च ।

ललितपुर महानगरपालिका ललितपुर महानगरपालिका

१२ वडा कार्यालय
लगनखेल ललितपुर
३ न प्रदेश, नेपाल ।

फोन नं: ०१-५५३६३३५

पत्र मस्य्या

भिन्तुना सन्देश

नेपाःया वुद्धशासनय योगदान विद्या विज्याम्ह
महासद्धम्मज्योतिकधज अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमा मद्यमहानायक
प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्रछायाय च्वना वुद्धधर्म अध्ययन याना
विज्याम्ह श्री शाक्यसिंह विहारया स्थापना कालं निमं विहारय जुडुगु
आपालं पुणित कार्यय न्त्यच्चना आपालं ग्वाहाल याना विज्याम्ह वथं
विहारय संचालन जुयाच्चंगु परिचयनि शिक्षा स्थापना जुमानिमं निरन्तर
रुपं अध्यापन याना मस्तेत परिचयति शिक्षा च्चकेगुलि ग्वाहाल याना
विज्याम्ह खः । वुद्ध शासन चीरस्थायीया नितिं आपालं योगदान विद्या
बिज्यागुलिं वि.सं. २०६० सालय म्यानमार सरकार पाखं
महासद्धम्मज्योतिकधज उपाधिं विभूषित जुगु खः । विभिन्न संघ संस्थाय
आबद्ध जुया वुद्ध धर्मय आपालं योगदान विद्या बिज्याम्ह भद्रेय
अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमा दिवंगत जुया बिज्यागु निदं क्यंगु
लमताय वसपोलया स्मृति ग्रन्थ प्रकाशन जुडुगु खं न्यना अतिकं हर्षित
जुयाच्चना । वसपोल गुरुमायात निर्वाण कामना यस्से भिन्तुना देछाना
च्चना ।

नारीयण लाल अवाले

वडा अध्यक्ष

नारीयण लाल अवाले

वडा अध्यक्ष

१२ व. कार्यालय

भिन्तुना सन्देश

वि.सं. १९८३ असार पुन्ही यलया यतालवि ओकुबाहा, रुद्रवर्ण महाविहारय् जन्मजूम्ह कुलपुत्री कुलशोभा शाक्य नेपाःया प्रथम संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया सुसंगत व निर्देशनय् वि.सं. २००६ कार्तिक २८ गते, सन् १९४९ नोभेम्बर १३ दिनस कुशीनगरय् ऊ चन्द्रमणि महास्थविरया करकमलं प्रवजित जुया अनागारिका ज्ञाणशीला जुयाबिज्यात ।

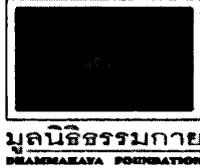
भारत कुशीनगरं लिहां बिज्याये धुंका बलम्बु, दोम्बुई आदि विहारे च्वना बुद्धधर्म अध्ययन यायेगु नापनापं ध्यान अभ्यास नं यानाबिज्यात । यलया विभिन्न थासय् च्वना बुद्धधर्म प्रचार यायेगु ज्याय् मदिक्क योगदान यानाबिज्यात । उगु ईलय् पाठशालाय् वना आखः व्वनेगु व्यवस्था मदुबलय् मचानिसें सुमगल विहारे प्रज्ञानन्द भन्ते प्रमुखं अन्य भन्तेपिनिगु संगतं व थःगु निजी कुतले अध्ययन याना, हानं मस्तेत मुंका आखः स्यना बिज्यात । विशेषत मिसापिन्त नं आखः स्यना बुद्धधर्म व्वंका शिक्षित यायेगुली योगदान बियाबिज्यात । नेपालय् बौद्ध परियत्ति शिक्षा व्यवस्था जुसैलि थःम्हेसिनं परियत्ति शिक्षा अध्ययन याना आजीवन बौद्ध परियत्ति शिक्षा व्वंकाबिज्यात । नेपाःया न्हापांगु बौद्ध स्कूल यशोधरा बौद्ध विद्यालय वि.सं. २०१३ सालं स्थापना यायेत माधवी गुरुमांयात तःधंगु ग्वाहालि नं जुल । थुकथं शिक्षा क्षेत्रय् वसपोलया आपालं योगदान दुगु जुल ।

नेपाःया प्रथम संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्रछाँयाय् च्वना वसपोल भन्तेया बुद्धधर्म प्रचार प्रसार ज्याय् मदिक्क ग्वाहालि यानाबिज्यात । श्री शाक्यसिंह विहार स्थापना जुसानिसें विहार या उन्नति प्रगति जुईगु ज्याय् थःगु जीवन अर्पण याना बुद्धधर्म चिरस्थायी यायेगु ज्याय् छगः धिसिधाःगु थां जुया बिज्यात ।

बुद्धशासनिक ज्याय् याना बिज्यागु योगदानयात कदर यासे म्यानमार सरकारपाखें वसपोलयात वि.सं. २०६० चैत्र १९ गते महासद्धम्मजोतिकधज उपाधिं विभूषित याःगु जुल । शाक्यसिंह विहारया नापसं च्वंगु नरसिंहाराम विहार व ओकुबहालया प्रज्ञानन्दाराम विहारया स्थापना व उन्नति बृद्धिइ प्रमुख भूमिका मिहता बिज्यासे शाक्यसिंह विहारया अनागारिका गुरुमांपिनि अभिभावक नं जुयाबिज्यात । नेपाःया अनागारिका संघया उपाध्यक्ष जुया शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया संस्थापक, शाक्यसिंह विहारया तृतीया भोजन अक्षयकोषया अध्यक्ष जुया बुद्ध शासनिक ज्याय् आपालं योगदान यानाबिज्यात । भन्तेपिं मदैगु इलय् नं वसपोलं उपासक व उपासिकापिन्त शाक्यसिंह विहारये मुंकाः बुद्धधर्मया विभिन्न सुत्रत लांलां अध्ययन व अभ्यास याका बिज्यासे थम्हनं परित्राण याना उपकार यायेगु ज्या याना च्वनाबिज्यात ।

श्रद्धेय अ. ज्ञाणशीला गुरुमां वंगु २०७४ भाद्र २९ गते शान्तिपूर्वक दिवंगत जुयाबिज्यात । दिवंगत जुया बिज्यागु निर्दया पुण्यतिथिस वसपोलया लुमन्ति स्मृतिग्रन्थ प्रकाशन जुइ त्यंगु लसताया खँ खः । वसपोल गुरुमांया निर्वाण कामना यासे भिन्तुना देछनाच्च्वना ।

- आर. बि. वन्द्य
बौद्ध विद्वान एवं ग्रन्थकार

Message from Dhammakaya Foundation

Dhammakaya Foundation has a great honour to be a part of virtuous commemoration of Cira Sammanita, Mita Bhasi, Kusala Dharma Prerika, 'Mahasaddhammajotikadhaja' Anagarika Nyanasheela Guruma who accumulated the great merits throughout 75 years as a great disciple of the late Sangha-Mahanayaka Pragyanaanda Mahasthavir.

Anagarika Nyanasila Guruma is also the role model of nuns who has a great virtues and generosity. As a Vice President of International Nuns Association of Nepal. Guruma devoted herself to support vihars, Sangha community, Pariyatti school development and health care for Buddhism as a whole in Nepal until receiving the monastic title 'Mahasaddhammajotikadhaja' from The State Sangha Mahānāyaka Committee of Myanmar.

On this occasion, Dhammakaya Foundation would like to whole heartedly commemorate Anagarika Nyanasila Guruma's Paramita accumulated for whole life.

May the power of the Buddha bestow upon Guruma the eternal happiness.

Phrathepyanmahamuni

(The Most Venerable Dhammajayo Bhikkhu)

President of Dhammakaya Foundation

Founder of the World Peace Ethics Contest

सम्पादकीय

चिर सम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां नेपालय् थेरवाद बुद्धसासन प्रचार प्रसार व चिरस्थायीया ज्याय् ज्वःमदुगु योगदान बिया बिज्याःम्ह छम्ह धर्म बिदूषी खः धयागु खँ थुगु स्मृति-ग्रन्थय् उल्लेख जुयाच्चंगु लेखतसें पुष्टि यानाच्चंगु भीसं खंकेफु । म्यानमार सरकारपाखें 'महासद्धम्मजोतिकधज' या महत्त्वजाःगु उपाधिं विभूषित वसपोल गुरुमांनं थःगु जिवंकाःछि बुद्ध, बुद्ध सासन व सासनया अनुयायीपिन्त अल्याख गुन उपकार याना बिज्यात । थुपिं फुक्कया धलः स्वर्णाक्षरं लिपिबद्ध यानातये बहःजू, ताकि आः दयाच्चपिं व लिपा वइपिं भविष्यया पुस्तां वसपोल श्रद्धेय गुरुमांयागु बुद्धसासनिक योगदान, धर्मया व्यावहारिक छ्यलाबुला अले अल्पेच्छु स्वभावपाखें आपालं आपाः प्रेरणा कयाः सुनांनं थःगु जीवन धन्य धन्य यायेत ग्वहालि जुइके फु । थथेभनं कुशल धर्मप्रेरक गुरुमांया भौतिक देहावसानं जूगु व जुइगु खतिया ल्याःचाः तयेत शायद सुं नं सक्षम मजुइ फु ।

वसपोलं थनिं निदँ न्त्यः थःगु शरीर त्वःता थका बिज्यात । अनित्यताया नित्यतायात उलाः क्यना बिज्यात । म्हस्युक्वताक्वपिनि नुगलय् छगू कथंया हुया मवनीगु किपा स्वथना थका बिज्यात । अले न्त्याक्व हे धन दुसां, जन दुसां, पद दुसां, शक्ति दुसां सकलें वनेगु लँ 'थ्व हे खः' धकाः न्वखंक क्यना थका बिज्यात ।

खजा वसपोलया स्मृति-ग्रन्थ दच्छि न्त्यः हे पिथनेगु ग्वसाः खः, अथेसां न्त्यागुं ज्याया निंतिं ई वयेके माः धायेथें थुगुसिइ तिनि थ्व ज्यां मूर्तरूप कायेफत । लेख, संस्मरण व कृतज्ञताया आखः ग्वः प्वंका बिज्याःपिं/दीपिं सकल श्रद्धेय महानुभावपिं महादयाया पात्र ला खहे खत, लिसें वसपोल गुरुमांयात लुमंकाः थःगु नुगलं पिहाँवःगु खँपु वा धापूपाखें थःत नं च्वलापचिनं सुयाच्चंगु दुगु खँयात शायद थन हाकनं लिसा कयाः धयाच्चने माली मखु ताः ।

स्मृति ग्रन्थयात थुभनं छायेपियेत ग्वहालि याना बिज्याःपिं/दीपिं लेखकपिनि नुगः खँयात आपालं हनाबना तसे वसपोलपिनिगु उच्च व विशिष्ट बिचाःया थुवाः वसपोलपिं हे जूगु खँ नं थन तीजक प्वलाच्चना । सम्पादनया भवलय् छुं छुं खँ उखेथुखे यायेमाःगुला सम्पादक मण्डलया कर्तव्य हे जुल, उकिं थुकिइ सुनां नं नुगलय् स्याका बिज्याइमखु धकाः जिपिं विश्वस्त जुया ।

जिमित अःपुक व याउँक थुगु ग्रन्थ तयार यायेगुलिइ खने दयेक खने मदयेक ग्वहालि बिया बिज्याःपिं, दुर्लभ फोटोत उपलब्ध याका बिज्याःपिं अले महत्वपूर्ण भिंतुना सन्देशत बियाः ग्रन्थयात अभ्र उप्वः स्यल्लाकेत दुनुगलनिसें तिबः बियाबिज्याःपिं सकसियां प्रति आभार प्वंकागु जुल ।

- सम्पादक मण्डल

पिका:पाखें

बुद्धशासनया ख्यलय् न्हय्गू दशकं मयाक उल्लेख्य योगदान दुम्ह चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका, महासद्धम्मजोतिकधज श्रद्धेय अनागारिका जाणशीला गुरुमां खः । वसपोल न्ह्याबलें लुमंका तयेबहःम्ह गुरुमां खः ।

वसपोल गुरुमांनं याना बिज्याःगु ऐतिहासिक योगदान, वथें श्रद्धालुपिनिप्रति अनुकम्पापूर्वक याना बिज्याःगु गुणोपकारया लुमन्तियात ताःकालतक ल्यंकेत अनागारिका जाणशीला स्मृतिग्रन्थ पिब्वयेगु क्वःछिनागु खः । थुगु ग्रन्थ प्रकाशन यायेगु उद्देश्यं २०७४/९/२३ गते आइतवाः खुन्हु अनागारिका जाणशीला स्मृतिग्रन्थ प्रकाशन समिति नीस्वनागु खः । थुगु समितिं तत्काल ज्या शुरुयानाः वसपोल गुरुमां मदुगु निर्दया तिथिया दिनस प्रकाशन याये दुगु धर्मप्रीतिया खँ खः ।

थुगु ग्रन्थ पाठकपिनि न्ह्यःने न्ह्यब्वये दुगु सम्पादकपिनिगु विशेष कुतलं खः । उकिं सम्पादक मण्डलप्रति कृतज्ञता देछानाच्चना । अथेहे थःथःगु लेख, रचनात बियाः योगदान बियाबिज्याःपिं लेखक महानुभावपिन्त नं प्रकाशन समितिं सधन्यवाद कृतज्ञता प्रकट यानाच्चना ।

थुगु ग्रन्थय् प्रयुक्त साभार लेखतय्गु निंतिं सम्बन्धित पत्रपत्रिका व छुं सफूया ग्वाहालिया निंतिं सम्बन्धित व्यक्तिपिन्त धन्यवाद दु । थुगु ग्रन्थ प्रकाशनया निंतिं आर्थिक सहयोग याना बिज्याःपिं/दीपिं सकल श्रद्धालुदातापिनिप्रति नं साधुवाद दु । थथे हे इलय् हे प्रेसया ज्या बांलाक सिधयेका दीगुलिं आइडियल प्रिण्टिङ्ग प्रेसया थुवाःपिं दीपक महर्जन व बिनोद महर्जनपिन्त नं यक्व यक्व धन्यवाद दु ।

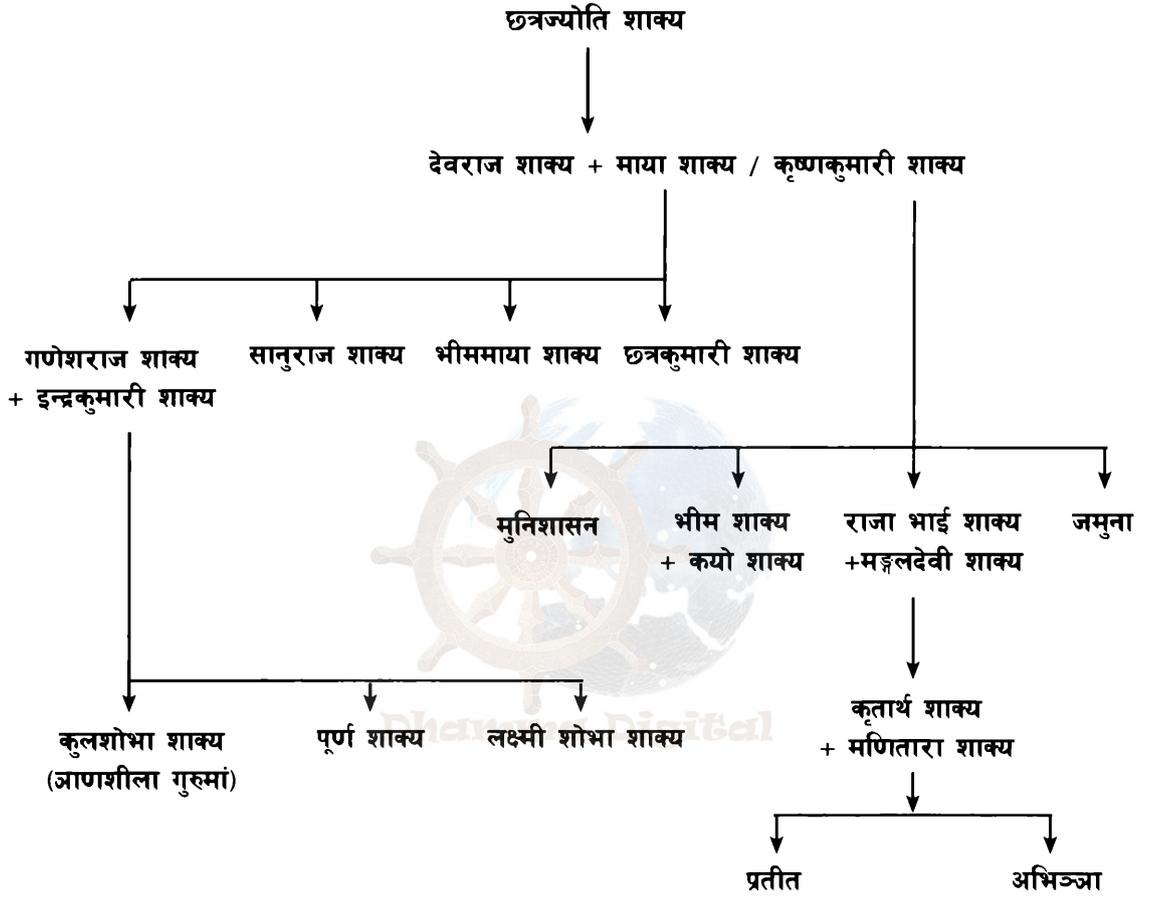
ताःकालनिसें बुद्धधर्मय् समर्पित सदां लुमंकेबहःम्ह अनागारिका जाणशीला गुरुमांयाबारे जक सीमित मजूसे तत्कालीन बुद्धधर्मया वातावरणीय स्थिति अध्ययन याइपिनि निंतिं नं थुगु स्मृति ग्रन्थ छगू भरोसादायक साधन जुइ धयागु भाःपिया । लिसें थुगु ग्रन्थ अध्ययन यानाः थुकियापाखें सकसिनं प्रेरणा काये फयेमा, मार्गदर्शन प्राप्त यानाः बुद्धशासनयात तिबः बिइफयेमा, थथःगु जीवनय् नं सद्धर्म छ्यले फयेमा धकाः पाठकपिनिप्रति दुनुगलनिसें भिन्तुना नं देछानागु जुल ।

अन्तसः दिवंगत जुयाबिज्याःम्ह स्मरणीय श्रद्धेय अनागारिका जाणशीला गुरुमांयात यथाशीघ्र निर्वाण लाभ जुइमा धकाः ग्रन्थ प्रकाशन समितिपाखें श्रद्धाञ्जली देछानागु जुल ।

दि : वि.सं. २०७६ भाद्र २८
ने.सं. ११३९ जला थ्व यैयाः पुन्हि

अनागारिका जाणशीला स्मृति ग्रन्थ
प्रकाशन समिति परिवार
श्री शाक्यसिंह विहार

अनागरिका ज्ञाणशीला गुरुमाया वंशवृक्ष

अ. जाणशीला गुरूमां

वि.सं. २०३६	अ. शीलवती
	अ. जाणवती
वि.सं. २०४५	अ. रूपशीला
वि.सं. २०४७	अ. जिनवती
वि.सं. २०५१	अ. धरणी
	अ. वजिरा
वि.सं. २०६०	अ. श्रद्धाशीला
वि.सं. २०६५	अ. अरियजाणी
वि.सं. २०६६	अ. कपिला
वि.सं. २०७१	अ. सुश्रावति
वि.सं. २०७३	अ. श्रमणिका

धलः पौ

नेपालभाषाया च्वसूत

१. अनागारिका जाणशीला गुरुमांया संक्षिप्त जीवनी	अमिता धाखा	१
२. गुणवानम्ह अनागारिका जाणशीला मन्त	संघनायक भिक्षु अश्वघोष	८
३. कुशल नेतृ स्नेहीम्ह तता आर्या जाणशीला	संघनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णक	९
४. चिरस्मरणीय जाणशीला अय्या	भिक्षु धम्मशोभन महास्थविर	१२
५. धर्मसंवेग	भिक्षु सुमेध 'धीरसुमेधो'	१४
६. जिगु न्हायकनय खनाम्ह : जाणशीला गुरुमां	भिक्षु पञ्जारतन स्थविर	१६
७. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	माधवी गुरुमां	२०
८. जिगु मिखाय् जाणशीला गुरुमां	भिक्षुणी धम्मवती	२१
९. प्रेरणादायीम्ह गुरुमां जाणशीला	उत्पलवण्णा (चिनी गुरुमां)	२३
१०. अनन्त गुण दुम्ह जाणशीला गुरुमां	चमेली गुरुमां	२४
११. गुणोपकारिका गुरुमां	अ. अनुपमा	२६
१२. जिगु प्रव्रजित जीवनया न्त्यलुवाः श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	अ. जाणवती	२७
१३. बुद्धशासन स्थिर यायेगुली जाणशीला गुरुमांया योगदान	भिक्षुणी सुजाता	३०
१४. आदरणीय जाणशीला गुरुमां	कुसुम गुरुमां	३३
१५. जिगु प्रव्रजित जीवनय प्रेरणादायी गुरुमां जाणशीला	अ. श्रद्धावती	३५
१६. सद्धर्म लँपुई न्त्याःवनेत प्रेरिका : श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	अ. अग्गजाणी	३६
१७. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांप्रति श्रद्धाञ्जली	अ. विमलजाणी	३९
१८. जिमि परिवारया लागि ..... श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	अ. धरणी	४१
१९. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांलाई कोटी कोटी प्रणाम	श्री धनमय्जु भवानी	४३
२०. जाणशीला गुरुमांयात श्रद्धाया स्वां देछाये	दुण्डबहादुर बज्राचार्य	४४
२१. दूरदर्शीम्ह गुरुमां जाणशीला	मदनरत्न मानन्धर	४५
२२. न्त्याबले लुमंके बहःम्ह गुरुमां	रत्नदेवी धाखा	४८
२३. व्यवहार बांलाःम्ह जाणशीला गुरुमां	चन्द्रदेवी शाक्य	५१
२४. जिगु मिखाय् श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	सुश्री सविता 'धाखा' शाक्य	५३
२५. चिर सम्मानित.... जाणशीला गुरुमां	डा. केशरी बज्राचार्य	५६
२६. पासा, तता, गुरुलिसें मां – जाणशीला गुरुमां	राकेश अवाले	५७
२७. अनिच्चावत संखारा	सानुमान शाक्य	५९
२८. गुरुमांया जि 'देवरतन'	देबेन्द्र बज्राचार्य	६१
२९. बुद्धशासनय् श्रद्धापूर्वक ..... गुरुमां	सानुलाल अवाले	६५
३०. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांया लुमन्तिइ	हिराकाजी अवाले	६६
३१. जाणशीला गुरुमांया लुमन्तिइ	अस्सजित अवाले	६७
३२. जाणशीला गुरुमांयात वन्दना	मंगलदेवी शाक्य	६८
३३. चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका	मानशोभा शाक्य	६९
३४. जाणशीला गुरुमां : जिगु लुमन्तिइ	शीला प्रभा शाक्य	७०
३५. लुमन्तिया भ्क्वलय् जाणशीला गुरुमां	मय्जुनानी शाक्य (रत्नप्रभा)	७१

३६. जाणशीला गुरुमां जिगु स्मृतिइ	रत्नशोभा शाक्य	७३
३७. श्रद्धेय जाणशीला : जिमि मां समानम्ह गुरुमां	रेणु शाक्य	७४
३८. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांया लुमन्तिइ	न्हुक्षेनानी शाक्य	७५
३९. जाणशीला गुरुमांयात छको लुमंके	रत्नसुन्दर शाक्य	७६
४०. अनागारिका जाणशीला गुरुमांयात श्रद्धाञ्जली देछाये	चन्द्रशोभा शाक्य	७८
४१. चिरसम्मानित मृदुभाषी कुशल धर्मप्रेरिका जाणशीला गुरुमां	डा. केशरी बज्राचार्य	७९

नेपाली भाषामा लेखहरू

४२. दि. जाणशीला गुरुमांसँगको अविस्मरणीय क्षण	भिक्षु सोभित महास्थविर	८०
४३. करुणामयी जाणशीला गुरुमांको गुणस्मृति	भिक्षु निग्रोध	८१
४४. हर बोलिमा ज्ञान दिनु हुने जाणशीला	भिक्षु नायको	८४
४५. जाणशीला र मेरो जीवनको यात्रा	अ. सत्यशीला	८६
४६. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांको सम्भना	भिक्षुणी डा. अनोजा	८९
४७. आमा समानकी जाणशीला गुरुमां	अ. शीलवती	९०
४८. प्रेरणादायक श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	अ. वजिरा	९२
४९. ममतामयी गुणोपकारक जाणशीला गुरुमां	अ. अरियत्राणी	९४
५०. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांको अन्तिम क्षण	अ. कपिला	९६
५१. मैत्री र करुणाले युक्त श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	जीवन अवाले	९७
५२. अनागारिका जाणशीला गुरुमांसँगका सम्भनाका क्षणहरू	बासुदेव देसार	९९
५३. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांसँगका सम्भनाका पलहरू	यशवती श्रेष्ठ	१००
५४. जाणशीला गुरुमांको सम्भनामा मेरा दुई शब्द	ताराशोभा स्थापित	१०१
५५. करुणाको स्रोत जाणशीला गुरुमां	बेखामाया शाक्य	१०४
५६. जाणशीला गुरुमांको छत्रछायाँ	ज्ञानशोभा बज्राचार्य	१०५
५७. मलाई मनपर्ने जाणशीला गुरुमां	इन्द्रकुमारी महर्जन	१०७
५८. जाणशीला गुरुमांलाई सम्झँदा	लक्ष्मीदेवी शाक्य	१०८
५९. श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां	अ. अरियत्राणी	१०९
६०. प्रेरणाको स्रोत जाणशीला गुरुमां	मनोहरा शाक्य	११०
६१. मेरो पहिलो गुरु जाणशीला गुरुमां	नुतन बज्राचार्य	११२
६२. मेरो जीवनको यात्रामा जाणशीला गुरुमांको देन	तारा शाक्य	११३

जाणशीला गुरुमां सन्दर्भ सामग्री

६३. जाणशीला गुरुमां च्वया बिज्यागु च्वसु/न्वचु		११४
६४. गुरुमांपिनि प्रब्रजित जीवनया ५० दँ या भिन्तुना न्वचु - भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविर		१२०
६५. स्वदेश व बिदेशपाखें वःगु शोक सन्देशत		१२१
६६. शोक पुस्तिका		१२४
६७. थी थी पत्रपत्रिकाय् पिदंगु समाचारत		१३१
६८. जाणशीला गुरुमांयात थी थी संघ-संस्था, विहारपाखें व्यूगु अभिनन्दन पत्र, लुमन्ति चिं आदि		१३५
६९. जाणशीला गुरुमांया किपात		१५१

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका महासद्धम्मजोतिकधज अनागरिका ज्ञाणशीला गुरुमाया सक्षिप्त जीवनी

✍ अमिता धाख्वा “परियत्ति सद्धम्म कोविद”

नेपाःया बुद्धशासनय् तःधंगु योगदान बिया बिज्याःपिं अनागरिकापिं मध्ये महासद्धम्मजोतिकधज अनागरिका ज्ञाणशीला नं छम्ह खः । बुद्धधर्मय् उल्लेखनीय योगदान थःपिंस बिया नं थःपिं प्रकाशय् वये इच्छा मदुपिं दु धयागु खँया छगू उदाहरण काये माल धाःसा हनेबहःम्ह चिरसम्मानित, मितभाषी गुरुमां अनागरिका ज्ञाणशीलायात भीसं कायेफु । वसपोल गृहत्याग याय् न्ह्योहे सुमंगल विहारय् वना छम्ह कुशलम्ह उपासिकाया रूपय् म्हसीका क्यना बिज्याये धुकूम्ह खः । नेपाःया प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया ओजस्वी उपदेशं प्रभावित जुया प्रव्रजित धुंका वसपोलया छत्र छायाय् च्वना बुद्धधर्मया अध्ययन नापं ध्यान भावनाया अभ्यास याना शील, समाधि व प्रज्ञाया लंपुइ थः नं वना मेपिन्तनं प्रेरणा बिया छम्ह उदाहरणीय जुइ फयेक कुशल धर्मप्रेरिका जुया बिज्याःम्ह खः ।

जन्मः

वसपोलं वि.सं. १९८३ असार पुन्हीखुन्हु यलया यतालवि, ओकुबहाः रुद्रवर्ण महाविहारया शाक्यकुलय् पिता गणेशराज व माता इन्द्रकुमारी शाक्यया सुपुत्री धायेका जन्म जुयाबिज्यात । यतालबिया थःगु न्हुगु तःखा छेंय् न्हापांम्ह छय् जुया जन्म जूगुलिं वसपोलया बाज्या देवराज अतिकं लयताया कुलया शोभा तःवम्ह धैगु अर्थय् वसपोलयात कुलशोभा नां छुगू जुयाच्वन ।

बाल्य/गृहस्थ अवस्थाः

वसपोलया बा गणेशराज शाक्यया लुकमि

लजगाया सिलसिलाय् बर्माय् ज्या जूगुलिं ताःईतक थः बा नापं बायाच्वने माःगु जुया वसपोलं थः बौयात म्ह मस्यू । बाज्याया मतितनाय् वसपोलया बाल्यकाल बिते जूगु खः । निकोगु विश्वयुद्ध जूबले नं वसपोलया बा बर्माय् खः । उगु विश्वयुद्ध सिधइथें च्वंबले वसपोलया बौ गणेशराज शाक्य जापानिज पासापिंथाय् मेचिना धैगु थासय् च्वना च्वंबले बम कयेकीन धैगु खबर सिया काचा काचां थःगु ज्यूज्यानया सुरक्षाया नितिं अन च्वंगु सुरुङ्गय् ब्यूस्युं वंगु ईलय् लाक दुर्भाग्यवश अन हे बमं लाना वसपोलया बाया मृत्यु जूगु खः । कुलशोभां थः न्हेदँ दुबले १९९० सालं ब्वःगु महाभूकम्पया मार नं फय् धुकुम्ह खः । उगु ईलय् कुलशोभा यलया गाबहाः, वनबहालय् पाजुपिंथाय् छेंय् च्वना च्वंगु जुयाच्वन । १९९० माघया २ गते न्हिने म्प्याय् मस्त मुना प्यंग न्यागः घटय् दुसी केला च्वंथाय् मचाम्ह कुलशोभाया थः २ दं ति दुम्ह किजानापं च्वंच्वंगु जुयाच्वन । उबले आकाभाकां तःसकं भोखाय् ब्वबले बिस्सू वनेमा धैगु खँ स्यूगु नं मखु, सःगु नं मखु, छें दुना वया बुलुहुं पलिं तीजक त्यःवल । वसपोलया तःधीम्ह तमां नानी धयाम्हं “अय मस्त, गोतु गोतु धाधां नाम संगीति, करुणान ध्यान नां का” धका अन दुपिं मस्तय् त नां कायेकल । मचाम्ह कुलशोभां तःतःसकं द्यो नां काकां थथे मती तःगु जुयाच्वन-“गुलि गुली तःतःसकं द्योपनिगु नां काल उलि उलि हे त्यवःगु पलिं नं विस्तारं न्हापाथें थाहां वनी” । भोखाये ब्वगु दिइ धुंका जहान परिवारपिंस तना च्वंपिं परिवारपिंत पलिं च्वय्च्वय् उखें थुखें

वना सःता माःजुल । दुने च्वंपिसं “जिपिं थन दु थन दु” धालं नं सुनानं ताःगु मखु । इधु थिधू जूलिसे क्वय् च्वंपितं भन भन त्यला हल । लिपा पलि पिया कःखना सःतुबले तिनि इमिगु सःताल । विस्तारं छम्ह छम्ह याना लिकाल । तर तःधिम्ह तमां गुम्हसिनं सकसितं चो नां कायकूम्ह खः वयात हे घःचु छाती लाना सुया सीगु जुयाच्चन । थुकथं कुलशोभा भोखाचं ल्हाना नं बुद्धशासनया सेवा याये मानिम्ह जुया कुशलपूर्वक बचे जूम्ह जुल ।

धर्मय् श्रद्धाः

कुलशोभा मचानिसें धर्मय् चित्त क्वसाम्ह जुया कथंह नं तःधि जूबले तत्कालिन समाजय् प्रचलित धर्म कथं अजि, नीनी, वथें थःपासापिं नापं चयेके वनेगु, धलं दनेगु, लःपालं कायेगु, मतयाः वनेगु, दीपंकर वनेगु तःधंगु धर्म भाःपा श्रद्धापूर्वक यानाच्चंगु जुयाच्चन । छन्हू स्वयम्भुइ चयेके वना लिहां वःबले कुलशोभा किन्दोलय् थ्यन । अन धर्मचारी गुरुमां व विरती गुरुमापिं नापलात । वसपोलपिं बांलाक धर्मदेशना याये नं सः, ज्ञानमाला म्ये हाले सःगु जुया कुलशोभाया वसपोलपिंथे थः नं अथे हे गुरुमां जुइ दःसा गुलि ज्यू धका मनय् वंगु जुल । अथे हे छन्हू थः अजि सुमंगल विहारय् भिक्षुपिं च्वनाच्चंगु दु धका कुलशोभायात विहारय् दान बिइके व्छगु जुयाच्चन । उगु ईलय् सुमंगल विहारय् श्रद्धेय प्रज्ञारश्मि भन्ते व मिखा मखंम्ह सुमंगल भन्तेपिं च्वना बिज्याना च्वंगु जुयाच्चन । वसपोल भन्तेपिंसं बिया बिज्यागु उपदेश न्यनेत कुलशोभा थः पासापिं मनोहरादेवी, शुभलक्ष्मी, वर्तदेवीपिं नापं बरोबरं विहारय् वनेगु यात ।

तत्कालिन समाजय् मिसापिन्त विद्या ब्वनेगु अवसर प्राप्त मजुगु समयय् नं वसपोलं थः किजाया पाखें ग्वः आख ब्वनेगु सयेकल । लिसें विहारय् वना मिखा मखंम्ह सुमंगल भन्तेयापाखें गाथा ब्वना बिज्याःलिसे थःम्ह किजां छगः छगः

आखः थिया क्यंगु भरे लुमंका आखःग्व म्हसिइका बुद्धपूजा यायेगु, शील कायेगु, परित्राण पाठ यायेगु आदि नं सयेका काल । वसपोल सुमंगल भन्तेनं उम्ह कुलशोभायात सुमनादेवी धका न्हूगु नां छुना बिज्यागु जुया च्वन ।

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया दर्शनः

छन्हू सुमंगल भन्तेनं सुमनादेवीपितं थथे धया बिज्यात -“मयजुपिं छिमि भाग्ये खुले जुइगु जुल । मनय् दुहां वंक उपदेश कना बिज्याये फुम्ह तःधिकम्ह भन्ते (भिक्षु प्रज्ञानन्द) धयाम्ह थन थ्यंक बिज्याइन”। धात्थे गुलिचां मदुवं वसपोल भन्ते श्रामणेर चुन्द, श्रामणेर कुमारपिं व चुल्लनन्दी, थुल्लनन्दी धयापिं अनागारिकापिं ब्वना अन थ्यंक बिज्यात । थःगु जीवनय् दकले न्हापां वसपोलं दर्शन याना बिज्याम्ह तःधिकम्ह भन्तेया शील स्वभाव व व्यक्तित्व खना कुलशोभा प्रथम दर्शनय् हे प्रभावित जुल । वसपोलं अनुकम्पापूर्वक कना बिज्यागु उपदेशं श्रद्धा सम्पन्नम्ह जुल । वसपोल तःधिकम्ह भन्ते सुमंगल विहारय् च्वना बिज्याबले न्हिन्हि सुथय् ७ बजेनिसे १० बजे तक व बहनी ६ बजेनिसे ९ बजेतक धर्मोपदेश नापं ध्यान भावना अभ्यास याका बिज्यागु खः । उबले सुमंगल विहारया चहल पहल नं भन भन बढे जुयावःगु जुल ।

नेपालय् भन्तेपिसं धर्म प्रचार याना प्रभावित जूपिं उपासक उपासिकापिं भन भन बृद्धि जूलिसे स्वयेमफुपिं नं दत । राणा सरकारं भन्तेपितं सामुहिक बुद्धपूजा यायेमदु, सुयातं प्रब्रजित यायेमदु, धर्मोपदेश यायेमदु धका प्रतिबन्ध तःगु माने मयागु द्वपनय् भिक्षु प्रज्ञानन्द, भिक्षु धम्मालोक, भिक्षु सुबोधानन्द, भिक्षु प्रज्ञारश्मि, व श्रामणेर प्रज्ञारस व श्रामणेर कुमार भन्तेपितं देशं पितन । थ्व बुद्धभूमि नेपालय् जूगु छगू कलंकित घटना जुल । थुकथं भन्तेपिन्त देशं निष्काशन याःगु इलय् श्रद्धेय सुमंगल भन्ते, चूलपन्थ भन्तेपिं निम्हं मखंक बुबुं बिज्याना

द्वम्बइ च्वं बिज्यागु जुया देशं पितंका च्वने म्वापिं जुल । उबले भन्तेपिनिगु अनुपस्थिती सुमंगल विहारय् अनागारिका करुणा, मुदिता अय्यापिं विहारय् बिज्याना च्वंगु जुल । उबले सुमनादेवीं वसपोलपिं भिक्षाटन बिज्याइबले वथें विहारया मामाःगु ज्याखँय् ग्वाहालि याना बिज्याना च्वंगु जुल ।

लिपा २००३ सालं श्रद्धेय भिक्षु अमृतानन्द भन्तेया प्रयासं श्रीलंकाया नारद महास्थविरया नेतृत्वय् श्रीलंकाया शिष्टमण्डलया कुतलं भन्तेपिं पुनः नेपालय् दुहां बिज्याये ज्युगु जुल । तःधिकम्ह भन्ते सुमंगल विहारय् बिज्याना अन दुगु छपा सिलतय् “जि वये धुन” धका खँ छत्वा सूचं च्वया तःप्यंक बलम्बुइ बिज्याःगु जुयाच्वन । उबले विहारय् च्वपिं उपासकपिं बना तःधिकम्ह भन्तेयात प्रार्थना याना हानं सुमंगल विहारय् हे बिज्याकल । थुबले हे श्रद्धेय बुद्धघोष भन्ते बर्माय् खुदँतक बुद्धधर्म अध्ययन याना लिहां बिज्यानालि पूज्य तःधिकम्ह भन्तेनाप सुमंगल विहारय् च्वनाबिज्यागु जुल । थुबले सुमनादेवी तःधिकम्ह भन्तेयापाखें बर्मी भाय्, बुद्धघोष भन्तेयापाखें पालि व अभिधर्म वथें मेमेगु धर्मया विषयय् नं अध्ययन याःगु जुल ।

श्रद्धेय तःधिकम्ह भन्तेनं बरोबर ये व यलया उपासक उपासिकापिं मुंका गुबले बलम्बु, द्वम्बु, गुबले मातातीर्थ आदि थासय् यंका ध्यान भावना याका बिज्याइगु जुयाच्वन । वसपोल भन्तेया पाखें हृदयस्पर्शी उपदेश न्यना वथें ध्यान भावना याना सुमनादेवीया वैराग्यभाव मननिसें पिज्वल । नेपाःया आपालं भन्तेपिं, गुरुमापिनि प्रेरणाया स्रोत वथें गुरु जुया बिज्याकम्ह पूज्यपाद चन्द्रमणि गुरु सुमंगल विहारय् बिज्याःबले सुमनादेवी न्हापांगु दर्शन प्राप्त जूबलेनिसें वसपोलया पाखें अष्टशील ग्रहण यासेनिसें गृहस्थीभावय् च्वना नं न्हिथं अष्टशील पालन यानाच्वंगु जुयाच्वन । अनागारिका जुइगु क्वातुगु मनसाय दयानं वसपोलयात उपयुक्त मौका

चूमलाना च्वंगु जुयाच्वन । अथेनं सुमंगल विहारया छम्ह दुग्यम्ह उपासिका जुया मामागु ज्याय् सहयोग याना पुण्यकार्यय् लगे जुयाच्वंगु जुल ।

उज्यालि (सत्यशीला अय्या) नापलागुः

संघमहानायक भन्ते २००६ सालपाखे बलम्बुया खार्मेय बुई गणेशलालया बलचाय् सुथय् छको जक भिक्षा बिज्याना जलपान तकं मयासे भोजन छसा जक नया मौन व्रत धारण याना बिज्यासे ध्यान भावना याना बिज्यानाच्वंगु खः । लच्छिया मौन ध्यान च्वने कोचाःगु दिनय् वसपोल सुमनादेवी व मां इन्द्रकुमारीपिं थ्याक्क धायेक थ्यंगु जुयाच्वन । उबले भन्तेयात उपासक उपासिकापिसं धुमधाम नक्सा जात्रा याना बलम्बु बलचानिसें लसकुस याना हया द्वम्बुस विहारय् बिज्याकुगु खः । थुबलेनिसें उज्यालि नापं परिचित जक जूगु मखुसे पासा हे जुल ।

प्रव्रजित जीवनः

वि.सं. २००६ कार्तिक अग्रश्रावकपिनिगु अस्थिधातु सारनाथय् जात्रा याइगु जुयाच्वन । सुमनादेवी, उज्यालि (अनागारिका सत्यशीला) निम्हं अस्थिधातु दर्शन यायेगु नापं अनागारिका जुइगु नं उद्देश्य ज्वना पूज्य तःधिकम्ह भन्ते नाप सारनाथय् बिज्यागु खः । कार्तिक २० गते शनिबार पुन्हीखुन्हु अस्थिधातु दर्शन याये सिधेयका च्यान्हु लिपा अर्थात् वि.सं. २००६ कार्तिक २८ गते अष्टमि, आइतवार खुन्हु तदनुसार सन् १९४९, नोभेम्बर १३ या दिनय् कुशीनगरय् ऊ चन्द्रमणि महास्थविरया करकमलं सुमनादेवी अनागारिका ज्ञाणशीला जुया बिज्यात । उज्याली अनागारिका सत्यशीला जुया बिज्यात । थुकथं तःदं न्थयनिसें मनं तुनागु ज्या पूर्वगुलिं वसपोलपिं लय्ताइगु स्वभाविक हे जुल ।

शिक्षा व धर्म प्रचारः

भारतया कुशीनगरं लिहां बिज्यासेलि वसपोल निम्हं गुरुमापिं बलम्बुया द्रम्बुइ निदंतक च्वना बुद्धधर्म अध्ययन यायेगुया लिसे लिसें ध्यान अभ्यास नं याना यंकल । अनलिं यलय् बिज्यागु जुल । उगु इलय् अनागारिकापिं च्वनेगु गनं विहार छगू हे दुगु मखुनी । अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमापिं गुबले ओकुवहाया यतालविया छखा छेय्, गुबले हःखाय् च्वंम्ह सन्तुमाया उपासिकाया छेय्, हानं गुबले थपाबहिसं च्वनेगु याना बिज्यात । उबले वसपोलपिसं पाठशालाय् ब्वनेगु मौका मदुबले मस्तयत् अनौपचारिक कथं ब्वंकेगु व बुद्धधर्मया शिक्षा बिइगु याना बिज्यात । थथे ब्वंका बिज्याबले मस्तय्गु संख्या वृद्धि जुजुंवन । सच्छिं मयाक मस्त दया वसेलि थाय्या अभावं याना थैनाया तखा छेय् च्वना निम्ह गुरुमापिसं आखः ब्वंकेगु याना च्वंगु खः । थुकथं वसपोल गुरुमां भिसा मस्तयत् मुंका आखः ब्वंकेगुलि वथे बुद्धधर्मया शिक्षा ब्वंकेगुलि न्त्यलुवा जुया बिज्याःपिं खः ।

उबले माधवि गुरुमांया नं स्यना तःपिं मस्त आपा मदुगुलिं धर्मरत्न त्रिशुलीया सुभावंकथं ज्ञाणशीला गुरुमापिसं स्यना तःपिं व माधवी गुरुमां

स्यना तःपिं मस्त छथाय् तःसा सरकारपाखें स्कूलया मान्यता काये फइ धैगु खंय् सहमत जुया फुकक मस्तयत् स्कूलय् तयेगु यात । गुकिया फलस्वरूप २०१३ सालं यलय् यशोधरा बौद्ध विद्यालय स्कूल स्थापना जुल । थुकथं वसपोल थुगु स्कूल स्थापना नितिं तःधंगु देन बिया बिज्यागु जक मखु स्थापना जुइ धुंका नं ३, ४ दं मयाक स्यने कने याना विद्यालय संचालनया ज्याय् नं योगदान बियाबिज्याःम्ह खः ।

बु.सं. २५०७, वि.स २०२० सालं पूज्यपाद संघमहानायक भन्तेया ६४ दं बुदिंया लसताय् पूज्य बुद्धघोष महास्थविरया प्रयासं भिक्षु महासंघपाखें उद्घाटन जुयालि संचालित जूगु नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा नेपालय् प्रारम्भ जूसेनिसे थुगु शाक्य सिंह विहारय् नं परियत्ति ब्वंकेगु ज्याया आरम्भ जूगु खः । वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमानं परियत्ति प्रवेश तृतीय वर्षतक अध्ययन याना मस्तयत् नं परियत्ति शिक्षा ब्वंका आपालं ग्वाहाली याना बिज्यात । नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना काले हे संचालन जूगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति केन्द्रय् सुरुनिसे वसपोल अध्यापन याना बिज्याःम्ह खः । उकिं शाक्यसिंह परियत्ति केन्द्रं वसपोलयात उपाध्यक्षया रूपय् सम्मान याना तःगु खः ।

शाक्यसिंह विहारय् जुइगु आपालं धार्मिक ज्याखंय् न्त्यलुवाः

पूज्यपाद संघमहानायक भन्ते थपाबही च्वना बिज्याबले २०१३ सालं यलया कुलनरसिं साहु वसपोलया प्रति प्रभावित जुया यल थैनाय् हर्षराज शाक्यपाखें दान प्राप्त जूगु जग्गाय् शाक्यसिंह विहार दयेका बिज्यात । उगु विहारय् पूज्यपाद संघमहानायक भन्ते थातं च्वना बिज्यात । अथेहे शाक्यसिंह विहार लिकसं नरसिंहाराम विहार दसेलि अनागारिका ज्ञाणशीला, सत्यशीला गुरुमापिं थातं च्वना बिज्यात । सुयोग्य गुरु नेपाःया प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्र छायाय्

चवना बुद्धधर्मया अध्ययन नापं ध्यान भावनाया अभ्यास नं याना शील, समाधि व प्रज्ञाया लंपुइ थः नं वना मेपिन्तनं प्रेरणा बिया चवना बिज्यात ।

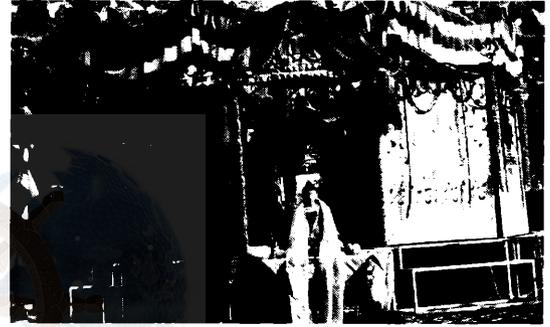
शाक्यसिंह विहारय् बिज्याइपिं उपासक उपासिकापिंत विहारय् जुइगु विभिन्न पुण्य कार्य यायेगुली न्ह्याबले प्रेरणा व प्रोत्साहन बिया नापं धर्मोपदेश नं बिया बिज्याम्ह खः । शाक्यसिंह विहारय् धात्थें धायेमाल धाःसा ततःधंक ज्याया आयोजना याये फूगुया श्रेय वसपोल ज्ञाणशिला गुरुमायात नं दु । शाक्यसिंह विहारय् जुइगु आपालं धार्मिक ज्याखें न्ह्यलुवा जुया उपासक उपासिकापिन्त नं कःघाना बुद्धशासनिक ज्याय् तःधंगु योगदान बिया बिज्याःम्ह नं खः ।

करुणापूर्वक परित्राण पाठ यायेगुली मन वंम्हः

वसपोल ज्ञाणशिला गुरुमां सत्यशीला गुरुमां नाप उपासक उपासिकापिं बिरामी जुइबले अथवा दुःख शोक जुइबले छें, छेंय् करुणापूर्वक परित्राण पाठ याना धर्मया खँ कना आधार भरोसा बिया बिज्याइम्ह खः । वसपोलपिसं शाक्यसिंह विहारय् नं नियमित रूपं परित्राण पाठ याना बिज्याइगु खः । वसपोल ज्ञाणशिला गुरुमां ९२ वर्षया उमेरय् तककं न्हिथं बुद्धपूजा नापं घण्टौतककं परित्राण पाठ याना बिज्यायेगुली अलसि मचाम्ह खः ।

परित्राणप्रति वसपोलया यक्व हे विश्वास दु । वसपोलया नेतृत्वय् श्री शाक्यसिंह विहारय्

तकोमछि महापरित्राण आयोजना जूगु जुल । वसपोल तसकं बिरामी जुइबले महापरित्राण पाठ श्रवण याना ल्वय् लायेका बिज्याये फु । महापरित्राणप्रति श्रद्धा दुम्ह जुया हे वसपोल न्ह्यब्वाना दातापिनिगु सहयोग कया कलात्मक महापरित्राण मण्डप २०६० सालं दयेकूगु जुल । उगु मण्डपया उद्घाटन ज्ञाणशीला गुरुमांया न्हापांगु ओकुबहाः, यतालबी भव्यरूपं महापरित्राण याना जूगु खः । थुगु मण्डप महापरित्राण जुइबले यें, यल, ख्वपय् थौं कन्हे आपालं छ्यला च्वंगु दु ।

सुयोग्य गुरुया सुयोग्य शिष्या

संघमहानायक भन्ते पाखें जुइगु बुद्धशासनिक ज्याय् सहयोगया नापं वसपोल भन्ते बिरामी जूबले वसपोलयात करुणाचित्तं आपालं सेवायाना बिज्याःम्ह खः । वसपोलं जीवित अवस्थाय् नं थः गुरुयाप्रति यायेमाःगु यथायोग्य सेवा, सत्कार, सम्मान याना बिज्यात । वसपोल भन्तेया दिवंगतं लिपा वसपोलं न्ह्याका बिज्यागु धार्मिक परम्परा अनुशरण याना यंकेगुलि थः अग्रसर जुया उपासक उपासिकापिंत नं प्रेरणा बिया बिज्याम्ह खः ।

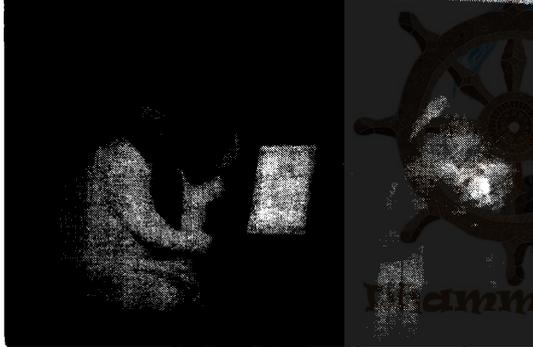
ज्ञाणशिला गुरुमानं यें यलय् थाय्थासय् गां गामय् बिज्याना धर्म उपदेश याना नं बिज्याः । वसपोल गुरुवर भन्तेया स्मृती तृतीया पत्तिकं भन्तेपिंत भोजन याकेगु उद्देश्यं तृतीया भोजन समिति स्थापना याना बिज्याःगु कारणं लय्

लय् पत्तिकं अट्टरूपं भोजन याकेगु ज्या जुयाच्चंगु दु । वसपोल गुरुमां थुगु समितिया संस्थापक अध्यक्ष खः । अथेहे जनसमुदाययात स्वास्थ्य सेवा यायेगु उद्देश्यं स्थापना जूगु प्रज्ञानन्द स्मृति क्लिनिकया वसपोल सल्लाहकार खः ।

सम्मान तथा उपाधि

वसपोल गुरुमां प्रव्रजित जीवन ५० दँ पूवंगु उपलक्ष्य थी थी बौद्ध संघ संस्थापाखें २०५६ मंसिर १८ गते अभिनन्दन पत्र देछाना सम्मान यागु जुल ।

वसपोल ताकालतक्क बुद्धशासनिक ज्याय् याना बिज्यागु योगदानयात कदरयासें वसपोलयात म्यानमारया सरकारपाखें वि.सं २०६० चैत्र १९ गते महासद्धम्मजोतिकधज उपाधिं विभूषित जूगु खः ।

वि.सं. २०६१ वैशाख २१ गते सोमबार स २५४८ औं बुद्ध जयन्ती समारोह समिति स्वर्ण महोत्सवया उपलक्ष्यय् वसपोलयात यलय् सम्मान पत्र देछागु खः ।

अथेहे वि.सं. २०७३ जेठ ०८ गते शनिबार २५६० औं बुद्ध जयन्ती समारोह, काठमाडौंस तत्कालीन सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी. ओलीपाखें वसपोलयात सम्मान-पत्र देछागु खः ।

वि.सं. २०६५ चैत्र ०८ गते धर्म बहादुर धाखा कल्याण कोष, यलपाखें वसपोलयात सम्मान-पत्र देछागु खः ।

संघसंस्था नापं आवद्धः

वसपोल जाणशीला गुरुमां थी थी संघसंस्था नाप आवद्ध जुया बिज्यागु दु-

प्रमुख : शाक्यसिंह विहारया लिकसं च्वंगु नरसिंहाराम विहार, वथें ओकुबहालय् च्वंगु प्रज्ञानन्दाराम विहारया प्रमुख वसपोल खः ।

उपाध्यक्ष : वसपोल नेपाःया अनागारिका संघ (Nuns Association) या उपाध्यक्ष खः ।

निर्देशक : वसपोल अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र, बुद्धनगर, शंखमूलया निर्देशिका खः ।

संस्थापक : शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय संस्थापक संचालक खः ।

अध्यक्ष : शाक्यसिंह विहारय् स्थापित तृतिया भोजन अक्षय कोषया अध्यक्ष खः ।

सल्लाहकार : अथेहे प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिकया सल्लाहकार नं खः ।

धार्मिक भ्रमणः

वसपोल गुरुमां धार्मिक भ्रमण कथं भारत, बर्मा, थाइलैण्ड, सिंगापुर, मलेसिया, श्री लंकाय् भ्रमण याना बिज्यागु खः ।

जाणशीला गुरुमांया अन्तिम अवस्था :

९२ वर्षया उमेरय् तक्कं न्हिथं सुथय् बहनी बुद्धपूजा नापं घण्टौतक्कं परित्राण पाठ याना बिज्यायेगुली भतिचा हे अलसि मचाम्ह वसपोल जाणशीला गुरुमांया अन्तिम दिन थ्यंक वःगु जुल ।

२०७४ भाद्र २८ गते बुधवार १० बजेति पाखे वसपोल गुरुमां बिरामि जुया वःबले न्त्योने दुपिं गुरुमापिस परित्राण पाठ याःबले वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां थःम्हं नं विस्तारं पाठ याना बिज्यागु जुया च्वन । वसपोल लिपा मफया वःबले अल्का हस्पिटलय् यंकूगु जुल । छुयाये ! अन थ्यंका ताउमजायेवं अनित्य स्वभावकथं चान्हे १२:०५ बजे मन्त । थुकथं वसपोल गुरुमां २०७४ भाद्र २९ गते बिहवार १२:०५ बजे दिवंगत जूगु जुल ।

अन्तिम दर्शन एवं श्रद्धाञ्जली

वसपोलया पार्थिव शरीरयात निन्हूतक अन्तिम दर्शनया लागि श्री शाक्यसिंह विहारया धम्महलय् (प्रज्ञानन्द सभा भवनय्) तःगु जुल । उबले येँ, यल, ख्वपय् च्वपिं श्रद्धेय भन्तेपि, श्रद्धेय गुरुमापिं वथेँ राजनैतिक नेतातनिसे कया थी थी ख्यःया व्यक्तित्वपिं, आपालं उपासक उपासिकापिं अन थ्यंगु जुल । वि.सं. २०७४ भाद्र ३१ गते शनिवार विहारय् अन्तिम श्रद्धाञ्जली ऐतिहासिक कथं कार्यक्रम याःगु जुल ।

दाह संस्कार :

वसपोल गुरुमांया शवयात्रा शाक्यसिंह विहारं शुरु जुया यलया ओकुबहाल-महाबौद्ध-सुन्धारा-हःखा-मंगलबजार-महापाल-पट्को-क्वालखु-स्वंध-क्वन्ति-ईबहीया लं जुना शंखमूलया

दीपय् अग्नि संस्कारया लागि न्त्याकेगु धयागु समाचार सिया नुगःमछिंका आपालं उपासक उपासिकापिं वथेँ गुरुमापिं शव यात्राय् सहभागी जूगु जुल । अन दीपय् भिक्षुसंघपिं, अनागारिका संघ, थी थी संघसंस्थां वःपिं आपालं उपासक उपासिकापिनिगु सहभागिताय् वसपोल गुरुमांया गुणानुस्मरण यासे श्रद्धाञ्जली अभिव्यक्ति, परित्राण पाठ, मतकवत्थ दान, चीवर आदि दान धार्मिक कार्यक्रम याना श्रद्धाञ्जलि देछाय् धुंका अनिच्चावत संखाराया ध्वनि पिज्वयेका अग्नि संस्कार कृत्य जुल । वसपोल गुरुमांया पार्थिव देह विलीन जुया वन ।

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका, महासद्धम्मजोतिकधज ज्ञाणशीला गुरुमां दिवंगत जूगु नेपाया बुद्धशासनया नितिं अपूरणीय क्षति खः । वसपोल गुरुमांया भौतिक शरीर भीगु न्त्योने मन्त । तर वसपोलं याना बिज्यागु बुद्ध शासनिक क्षेत्रय् वथेँ सामाजिक आदि क्षेत्रय् याना बिज्यागु योगदान अविस्मरणीय जुया हे च्वनी ।

वसपोल गुरुमांयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धका श्रद्धाञ्जलि देछासे वसपोलया संक्षिप्त जीवनी क्वचायेका च्वना ।

अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो
उपज्जित्वा निरूज्झन्ति तेसं वूपसमो सुखो ॥

गुणवानम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला मन्त

संघनायक भिक्षु अश्वघोष, ध्यानकृति विहार, बनेपा

अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमांया बारे छगू संक्षिप्त जीवनी बांलाक च्वया: पिहाँ वये धुंकल । वसपोलयात सकसिनं म्हस्यू, अथे धयागु पहःचहः बांलाःम्ह, गुण दुम्ह, व्यवहार बांलाःम्ह कथं खः ।

गुलिखे न्हापा यलय् छन्हु अनागारिका गुरुमां छम्ह सित । अबले आपाःसिनं धयाच्चन थ्व गुरुमां म्वाना च्वँतले चित्त सुखमदु । दत्तले कचकच् ल्वापु जक यानाच्चन । आः याउँल । थन ज्ञाणशीला गुरुमांया बारे ठिक उल्टा । भिंम्ह अनागारिका मन्त का...शाक्यसिंह विहारया मत छप्वाः सित । आः धर्मपाल भन्ते छम्ह थिइगु मत व रत्न बाकि दनि । उपासिकापिनि लागि ज्ञाणशीला गुरुमां बांलागु रत्न खः । साप उपकारीम्ह गुरुमां खः ।

बुद्ध भिक्षुपिन्त बरोबर धया बिज्याइ “हे भिक्षुपिं, संसारे जन्म जुक्व बुढाबुढी जुइमानि, म्हं मफयेकाः च्वनेमानि, सिना वनेमानि । ल्वाना च्वनेमते, ज्ञानी जु, मत्तिकुराः जुइमते, सिना वनेमानि ।” थ्व खँयात चायेका च्वंम्ह ज्ञाणशीला गुरुमांया गुण बयान यानां साध्य मजू ।

हानं ज्ञाणशीला गुरुमां लिक्कं थः परेजूम्ह जिमि पाजुया म्थ्याय् । जिमि मांया सध्ये पाजुया काय्या म्थ्याय्, उकिं पाजुया म्थ्याय्, भिमबहादुरया नं दाजुया म्थ्याय् । गुरुमांया किजा छम्ह नं, मां नं याकनं सित । मचाबलेनिसें पाजुपिनि छँय् भुलेजुयाः साक्क नयाच्चनागु लुमनि । थुकथं जिमि लिक्क

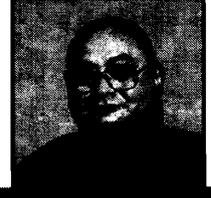

थः परेजूम्ह ज्ञाणशीला गुरुमां खः । अनागारिका जुयाः त्यागी जूथें पहःचहः शील स्वभाव बांलाःम्ह खः धयागु सकसिन स्यू । वसपोलया गुण बयान यायेमाःगु मदु ।

सकसिनं लुमंके माः भीपिं नं सिना वनेमानि, उकिं कतपिन्त दुःख बिइमज्यू ।

कुशल नेतृ स्नेहीम्ह तता आर्या ज्ञाणशीला

संघनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर

गबलेसं निसें जि यें देशय् गुरुवर बुद्धघोष महास्थविर नापं वया, छुं समय लिपानिसें जि यलय् वयेवनेगु ह्वःताः चूलाःवल । अबलेसनिसें यलय् च्वंपिं धर्मया तता मय्जुपिं लिसे जिगु सम्पर्क भंभं सतिनावन । सकसिनं जितः उलिहे माया यायेगु यानाहल । इपिंमध्ये जिगुप्रति असीम मायादुम्ह छम्ह तता मय्जु खः; आर्या ज्ञाणशीला ।

वसपोल ज्ञाणशीला नांयात त्वयेक ज्या याइम्ह, ज्यायात त्वयेक नां दुम्ह आर्या खः । जिपिं मचाबले तःधिकम्ह भन्तेयाथाय् अप्वःयाना नापं जुइच्चने यायेगु खः । उगु इलय् यातायातया छुं नं व्यवस्था मद्दु, ११ नम्बर गाडी चले याना जुइ च्वनेमाः । गन गन तःधिकम्ह भन्ते धर्मप्रचारया निमित्त यात्राय् बिज्याइगु खः; अन अन ज्ञाणशीला, सत्यशीला आर्यापिलिसें जिपिं मस्त (मिजं मस्त मिसा मस्त निखलः) नं लिना वनेगु खः । छथाय् छथाय् चच्छि चच्छि च्वनेगु याना वसपोल भन्ते गांगामय् बिज्याइगु खः । छगू गामय् थ्यनीबले अन चच्छि च्वना बिज्याना बहनी विशेषरूपं उपासकपिं लिसे धर्मसाकच्छा याना बिज्याइगु खः । बहनी लिबाकतक्क उकथं धर्म छलफल याये धुंका उपासकपिन्त धर्मद्वारा सन्तोष जुइका वसपोल आराम कया बिज्याइगु खः ।

व सिबे न्हापा जिपिं मिजं मिसा मस्तयत् टुक्राटुक्रा कापीत मुंका न्ह्यसः लिसः च्वया बिज्याइगु जुयाच्वन । अनं लिपा न्ह्यसः छम्हसित कण्ठ यायेगु भाला बिया मेम्हसित लिसः कण्ठ यायेगु

भाला बिया बिज्याइगु खः । न्ह्यसः लिसः कण्ठ याये धुंका उपासक उपासिकापिनि न्ह्योने जिमित न्ह्यसः लिसः याका बिज्याइगु खः । साथसाथय् वसपोलं थम्हं च्वया बिज्याना तःगु ज्ञानमाला व मेमेगु ज्ञानमालाया म्येत हायेका भजन नं याका बिज्याइगु खः ।

सुथय् जुलकि भगवान् बुद्धया मूर्ति न्ह्योने वा चैत्यया न्ह्योने बुद्धपूजासहित धर्मदेशना नं याना श्रोतागणपिन्त धर्मश्रवण याका बिज्याइगु खः । गुबलें जलपान धुंका गुबलें भोजन धुंका थुकथं धर्मया ज्या खँ क्वचायेका वसपोल उगु गामं मेगु गामय् छसिकथं यात्रा याना बिज्याइगु जुयाच्वन । गुगु गुगु गामय् थ्यन, उगु उगु गामय् नं न्ह्योने गुकथं ज्याभवः याना बिज्याइगु खः, उकथं हे ज्याभवः क्वचायेका बिज्याये धुंका थः अन्तिम लक्ष जुयाच्वंगु गामय् थ्यंक बिज्याइगु जुयाच्वन । व थासय् निन्हु प्यन्हु अथवा हप्ता दिनतक च्वना बिज्याना अन च्वपिं उपासक उपासिकापिन्त धर्मया शिक्षा बिया बिज्याये धुंका वसपोल हाकनं थःगु हे मूल बिहारय् लिहाँ बिज्याइगु जुयाच्वन ।

थुकथं वसपोल भन्तेनं जिपिं मस्त समेत ब्वना यात्रा याना बिज्याइगु अवस्थाय् नयेगु, त्वनेगु, च्वनेगु, चनेगु आदिया व्यवस्था ज्ञाणशीला, सत्यशीला आर्यापिसं सुयात नं दुःख कष्ट मजुइक पूर्णरूपं व्यवस्थित याना बिज्याइगु खः । अबले विशेषरूपं ज्ञाणशीला आर्या थःगु बुद्धि विवेक बांलाक छयला बिज्याइगु खः । व अवस्थाय् वसपोलयाके

**महासी सयादो श्री शाक्यसिंह विहारय् बिज्याबलय् स्वागत याना बिज्यासे
जाणशीला गुरुमां**

सुयात छु कथंयागु आवश्यकता खः; उकथं यागु व्यवस्था यायेगुली अतिकं हे दक्षतापूर्वक ज्या याना बिज्याइगु स्वभाव दुगु जुयाच्वन । मेपिं मस्तयत् स्वया जिगुप्रति गाक्क हे ध्यान तथा ज्याखं याना बिज्याइगु जिं अनुभव याना च्वनेगु खः ।

छम्ह गुरुमां जूसां न वसपोलयाके जिमिगुप्रति छम्ह मांयागु मैत्री व मायाममता भल्के जुइगु जुयाच्वन । मामंथे हे लिना वःपिं सकलें मस्तयत् छुहे तकलिफ मजुइक, च्वय् क्वय् मजुइक व्यवहार याना उत्तिग्यंक व्यवस्था याना बिइफुगु जुयाच्वन । यात्रा वनेबलय् जक मखु न्हापालिपा साधारण अवस्थाय् न वसपोलं जिगुप्रति मायाममता तथा विचार यायेगु, रेखदेख यायेगु, संरक्षण यायेगु याना बिज्याना च्वनीगु खः । बुद्धघोष महास्थविरया यःम्ह चेला धका भन्तेया दृष्टी मेकथंयागु प्रभाव लाः वनी धका विशेषरूपं होश तथा विचार याना बिज्याइगु खः । जि मचाबले न्त्याथाय् वंसां हीरालाल धाल कि मायाममता व स्नेहया व्यवहार जुइगु हे जुयाच्वन ।

न्त्याबलें छगू हे परिवारथे जुया शाक्यसिंह

विहार, सुमंगल विहार छगू हे विहारया रूपे भाःपिया वसपोल ततामयजु आर्यापिसं थःगु क्षमता अनुसार विहारया रेखदेख व सेवा सुश्रुषा याना बिज्यायेगुली न्त्याबलेहे दत्तचित्त जुया न्त्यव्वया बिज्याइपिं जुयाच्वन । न्हापा विहारय् आवश्यकताया सामाग्रीत अभाव जुयाच्वनीगु खः; उगु अवस्थाय् इपिं अभावत परिपूर्तिया लागि यायेमाःगु ज्या धाक्क वसपोल आर्यापिसं याना बिज्याइगु खः । सहयोगीया रूपय् जिपिं मस्तयसं नं फुचाःगु कथं ग्वाहालि याना

च्वनेगु खः । व अवस्थाय् जिपिं मस्तय् आवश्यकता छु खः धका विचार याना उकियागु परिपूर्ति नं वसपोल आर्यापिसं याना बिज्याइगु जुयाच्वन । थुजोगु सौहार्दपूर्ण ममतामयी वातावरणं याना अबलेसिगु जिपिं मस्तयगु जीवन अतिकं हे न्त्याइपुसे च्वंगु जीवन जुयाच्वन । न्त्यागु ज्यां न जिपिं मस्तयसं लय्लय्तांतां पुण्य दइगु ज्या धका भतिचा हे अस्यः मचासे म्हाइपु मतायेकुसे याना बीगु जुयाच्वन । धात्थे धायेमाल धाःसा उगु अवस्थायागु बाल्यकालया विशेषं जिगु जीवन गबलें त्वममनीकथं भलभल लुमना च्वनीगु जीवन जुयाच्वन ।

थुपिं दक्क न्त्याइपुगु वातावरणया सिर्जना कर्तात हे वसपोल जाणशीला आर्यालिसे मेमेपिं आर्यापिनिगु मैत्रीपूर्ण ममतामयी व्यवहार हे जुयाच्वन । गबलें गबलें शाक्यसिंह विहारय् ततःधंगु ज्याखंत उत्सवत मंगलकार्यत जुइगु खः; अबले अबले जाणशीला आर्यायागु ततःधंगु भूमिका दयेमाःगु जुयाच्वन । वसपोलं अभिभार कया बिज्याःगु दक्क ज्याखंय् अवस्था अनुसार व्यवस्था मिलेयायेगु ज्या

जाणशीला आर्याया पाखें अच्वः याना सम्पादन जुइगु जुयाच्वन । जाणशीला आर्या भाला कया सम्पादन याइगु ज्याखँत तःधिकम्ह भन्तेया लागि सन्तोषजनक जुइगु जक मखु निर्धक्क रूपं ज्याखँ यायेगु क्षमता दुम्ह जूया निम्ति तःधिकम्ह भन्तेनं सन्तोष तायेका व ज्या सफल जुइगु जुल धका भाःपिया बिज्याइगु जक मखु विश्वास नं याना बिज्याइगु जुयाच्वन । विश्वास याःथें ज्याखँ पूवका बिया सफलता नं न्त्यब्बये फुगु क्षमता वसपोल जाणशीला आर्यायाके दुगु जुयाच्वन । थुकथं तःधिकम्ह भन्तेया अतिकं विश्वास याये बहःम्ह विदुषी शिष्या वसपोल आर्या जुया बिज्याना च्वंगु जुल ।

तःधिकम्ह भन्ते नं थःगु जीवनलिला अन्त्य याना बिज्याये धुकूसां नं शाक्यसिंह विहारया गौरव व प्रतिष्ठायात यथावत अक्षुण्ण रूपं कायम याना विहारयागु शोभा अभिवृद्धि याना तयेगुली जाणशीला आर्यायागु भूमिका अतिकं प्रशंसायाये बहः जुइक कायम हे जुयाच्वंगु खने दुगु जुल । जब वसपोल जाणशीला आर्या थःगु जीवनलिला अन्त्य याना

बिज्यात शाक्यसिंह विहारयागु गतिविधि धेधे चूगु खने दत । व्यवस्थापनय् खल्लोपन वल । शाक्यसिंह विहारयागु गतिविधि जहाँ मथिसे खिउंसे च्वनाच्वंगु स्पष्ट सिइदत । थुकथं वसपोल आर्या जाणशीला गुलितक्क प्रभावशाली व कुशल व्यवस्थापिका जुयाच्वन धयागु विहार निवासी भिक्षु श्रामणेर व अनागारिका आर्यापिसं महसुस याःगु जुयाच्वन । दातावर्गपिनि पुचलय् नं उकियागु प्रभाव लाःवंगु स्पष्ट सिइदुगु जुल ।

थुगु हिसाबं स्वयेगु खः धयागु जूसा वसपोल छम्ह बुद्धि विवेकं सम्पन्नम्ह, क्षमतावानम्ह हरेक विषययात कःघाना नेतृत्व बिइफुम्ह कुशल नेतृ कुशल व्यवस्थापिका धैर्यवती करूणा युक्तम्ह अनुशासन प्रिया गौरवया पात्र जुया बिज्याना च्वंगु स्पष्ट सिइ दु । उकिं वसपोल छम्ह दूरदर्शितां युक्तम्ह क्षमतावानम्ह सन्तुलित व्यवस्था कायम याना तयेफुम्ह न्त्यलुवा आर्या जुयाच्वन ।

सकसितं भिं जुयेमा ! मंगल जुयेमा !!
सकलें सुखी जुयेमा !!!

आर्यापिं माधवी, जाणशीला, सत्यशीला नापं भिक्षु ज्ञानपूर्णिग महास्थविर

चिरस्मरणीय ज्ञाणशीला अय्या

❧ फ्राखु विशाल भिक्षु धम्मसोभन महास्थविर, एम्.ए. दर्शनशास्त्र, बुद्धशास्त्र महाविद्यालय

संसारय् विभिन्न प्रकारयापिं मनूत जन्म जुयाः सकलें हे परलोक जुयावनेमाःगु जुयाच्चन । गुलिं जीवनभर पुण्यकर्म जक याना च्वनीपिं दुसा गुलिं पापकर्म जक यानाः जीवन हनाच्चनीपिं दु । गुलिं पुण्यकर्मया नापनापं पापकर्म यानाः जीवन हनाच्चनीपिं नं दु । गुलिं सद्धर्म धैगु छु धकाः नं मसिइकाः, पाप धैगु छु धकाः नं यथार्थरूपं मसिइकाः जीवन हनाच्चनीपिं दु । संसारय् मनू जुयाः जन्म जुइ धइगु तसकं थाकु, मनू जुयाः जन्म जूबले प्रव्रजित जुइ धइगु ला भन् हे दुर्लभ जुयाच्चन । भगवान् बुद्धया उपदेश कथं पूण्यकर्म याये धइगु सुगतिइ जक जन्म काःवनेत मखु, मनू जुयाः जन्म कया च्वंबले गुलि फु उलि याकनं पारमिता पूर्णयानाः संसारया दुःखं मुक्तजुयाच्चंगु परम शान्तगु निर्वाण प्राप्त यायेत प्रयास यायेमाःगु खः ।

अनागारिका ज्ञाणशीला अय्या आःभीगु न्ह्यःने मदये धुंकल, तर वसपोलं यानाबिज्याःगु योगदान भीगु न्ह्यःने ल्यनाच्चंगु दनि । जन्म जुलकि सकलें मरण जुइमाःगु स्वभाव धर्म जुयाच्चन । वसपोलया मां इन्द्रकुमारी शाक्य व बौ गणेशराज शाक्यपिनि पाखें वि.सं १९८३ सालय् यलया ओकुबहालय् जन्म जुयाबिज्याम्ह सुपुत्री कुलशोभा शाक्य खः । वसपोल १६ वर्षया उमेरनिसें हे भगवान् बुद्धं क्यनाबिज्याःगु अनुसारं हे पुण्य साधन याना च्वना बिज्याःम्ह म्ठ्याय्मचा

खः । गृहस्थी जीवनय् च्वनाः सद्धर्म कथं पुण्य साधन यायेत अःपु मजु । उकिं वि.सं २००६ सालय् भगवान् बुद्ध महापरिनिर्वाण जुयाबिज्याःगु थाय् कुशीनगरय् बिज्यानाः भिक्षु ऊ चन्द्रमणि महास्थविर भन्तेपाखें संसारया दुःखं मुक्त जुयाच्चंगु निर्वाण सम्पति प्राप्त यायेगु उदेश्यं २३ वर्षया उमेरय् ज्ञाणशीला अनगारिकां प्रव्रज्या ग्रहण यानाबिज्यात । प्रव्रजित जीवन हनाच्चने धइगु अःपु मजु, ब्रह्मचर्य धर्मय् च्वनाः मेपिनिगु भरोसाय् च्वनाः जीवन हना च्वनेमागु खः ।

वसपोलं थःम्हं फूगुकथं बाँलाक बुद्ध वचन त्रिपिटक ग्रन्थ अध्ययन याना थम्हं सयेका सिइका तयागु धर्मया खं न्यनेगु इच्छादुपिं श्रद्धालुपित बाँलाक स्यनेकने याना बिज्याम्ह खः । थुकथं वसपोल अल्सी मचासें जीवनभर हे मेपित हित, सुख व मंगलमय जुइगु ज्या याना बिज्याम्ह खः । त्यागी जीवनय् च्वना थःम्हं फुथें सद्धर्म कथं बुद्धशासनं चिरस्थायी जुइगु कथं सद्धर्मयात प्रचार प्रसार यायेगुलि आपालं योगदान बिया आपालं ज्याखँ याना बिज्याम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला अय्या आः भीगु न्ह्योनय् मदये धुंकल ।

त्यागी जीवनय् च्वने धइगु हे सम्यक् दृष्टि कथं पुण्य कार्यया ज्यायायेत खः । शरीर, वचन व मन द्वारा जुइगु अकुशल कर्म पथं बचये जुया च्वनेत खः । त्यागी जीवनय् च्वनाच्चने बले अःपुक दान, शील व ध्यान भावनादि याना दुःखं

मुक्त जुया वनेत माःगु पारमिता गुण धर्म संचय जुजुं वना च्वनि । पारमिता धइगु निगू प्यंगू जन्म पुवनिगु मखुगु जुयाच्वन । पारमिता पुवंकेत गुलि जन्म जुइमानि गुलि त्यागी जीवन हनेमानि थ्व खँ ल्हानां साध्य मजु । अनागारिका ज्ञाणशीला अय्यानं थुगु मनुष्य जन्मय् पारमिता पूर्वकेगु क्रमय् वि.सं १९९९ सालं निसें सुमंगल बिहारय् संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेपाखें उपासिका ग्रहण याना बुद्ध धर्म व संघया शरणय् वना, अष्टशीलय् च्वना जीवन हना च्वना बिज्याम्ह खः । थःगु जीवनय् वसपोलं ७५ वर्षं मयाक समय बिया पारमिता पुवंकेगुलि कुतः यायां थःगु जीवन समर्पण याना बिज्याम्ह खः । वसपोल वि.सं. २०७४ साल भाद्र २९ गते विहिवार खुन्हु दिवंगत जुया बिज्यात । वसपोल आः थ्व संसारय् मदय् धुंकुसा वसपोलं याना बिज्यागु उपकार गुण व कीर्ति न्ह्याबले ल्यनाच्वनि ।

वसपोलं बुद्धशासनिक क्षेत्रय् याना बिज्यागु योगदानयात कदर याना नेपाःमिपिसं वसपोलया प्रव्रजित जीवन हना बिज्यागु ५० दँ पूर्वगु उपलक्ष्य कया थी थी संघ संस्थापाखें वि.सं. २०५६ साल मंसिर १८ गते अभिनन्दन पत्र देछाया बाँलाक सम्मानीत याःगु जुल । अथे हे वसपोलं धार्मिक व सामाजिक क्षेत्रय् याना बिज्यागु योगदानयात कदर यासे नेपाःया विभिन्न संघ संस्थायापाखें नं वसपोलयात सम्मान पत्र देछागु आपालं दुगु जुल । वसपोलयात नेपाःयापिसं जक सम्मानित यागु मखु, विदेशया म्यानमार सरकारपाखें समेत वि.सं. २०६० साल चैत्र १९ गते 'महासद्धमजोतिकधज' धैगु उपाधिं विभूषित जुया बिज्याम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला अय्या खः ।

वसपोल अनागारिका ज्ञाणशीला अय्या मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका व बुद्धशासनय

परम्परायात न्ह्याकेत आवश्यक जुया बिज्याम्ह खः । तर आः भ्नीगु न्ह्योने मदेका च्वनेमाःगु भ्नीगु नितिं तःधंगु हानि नोक्सान खः । वसपोल ९२ वर्ष तक्क म्वाना दिवंगत जुया बिज्यात । वसपोलं याना बिज्यागु योगदान व पारमिता धर्मयात लुमंका नापं थःथःपितं यानातःगु उपकार गुण धर्मयात लुमंका, जन्म जूपिं सम्पूर्ण प्राणीपिं थ्व संसार त्वता वनेमापिं खः धइगु अनित्य स्वभाव-यात लुमंका च्वनेगु आवश्यक जु । भ्नीसं ज्वना वनेगु हे थःम्हं यानातयागु कुशल कर्म व अकुशल कर्म हे जक खः । भ्नीके न्ह्याक्व धन सम्पति दुसां त्वःता थकेमाःगु आपाः सःस्यूम्ह जूसां, लोकं ह्वाम्ह जूसां छन्हु सिना वनेमाःगु जिन्दगी खः । उकिं अनागारिका ज्ञाणशीला अय्याथें हे थःम्हं सद्धर्म कथं पुण्य साधन याना थःम्हं फुकथं सद्धर्मयात प्रचार प्रसार याना संसारया दुःखं मुक्त जुयाच्वंगु निर्वाण प्राप्त यायेत मिहेनत व उद्योग याना च्वनेगु हे मनुष्य जन्मया सारत्व प्राप्त याना वनेगु हे थःथःगु कर्तव्य खः ।

वसपोल अनागारिका ज्ञाणशीला अय्या जीवनभर दुःख कष्ट सिया त्यागि जीवन हना सद्धर्मकथं बुद्ध धर्म प्रचार याना व दान, शील भावनादि आपालं बृद्धि याना बिज्याम्ह खः । नापं वसपोलं आपाल सित मेपितनं हित, सुख व कल्याण जुइगु परोपकारया ज्या याना बिज्यागु पुण्यं कार्यया प्रभावं वसपोल न्ह्याथाय् जन्म जूसां आवश्यकगु वस्तु फुकं पूवना सुखि, स्वर्गादीया नापं संसारया दुःखं मुक्त जुयाच्वंगु परम शान्तगु निर्वाण समेत याकनं प्राप्तयाना बिज्याये फुम्ह जुइमा । ॐ

"भवतु सब्ब मंगलं"

(बौद्ध समकृत बिहार, मिनि वसपार्क, दुधपाटी, भक्तपुर)

धर्मसवेग

✍ भिक्षु सुमेध धीरसुमेधो, पद्मसुगन्ध बिहार, मजिपात, यें

धारेतीति धम्मो अर्थात् थःथःगु स्वभाव धारण याना च्वनीगुयात हे धर्म धाङ्गु खः । धर्म थःगु हे द्रुतगतिं न्ह्यानाच्चनी, सुनानं उकियात पने फइमखु । सुनां उकियात चायेकाच्चनी व हे धर्म थूम्ह जुइ । धर्म थूम्हसियालागी दुःख तायेगु व सुख तायेगु धयागु दइमखु । उकिं प्रब्रजितपिसं न्ह्याबलें थथे बिचा यानाच्चनी-

आः जिगु रूप न्हापाथें मखुत जि आः गृहस्थ स्वभाव तोता प्रब्रजित जुइ धुन धकाः न्ह्याबलें बिचाः याना च्वनेमाः ।

आः जिगु जीविका मेपिनिपाखें जुइधुंकल धकाः न्ह्याबलें बिचाः याना च्वनेमाः ।

आः जिगु शीलयात जिं थःथम्हं निन्दा याये बहःजुइक जुयाच्चंगु दुलाकि मदु धकाः न्ह्याबलें बिचाः याना च्वनेमाः ।

जिगु शीलया विषयय् जिमि सब्रम्हचारी पासापिसं निन्दा जुइगु कथं जुयाच्चंगु दुलाकि मदु धकाः न्ह्याबलें बिचाः याना च्वनेमाः ।

आः जिगु जीवन, जि यःपि पासापिं नापं छन्हु बियोग जुइकाच्चने मालीतिनि धका बिचाः याना च्वनेमाः ।

जि थम्हं यानागु कर्मफल भोग यायेमाम्ह खः । कर्म हे जिगु अंश खः । कर्मअनुसारं जि जन्म जुइमाम्ह खः । जि थः धायेगु हे थःगु कर्म खः । जिगु शरण हे जिगु थःगु हे कर्म खः । जिं भिंगु कर्म दयेकुसानं मभिंगु कर्म दयेकुसानं उगु कर्मफल भोग याइम्ह जि थः हे खः धकाः सीका च्वनेमाः ।

जिगु चान्हि गुकथं बितेजुया वनाच्चन धकाः बिचाः यायेमा ।

जिगु मन एकान्तय् च्वनेगुलि वनाच्चंगु दुलाकि मदु धकाः बिचाः यायेमाः ।

जिं थम्हं प्राप्त याना काये योग्यगु आर्यधर्म अथे धयागु विशेष ज्ञानदर्शनया अनुभव यानाच्चनागु दुला कि मदु, गुकियागु कारणं जिमि सब्रम्हचारी पासापिसं न्यनीबले सुंकच्चनेमाली मखु धयागु खँय् बिचाः यानाच्चने फयेकेमाः ।

थुपिं प्रब्रजित जुइधुंका न्ह्याबलें चायेका च्वनेमागु विषय खः । थुगु धर्मयात चायेका च्वनेफत धाःसा प्रब्रजित जुयागुया लक्ष पूरा याना कायेत लँ चालीगु जुयाच्चन ।

दिवंगत अनागारिका ज्ञाणशीला गुबले वसपोल जीवित जुया बिज्यानाच्चंगु खः उबले वसपोलयागु जीवन धार्मिककथं न्ह्यानाच्चंगु खनेदु । छायाधाःसा भगवान् बुद्धया शासन रक्षा जुइमा धयागु वसपोलयागु मनसाय खने दु । उकिं वसपोलं गजागु व्यवहार यायेबले बुद्धशासन चिरस्थायी जुइगु खः, अजागु ज्या यानाबिज्याइ । बिहारे वइपिनित धर्मया खँ कना जिलला पित्या प्याचापिनित नकात्वंकां जिलला अथे याना मनूतयेत प्रशन्न यानाच्चनी ।

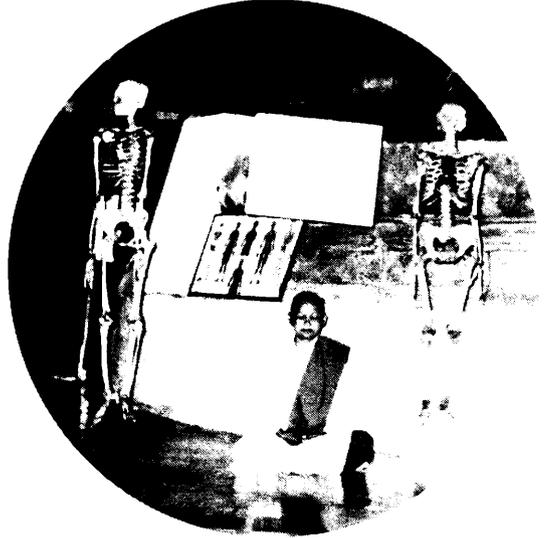
भिक्षु, श्रामणेरपिन्तनं भगवान् बुद्धया शासन रक्षा याना बिज्याना च्वनीपि भगवान् बुद्धया श्रावकपिं खः धकाः उलि हे आदरगौरव तयाः धर्म प्रचार यायेगुलि हौसला बियाच्चनी ।

थःगु व्यक्तिगत सोयानं बुद्धशासनयात

रक्षा यायेगु ज्याय् विशेष महत्व बिया ज्या याना बिज्याना च्वनीगु जुयाच्वन ।

खला बुद्धशासन बांलाकेत याकचायागु जक प्रयत्नं गागु मखु, उकियागु नापनापं यक्को अंगत पुरे जुइमाःगु दु । गथेकि भगवान बुद्धं धयाबिज्याइ— 'बुद्धशासन रक्षा यायेत भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिकापिं बांलायेमाः । बुद्धशासनयात पिनेच्वंपिसं स्यंकां स्यंके फइमखु । भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिकापिसं बुद्धयात गौरव मतल, धर्मयात गौरव मतल, संघयात गौरव मतल, शिक्षायात गौरव मतल धायेवं उगु इलय् बिस्तारं शासन स्यनावनी ।

उकिं वसपोलं भिक्षुसंघयात गौरव तयाः भिक्षुसंघ बल्लाकेया लागिं थम्हं फुगु योगदान बिया बिज्यात, अनागारिकापिंत नं अनुशासने च्वनेगु शिक्षा बिया बिज्यात । अथे हे उपासकोपासिकापिंत नं बुद्धधर्मया जग तयेगु शिक्षा बियाबिज्यात । उगु हे पुण्य वसपोलं ज्वना बिज्यात । थुगु पुण्यया

थाईल्याण्डया संघथान बिहारय् ध्यान च्वनाच्वंम्ह
जाणशीला गुरुमां

आनुभावं वसपोलयात याकनं निर्वाण प्राप्त जुइमा
धैगु आशिका यानागु जुल । 🙏

थाईलैण्डय् च्याडमाइ ध्यान केन्द्रय् जाणशीला गुरुमां

जिम् न्हायकनय् खनाम्हः ज्ञाणशीला गुरुमां

भिक्षु पञ्जारतन स्थविर, श्री सुमंगल विहार, लुँखुसि, यल

नेपाःया बुद्धशासनया इतिहासय् अनागारिकापिनिगु नं थःगु हे भूमिका दु । नेपाः सरकारया विभिन्न पंगयात नं सहयाना नेपाःया थेरवाद बुद्धधर्म पुनर्जागरण जूगु इलय् कुशीनगरय् च्वना बिज्याःम्ह ऊ चन्द्रमणी गुरुयागु पाखें हे रत्नपालि, धर्मपाली व संघपाली अनागारिका जूगु जुल । थ्वहे लँय् पला छिना लक्ष्मी नानी उपासिका अनागारिका धम्मचारी नामं ऊ कित्तिमा भन्तेपाखें बुद्धशासनय् दुहाँ वल । थथे बुद्धशासन पुनर्जागरण जुया च्वंगु इलय् वि.सं. २००० श्रावणया १५ गते तःधंगु हे बज्रपात जुल । थीथी व्यक्तिपिंगु पाखें थी थीकथं बुद्धधर्म प्रचार प्रसार जुया वःगु तत्कालिन राणा सरकारया ध्यानाकर्षण जूवन । थ्व हे इलय् सरकारं भन्तेपिं व अनागारिकापिं मात्तुमाला “बन्द सवाल” भ्वं याकेगु यात । उगु इलय् राणा सरकारं स्वंगू नियमयात कबुल याकूगु जुया च्वन— (क) विहारय् बुद्ध पूजा मयायेगु (ख) गृहस्थपित प्रब्रज्या मबीगु (ग) धर्मदेशना मयायेगु । तर सरकारयागु थुगु नियमयात पालन मयासे भिक्षुपिं व अनागारिकापिं धर्म प्रचार प्रसारय् न्ह्यज्यागु छगू प्रगतिशील व साहसिक कार्य हे खः । थुकेया लिच्वकथं तत्कालया सरकारं भिक्षुपित व अनागारिकापित सिंहदरवारय् हाजिर याकल । अनलि भिक्षुपिं प्यम्ह व श्रामणेरपिं प्यम्ह जम्मा च्याम्ह भन्तेपिन्त देशं पित्तिना छवल । तर अनागारिकापित प्यला लिपा जक पितनेगु यात । वि.सं. २००० श्रावणया १५ गते जूगु थ्व कलकित घटना नेपाःया बुद्धशासनया लागि तःधंगु हे बज्रपात खः । थ्व इलय् प्यला लिपा देशं पितनेगु घोषणा याये

धुंका अनागारिकापिं दूरदर्शी जुया श्री ३ जुद्धशमशेर सरकारयात बिन्ति पत्र छवगु जुल गुगु बिन्ति पत्रयात सरकारं मान्यता बिया अनलि अनागारिकापित पितनेगु मयात । नेपाःया बुद्धशासनया ख्यलय् सरकारपाखें बज्रपात वःगु इलय् श्रीलंकाया नारद महास्थविरयागु नेतृत्वय् भिक्षु पियदस्सि (श्रीलंका), भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, प्रोफेसर रत्नसूर्य व आर्यपाल न्याम्ह बौद्ध शिष्ट मण्डल नेपालय् बिज्याना वसपोलपिंगु सत्प्रयासं श्री ३ पद्म शम्शेरया पालय् पित्त्युपिं सकल भन्तेपिन्त वि.सं. २००३ सालय् हानं दुत काल । थथे विभिन्न पंगः मध्यय् बुद्धशासनय् प्रभावित जुया हानं मिसापिं बुद्धशासनय् दुहां वयेगु सुरु जुल । थ्व हे इलय् यलया श्री सुमंगल विहारय् च्वना बिज्याःम्ह नेपाःया न्याम्हम्ह संघनायक पुज्यपाद भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरपाखें बौद्ध शिक्षा सयेकेगु क्रमय् ओकुबहाःया श्रीमती लक्ष्मीमाया व चन्द्रज्योति शाक्यया म्थ्याय् शोभा लक्ष्मी शाक्य व श्रीमती हेराथकुं शाक्य व हर्षमान शाक्यया म्थ्याय् गणेशकुमारी निम्ह प्रब्रजित जुइगु इच्छा यागु जुल । थथे शोभा लक्ष्मी शाक्य कुशीनगरय् वना ऊ चन्द्रमणी महास्थविरपाखें प्रब्रजित जूगु खःसा गणेश कुमारी कुशीनगरय् वना धम्मावुध महास्थविरपाखें प्रब्रजित जुल । थ्वहे समकालिन इलय् हे अनागारिका ज्ञाणशीला व अनागारिका सत्यशीला निम्हेसिगु नं उदय जूगु खः । थुगु इलय् आपालं कुलपुत्र व कुलपुत्रीपित बुद्धशासनय् प्रवेश जुइयगु त्वता चूलाका ब्यूगुलिं नेपाःया बुद्धशासन उत्थानया लागि श्री सुमंगल विहारयागु तःधंगु

देन खने दु । नेपाःया बुद्धशासनयात धिसिलाक्क न्त्याकेत थां जुया बिज्यापिं अग्रज भन्तेपिं दिवंगत सुदर्शन महास्थविर, वर्तमान संघनायक पूज्य ज्ञानपूर्णक महास्थविर, सुमंगल महास्थविर व अनागारिकापिंमध्ये अग्रजपिं अनागारिका माधवी, अनागारिका ज्ञानशीला, अनागारिका धम्मवतीपिं श्री सुमंगल विहारपाखें हे बुद्धधर्मया प्रति प्रभावित जुया बुद्धशासनय् प्रवेश जूवपिं खः ।

श्री सुमंगल विहार व अनागारिका ज्ञानशीलाया उदय :

नेपाःया बुद्धशासनया छ्यलय् छम्ह चिरपरिचित व्यक्तित्व खः अनागारिका ज्ञानशीला । वसपोल यलयया यतालबि ओकुबहाःया गणेश राज व इन्द्रकुमारी शाक्यया सुपुत्री जुया वि.सं. १९८३ आषाढ पुन्हि कुन्हु जन्म जुल । कुलया शोभातःवम्ह धैगु अर्थ वसपोलया कुलशोभा धकाः नां छुल । मचानिसें धर्मया प्रति तःधंगु आस्था दुम्ह कुलशोभा नेपाःया धार्मिक परम्पराकथं देके वनेगु क्रमय् किण्डोल विहारय् थ्यन । उबले अन च्वना बिज्यापिं अनागारिका धर्मचारी व अनागारिका विरतिपिंगु पाखें उपदेश न्यना प्रभावित जुया थःगु छें लिक्क च्वंगु श्री सुमंगल विहारय् वयेगु वनेगु यात । उगु इलय् उगु विहारय् श्रद्धेय प्रज्ञारश्मि भन्ते व मिखां मखंम्ह सुमंगल भन्ते च्वना बिज्याना च्वंगु जुया च्वन । थ्वहे इलय् नेपाःया न्हापांम्ह संघमहानायक पूज्यपाद श्रद्धेय प्रज्ञानन्दयागु श्री सुमंगल विहारय् आगमन जुल । थ्व हे इलय् कुलशोभा उपासिकायात भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरयात नापलागु जुल । वसपोलं सुमंगल विहारय् च्वना न्हिया न्हिथं सुथय् बहनी कना बिज्याइगु उपदेशं कुलशोभा उपासिका तसकं हे प्रभावित जुल । उगु इलय् बुद्धधर्म प्रचार प्रसार जूगु सहयाये मफया तत्कालिन राणा शासक श्री ३ जुद्धशम्शेर सरकारं भिक्षु प्रज्ञानन्द, भिक्षु धम्मालोक, भिक्षु सुबोधानन्द, भिक्षु प्रज्ञारश्मि, श्रामणेर प्रज्ञारस,

श्रामणेर रत्नज्योति, श्रामणेर अग्गधम्म व श्रामणेर कुमारपित नेपालं पितना बौद्धपिन्त निर्मम दमन व प्रहार यागु खः । देशं पितना छुवबले भिक्षु प्रज्ञानन्द सुमंगल विहारं हे पिहाँ बिज्यागु खः । तर बिहारे भन्तेपिं मदुसां नं कुलशोभा उपासिका विहारय् वनेगु मत्वतू । उबले विहारे च्वना बिज्यापिं अनागारिका करुणा, अनागारिका मुदितापित फुगु चागु ग्वहालि याना धर्मया लागि विहारया लागि सश्रद्धा पूर्वक थःगु जीवन समर्पण याना दिल । छुं दँ लिपा पितना छुवपिं भन्तेपिं हान दुकाये धुंका जब नेपाःया बुद्धशासनय् स्यल्लापिं भिक्षु अनागारिकापिं उत्पादन यायेगु शासनिक ज्याय् मूल गुरु जुया बिज्याम्ह ऊ चन्द्रमणि महास्थविर भन्ते सुमंगल विहारय् बिज्याबले कुलशोभा उपासिकायात वसपोलयागु दर्शन प्राप्त जुल । अननिसें गृहस्थी च्वना नं कुलशोभा उपासिका अष्टशील पालन याना अतिकं शीलवानम्ह जुया बिज्यात । थ्व हे इलय् गृहस्थी भावय् वैराग्य उत्पन्न जुया प्रव्रजित जुइगु इच्छा यागु जुल । २००६ कार्तिक महिनाय् सारनाथय् अग्रश्रावकपिंगु अस्थिधातु जात्रायाइगु सुवर्ण अवसर चूलाका २००६ कार्तिक २८ गते अष्टमी कुन्हु ऊ चन्द्रमणी महास्थविरयागु पाखें अनागारिका ज्ञानशीला नामं प्रव्रजित जीवनय् प्रवेश जुल । अनागारिका ज्ञानशीलाया उदयया मूल श्रोत हे श्री सुमंगल विहार जुल । बुद्धधर्मय् प्रवेश जुइया लागि प्रेरणादायी भूमिका म्हितूम्ह श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविर व प्रव्रजित जीवनय् प्रवेश जुइया लागि लुखा चायेका ब्यूम्ह गुरु ऊ. चन्द्रमणी महास्थविर वसपोलपिं निम्हेसित नं नापलागु हे श्री सुमंगल विहारय् खः । उकिं श्री सुमंगल विहार अनागारिका ज्ञानशीला गुरुमांया उदय भूमि धका धासां नं छुं पाइमखु । वि.सं. २०१३ सालय् श्री शाक्यसिंह विहारयागु निर्माण जुल । उबले तक श्री सुमंगल विहारयागु आश्रयय् हे च्वना बिज्यागु खः । उबले तक सुमंगल विहार उत्थानया लागि प्रज्ञानन्द

महास्थविर, अनागारिका ज्ञाणशीला व अ. सत्यशीला पिनिसं आपालं संघर्ष व परिश्रम यागु खः । जब वि.सं. २०१० सालय् श्री सुमंगल विहारय् सुमंगल बौद्ध संघयागु स्थापना जुल उबले निसें अमाई कुन्हु चतुर्दिशां बिज्याईपिं सकल भन्ते गुरुमापिंत भोजन दान बिइगु परम्परा थौतक नं निरन्तर न्ह्याना च्वंगु दु । सुमंगल विहारया इतिहासया पन्नाय् उल्लेखित अमाई भोजन दान सुरुवात यायेगुलि अनागारिका ज्ञाणशीला व सत्यशीलापिंगु आपालं देन दु । वसपोलपिनिगु अथक प्रयासं अमाई भोजन दान न्ह्यात । आःतकनं निरन्तर रूपं न्ह्याना हे च्वंगु दु । श्री सुमंगल विहारया प्रति वसपोलया मनय् थुलि सद्भाव दु, थः न्यासि बिज्याये फत्तले श्री सुमंगल विहारय् जुइगु अमाई यागु भोजन छुटे याना बिज्याई मखु । उलि जक मखु श्री शाक्यसिंह विहारय् जुइगु तृतीया भोजन लगायत विशेष भोजनया लागि नं सुमंगल विहारय् निमन्त्रणा यायेगु छुटे याना बिज्याई मखु । भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर, भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, अनागारिका ज्ञाणशीला, अनागारिका सत्यशीलापिनिगु गुरु शिष्य परम्परापाखें श्री सुमंगल विहार व श्री शाक्यसिंह विहार एक आपसय् सौहार्द भाव तया न्हापानिसें न्ह्याना वःगु खः, उगु सौहार्दभाव आतकनं ल्यना हे च्वंगु दिन ।

जिं खनाम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां:

‘महासद्धम्मजोतिकधज’ उपाधिं विभूषित जुया बिज्याम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां नेपाःया बुद्धशासनय् छम्ह अग्रणी सक्रिय व्यक्तित्व खः । प्रकृतिया नियमकथं मनूत वैश नाप नापं कायिक मानसिक रूपं हीन जुया वनी तर अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां ९० वर्षथें जागु वृद्ध अवस्थाय् नं कायिक बल हीन जूसानं थःगु मनोबलं श्री शाक्यसिंह विहारयात, नरसिंहाराम विहारयात व थः शिष्यपिंत कःघाना बिज्यागु भी सकसिया लागि

उदाहरणीय जू । सायद उलि साहस नकतिनिम्ह ल्यासेम्ह गुरुमां छम्हेसिनं याये फ़ैमखु । वसपोल गुरुमां मन्त धाल वसपोलयात सम्मान स्वरूप “चिर सम्मानित मितभाषी कुशल धर्मप्रेरिका” धका विशेषण स्वाका वसपोलयागु नांयात अलंकार बिल । धात्थेंनं अनागारिका ज्ञाणशीला छम्ह चिरसम्मानित मितभाषी कुशल धर्मप्रेरिका हे खः । तर बिडम्बना वसपोलयागु न्हाय्पनं तायेक छाया भी बौद्ध निकायपिस वसपोलयात थ्व नां देछाय् मफत ! व्यक्ति मदया वनी तर इतिहासयात म्हुना छ्वय् फ़ै मखु । आखिर व इतिहास च्वइपिला भीपिं हे खः । गुम्ह व्यक्तियात गुज्वगु थाय् बिइगु वला इतिहासं न्वंवाई तर व व्यक्तियात योग्यगु थाय् भीसँ बिइ मफत धाःसा न्हू पुस्तापिनि न्ह्योने भीपिं दोषी जूवनी । उकें योग्य व्यक्तियात योग्यगु थाय् बिइगु लागि इलय् हे भीसँ बिचा यायेमाः ।

अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमांयागु निधनं लिपा सम्मानया लागि वसपोलयागु नां नापं स्वानागु सम्मानकथं वसपोल छम्ह चिर सम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका हे खः । वसपोलयागु शासनिक ज्यात अतुलनीय जू । शाक्यसिंह विहारयात थःया लिपा तकनं धस्वाका तयेफुपिं स्थल्लापिं शिष्यपिं उत्पादन याना बिज्यात । शिक्षाया ख्यलय् नं शाक्यसिंह बौद्ध परियत्ति शिक्षायात विकास यायेया लागि अनागारिका ज्ञाणशीला व सत्यशीला गुरुमापिसं वि.सं. २०२० सालनिसें २०३६ साल तक थःपिसं हे कःघाना परियत्ति संचालन यागु खःसा वि.सं. २०४४ सालतक परियत्ति ब्वंका परियत्ति शिक्षा विकास यायेत आपालं ग्वहालि याना बिज्यात । शासनिक, सामाजिक व शैक्षिक जगतय् मनुतय्गु मनय् छाप लगे जुइक ग्वहालि याना बिज्याःम्ह वसपोल गुरुमांला अवश्यमेव छम्ह चिर सम्मानित व्यक्तित्व हे खः । मितभाषी पालि शब्दया अर्थ खः अप्वः खँ मल्हाइम्ह । वसपोल गुरुमांनं तसकं

हे नाइसेच्वंक मुसु मुसु काकां न्ह्याम्हेसियानापं नं खँ ल्हाना बिज्याई । सिमाना पुलावंक खँ अप्व नाना थरिया चर्चा विचर्चा याइम्ह मखु । उपासक उपासिकापिंत पुण्य यायेगुलि न्ह्याबले नं प्रेरणा बिया च्वनि । गनं महापरित्राण हे जूसा नं महापरित्राणया दातापिन्त, पाठयाना बिज्यापिं भन्तेपिंत व न्यनीपिं उपासक उपासिकापिंत प्रेरणाया लागि गुरुमां सुरुनिसें अन्त तक हे महापरित्राण पाठ न्यना बिज्याई । महापरित्राण पाठय् सुरुनिसें अन्तय तक भाग कया बिज्याइम्ह छम्ह हे जक वसपोल गुरुमां हे खः । थथे धर्म याइपिनिगु लागि थः हे तरिकां प्रेरणा बिया बिज्याईम्ह जुया वसपोलयात सम्मान स्वरूप बिउगु नांया अर्थ कथं हे त्राणशीला गुरुमां चिरसम्मानित मितभाषी कुशल धर्मप्रेरिका हे खः । वसपोल गुरुमांयागु स्वभाव खनीबले जिगु मने भगवान बुद्धयागु छुं स्वभाव लुमना वई । खय्तला

भगवान बुद्धयागु गुण नापं सुं हे तुलना याये बहः जुइमखु । सोण दण्ड सूत्रय् सोणदण्ड ब्राह्मणं भगवान बुद्ध धैम्ह-

- क) सहि सागतवादि : न्ह्याम्ह हे वःसा तःसकं लय्ताया स्वागत याइम्ह
- ख) सखल सम्मोदक : नाइसे च्वंगु वचन दुम्ह
- ग) अन्भाकुटिको : परिषद्पिं खना प्रसन्नगु ख्वा तया च्वनीम्ह
- घ) उत्तानुमुखो : छय्यो क्वछुका मच्चनीम्ह
- ङ) पुब्बभासि : थःम्ह हे न्हापलाक खँ ल्हाना बिज्याइम्ह

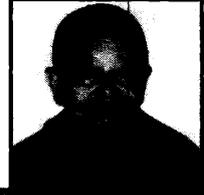
धका थथे वर्णन यागु जुल । दिवंगत त्राणशीला गुरुमांयात लुमंका जिगु न्हाकनय् खना च्वनाम्ह वसपोल गुरुमांयाके नं थ्व हे स्वभावत जिं खना च्वना । थुलि बांलागु स्वभावं युक्तम्ह तसकं हे सक्रियम्ह धर्मया प्रति अतिकं आस्थावान् छम्ह साहसिकम्ह गुरुमांयागु अभाव सारा बौद्ध जगतया लागि अपूरणीय क्षति खः । वसपोल गुरुमांयात याकनं हे निर्वाण प्राप्तिया लागि कामना याना च्वना ।

लिधंसा :

- १) संघमहानायक भदन्त प्रज्ञानन्द महास्थविरया जीवनी, आर.वि.वन्द्य ।
- २) शाक्यसिंह विहारया दैनिक प्रार्थना संग्रह, अनागारिका त्राणवती ।
- ३) श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय स्वर्ण स्मारिका ।
- ४) धर्मचारी गुरुमां किन्दु बहानिसें निर्वाण मूर्ति तक, लोचनतारा तुलाधर ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां

✍ माधवी गुरुमां, सुनन्दाराम विहार, धैना

गुरुमां ६ दँया उमेरनिसे सुमंगल विहारय् भन्तेपिन्त सेवा तहल याना बिज्यानाच्वंम्ह खः । दकले न्हापां प्रथम संघमहानायक पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया छत्रछायाँय् च्वनाः वसपोल भन्तेयात यक्व सेवा यानाः अप्वः म्वाका बिज्याःम्ह गुरुमां खः ।

गुरुमांयात वसपोलं यानाबिज्याःगु ज्यायात मूल्यांकन यानाः विभिन्न थासं सम्मान पत्र लःल्हाना तःगु दु । शाक्यसिंह विहारया सम्पूर्ण धर्मकार्यय् न्ह्यब्वानाः जिम्मेवारी कयाः धर्म उन्नति यानाच्वंम्ह खः । वसपोल मदयाः शाक्यसिंह विहारयात तःधंगु क्षति जूगु दु । न्ह्याम्ह मनूतनं ज्ञाणशीलाया नां कयाः विहारय् वयाच्वनी । आः छु याये !! आः गन माः वने गुरुमांयात ।

वसपोलया ज्याः अप्वःयाना परित्राण पाठ यायेगुलिइ मन वं । महापरित्राणया जल व सूत्रका ज्वनाः छेंखाप्वाः पतिं इउं जुइ । विहारे भन्तेपिं खालि जुलकि बरोबर गुरुमांनं उपदेश कना बिज्याइगु खः ।

सुमंगल विहारय् ततःधंगु भोजन जुलकि, ततःग्वगु फोसिइ भोजन थुइ मालकि ज्ञाणशीला गुरुमां मदयेकं मगाः । गुरुमांनं तग्वःगु फोसिइ जा थुया बिज्याइगु खः ।

न्हापा न्हापा औंसि बले भन्तेपिं विहारय् चं बिज्याइ । अले भन्तेपिनिगु लागि द्यनेत लासा फांगा कायेत नागबहाः, नःबही थ्यंक वनाः काःवनेमा । थलबल जक कनबहालय् माक्व न्ये काःवनेगु । उबले जिपिं प्यम्ह पासापिं मुनाः उखें थुखें स्वां मालाः कयाहयेगु खः । थुगु प्रकारं न्ह्यलुवाः जुयाः धर्मय् सेवायाना बिज्याइम्ह गुरुमां खः ।

३०

उपासिकापिं बिरामि जुलकि छें छें अनुकम्पापूर्वक वनाः परित्राण पाठ याना ब्यू जुइम्ह गुरुमां खः । आः गन नापलाः वनेगु ? वथें हे पूज्य प्रज्ञानन्द भन्ते बिरामी जुलकि माक्व सेवाटहल याना बिज्याःम्ह नं खः । गुरुमांनं मिसामस्त मुंकाः आखः ब्वंकेगु व बौद्ध परियत्ति शिक्षा नं ब्वंका च्वनीम्ह खः । वसपोलं श्री शाक्यसिंह विहारय् ब्वंका तःपिं व यशोधराय् ब्वंका तःपिं मस्त निखलं छथाय् तयाः मास्तरपिनं थःथःहे जुया माधवी, ज्ञाणशीला, सत्यशीला, मागधी थुपिं मिले जुयाः स्कूल संचालन यानाच्वनागु खः । लिपा नियम कडा जुयावल । एस. एल. सी.पास मजूपिसं आखः ब्वंके मजू धैगु नियम पिहाँ वसेलि गुरुमांपिं हटे जुइमाल । २०१३ साले खोले जूगु स्कूलयात उबले यक्व योगदान ब्यूगु लुमंके बहःजू । थुगु प्रकारं वसपोलं समाजसेवा याना बिज्याःगु दु ।

(शाक्यसिंह विहारय् द्यःमापिं खालि मजू व द्यःमापिनि ज्ञाणशीला गुरुमां तसकं यः । गुरुमांया ख्वालं कथिन बले वा भन्तेया जन्मदिने टिप टिप दान सामाग्री ज्वनाः दान याःवइ) वसपोलया व्यवहारं व गुरुमांया ख्वालं अप्वः मनूतय् गुरुमां तसकं यः । आः छु याये !! यःम्ह गुरुमांनं संसारय् जन्म जुलकि छन्हु अथें त्वःता वनेमानि धकाः क्यना बिज्यात ।

वसपोलं याना बिज्याःगु पुण्य फुक्कं मुनाः हानं जन्म जूथाय् धर्म चित्त दुम्ह जुयाः याकनं निर्वाण सुख लाभ जुइमा धकाः आशिका याना च्वना । भवतु सब्ब मंगलं ॥

अनागारिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ

जिम् मिखाय् त्राणशीला गुरुमां

✍ भिक्षुणी धम्मवती, अगमहागन्थवाचक पण्डित

त्राणशीला गुरुमां जिमि मचानिसें पासा धाय्ला तता धाय्ला जि स्वया थकालि खः । त्राणशीला गुरुमां धैम्ह जिं मचानिसें म्हस्यु । जिपिं निम्ह छ्गूहे त्वाल्य जुया न्हापा म्हितेबलय् नं नाप नापं, अले सुमंगल विहारय् नं नाप नापं वनेगु । वया अजिया छें व जिमिगु छें लिक्कहे । वया बापिनिगु छें नं जिमि बाया छें नं उलि तापा मजू । वया बा दोस्रो विश्वयुद्ध जुया च्वंगु ईलय् जापानं हमला याःगु ईलय् अन बर्माय् हे मन्त । अले मचानिसें पाजुपिंथाय् अजिया छेंय् हुर्केजुल ।

बचाःधिक जूबले जिपिं सुमंगल विहारय् वनेगु । अन उबले अमाई बलय् जक बुद्ध पूजा जुइगु । अले अमाईयात सफा सिफा यायेगु, स्वां थ्वःवनेगु । अमाई कुन्हु बुद्धपुजा याय्त सफा सुगधर यायेगु, न्हापा सुमंगल विहारय् बं ईलेमाः । अले बगैचा बगैचाय् वना स्वां थ्वः वनेगु । पमाय्तय्थाय् वना स्वां थ्वः वनेगु । पहिला ला इमिसं ब्वः बियाहईगु 'हे मस्त छु याः वयागु' धकाः लिपा, 'कन्हे अमाई जुया विहारय् बुद्धपुजा यायेत स्वां थ्वः वयागु' धालकि, 'ज्यू ज्यू बाँबाँलागु स्वां थ्वयायकि' धाईगु । अले बाँबाँलागु स्वां, फलफूल कया हयेगु । थुकथं मचाबलय् सुमंगल विहारय् वने बलय् अन माक्व ज्या यायेगु । बुद्धशासनया नितिं गृहस्थीबलय् नं आपालं ज्या याना वम्ह खः ।

न्हापा कुमार भन्तेया मां मुदिता गुरुमां लुंखुसि महाद्यः थाय् सतलय् च्वना बिज्याईगु, गबलें जिमिथाय् ननिई च्वनाबिज्याईगु । अन वनां आखः ब्वं

वनेगु । त्राणशीला गुरुमांया अजिया छें ओकुबहालय् खः । जिमि अजिया छेंनं अन हे । त्राणशीला गुरुमां व वया मां विहारय् वयाचवनी ।

न्हापा न्हापा मिसापिन्त आखः ब्वंकेगु चलन मदु । मिसापिन्स आखः ब्वनेगु धैगु हे मज्यू । आखः ब्वंवेनेगु धका सिलकि मिजंत ल्यू ल्यू वया म्वाः मदुगु आरोप लगे याईगु । उगु इलय् दकले न्हापां ला मुदिता गुरुमां (कुमार भन्तेया मां) नं क, ख शुरुनिसें स्यनाबिज्यागु । वसपोलं भचा भचा आखः स्यना बिईगु । तधिकम्ह भन्तेथाय् नं भचा भचा आखः ब्वंवेनेगु । लिपा सुमंगल विहारय् बुद्धघोष भन्ते बिज्याये धुंका तिनि बांलाक आखः सयेका । वसपोल भन्तेनं पालि, लोकनीति, धम्मपद स्यना बिज्याईगु । त्राणशीला गुरुमां व जि नाप नापं आखः ब्वंवेनेगु खः । बुद्धघोष भन्ते थाय् वना तिनि धर्मया खं बांलाक सयेकेखन । अले न्हापा आखः कण्ठ कण्ठ याना ब्वनेगु चलन । धम्मपद, लोकनीति धयागुला लःथें कण्ठ यायेमाः ।

प्रबजित जुईधुंका जि बर्माय् आखः ब्वंवना । अनलिपा लिहां वय् धुंका वि.सं २०२० सालपाखे त्रिशुली सुगतपुर विहारय् वनाबलय् त्राणशीला गुरुमांनं मां गुणवती गुरुमांपाखें बर्मिज भाय् सयेका बिज्यात । न्हापा तधिकम्ह भन्तेपाखें सयेका बिज्यागु, भन्ते चाहिं बर्माया अर्कान धैगु थासय् ल्हाईगु बर्मिज भाय् ल्हाणा बिज्याईगु । त्राणशीला, जि, मां गुणवती (बर्मिज गुरुमां) जिपिं स्वम्ह नापं अनहे धर्म प्रचार यायेत च्वनागु । त्रिशुली जक मखु

अनागारिकापिं मागुण, जाणशीला, सत्यशीलापिं नापं

गां गामय् बाखं कनेत नापं वना । बलम्बु, वुटवल, धरान, पोखरा, बेनी गां गामय् वना बाखं कंवना । न्हापा कालुदायी भन्ते नं गां गाँमय् विहार दयेका बिज्यागु खः । अले भन्ते नं बाखं कनेत जिमित ब्वना यकिईगु अथे जुया यक्व गाँमय् बाखं कंवना । न्हापा गुंलाया ईलय् त्वा त्वालय् आःथे बाखं कंकेगु चलन दु । उकिं जिपिं नं त्वा त्वालय् बाखं कनेत वनेगु ।

जाणशीला गुरुमां च्वनीगु शाक्यसिंह विहार, अले जि च्वनेगु काठमाण्डु । गबलें गबलें विहार विहारय् भोजन जुइबलय् नाप लाईगु अले सुख दुःखया खँ जुईगु । बुद्ध धर्म प्रचार प्रसारया खँ ल्हायेगु ईलय् न्हापा थःपिनिगु पालय् भन्तेपिन्स स्यना बिज्याइगु इलय् कण्ठ कण्ठ वय्क सयेका तयागु आःयापिं मस्तेसं कण्ठ वयेके मफु धकाः धाईगु, न्हापाया खँ लुमकिगु खः ।

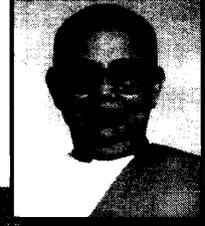
जाणशीला गुरुमां नं गृहस्थीबलय् नं बुद्ध

शासनया लागि यक्व ग्वाहालि याःगु दु । प्रबजित जुईधुंका नं यक्व ग्वाहालि याना वंगु दु ।

न्हापा भन्तेपिं धैपिं मदु । लिपा तःधिकम्ह भन्ते बिज्याबले सुमंगल विहारय् वनेगु । अन जाणशीला गुरुमांनं भुतू ज्याय् यक्व ग्वाहालि याःगु दु । अथेहे मस्तेत आखः ब्वंकेगुलिइ नं यक्व ग्वाहालि याःगु दु । अनं लिपा शाक्यसिंह विहार दत । शाक्यसिंह विहार दयेधुंका विशेषं नेतृत्व कया प्रज्ञानन्द भन्ते व जाणशीला गुरुमां निम्हसिगु मेहनतं, दातापिनिगु ग्वाहालीं शाक्यसिंह विहार बनेजुल । शाक्यसिंह विहार दयेकेत जिमि मांनं आर्थिक ग्वाहालि यागु दु । जाणशीला गुरुमां बुद्धशासनया निमित्त यक्व ग्वाहालि याना वंम्ह खः । भीसं न्त्याबलें लुमंका तयेमाम्ह व्यक्ति खः वसपोल । वसपोल तन मन धनं ग्वाहालि यानावंगु स्मरणीय जुया च्वनी ।

प्रेरणादायीम्ह गुरुमां ज्ञाणशीला

उत्पलवण्णा (चिनी गुरुमां), सन्ति सुखावास विहार, चाकुपात, वने

वसपोल तता ज्ञाणशीला जि भिदं दुबलेनिसें म्हस्यूम्ह खः । मचा, ल्यासे, बुढी सकसितं दया, माया करुणा तथा बिज्याइम्ह खः वसपोल । सुयातं नुगलय् मस्याक खँल्हाना बिज्याये सःम्ह खः वसपोल । न्ह्याबलें मुसुमुसु न्हिला बिज्याना च्वनीम्ह खः । जिपिं विहारय् ध्यनकि तःधिकःम्ह भन्तेनं ज्ञाणशीला, मचात वल धका सःता बिज्याइ । अबले वसपोल गुरुमां नं न्ह्यागुसां नये त्वनेगु ज्वना न्ह्यःने बिज्याइ । तसकं माया यानाः ज्ञान गुणया खँ नाइसे च्वंक स्यने कने याना बिज्याइ ।

जि न्ह्याबलें किजा क्यहेपिं व्वनाः विहारय् वनेगु खः । अबले मचातयूत ह्ययेकाः नसात्वंसानकाः थःथाय् कयाः बिचाः यानाः तयाबिज्याइ । जितः तःधिकःम्ह भन्तेनं अनुकम्पापूर्वक उपदेश कनाः ज्ञान बुद्धि बिया बिज्याइगु खः ।

जि भिन्त्यादं दुबले स्कूलय् वने मखनेवं जिमि मांनं “जिखुनु आखः मसः, छिपिं विहारय् वनाः धर्म अध्ययन याःहुं” धकाः प्रेरणा बियाः बरोबर धया च्वनीगु खः । तःधिकःम्ह भन्तेनं नं गम्भीरगु परमार्थ धर्म, प्रज्ञप्ति धर्म छुटे जुइक स्यनेकने यानाबिज्याइगु खः । अबले जिमिगु ल्हाःतिइ धेबा निगः प्यंगः दतकि न्ह्याबलें ज्ञाणशीला गुरुमांनं छिमित बर्माय् छ्वयेमानी, खर्च यानाः न्यानान्यना नये मते, जिं

मुंका तये धकाः वसपोलं कया बिज्याइगु खः । उखें भन्तेनं “स्व, मचात, न्हापां निपां चुइ, अनं प्यपां चुई, लिपा खुपां चुई, च्यापां चुई, माकःचिया जालथें जुइ । स्यूला, चिनी माकःचिया तुति र्वःपा दु ?” धकाः न्यना बिज्याइ । “च्यापा दु” धकाः लिसः बी । वसपोलं अले धया बिज्याइ “थुकथं माकःचां थम्हं हे जाल दयेकी, थः व हे जालय् लानाः सी । विवाह यानाः जंजालय् लात कि अथे हे जुइ, सिलला?” धकाः न्ह्याबलें ज्ञानया खँ कनाबिज्याइ । अले ज्ञाणशीला गुरुमांनं व हे खँयात ध्वाथुइक कनाः जिमित थुइका बिज्याइ ।

ज्ञाणशीला गुरुमांनं थुकथं गुरुमां जुइत जितः यक्व हे प्रेरणा बियाबिज्याइगु खः । न्वाय् थाय् न्वानाः ज्ञान गुणया खँ नं कनाबिज्याइगु खः । उकिं वसपोलया गुण जिमिप्रति यक्व हे दु । वसपोलया बारे न्ह्याक्व बयान याःसां गाइगु मखु ।

अनन्त गुण दुम्ह ज्ञाणशीला गुरुमां

✍ भिक्षुणी धम्मदिन्ना (चमेली गुरुमां)

ज्ञाणशीला गुरुमां जिं म्हस्यूगु गबलेनिसें धा:सा जिमि बेतिमाया मामा उगु इलय् त:धीम्ह भन्ते च्वना बिज्याइगु श्री शाक्यसिंह विहारय् बिज्याइम्ह उपासिका ख:। छन्हु जिमि बेतिमां, 'अय चमेली ! छ गुरुमां जुइ न्ह्या:ला' धका: न्यनाबिज्यात । जित:ला अग:चा मालां देग:चा लूथें जुल । 'न्ह्या: न्ह्या: मामा' धया ।

मांयागु ज्या फुकं सिधयेका: मामा नापं विहारय् वना । विहारय् त:धीम्ह भन्ते, ज्ञाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां नापलात । वसपोलपिन्त वन्दना याना । वसपोलपिं जिपिं खना: लय्ताया बिज्यात । अले बरोबर चिनीनापं विहारय् वनेगु याना ।

ज्ञाणशीला गुरुमांनं बर्मी आख: सयेकि, अले छिपिं बर्माय् वने दइ धयाबिज्यात । वसपोलपिं निम्हसिनं बर्मी आख: सयेकेगु व बर्माय् वनेत ह्येका: ह्येका: हे प्रेरणा बियाबिज्यात । वसपोल गुरुमापिं निम्हसिनं जिमित गुरुमां जुइत यक्वयक्व हे प्रेरणा बियाबिज्यात । भन्तेयात 'जिपिं बर्माय् आख: ब्वं वने मास्ते व: भन्ते' धा धका: ज्ञाणशीला गुरुमांनं जिमित स्यनाबिज्याइ । ज्ञाणशीला गुरुमांनं स्यं स्यंथें जिमिसं भन्तेयात धायेगु । भन्तेयाथाय् आख: ब्वं वनेबले आख: ब्वने सिमध:तल्ले गुरुमां पिया च्वना बिज्याइ ।

धात्यें भन्तेनं जिमित बर्मी आख: स्यनाबिज्यात । बर्मा भाय् भच्चा थम्हहे सयेका, जिपिं नकतिनि १५ । १६ वर्ष तिनि दत । अबले हे

भन्तेनं जिमित छिपिं निम्हं बर्माय् आख: ब्वं वनेगु ख:ला धका: न्यनाबिज्यात । जिंला च्वाक्क 'ख: भन्ते !' धया । आख: ब्वना: गुरुमां जूवनेगु ख: धका: धया, तर छेंय् वया: जिगु मनसाय अन्थोल जुल । का जि बा:यात ग्वाहालि यायेमा:म्ह, जिमि बा: नं जित: छ्वइगु ख: ला? धका: अन्थोल जुल । अथेसां बा:यात नं ग्वाहालि यायेमा: मांयातनं ग्वाहालि यायेमा:म्ह बर्माय् थ्यंक जित: मांबा:पिसं छ्वइगु खइला धयाथें जुल ।

अबले जि एस.एल.सि बिइत टेस्ट जाँच बियाच्वनागु ख: । आख: ब्वने मास्ते मवल । अथेसां च्वयावयागु अनुसारं टेस्ट जाँचय् फस्ट हे जुल । आ: एस.एल.सि बिइत बा:नं ट्यूसन तयाबिल । जिला वयाये थ्वयाये मन्त । 'जाँचं पासजुइका: वा' धका: बा:नं न्ह्याक्व धेबा खर्च याना ब्यूसां जिला छुयाय् छुयाय्, एस.एल.सि जाँच बाँलाक बिल कि जित: जिमि बा:नं बर्माय् छोइमखुत । उकिं जिं एस.एल.सियागु आख: बांलाक मब्वना, बर्माय् वने मखनी धका: । जित: आख: ब्वंकेत मास्टर छेंय् वइ, जि न्ह्याबलें मामायाथाय् वनाच्वनेगु । मास्टरं पिया च्वनी, जिला आख: ब्वने हे मंमदु । छन्हु मास्टरं पिया च्वंगु बा:नं खन । 'चमेली ग्व ?' धाल । 'चमेली उखे छेंय् वना च्वन' । बा:नं अनथाय् तसकं तं पिकाल । बुद्धधर्मया लागि यक्व संघर्ष यायेमाल ।

व संघर्षयात त्या हे त्याका:, चच्छि मद्यंसे जित: व:व:गु म्ये हाला: मन याउका च्वनेगु । वयां च्यान्हु भिन्हु लिपा पासपोर्ट दयेक: वना ।

पासपोर्ट नं सिधल जिमिथाय् छैय्
घनघोर ल्वापु जुल । काका व
तःबाःपिनि बहनी मिटिङ्ग जुल ।
बर्माय् ल्यासेपिं म्प्याय्मस्त निम्ह
छ्वयेगुला जि हे मज्यू धैगु खं
जुल । जि ला मांयात नं ग्वाहालि
यायेमाः, बाःयातनं ग्वाहालि
यायेमाः । तलय् मांयात ग्वाहालि
याना च्वंसा कुने बाःनं याकनं
क्वाहा वा धकाः सःता हइ । बाःयात
धेबा ल्याःखानाः ग्वाहालि याना
बी, हानं धेबा ल्याःखाये सिधेकाः,
बाःया बसाः लनेत बसाःत पिकया
बी । व बसाः पिकाये सिधइ मखुनि मांनं तलय्
याकनं मस्तेत जा नकःवा धकाः सःता हइ ।

जाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां नापं

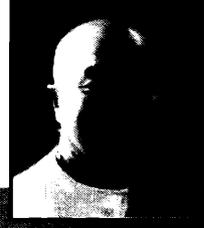
निम्हेसिनं नं धैर्य याये फयेकि । छिपिं बर्माय् आखः
जक ब्वं वनेगु धा । गुरुमां जू वनेगु धायेमते'
धयाबिज्यात । वसपोलं धाःथें नतुं जिं नं बाःयात
धया ।

अथे मांयात नं बाःयात नं ग्वाहालि
यायेमाःम्ह जुयाः जिगु मन साव हे अन्योल जुल ।
अन्योल जूसां बर्माय् वनेगु इच्छा जुया हे च्वन ।
बर्मा वनेगु इच्छा जुयाः ला मस्यू न्प्याक्व ब्वः ब्यूसां
नुगले नं मस्याः । (बाःनं ला पासपोर्ट दयेकः वनाबले
Sign यानाबिज्याःगु खः । सु सु चुकलित वलथें च्वं)
पासपोर्ट नं दयेके सिधल । बर्मा छ्वये मखु धयागु
खं जुल । अले जिमिसं खुयाः खुयाः विहारय् वनाः
जाणशीला गुरुमांयात कं वने । जाणशीला गुरुमांनं
हानं भन्तेयात धयाबिज्याइ । भन्तेपिं जिमिथाय्
छैय् बिज्यात । 'हिरारत्न साहु ! आःबर्मा देशय्
च्वंपिं दातापिसं नेपाःयापिं मस्त निम्ह वयाः आख
ब्वं वइ । आखः ब्वनेत माक्व जिमिसं ग्वाहालि
याये धाल । मस्त मछोल कि भी नेपाःया नां हे
वनी । स्व हिरारत्न साहु, चिधिकाजी साहु मस्तय्
बाःमापिसं अनुमति बियाबिज्याहुं' धकाः तःधीम्ह
भन्ते व सुदर्शन भन्ते छै थ्यंक बिज्यानाः अनुमति
काः बिज्यासेलि काकापिं तःबाःपिं मानेजुल । अले
जाणशीला गुरुमांनं जिमित 'अय् मैँचा थन्थाय् छिपिं

बाःपिनं जिपिं आखः जक ब्वनाः याकनं
लिहाँ वये धयाबले मानेजुल । बर्माय् थ्यंकः वना ।
हानं बर्माय् थ्यंकाः समस्या जुल । दो पञ्चाचारी
व दो सुखा गुरुमापिसं नं छिपिं मस्त मांबौपिनिगु
अनुमति मदयेकं गुरुमां जुइ मज्यू धाल बाः । अले उ
केत व सयादो सुन्दरपिं गुप ब्वनाः नेपालय् चाःट्यू
बिज्यात । जिमिथाय् छैय् हे बाःछितक चन । जिमि
मांबाःपिन्त 'छःपिनि म्प्याय्पिं बर्माय् च्वंतले जिमिसं
स्वयेगु अभिभार कायेगु जुल, छःपिनि म्प्याय्पिं
बर्मी आखः ब्वनाच्वंगु दु । गुरुमां ज्वीगु अवस्थाय्
भगवान् बुद्धयागु शिक्षादिक्षा सयेकाः अनागारिका
जुइगु अनुमतिया लागि जिं प्रार्थना यानाच्वना'
धकाः धया बिज्याःगु खः । अनलि अनुमति दत ।
वसपोलपिनि गुण अनन्त दु । बुद्धशासनय् जि गुरुमां
जुइ दुगु हे वसपोल जाणशीला गुरुमांया प्रेरणां
खः । थुकथं जिगु जीवनय् वसपोल गुरुमांया गुण
अविस्मरणीय जू ।

भवतु सब्ब मंगलं

गुणोपकारिका गुरुमां

अनागारिका अनुपमा, जयमंगल विहार, चंकि

छन्हु जि मचाबले श्री सुमंगल विहारय् वनाबले वसपोल जाणशीला गुरुमां नापलात, वन्दना याना । उबले वसपोलं जितः धया बिज्यात “मै ! विहारय् बरोबर वंला ? विहारय् धयागु भाग्यमानिपिं जक वये खनी । मचाबले गुलि सयेके सीके फत उलिहे भीत कल्याण ज्वी ।” थथे धया बिज्याःगु जितः लुमं ।

जि बुद्धशासनय् च्वनेगु मनंतुनाः भन्तेपिन्त चीवर, अन्तरवासक दान बीगु, गुरुमापिन्त वस्त्र दान यायेगु इच्छा जुयाः श्रद्धेय चिनी गुरुमांयात कनाबले वसपोलं थुगु चीवर सुइगु ज्या जाणशीला गुरुमांयात धाःसा ज्यू धयाबिज्यात । अले वसपोल गुरुमांयात नाप लाःवना । वसपोल गुरुमां खुशी जुया बिज्यात । अले कापः व सारदाम ज्वरे यानाः छैय् बिज्याका । वसपोलं कापः धमाधम चाना बिल । जि व चिनि गुरुमापिं मिलेजुयाः चीवर सुइगु ज्या यानागु आःतकं भलभल लुमं ।

जि शाक्यसिंह विहारय् वनेबले श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेनं जिमि अन्तिम चेली वल धकाः धया बिज्याःगु मसियाः वसपोल गुरुमांयाके न्यना “गुरुमां ! छाय् भन्तेनं अथे धया बिज्याःगु?” “छ अनागारिका याये धुंकाः, मेपिन्त याये मखुत धयाः मेपिन्त मयाः, उकिं अन्तिम चेली खः ।”

२०७४ कार्तिक १० गते शाक्यसिंह विहारय् कथिन उत्सव यायेत भेला जूवना । वसपोल गुरुमांयात कना, तसकं लय्ताल । वसपोल जाणशीला गुरुमां धयाबिज्यात— “कथिन उत्सव धयागु दच्छिइ छकः जक वइगु खंला, उकिं सकल

भन्ते गुरुमापिं निमन्त्रणा यायेमाः” धकाः ज्वर बियाबिज्यात । धरणी गुरुमां धाःसा थाय्या समस्या दुगु धया बिज्याःसां भीसं स्वयाः छिंक जक सःते धयाबिज्यात । गुरुमांया बुद्धशासनय् भन्ते गुरुमापिन्त दयामाया दु धयागु थ्व शब्द धयाच्वंगु दु । वसपोल गुरुमापिसं शासनय् तन मन धनं ग्वहालि यानाच्वंगु भीसं प्रत्यक्ष खनाच्वनागु दु, सियाच्वंगु दु ।

२०७४ मंसिर २१ गते मंगलबार खुन्हु जयमंगल विहार व मातापितु स्मृति कोषया संयुक्त आयोजनाय् महासद्धम्मजोतिकधजं विभूषित जुया बिज्याःम्ह श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांयागु श्रद्धाञ्जलि सभा छगू नं यानागु जुल । थुकी थीथी विहारं सहभागी जुया बिज्यापिं थुकथं दु :

- १) श्री शाक्यसिंह विहार- श्रद्धेय सत्यशीला गुरुमां व शीलवती गुरुमां ।
- २) श्री सुमंगल विहार- भिक्षु पञ्जासार व भिक्षु पञ्जारतन ।
- ३) गण महाविहार- भिक्षु शोभित महास्थविर ।
- ४) इतिराज महाविहार- भिक्षु .....
- ५) धर्मकीर्ति विहार- अ. खेमावती, अ. श्रद्धाचारी ।
- ६) सुधम्मराम विहार- अ. अमरावती, अ. धम्मचारी ।
- ७) सुनन्दाराम विहार- अ. मा सुखी, अ. मा भिशा ।

वसपोल गुरुमांयात शीघ्र निर्वाण लाभ जुइमा धकाः प्रार्थना यानाच्वना ।

जिगु प्रव्रजित जीवनया न्ह्यलुवाः श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां

अ. जाणवती गुरुमां, प्रज्ञानन्दाराम विहार, ओकुबहा:

जीवन अनित्य अले क्षणिक खः । थ्व क्षणिक जीवनय् भीसं क्लेशे भुले मजुसि निस्वार्थ रूपं परहित जुइगु ज्या यायेमाः । तर सकल मनुष्यपिन्त थजागु संयोग चूलाई मखु । खला थ्व पूर्वजन्मया संस्कार अले आःयागु जीवनया कर्म खः । जिगु आःयागु जीवन सफल यायेत छ्मह आदरणीय गुरुमांयागु महत्वपूर्ण भुमिका दु । वसपोल खः श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां । गुरुमां नापमलाःगु जूसा जि थौं थ्व थासे थ्यनिमखुगु जुई । वसपोलयागु प्रेरणा, साथ व ग्वाहालियात जिं गबलें त्वमंके फैमखु । धात्थें हे थःगु नाँ थैं ज्ञान पूर्ण अले शीला थैं अटल, दृढ जुयाः थःगु लक्ष्य प्राप्तिया निति न्ह्याः विज्याइमह गुरुमां जिं मेपिं मखं ।

थौं थःगु प्रव्रजित जीवनया पीदं (४०) दुगु ईलय् अतितपाखे छकः मिखा ब्वयाः स्वःसा जाणशीला गुरुमां नापलाःगु छ्गु संयोग वा कर्म संस्कार धायेमाली । जि औपचारिक शिक्षाय् B.Ed यानाम्ह, आधुनिक समाजय् म्वाना च्वनाम्ह, अले धार्मिक समाजपाखें भचा तापाम्ह खः । तर पूर्वजन्मया संस्कार दुगुलिं जुई धार्मिक क्षेत्रय् विस्तारं ब्वति काकां वनागु जिं वाःहे मचाल ।

नातां तता, जिमि तःधिकमह निनिन्या म्थ्याय् खः जाणशीला गुरुमां । तर थुगुकथं उबले जिं वस्पोलयात म्मस्यू । जिमि चीधिकःमह निनि आशामाया न्ह्यावले पुन्ही, अष्टमी, अमाई पतिकं शाक्यसिंह विहारय् वनीगु खः । निनि विहारं लिहाँवइगु इलय् छेंया भ्यालं स्वया च्वनेगु ।

अले विहारं ज्वना वइगु प्रसादया आशं कुने थ्यंक निनि लँस्व वनेगु खः । व हे प्रसादया आशं जि गुबलें गुबलें विहारय् वनेगु नं जुल । अति पूजनीय तःधिकःमह भन्ते संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरं थःमहं हे अंगलय् चित्र च्वया बिज्यानातःगु मारगण दुगु चित्र क्यना उपदेश बिया बिज्याइगु खः । मारगण क्यक्यं वसपोल भन्तेनं मारया अभिनय यानाः थजाःगु मारयात नं तथागत बुद्ध ध्यानया बलं, दान पारमिताया बलं बिजय यानाः बुद्ध जुया बिज्यात धकाः कना बिज्याइगु जितः लुमं । अथे हे वसपोल भन्तेनं भीगु नुगले राग (भंगः), द्वेष (सर्प) व मोह (फा) स्वंगू मध्ये छगुलिं मन बांमलाका बिइ थुकियात स्वंगूगु मिखां प्रज्ञा चक्षुं स्वयेगु धैगु शिक्षा बिइत वसपोल भन्ते नं मनूया चित्र च्वयाः छाती भंगः, सर्प, फा थवं थवे न्हिपं वान्याकातःगु क्यना क्यनाः उपदेश बिया बिज्याइगु खः । अफ्र ला भीगु शरीर न्ह्याक्व हे बांलाःसां अनित्य जुयाः नौ जुया वनी तिनि धकाः हेमामालिनी हिरोइनया फोटो क्यनाः मिच्याकाः अनित्यबारे देशना याना बिज्याःगु थौं कन्हेया आधुनिक शिक्षा पद्धति नापं मिले जू । थुकथं बुद्ध कनाबिज्याःगु उपदेशयात चित्र क्यना, प्रयोग याना, व्यवहारिक रूपं कना बिज्यागु आःतकं भलभल लुमं । वसपोल थैं जाम्ह व्यक्ति बौद्ध जगतय् सायद हे जक दै । थजागु विभिन्न उपाय कोशलतां युक्तमह गुरुया छत्रछाँयाय् च्वना बिज्यामह जाणशीला गुरुमां नं धर्मया गुलि उपदेश थुइका तल जुइ भीसं अनुमान याये फु ।

बौद्ध जगतय् अभ् धायेगु खःसा शाक्यसिंह विहारय् उपासक उपासिका पित्त बौद्ध ज्याभ्वलय् मन सायेका धर्मय् पला तयेका दैनिक रूपं बुद्धपूजा लगायत ज्याभ्वः न्ह्याकेगुली जाणशीला गुरुमांया तःधंगु ल्हाः दु । मचानिसें वृद्धतक्क नं दान, शील, भावनाया खँ ध्वाथुका मानव जीवन सार्थक यायेमा धैगु हौसला बिया बिज्याइगुलीं हे उबले शाक्यसिंह विहारय् यक्वहे धार्मिक गतिविधी जुया आपालं आपा उपासक उपासिकापिं विहारया ज्याखँय् ब्वति काःवः । अथेहे जिनं बुद्धपूजा सिधयेका प्रसाद इना बिज्याइगु जुया विस्तारं बुद्धपूजा ब्वति कायेगु याना वया ।

बुद्धपूजा सिधयेका श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांनं प्रसाद इना बिज्याई व क्षण जित दस्सकं न्ह्याइपु । लिपा स्कूलय् मिनपचास बिदा वलकि शाक्यसिंह विहारया भान्छाघर विहार (नरसिंहाराम विहार) य् चाहिना परियत्ति शिक्षा ब्वनेगु जुल । विहारय् पूजनीय भन्तेया जन्मदिन अक्षय तृतीयाया प्रश्नोत्तर कार्यक्रमय् भाग कायेगु जुल । च्यासलय् भ्नीगु शरीर कवंचाथें खः धका कवंचिगु चित्र क्यना बाखं कनागु, रानीपौवाय् महापरित्राणय् जीवनया अनित्यताबारे न्वचु बियागु, इतुंबहालय् तःधिकम्ह भन्तेया जन्मदिनय् प्रश्नोत्तर आदि ज्याभ्वलय् भाग कायेगु जुल । लिपा S. L. C. धुंका पढाइया बोभं विहारय् वनेगु तुते जुल । कलेज शुरु जुल । कलेजया गृहकार्य सिधयेका न्हिथं उपन्यास ब्वनेगु बानी जुल । थुबले जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमापि छें बिज्याइबले बुद्धधर्मया सफूत बिया बिज्याइ । जिमि मांयात स्वम्ह म्हाययपिं मध्ये छम्ह शासनय् ब्यू पुण्य यक्व दु धकाः न्ह्याबले बिज्याइबले धया बिज्याइगु । जि B. Ed. सिधल । M. Ed. या नितिं फर्म भरेयाना बिदाय् च्वनाच्वना ।

बि.सं. २०३६ सालं बर्माया दो पञ्जाचारी गुरुमां (श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांया गुरु) नेपालय्

बिज्याइगु । श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांनं छें धाः बिज्यात । हाकनं थुबले हे कुशीनगरया ज्ञानेश्वर भन्ते (पूजनीय भदन्त ऊ. चन्द्रमणी महास्थविर भन्तेया प्रमुख शिष्य) शाक्यसिंह विहारय् कथिन दान याः बिज्याइगु जुल । थुबले नेपाःया कुलपुत्रीपिं गुरुमां यायेगु कार्यक्रम दु धैगु सुचं ब्यू बिज्यात । मांयात तक्वःमछि धाः बिज्यात । गुरुमांनं यक्व हे धाः बिज्यागु जुया वसपोलया इच्छाकथं जि ७ न्हु गुरुमां जुइगु बिचाः याना गुरुमां जुया ।

जित लुमं थुगु दँय् संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया ४७ औं वर्षावास श्री शाक्यसिंह विहारय् च्वना बिज्यागु खः । वसपोल संघमहानायक भन्तेया थुगु वर्षावास पूर्वगु लसताय् कुशीनगरय् बिज्यानाच्वंम्हं पूजनीय भदन्त ज्ञानेश्वर महास्थविरं कथिन उत्सव याना बिज्याइगु खः । थुगु कथिन दान उत्सवय् छुं विघ्नबाधा मजुइमा धैगु उद्देश्यं त्रयस्त्रिंश देवलोकया देवराज इन्द्र, प्यगूं दिशाया रक्षक देवतापिं चतुर्महाराज (पूर्व दिशाया धृतराष्ट्र, दक्षिण दिशाया विरुल्हक, पश्चिम दिशाया विरुपाक्ष व उत्तर दिशाया कुवेरपिं), भिक्षु महासंघसहित नगर परिक्रमा याना श्री शाक्यसिंह विहारय् श्रद्धेय ज्ञानेश्वर भन्तेया कथिन उत्सवय् सहभागी जूगु दृश्य क्यंगु खः । थ्व हे दिनय् आपालं लावा लस्करया न्ह्योने बर्माया मोलमिन शहरस्थित खेमाराम विहारया प्रमुखद्वय् दो. पञ्जाचारी गुरुमां व दो. सुखाकारी गुरुमां पिनिपाखें सँ खाका जि सहित न्याम्ह नेपाःमि मस्त प्रब्रजित जुयागु जुल । थ्व दिं खः २०३६ साल आश्विन २७ गते शनिबार । थुपिं न्याम्ह मस्त खः शीलवती गुरुमां, जि जाणवती, सति धाखा (पञ्जावती), संगीता शाक्य (चित्तावती), सेवा शाक्य (पुण्यवती) । जि थ्व ७ न्ह्या दुने बुद्धधर्म ब्वने क्वचायेकेगु कथं मती तया प्रब्रजित जुया तर थुबले जाणशीला गुरुमांनं दो. पञ्जाचारी गुरुमांया निर्देशनय् भिन्हुयंकं सञ्चालन जुइगु सतिपट्टान

जुयावन । थथे उपदेश यायेगुलिं दक्ष जूगु वसपोल जाणशीला गुरुमांया देन खः ।

वसपोल गुरुमां नं जित थुगु स्थिती थ्यंकेत आपालं कुतः याना बिज्यात । विहारया ज्या खँ (भान्छा, पसः, व्यवस्था) छुँ जिं यायम्वा । गुरुमां जुया स्कुलय् अध्यापन यावनेगुली नं स्वतन्त्रता बियादिल । जिगु ज्या धैगु हे अध्ययन/अध्यापन यायेगु व धर्मदेशना यायेगु जुल । विहारया मेगु सम्पूर्ण अभिभारा वसपोल गुरुमां नं हे क्वबिया बिज्यात । थौ जि छु स्थितिइ दु थ्व फुक्व वसपोल गुरुमांया हे देन खः ।

ध्यान शिविर्य् भाग काय्के छोया बिज्यात । उकिं थःगु व्वनेगु उद्देश्य पूमवंगुलिं प्रव्रजित समय बढेयायां जाणशीला गुरुमांनं बर्माय् व्वके छ्वये धै बिज्याकथं गुरुमां जुयाच्चना । सन् १९८१ स बर्मा नं छ्वै बिज्यात तर पूर्व कुशलकर्मया कमी जूगुलिं व्वने क्वमचावं नेपाः लिहाँ वयेमाल ।

थुकथं ७ न्हु जक प्रव्रजित जुइ धैगु मती तयाम्ह जित प्रव्रजित जीवनय् थाका तय् फूगु वसपोल गुरुमांया कुशल कला खः ।

अनलि जाणशीला गुरुमां नं विहारय् धर्मदेशना बिइकेगु याका बिज्यात । गनं बिरामी स्वःवनेगु छेँ, गनं दिवंगत जूगु थासे, गनं भोजन निमन्त्रित छेँ उपदेश कंकेगु याका बिज्यात । छगू वर्षया गुंला लच्छि च्यासः-क्वय्लाछि त्वालय् धर्मदेशना यायेगु व्यवस्था याका बिज्यात । जित लुमं थुबले च्यासः-क्वय्लाछिया पूर्णगौतमी (कान्छी अजि)या अगुवाइलय् संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया नेतृत्वय् शाक्यसिंह विहारया भन्ते गुरुमांपिसं लच्छियंक धर्मदेशना जुल । धर्मदेशनाया यक्व दिन जि थःमहसिनं पाः कया । उबले जिं महोषध पण्डितया बाखँ पूवंक कनागु खः । च्यासः त्वाया ताहा फल्वाय् न्ह्योनेच्वंगु लाछि बाखँ न्यःविं तन्न दुगु लुमं । थुगु धर्मदेशनां लिपा जि आपालं मनूतय् न्ह्योने धर्मदेशना यायेगुलि निर्भिक

थ्व धैगु वसपोल गुरुमां छम्ह धार्मिक व्यक्तित्व जक मखु, छम्ह कुशल प्रशासक नं खः धैगु खँ आःतिनी वाः चायेका । अपायधंगु श्री शाक्यसिंह विहारया निर्माणय् न्ह्यलुवा जुया निर्माण सम्पन्न याना, विभिन्न शिष्यापिन्त ल्वःकथं ज्या बिया थःगु क्षेत्रय् दक्ष याना बिज्यात ।

वसपोल जाणशीला गुरुमांया कुशल प्रेरणां व सक्रिय नेतृत्वं जि बुद्धशासनय् प्रव्रजित जुइखन । बुद्धधर्म अध्ययन याये खन । थःगु इच्छा स्वतन्त्रं पूवके खन । समाजय् दने फत । देश विदेश भ्रमण यायेगु भाग्य दत । धर्म अभ्यास याये खन । प्रव्रजित जीवनया धात्थेंगु लक्ष्य छु व लंपु छु ? धैगु मनन जुल । वसपोलया गुणयात, प्रेरणायात सदां सदां लुमंका तया ।

अन्तस वसपोल गुरुमांया इच्छाकथं वसपोल तुषिता भूवनस बास लाये फयेमा । वसपोलया कुशल पुण्यकर्म मार्गफल प्राप्त याना कायेफुगु हेतु जूवनेमा ।

भवतु सब्ब मंगलम् ।

बुद्धशासन स्थिर यायेगुली जाणशीला गुरुमाया योगदान

✍️ **भिक्षुणी सुजाता, गौतमी विहार, लुम्बिनी**

जाणशीला गुरुमां ओकुबहाल, यतालबिया श्री गणेशराज शाक्य व इन्द्रकुमारी शाक्यया तःधिम्ह म्प्याय् मय्जु खः । वसपोलया गृहस्थी नां कुलशोभा शाक्य खः । वसपोलया बौ श्री गणेशराज शाक्य व्यापारया सिलसिलाय् बर्माय् बिज्याना च्वंबले द्वितीय विश्वयुद्धय् बम् विस्फोटनय् लाना निधन जुया बिज्यासेलि वसपोलया मानं अति दुःख सिया ब्वलंका तःम्ह खः । वसपोलया किजा पूर्णबहादुर व केहे लक्ष्मीशोभापिं नं मचाबलय् हे थुगु संसार त्वःतावंगु जुल ।

बि.सं. २००० श्रावण १५ गते प्रज्ञानन्द भन्तेसहित च्याम्ह भन्तेपिन्त राणा प्रधानमन्त्री जुद्धशम्शेरया कालय् देशं पितना छ्वये धुंका भन्तेया दुग्यगु इच्छा व प्रार्थना कथं नुग मच्छिपिं उपासक उपासिकापित वचं बिया बिज्याकथं स्वदं लिपा २००३ सालं नेपाः लिहाँ बिज्यात । वसपोल भन्ते सुमंगल विहारय् विहार याना बिज्याबले वसपोलं धर्मदेशना याना आपालं मथू मस्यूपित धर्मय् साला बिज्यात । वसपोल यलय् सुमंगल विहारय् च्वना बिज्यासां स्वनिगलग् (ये, यल, ख्वप) न्यंकभनं चारिका याना धर्म उपदेश बिया शासनय् आपालं उपासक उपासिकापित प्रव्रजित यायेगुली कुतः याना भारतय् कुशिनगरय् थ्यंक यंका ऊ. चन्द्रमणि महास्थविरया पाखें प्रव्रज्या ग्रहण याका बिज्यात ।

थुगु हे भ्वलय् बि.सं. २००६ सालं ओकुबहाल यतालबिया उपासिका कुलशोभा शाक्य व बलम्बु द्वम्बुया उपासिका उजेली तण्डुकारपित

प्रव्रजित जीवन हनेगु प्रार्थना स्वीकार याना बिज्यासे कुशिनगरय् ऊ. चन्द्रमणि महास्थविरयाथाय् छसिकथं जाणशीला व सत्यशीला नामं प्रव्रजित याका बिज्यात । अमाई पत्तिकं सुमंगल विहारय् जुइगु बुद्धपूजा धर्मदेशना व संघ उपोसथया नितिं बिज्याइपि भन्ते गुरुमापित माःगु व्यवस्था मिलेयाना बिज्याइगु खः । विहारय् सफासुघर, पूजाज्वलं तालाकाः थःम्हं भोजन थुया बिज्याना शासनया नितिं अतिकं मिहेनत याना गुहालि याना बिज्याइम्ह खः ।

लिपा २०१३ सालं थैनाया हर्षराज शाक्यजुं थःगु १३ आना क्यब छगू प्रज्ञानन्द भन्तेया रजिष्ट्रेषन दान याना बिज्यागुलिं जिम्ह बा कुलनरसिंह शाक्यजुं विहार दना बिज्यागुलिं भन्तेनं जग्गादाता व विहार दाता निम्हसियागुनं नां क्वकया शाक्यसिंह विहार नां छुना बिज्यात । लिपा थःम्हं हे जाणशीला सत्यशीला गुरुमापिनं च्वना बिज्यायेत लिक्कसं च्वंगु जग्गा न्याना विहार दना उकियात नरसिंहाराम नां छुना बिज्यात ।

प्रज्ञानन्द भन्ते थातं शाक्यसिंह विहारय् विहार याना बिज्यायेवं स्वदेश व बिदेशया आपालं उपासक उपासिकापिनि परिचित जुल । थ्वहे क्रमय् नागबहाया हिरारत्न शाक्यया सुपुत्री चमेली शाक्य व चिरीकाजी शाक्यया सुपुत्री चिनी शाक्य निम्हं गृहजालय् च्वनेगु इच्छा मदया भन्तेयाथाय् प्रव्रजित जुइगु प्रार्थना यागुलिं भन्तेया आपालं कुतलं वथें जाणशीला गुरुमाया प्रेरणां कथं बि.सं. २०१७

(सन् १९६०) सालं बर्माय् खेमाराम साटेटाइलय् दो पञ्चाचारी गुरुमांयाथाय् प्रव्रज्या ग्रहण याका बिज्यात । तापकनिसें विहारय् बिज्याइपिं उपासक उपासिकापिनि गुबलेनं नये पित्याक म्थ्याइपुक च्वनेम्वाः । सत्यशीला गुरुमानं भन्तेयाथाय् शीलकया फयेतुइ धुनेवं हे नके त्वंके याना बिज्यासा जाणशीला गुरुमां नं उपासक उपासिकापिनि ल्यूने च्वना उपदेश बिया बिज्यायेत भन्तेयात प्रेरणा बिया बिज्याना च्वनी ।

जाणशीला गुरुमानं शाक्यसिंह विहारय् परियत्ति सञ्चालन जुसानिसें बिद्यार्थिपितं थःम्हं हे परियत्ति ब्वंकेगु तःदँ तक याना बिज्यात । थःम्हं नं परियत्ति ब्वंकाः ब्वनीपितं, परियत्ति स्यना बिइपितं नं नकाः त्वंका यक्व हौसला बिया बिज्याना च्वंम्ह खः ।

जिनं मचानिसें बाः नापं ल्हाः ज्वना विहारय् वने नं । भन्तेयात वन्दना याना शील प्रार्थना याये धुने साथं हे सत्यशीला गुरुमां नं जित च्या त्वंका बिज्याइ । जाणशीला गुरुमानं विहारय् वयेत, परियत्ति ब्वनेत आपालं प्रोत्साहन बिया बिज्याइ । जि च्यादँ गुदँ दुसानिसें हे प्रज्ञानन्द भन्तेनं न्ह्याबले बाः नापं विहारय् वनेबले बर्मि आखःया त्रिपिटक सफूत दराजय् च्वंगु क्यना थुपिं सफूत ब्वनेमानि खँला ? 'जि बुरा जुया वये धुंकल सफूत दराजय् तुं लाना कीचां नया स्यनावनी उकिं याकनं बर्माय् वना ब्वना बर्मिज भाय् सयेका थुपिं सफूत छ्यले मानि खँला' धका भन्तेनं न्वाना बिज्याइ । वसपोल भन्ते नं बाः यात 'साहु ! विहार दान यायेवं तुं शासनय् दुथ्याम्ह जुइ मखु, थः काय् म्थ्याय्पितं प्रव्रजित यासा जक शासनया भागिदार जुइ' धका बारं बार उपदेश बिया बिज्याइ । उकिं बाः नं प्रज्ञानन्द भन्तेयात 'बर्माय् थ्वहे म्थ्याय् छम्ह ब्वंके छ्वये' धका वचन बिया बिज्यात । लिपा भन्तेनं हे विहारय् बर्मि लिपि व बर्मि भाय् नं भति भति

स्यना बिज्यात । तर बर्मि सरकारया परिस्थिति ठीक मज्जुलिं याकनं छ्वया बिमज्या । जित नं बर्माय् हे वना प्रव्रजित जुइगु इच्छा जुल । अथेनं भन्तेनं पुण्ही, अष्टमी आदि उपोसथ दिनय् विहारय् वनेबले बुद्धपूजा धुंका मस्तय्त्त छुं छुं विषय् न्वं वायेत छम्ह छम्ह मस्तय्त्त पाः बिया बिज्याइगु जुयाच्वन ।

ई न्ह्यानावं वन अनं लिपा २०३६ साल आश्वीन २७ गते शनिबार अर्थात् बुद्ध सम्बत् २५२३ कार्तिक कृष्ण अष्टमी खुन्हु १३ अक्टोम्बर १९७९ या शुभदिनय् स्वर्गीय गुरु चन्द्रमणि महास्थविरया प्रमुख शिष्य भिक्षु ज्ञानेश्वर महास्थविरजुं शाक्यसिंह विहारया कठीन दानया पुण्य उत्सवय् भारतया कुशिनगरनिसें काठमाडौं बिज्याना प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्ते वर्षावास च्वना बिज्याःगु उपलक्ष्यय् महोत्तमगु कठीन उत्सव याः बिज्यागु जुल । थुगु हे दिनय् बर्माया खेमाराम साटेटाइ विहारया विहार प्रमुख जुया बिज्यापिं दो पञ्चाचारी गुरुमां दो सुखाचारी गुरुमांपिं नं विहारय् बिज्यागु जुल । थुबले जाणशीला गुरुमांया प्रेरणां मय्जुपितं प्रव्रजित यायेगु ग्वसा ग्वया तःगु जुल । जित नं प्रज्ञानन्द भन्ते नं जाणशीला गुरुमांपिसं नं प्रव्रजित जुइत थ्व कठीन उत्सवया दिनय् वा धका कर याना वस्त्र नापं तयार याना बिज्यागु जुल । भन्तेनं बर्माय् छ्वये धया बिज्यागु वचनं जित अपाय्सकं कर याना बिज्यासां नं बर्माय् जूसा जक जुइगु नत्र प्रव्रजित हे जुइमखु धका उत्सवय् तकनं मवना । थुबले सुवर्ण तण्डुकार (शीलवती गुरुमां), चिनानि वज्जाचार्य (जाणवती गुरुमां), सति, संगीता, नानीशोभापिं न्याम्हसित ज्ञानेश्वर महास्थविरया पाखें शील प्रदान याना शीलाचार्य जुया व दो पञ्चाचारी गुरुमांया पाखें सँ खाना उपाध्यायत्वय् प्रव्रजित याना बिज्यागु जुल ।

वसपोल प्रज्ञानन्द भन्तेनं जाणशीला गुरुमांपिसं जित २०३८ साल बैशाख २९ गते (१९८१

April) महिनां अनोजा गुरुमां, जाणवती गुरुमां, रुपावती गुरुमां व वरदेश मानन्धरपिं नापं बर्माय् व्वं वनेगु व्यवस्था मिले याना छ्वया बिज्यागु जुल । जिपिं महासी सासना येताय् निलात्या (८० दिन ति) ध्यान याये सिधयेका प्यम्हं खेमारामय् व्वना यंकूगु जुल । अनया विहार उत्सवय् 1981 July 12 तारिखं जित उ. सुरियाभिवंस सयादोया आचार्यत्वय् व दो पञ्जाचारी गुरुमांया उपाध्यायत्वय् प्रव्रजित याना बिज्यात ।

मोलमिनया खेमाराम विहारय् प्रव्रजित जूगु दिनय्

थथे हे प्रज्ञानन्द भन्तेया जन्मदिन, कठीन आदि उत्सवय् बारंबार कुलपुत्र कुलपुत्रीपिन्त प्रव्रजित यायेगु ज्या जुजुं वन । थ्व हे इलय् हाकनं छक्वः जाणशीला गुरुमांया प्रेरणां धरणी, वजिरा, यशवती, जिनवती, रजनी शाक्य व सुनिता वज्राचार्यपिं नं प्रव्रजित जुल । गुरुमां नं प्रेरणा जक बिया बिज्याइगु मखु प्रव्रजित जुइत वस्त्र समेतं तयार याना थाइलैण्ड, बर्मा आदि विदेशय् थ्यंक व्वंके छ्वयेगु बन्दोवस्त याना बिज्यागु जुल ।

मेथाय् विहारय् च्वने मन मदुपितं जाणशीला गुरुमांनं ह्येका खँ न्यंका जूसां थःथाय् नरसिंहाराम विहारय् प्रव्रज्या त्वःतके मब्यूसे प्रेरणा बिया तथा बिज्यागु जुल । थ मां इन्द्रकुमारी अजियात नं विहारय् हे तथा आपालं सेवा याना अनन्त मांया गुण लुमंका बिज्यागु जुल । थनिं भिदँ भिंछदँ न्ह्यो तकनं जाणशीला गुरुमांया प्रेरणा व बन्दोवस्तं रजना (पञ्जानन्दी) दकिला (अरियजाणी), अनिता (श्रमणिका)पिं नं प्रव्रजित जीवन हना नरसिंहाराय् च्वना बिज्यात ।

विहारय् कठीन उत्सव, प्रज्ञानन्द

भन्तेया जन्मोत्सव आदि पुणित कार्यक्रमय् भोजन, अष्टपरिष्कार दातापिं चूलाका जाणशीला गुरुमां नं माःगु तक बन्दोवस्त याना बिज्यागु जुल ।

प्रज्ञानन्द भन्ते निधन जुया बिज्यासेनिसें भन्तेयात पुण्यया नितिं लय् लय् पतिकं तृतिया भोजन दान व्यवस्था याना भिक्षु संघपिनिपाखें परित्राण पाठ थःगु जीवन काछिं याना बिज्यात ।

थःगु नं ७७ दँया जन्मोत्सव, ८२ दँया जन्मोत्सव आदि कार्यक्रमय् भव्यं भिक्षु महासंघया पाखें महापरित्राण पाठ याका बिज्यात । थःत माःगु वास खर्च समेतं वास्ता मयासे आपालं परिष्कारत संघदान याना बिज्यात । गुबलें गुबलें उपासक उपासिकापिं उसांय् मदइबले, छुं आपत् विपद् जूगु सुचं वइबले चान्हे चान्हे तक नं पासापिं व्वना परित्राण पाठ याः बिज्याइगु जुल ।

थुकथं जाणशीला गुरुमां बुद्धशासन स्थिर यायेगु ज्याय्, शिष्यापिं वृद्धि यायेगु ज्याय् आपालं न्ह्यव्बाम्ह अनन्त गुणं जाःम्ह गुरुमां खः । वसपोलयात सुगति व निर्वाणया कामना याना ॥

आदरणीय ज्ञाणशीला गुरुमां

✍ कुसुम गुरुमां, धर्मकीर्ति बसुन्धरा विहार

‘रूपं जीरति मच्चानं, नामगोत्तं न जीरति’
भीगु रूप शरीर ताःकाल मदुवं हे परिवर्तन जुयाः
जीर्ण जुयाः फुना वनीगु प्रकृतिया नियम हे जुल ।
तर नां गोत्र, कुशल कार्यगुणत जीर्ण जुयाः फुनावनी
मखु । अथे हे आदरणीय ज्ञाणशीला गुरुमां दिवंगत
जुयाबिज्यात, वसपोलया शरीर भीसं मखने धुंकल,
तर वसपोलया अमूल्यगु ल्वःमंके मफइगु गुण जिगु
नुगलय् जीवित हे तिति ।

जि ६, ७ दँ दुबलेनिसें जिमि मां (तेजमाया)
नं जितः ल्हाः ज्वनाः श्री शाक्यसिंह विहारय् यंकीगु ।
अबलेनिसे जिं तःधीम्ह भन्ते संघमहानायक प्रज्ञानन्द
महास्थविर म्हसिल, ध्व जिगु तःधंगु भाग्य खः । अथे
हे ज्ञाणशीला गुरुमां अले सत्यशीला गुरुमां पिं नाप
च्वनाः धर्मदेशना न्यनेगु ब्वनेगु भाग्य प्राप्त जुल ।
जि मां नापं शाक्यसिंह विहारय् वनेबले ज्ञाणशीला
गुरुमांनं धया बिज्याना च्वनीगु लुमंसे वः, मस्तयत्
भिंंगु संस्कार बिया थकेमाः, संगत बांलागु याकेमाः,
मस्त धयापिं यच्चुसे च्वंगु लः समान खः । ज्ञाणशीला
गुरुमां स्यनेकने यायेगुलिइ दक्षम्ह खः ।

मचातयत् नं उलिहे ध्यान आकर्षण याना
शील प्रार्थना, पञ्चशीलया फलाफल, त्रिरत्न वन्दना
स्यना बिज्याना च्वनी । उपिं मचातय्गु पुचले जि नं
छम्ह खः । जिं पञ्चशील धैगु छु ? उकिया फलाफल
छु छु ख? वसपोलपाखें हे सयेका । जिगु जीवनय् ला
वसपोल गुरुमांनं हे जितः न्हापालाक महत्त्वपूर्णगु
आनापान ध्यान यायेगु तरिका स्यनाबिज्यात ।
वसपोल गुरुमां नापं हे फ्यतुनाः ध्यान च्वना, अले

वसपोलं जितः “साधु, साधु, स्याबास !” धकाः
आशिर्वाद बियाबिज्यात । ‘गुरुमां ! छलपोलया
आशिर्वाद सदां नं जिगु शिरे लायेमा’ धकाः धायेगु
खः ।

छन्हु ज्ञाणशीला गुरुमांनं जिपिं मचात
मुंकाः पञ्चशील प्रष्ट जुइक प्रार्थना यायेगु स्यना
बिज्यात । अले बुद्धजयन्ति साप्ताहिक कार्यक्रमय्
शील प्रार्थना याकेत रेडियो नेपाल, सिंहदरवारय्
ब्वनायंका बिज्यात । वसपोलं जिमिगु ल्हाः ज्वनाः
बुलुहुं न्यासिके यंकाः सिंहदरवारय् थ्यंका बिज्यात ।
मस्तयत् नये पित्याइ धकाः “हे मस्त ! म्हूतिइ
ति” धकाः चक्लेट, पाचः नका बिज्याइ । विभिन्न
विहारय् धार्मिक कार्यक्रम जुइबले गुरुमां नापं वने
नं । बसं वनेबले वसपोलया मुलय् नं फ्यतुना वये
नं ।

पूज्य प्रज्ञानन्द भन्तेनं जिमित धम्मपदया
गाथा कण्ठ याकाबिज्याइ । अले ज्ञाणशीला गुरुमांनं
पाठ न्यना बिज्याये धुंकाः उगु गाथाया अर्थ कनाः
उपदेश यानाबिज्याइ । अबले जिं बांलाक थुइके
मफु, तर आः थुयावल । संघमहानायक प्रज्ञानन्द
महास्थविर भन्तेया किचलय् च्वनाः वसपोलं थम्हं
नं बुद्ध धर्म (परियत्ति शिक्षा) अध्ययन यानाबिज्यात
अथे हे उपासक उपासिकापिन्त नं भ्याः भतिचा हे
अलसि मचासे ब्वंका बिज्यासे उलि हे प्रोत्साहन नं
बिया च्वनाबिज्यात । प्रौढ उपासक उपासिकापिन्त
नं अलसि मचासे बुद्धपूजा, परित्राण, धर्मचक्र
सूत्रपाठ यानाः अले थुकिया अर्थ नं ब्वंका बिज्याःगु

खः । वसपोलया हे प्रोत्साहनं यानाः आपालं उपासक उपासिकापिं (प्रौढ) अले मस्तयसं परियत्ति शिक्षा अध्ययन यायेगु मौका प्राप्त जुल ।

वसपोल गुरुमांनं सरल भाषां बिहारय् धर्मदेशना नं यानाबिज्याइ, अले विभिन्न कार्यक्रम जुइबले विभिन्न थासय् बिज्यानाः नं धर्मदेशना यानाबिज्याइ । उलिजक मखुसे सुं उपासक उपासिकापिं बिरामी जूसां नं थाकु मचासे छैय् बिज्यानाः नं मैत्रीपूर्वक करुणा तसे परित्राण पाठ अले धर्मदेशना याना बिज्याइगु वसपोलया तःधंगु गुण खः । बुद्धकालीन घटनात उदाहरण तयाः अनित्य, दुःख, अनात्म, अले शील, समाधि, प्रज्ञाया गहन सारगर्भित सरल भाषां धर्मदेशना यानाबिज्याइगु न्ह्याबले लुमं । थ्व वसपोलया खुबी हे खः ।

नेपालय् बुद्धशासनया जग बल्लायेमा, दीर्घकालतक न्ह्याना च्वनेमा धइगु वसपोलया तःधंगु इच्छा खः । शाक्यसिंह विहार व बुद्धधर्म उत्थान यायेगुलिइ वसपोल गुरुमांया तःधंगु योगदान दु ।

वसपोल गुरुमांनं आपालं बौद्ध कार्यक्रमय् न्ह्यलुवाः जुयाः यानाबिज्याःगु कुशल नेतृत्व, योगदानयात कदर यासे स्वदेशं जक मखुसे विदेशं म्यानमार सरकारपाखें नं "महासद्धम्मजोतिकधज" उपाधिं विभूषित जूगु खः ।

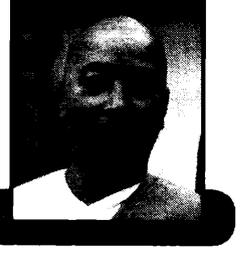
वसपोल गुरुमांया कुशल नेतृत्वं यानां आपालं उपासक उपासिकापिंसं परमार्थ शिक्षा ग्रहण यानाः मनुष्य जीवन सार्थक यानाः मार्गफलया वीजारोपण यायेगु भाग्य चूलात । वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमांया बुद्धधर्म संरक्षण व सम्बर्द्धन ज्याय् आपालं बाधक पंगलः वःसां नं उगु समस्यायात धैर्यपूर्वक समाधान यानाः वर्तमान अवस्थाया शाक्यसिंह विहार धकाः धस्वाकेगुलिइ वसपोलया तःधंगु योगदान दु ।

आपालं गुणं भयभय् बियाच्वंम्ह वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमांया रूप मदुसा नं वसपोलया अमूल्यगु गुण चिरस्थायी जुयाच्वनी । वसपोलया कृतज्ञ गुणयात गुबलें ल्वःमंके फइमखु । ॐ

ज्ञाणशीला व सत्यशीला गुरुमां शाक्यसिंह विहारया कसिइ

प्रब्रजित जीवन्य प्रेरणादायी गुरुमां जाणशीला

अ. श्रद्धावती 'परियत्ति सदम्म कोविद', बुद्धनगर, राधेराज्य

प्रब्रजित जुइत दकले न्हापां जाणशीला गुरुमांयात प्रार्थना यानागु खः । उबले जाणशीला गुरुमां छखें लयताना बिज्यातसा उबले हे वसपोलं तसकं नुगः मछिंका बिज्यात । छायाधाःसा प्यन्हु न्ह्यः जकयागु खँ खः बर्मायाम्ह दो पञ्चाचारी गुरुमां नेपालय् बिज्यानाः बुद्धघोष भन्तेयाथाय् सुमंगल विहारय् वसपोल गुरुमांया ल्हातं अनागारिका प्रब्रज्या याना बिज्याःबले तःधीम्ह भन्तेया पाखें नं छम्ह प्रब्रजित याके मास्ति वयाः माला स्वया बिज्याःबले छम्ह हे लुया मवयाः नुगः मछिंका बिज्याःगु जुयाच्चन । उबले जाणशीला गुरुमांनं धया बिज्यात “भाग्य धायेला संस्कार धायेला गुमे जूथें जुल, आःयात अनागारिका याये मखुनि, छ स्कूल वने सिधयेकि, परियत्ति नं ब्वना च्वाँ, लिपा भाग्य दयावइ, जुइ खनी ।” मां पुनमाया नापं लिहाँ वया ।

स्कूलय् एस.एल.सी. जाँचय् पास जुइवं बौद्ध परियत्ति नं ६ कक्षा पास जुल । उबले जिं जिमि अतिकं श्रद्धा दुम्ह तरिबाः धर्मलालयात प्रब्रजित जुइ मास्तिवःगु खँ कना । धर्मलाल तरिबाःनं धम्मवती गुरुमांयात “जिमि म्थ्याय्चा छम्ह अनागारिका जुइमास्ति वः धाल” धकाः प्रार्थना यात । धम्मवती गुरुमांनं धायेसाथं तुरन्तहे धर्मकीर्ति विहारे ब्वनायंकाः कन्हे खुन्हु हे धर्मकीर्ति विहारय् अनागारिका यानाः श्रद्धावती नां तयाबिज्यात ।

अनागारिका जुयाः एक हप्ता लिपा शाक्यसिंह विहारय् तःधीम्ह भन्तेयात वन्दना याःवनाबले जाणशीला गुरुमांनं न्ह्यःने बिज्यात । भन्ते नं जाणशीला गुरुमां नं तसकं लयताया बिज्यात । जिमि मां गुलि लयताःगु खः उलिहे वसपोल नं लयताया बिज्यात । अले धयाबिज्यात “श्रद्धावती, छं मती तःगु प्रब्रजित जुइ

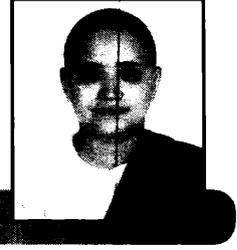
दत । आः छं ग्रन्थधूर व विपस्सना धूर निगू मध्ये छगू याना च्वने माः, सुंक च्वने मज्यू ।” उबले जिं परियत्ति ७ कक्षानिसें ब्वनाः कोविदतक पास याये धकाः वचन बिया । उबले सुजाता गुरुमांनं परियत्ति ब्वंका बिज्याना च्वंगु खः । सुजाता गुरुमांयाथाय् परियत्ति ब्वं वना । गुरुमांनं जितः ७ कक्षाय् स्यनाः ब्वंका बिज्यात । उबले जि बोर्ड वःगु खः ।

स्वाकं ब्वना वनाः कोविदया अन्तिम तपिं नं पास जुल । तर पुरस्कार काये त्यंबले तःधीम्ह भन्ते न्ह्यःने तये मखन । परियत्ति दीक्षान्त समारोह जूबले जाणशीला गुरुमांया ल्हातं दकले न्हापां प्रज्ञानन्द स्मृति पुरस्कार कयागु खः । उबले नं जाणशीला गुरुमांनं “का कोविद नं क्वचायेक ब्वनाः पास यात । आः स्यने कने नं यायेमाः न्हिला” धया बिज्यात । “ज्यू गुरुमां” धयाः छगू विहारय् केन्द्राध्यक्ष नं जुइ खन । अन छगू कक्षानिसें कोविद क्वचाःम्ह विद्यार्थीतक्क दत । थुकथं जिगु प्रब्रजित जीवन्य न्ह्यःने न्ह्यव्वायेत क्वातुक उत्साह बिया बिज्याःम्ह जाणशीला गुरुमां खः । गुरुमांपिं नापलानाः गुरुमांपिसं धया बिज्याःगु खँयात ध्यानतया (ज्यू गुरुमां) धकाः मनय् तया । न्ह्याबलें उन्नति जुइगु वचन पिकया बिज्याइम्ह जाणशीला गुरुमांया गुण सदां लुमंकाच्चने । जाणशीला गुरुमांयात जाति, जरा, ब्याधि, मरणं मुक्तगु निर्वाण याकनं लाये फयेमा धकाः आशिका याना ।

वसपोल गुरुमांपिसं न्हापा दुःख सियाबिज्याःगुलिं आः जिपिं अःपुक प्रब्रजित जुयाच्चने दत । उकिं वसपोलया प्रति कृतज्ञ जुयाच्चना ।

सद्धर्म लँपुई न्ह्यावनेत प्रेरिका : श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां

अनागरिका अग्गजाणी 'धम्माचरिय', अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां बुद्धशासनीक ज्याय् थःगु जीवन समर्पण याना तःधक योगदान बिया बिज्याःमह स्मरणीय गुरुमां खः । प्रातः स्मरणीय गुरुवर संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर (तःधिकमह भन्ते)या सुयोग्य शिष्या वसपोल गुरुमां थः नं सद्धर्मया लँपुई बिज्याना उपासक उपासिकापिन्त वथे हे प्रव्रजित भन्ते गुरुमापिन्त नं सद्धर्मया लँपुई न्ह्याःवनेत प्रेरणा बिया बिज्याइमह 'सद्धम्मजोतिकधज' पदं विभूषितमह कुशल धर्मप्रेरिका गुरुमां खः ।

वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां जिमि मचाबलेनिसंया गुरुमां खः । जिमि मां (रत्न देवी) नं जिमित मचानिसं पुण्यया संस्कार दयेका बिइमा धका ६ दँ ७ दँ दसानिसं श्री शाक्यसिंह विहारय् व्वना यंकीगु खः । जितः लुमं, पूजनीय तःधिकमह भन्तेनं सुथय् सुथय् ध्यान तया बिज्याबले चिकुलां सुथ न्हापनं दनाः मां, ततापिं नाप विहारय् ध्यान च्वंवनेगु वथे उपदेश न्यंवनेगु खः । उबले पुलांगु शाक्यसिंह विहारय् ध्यानकुटी धका लिपा दयेकूगु कोठाय् जायक उपासक उपासिकापिं ध्यान च्वंवइगु खः । ज्ञाणशीला गुरुमां जिपिं मस्तेत माया याना ज्ञानीपिं मस्त धका चकलेट, मरी, बिस्कृत बियाबिज्याइगु लुमं । अथे हे जि ९दँ ति दुबले ततापिं सबिता, संगितापिं नापं ज्ञाणशीला गुरुमापिंथाय् नरसिंहाराम विहारय् ऋषिनी जुया १०नुतक च्वनागु खः । उबले जिगु ऋषिनी नां 'पुण्यवती' तःगु खः । ज्ञाणशीला गुरुमां नं जितः परित्राण पाठ यायेगु, धम्मपद गाथा वयेकेगु, ३२गू कोठास पालि व अर्थ कण्ठ वयेक

स्यनाबिज्याःगु खः । विहारय् बरोबर वनेगु नापं परियत्ति शिक्षा नं व्वना तयागु संस्कारं हे जुइ जि वि.सं. २०४४सालं अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रय् ध्यान गुरु ओवादाचरिय सयादो उ पण्डिताभिवंशया निर्देशनय् जूगु ध्यान शिविरय् ध्यान च्वं वनेखन । अथेहे वसपोल सयादोया प्रेरणादायी उपदेशं प्रभावित जुया बर्माय् वना प्रव्रजित जीवन हना बुद्धधर्म अध्ययन याः वनेगु इच्छा व्वलना वःगु कथं अन वनेगु अवसर चूलात । बर्माय् वने त्येका पूज्यपाद तःधिकमह भन्ते वथे गुरुमापिं नापलाःवनाबले वसपोलपिं तसकं लयताया बिज्यात । उबले वसपोल गुरुमां नं "विदेशय् च्वनेबले तसकं होश तया च्वनेमा, थःगु स्वास्थ्ययागु बिचाः यायेमा, गुरुपिनिगु अनुशासनय् च्वना बांलाक व्वना सयेका वा न्ही, मै" धका दुनुगलनिसं माया याना अनुकम्पा तया धया बिज्याःगु खः ।

बर्माय् भिनिदँ मयाक च्वना 'धम्माचरिय' पास याना नेपाः लिहाँ वयाबले वसपोल गुरुमां तसकं लयताया बिज्यात । बर्मा लिहाँ वया आपा मदुवं वसपोल गुरुमां नं जितः "भीगु विहारं सतिक च्वंगु त्वा च्यासलय् उपदेश बिइके मास्त वः, अन च्वंपिं उपासक उपासिकापिन्त हप्ताय् छकः शनिवार स्वलातक शीलया महत्त्व विषयय उपदेश ब्यू न्ही" धका धया बिज्यात । जिं"जू , गुरुमां " धया स्वीकार याना । उबले वसपोल गुरुमां नं बिज्याना उपदेश जोछिं नापं च्वनाबिज्याइगु खः । थुकिं याना जितः सभाय् धर्मदेशना यायेगुली उत्साह प्राप्त जूगु जुल ।

दूरदर्शीम्ह, मनं खने सःम्ह वसपोल जाणशीला गुरुमांनं जितः पूज्यपाद तःधिकम्ह भन्तेनं तःदं न्त्यो मेहनत याना अनुवाद याना तःगु 'म्युपेंजी अभिधर्म अभिप्राय निर्देश' धयागु सफू छगू पिकाये दुःसा ज्यू, तःधिकम्ह भन्ते नं च्वया बिज्याःगु पाण्डुलिपि मुंका गुकथं याये माःगु मिले याना पिकायेत तयार यायेगु जिम्मा छगू काःसा ज्यू धया बिज्याःगु खः । थुगु अभिधर्मया सफू वसपोल तःधिकम्ह भन्तेनं न्हापां बर्माय् बुद्धधर्म अध्ययन या बिज्याबले बर्मी भाषा च्वयातःगु उगु अभिधर्म ग्रन्थ छगू तःसकं यो ताःगु जुया च्वन । अभिधर्म अपुक थुइकेत यक्व ज्या लगे जूगु जुयानेपामिपिन्त थ्वीके बिइमा धयागु मनसायं तःदं मछि, बिका भाषा हिला बिज्याःगु जुयाच्वन । परन्तु वसपोलया जीवितमान ईलय् थुगु सफू पिकायेत कुतः जूसां पिकाये मफया च्वंगु जुयाच्वन । भन्तेया जीवमान कालय् वसपोलया अन्तिम इच्छा पूवके धका सुदर्शन महास्थविर भन्ते नं आपालं कुतः याना बिज्याःगु नं खः । वसपोल अनुवाद याना बिज्याःगु पाण्डुलिपियात हानं छको मूल ग्रन्थनाप स्वापू तथा परिमार्जन याना संशोधन याइपिं चूमलागुलीं तःदं मछितक ग्रन्थया ज्या अथें लिकुनाच्वंगु खः । जि बर्मा धर्माचरिय पास याना लिहाँ वया आपा मदुवं श्रद्धेय सुदर्शन भन्ते नं वीरपूर्ण पुस्तक संग्रहालयया ग्वसालय त्रिपिटक ग्रन्थत नेपाल भाषं पिकायेगु योजना कथं चूलनिर्देश ग्रन्थ छःगू अनुवाद यायेगु जिम्मा बिया बिज्याःगु खः । वहे ईलय् जाणशीला गुरुमां नं थुगु म्युपेंजी अभिधर्म ग्रन्थ पिकायेत जिम्मा बिया बिज्याःगु खः । उकियात नं जिं स्वीकार याना उगु जिम्मायात पूवकेगु कुतः याना । चूलनिर्देश ग्रन्थ अनुवादया ज्या सिधेका प्रकाशन जूगु प्यदं लिपा अर्थात वि.सं. २०६२ साल अक्षय तृतीया खुनु तःधिकम्ह भन्तेया जन्मोत्सवया दिनय् 'म्युपेंजी अभिधर्म अभिप्राय निर्देश' प्रकाशन जुल । वसपोल जाणशीला गुरुमां तसकं लयताल । छखे थः गुरुया इच्छा पूवके फुगु

खःसा मेखें व सफू न्त्याथे याना नं पिकाये धयागु थःम्हं यानागु अधिस्थान पूवंगुलीं वसपोल लयतागु खः । वसपोल गुरुमांया प्रेरणा तथा प्रोत्साहनं याना थुगु महत्वपूर्णगु ग्रन्थ सम्पादन याये खंगु जिगु लागि नं अहोभाग्यया खँ खः । वसपोल गुरुमांयाके दुगु विवेकबुद्धि एवं त्याग तपस्या अतिकं स्तुत्य जू ।

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया निर्देशक ध्यान भावनाय् श्रद्धा दुम्ह वसपोल गुरुमांनं थुगु ध्यान केन्द्रया प्रति याना बिज्याःगु योगदान नं अविस्मरणीय जू । वसपोल ध्यानकेन्द्रय् ध्यान शिविरवथें मेमेगु पुणित कार्यय् थः नं सहभागी जुया नापं उपासक उपासिकापिन्त नं सहभागी याका बिज्याइगु खः । न्हापा शुरु शुरुइ आःथें ध्यानया प्रचार मजू, ध्यान च्वनीपिं योगीपिं नं आपामदु,

अथे हे दातापिं नं आपा मदु । उगु इलय् श्रद्धेय धम्मवती गुरुमां, श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांपिसं थः उपासक, उपासिकापिन्त ध्यान च्वंके छोया हयेगु वथें दातापिन्तनं संग्रह याना बिज्याइगु खः । भोजन व्यवस्थाया नितिं नीस्वना तःगु भोजन व्यवस्था अक्षयकोष वृद्धिया ज्याय् नं वसपोल गुरुमां नं यक्वः ग्वाहालि याना बिज्याःगु दु । अथे हे लासा फांगा आदिया अभाव जुया च्वंबले लासा फांगाया व्यवस्था नं याना बिज्याःगु लुमंके बहः जू ।

अथे हे ध्यानकेन्द्रय् अनागारिका भवन

निर्माण जुया च्वंबले वसपोल गुरुमानं
थः नं न्ह्यब्वया शाक्यसिंह विहारया
उपासक उपासिकापिन्त नन्ह्यब्वका
सश्रद्धां कोठा छकू नं दान याना बिज्याःगु
दु । लामातार पाँचपोखरी डाँडाया च्वंगु
लाकूरे भन्ज्याइध्यानकेन्द्रया जग्गाया
नितिं नं सहयोग याना बिज्याःगु दु ।

मनं खंम्ह वसपोल गुरुमानं
ध्यानकेन्द्रया आवासिय भन्तेपिं वथें
गुरुमापिनिगु नितिं म्हं मफइबले
स्वास्थ्य उपचारया लागि धका पचास
हजार रकम नं दान यानाबिज्याःगु खः । थुकीयाना
स्वास्थ्य उपचार कोष स्थापना यायेगुली तिवः
जूवंगु जुल ।

परमपूज्य ओवादाचरिय उ पण्डिताभिवंश
सयादो दच्छिइ छक्व ध्यानकेन्द्रय् शिविर तः
बिज्याइगु इलय् वसपोल गुरुमां सयादोयात दर्शन
याःबिज्याइबले सयादो नं मुसुमुसु न्ह्यू ख्वाःवम्ह
कुशल पुण्य मुंका च्वंम्ह, 'शीलवती' धका धया
बिज्याइगु तायाच्वना । वसपोल गुरुमानं सयादोयात
वये वनेया लागि छक टिकट खर्च नं दान याना
बिज्याःगु खः ।

ध्यानकेन्द्रया नितिं
न्हापांसिं याना बिज्याःगु
योगदानयात कदर याना ध्यान
केन्द्रपाखें वि.सं. २०६२ साल श्रावण
१५ गतेया कार्य समितिया बैठकं
वसपोलयात 'निर्देशक'या रूपय्
मनोनित याःगु खः । वसपोल निर्देशक
गुरुमानं ध्यानकेन्द्रया उन्नतिया नितिं
सकलें मिलेचले जुया थःथःगु कर्तव्य
पूर्वकेमाः, थः नं ध्यान च्वना मेपिन्त
नं ध्यान च्वनेत मगा मचा मदयेक
व्यवस्था यायेमाः धका निर्देशन बिया
बिज्याइगु खः । ध्यानकेन्द्र थें जाःगु

३८

पवित्र थासय् च्वना थःपिं नं ध्यान च्वना ध्यान
च्वंबइपिन्त अनुकूल वातावरण दयेका च्वपिं भन्तेपिं;
गुरुमापिं, कमिति परिवारपिं सकलें भाग्यमानीपिं खः
धका जिमित धया बिज्याइगु स्मरणीय जू ।

बुद्धशासनिक क्षेत्रय् तःधंगु योगदान बिया
बिज्याःम्ह, सद्धर्मया लंपुई थः नं न्ह्याःवना भीत नं
न्ह्याःवनेगुली प्रेरणा बिया बिज्याइम्ह गुरुमां भीगु
न्ह्योने मन्त । तर वसपोल याना बिज्याःगु गुण
स्मरण जुया हे च्वनी । वसपोल गुरुमांयात निर्वाण
प्राप्त जुइमा धका श्रद्धाञ्जलि देछ्या च्वना ।

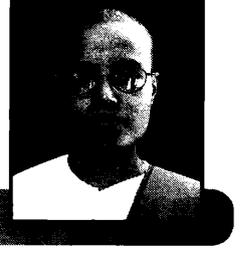
चिरं तिष्ठतु सद्धम्मो ।

अगजाणी गुरुमां व अनगजाणी (३ महिना गुरुमां जुया ध्यान च्वंम्ह अमिता
धाख्वा) नापं जाणशीला गुरुमां

अनागारिका जाणशीला स्मृतिग्रन्थ

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांप्रति श्रद्धाञ्जली

✍ अ. विमलजाणी, अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र, बुद्धनगर

पुब्बकारी - न्हापां उपकार याइम्ह व कतञ्जू कतवेदी - कृतज्ञ गुणत सीका प्रत्युपकार याइम्ह, थुपिं निम्ह व्यक्तिपिं लोकय् तसकं दुर्लभपिं व्यक्तिपिं खः धका तथागत बुद्धं आज्ञा जुया बिज्यानातःगु दु । पुब्बकारी व्यक्ति धयाम्ह मां बौपिं, गुरु आचार्यपिं खः । वथेतुं थःतिथि परिवारय् जूसा चरित्रवान् जुया धाये ल्हाये फूपिं वा धार्मिक व न्यायपूर्वक व्यवस्था यायेखिपिं व्यक्तिपिं धाःसां ज्यूगु जुल । मां, बौ, गुरु आचार्य धयापिं थः काय्, म्थ्याय्, शिष्यपिनि प्रति धात्थेगु निस्वार्थ मैत्री भावदुपिं व्यक्तिपिं जुल । थम्हं दुःखिसिया जूसां नं थः काय्, म्थ्याय्, शिष्यपिनिगु हितउपकारया आकांक्षा याना ज्या यानाच्चनी । थःगु व्यक्तिगत स्वार्थयात प्राथमिकता मब्यूसे क्षान्ति गुणं युक्त जुया काय्, म्थ्याय्, शिष्यपिनिगु लौकिक व आध्यात्मिक निखेसं भिं जुइके, बांलाकेया नितिं इमित माःमाःगु अर्ति उपदेश, निर्देशन बियाच्चनी । मां, अबु, गुरुपिनिगुपाखें सही मार्गदर्शन प्राप्त व्यक्तिपिं उगु लँपुइ वन धाःसा इमिगु जीवनय् धात्थे हे समृद्धि जुइगु जुयाच्चन ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां नं अप्वःसिया नितिं छम्ह पुब्बकारी व्यक्ति खः धैगु खँय् निगू मत दइमखु थें ताया । वसपोलयागु विषययलय् श्रद्धेय चिनी गुरुमांनं धयाबिज्यागु खँ थन न्त्यथने मास्तेवः । “जिपिं न्हापा मचाबलय् विहारय् वनेत खुया खुया वनेमाः । चीधिकःपिं किजाकेहेपिं बुया छें बाःपिसं मसिइक वनेमाः । याकःचा स्वतन्त्ररूपं वनेगु स्थिति मदु । विहारय् थ्यनीबलय् तःधिकम्ह भन्तेयागु

उपदेश याउँक न्यने थ दयेमाः धका नापं यंकापिं किजा केहेपिन्त ज्ञाणशीला गुरुमांनं कयाः, नकाः, ह्ययेका तइ । उकथं गुरुमांनं तिबः बिया ग्वाहाली यानाबिज्याःगुलिं जक बुद्धया शिक्षा-दिक्षा अध्ययन यायेदत । ल्हाःतय् निगः प्यंगः ध्यबा खन कि नं छिपिं बर्माय् छुवये मानिपिं धका व ध्यबा कया मुंका बिज्याना तइ । उकिं ज्ञाणशीला गुरुमांया तःधंगु गुण दु । मेपिन्त उपकार यायेगु ज्याय् वसपोल गुबलें हे लिपा मला । मेपिनि धर्मउपदेश न्यना आचरण अभ्यास याये खनेमा धका न्ह्यागुगुकथं ग्वाहाली यायेत नं वसपोल तयार । ज्ञाणशीला गुरुमां यक्व हे देन दुम्ह व्यक्ति खः ।” थ्व खं सिइदु कि वसपोल गुरुमां छम्ह पुब्बकारी व्यक्ति खः ।

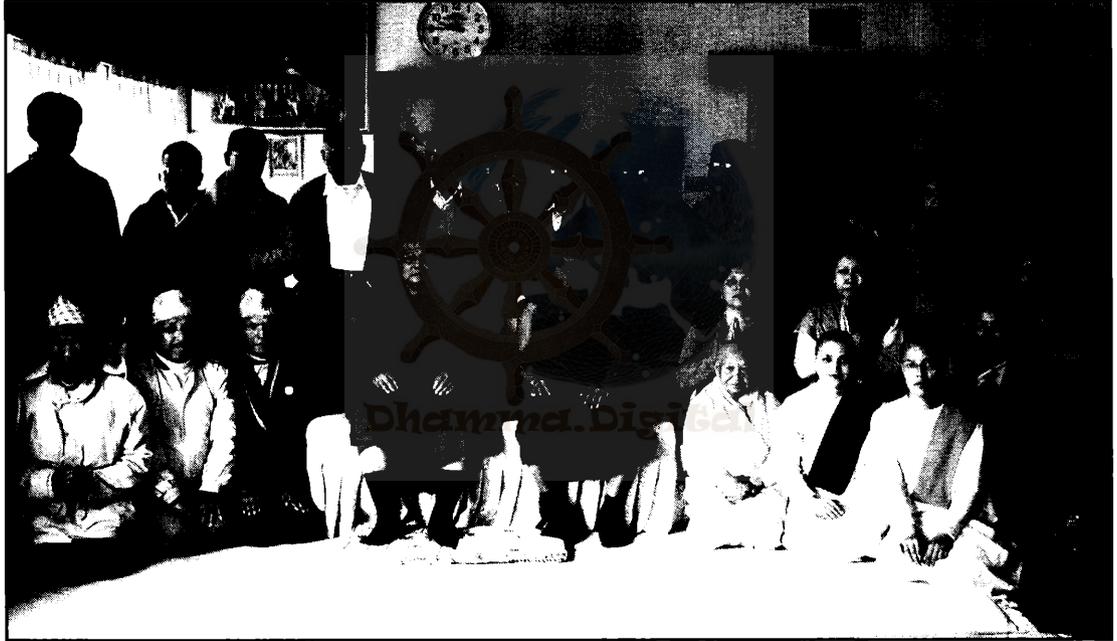
वसपोल छम्ह कतञ्जू कतवेदी व्यक्ति नं खः धैगु खँ सकसियां सियाच्चंगु हे जुल । तःधिकम्ह भन्ते जीवितमान जुया बिज्याना च्वंबले वसपोलयागु गुलि सेवा यात धयागु खँ भी सकस्यांनं न्यनातयागु, खनाच्चंगु हे जुल । जि बर्माय् अध्ययन यावने न्ह्यः नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया जाँच जुयाच्चंगुलिं सुपरिवेक्षक जुया श्री शाक्यसिंह विहारय् वनागु खः । अले तःधिकम्ह भन्तेयात बन्दना याःवनाबले ज्ञाणशीला गुरुमांनं भन्तेयागु सेवा यानाच्चंगु खंबलय् जि यक्व हे प्रभावित जुल । उगु जमानाय् जिगु लागि न्हूगु अनुभव नं जुल ।

अलसि मचासे, उसि मधासे, धैर्यवान् जुया, न्ह्याबलें मुसु मुसु कया, उपासक उपासिकापिन्त बुद्धयागु अमृत अर्ति उपदेश स्यने कने यायेगु, कुशल

पुण्यकर्म याकेगु ज्याय् अग्रपंक्तिइ लाःम्ह वसपोल गुरुमां थौं भीगु न्ह्यःने मदये धुंकल । रूपं जीरति मच्चानं, नामगोत्तं न जीरति – सत्व प्राणीपिनिगु रूप शरीर भ्वाभः दनाः अन्तय् जीर्ण जुयाः नाश जुयावनी । रूप शरीरयात त्याग याना वनेमाःगु जुल । तर नां व गोत्र जीर्ण जुया वनीमखु, न्ह्याबलें ल्यनाचवनी । यशकीर्ति न्ह्याबलें फैले जुयाचवनी । थुकथं तधागतं आज्ञा जुयाबिज्याना तःकथं वसपोल गुरुमांया रूप शरीर जीर्ण जुयावने धुंकुसां तःबि नां

व गोत्र जीर्ण मजू । ल्यनाचवंगु हे दु । सत्यधर्मयात सिइकाः थुइकाः अभ्यास आचरण याना वने फयेमा धकाः मैत्री व करुणा न्ह्यचीकाः वसपोल गुरुमांनं यानाबिज्याःगु महान उपकार गुणत ग्रहण याना कायेनपिं सुनां नं ल्वमंके फइमखु ।

सकसियाप्रति अनन्त उपकारीम्ह वसपोल गुरुमांयात याकनं निर्वाण लाभ याना काये फयेमा धका सश्रद्धा श्रद्धाञ्जली देछाना चवनागु जुल ।

बर्माया ध्यान गुरु उ पण्डिताभिवंश सयादो व कार्यसमिति दुजःपिं नापं
अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया निर्देशक ज्ञाणशीला गुरुमां

जिमि परिवारया लागि गुण उपकार याना बिज्याःम्ह गुरु श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां

अ. धरणी, नरसिंहाराम विहार, धैना

भिंम्ह व शीलवानम्ह गुरु नापं च्वना जीवन हने दैगु तःधंगु भाग्य खः अजागु भाग्य चूलागु २३ वर्ष दत । जित मचाबले शाक्यसिंह विहारय् वनेगु धालकि तसकं न्त्याः । छाय्कि जिगु परिवारया बच्छि सदस्यपिं विहारय् हे दु ।

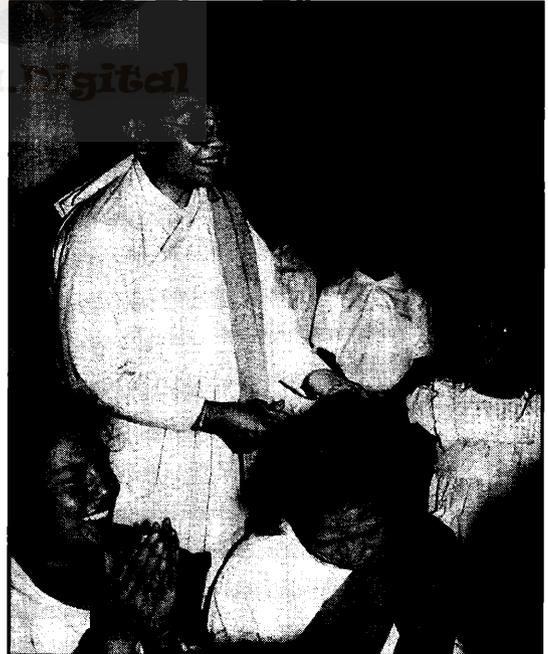
जिं न्यनातयागु दु- थ्व स्वनिगलय् थेरवाद शासन पुनः दुतिना बिज्याःम्ह संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्ते धर्म प्रचारया सिलसिलाय् बलम्बुइ बिज्याबलय् जिमिगु छैय् नं बिज्यात । जिमि बाज्या मानबहादुर तण्डुकार टोलय् तसकं हारांम्ह व ग्यानापुम्ह जुयाच्वन । अजाःम्ह बाज्यायात पटक पटक धर्म खँ न्यंका न्यंका मन नाय्का बुद्धशासनय् उपासक याना बिज्यात । उलि जक मखु मिसा मस्त धयापिं छैय् नं पिहाँ वने मज्यू धैगु संकुचित विचाः दुम्ह बाज्यायात मन पगले याना दतंफतं छम्ह जक दुम्ह याकः म्त्याय्यात सहर्ष बुद्धशासनय् प्रवजित याका अनगारिका सत्यशीला जुइका बिज्यात । हानं थःगु बुँइ बिहार दय्का शासनया नितिं प्रदान नं याका बिज्यात । थुकथं पूजनीय संघमहानायक भन्ते नं जिमि बाज्यायात धर्मया दायद प्राप्त याका बिज्यात ।

जि मां व बाया भिनिर्दया बाल्य अवस्थाय् विवाह जुया नं ग्रह तो मतोया अन्धविश्वासं, विवाह जुया दच्छिलिपा मतसे छ्वये धुंकूगु खः । लिपा संघमहानायक भन्ते व श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांयागु प्रयत्नं मांयात हाकनं लित कायेके छ्वया मां व बायात गृहस्थ जीवन बांलाक न्त्याके बिया

गुणोपकार याना बिज्यात ।

अथेहे जिमि मां बायापाखें जन्म जूपिं मचातय्त वसपोल भन्ते बारम्बार छैय् थ्यंकि बिज्याना स्यनेकने याना जक बिज्यागु मखुकि ७ सन्तानमध्ये स्वम्हसित प्रव्रजित याका बुद्धशासनय् दुतिका बिज्यात । अझ ला श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांया प्रेरणां जिमि बा कृष्ण तण्डुकार वृद्धगु उमेरय् जूसां प्रव्रजित जुया थःगु बाँकीगु सम्पूर्ण जीवन भिक्षु जुया बुद्धशासनय् समर्पण याना बिज्यात ।

थुकथं निनी (अ. सत्यशीला), बा (भिक्षु धर्मरक्षित), तता (अ. शीलवती), दाइ (भिक्षु धर्मपाल) सकलें प्रव्रजित जुया याउँक सुखपूर्वक जीवन

हनाच्चंगु खना जित नं प्रवजित
जुइगु इच्छा जुल । अले तधिकम्ह
भन्ते पूजनीय संघमहानायक
भन्तेया एक वर्ष पुण्यतिथिस ६
महिना तक ऋषिनी जुया । थबले
बर्षावास नं थ्यंक वःगु जुया
श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां नं आः
सं खाना अनागारिका छक नं जुइ
नंकि धया बिज्याथें अनागारिका
जुया । लिपा सदांया लागि हे
बुद्धशासनय् थःत समर्पित याना
छ्वया । थुकथं श्रद्धेय ज्ञाणशीला
गुरुमां नं माया यायां वातावरण
ब्यूब्यू धर्मया लंपुइ जीवन अर्पण
याका बिज्यात । थ्व वस्पोल गुरुमांया कुशल कला
खः धर्म चिरस्थायी यायेया नितिं ।

“गुरुमां नं जिपिं सकसितं बांलाक व्यवहार
यायेमा । बिहारय् वइपिं उपासक उपासिकापिन्त
न्हिला न्हिला व्यवहार यायेमा । बिहारय् दु दुगु नका
त्वंका छ्वयेमा । सुयां समस्या ज्वना बिहारय् वल
धासा उगु समस्यायात बांलाक न्यनेमा अले थःम्हं
स्यूथें सथें धर्म खँ कना इमिगु मन याउँका बिइमा”
धकाः शिक्षामूलक उपदेश बिया बिज्याइ ।

हानं पिहाँ वनेबले सुनां नं छुं प्रकारया
बांमलागु व्यवहार क्यन धाःसा तं पिमकासे जि सुख
खः धकाः थःत म्हसिका छँनय् छकनि थिया स्वः,
थःगु वस्त्र छक स्वः । जि छँनय् सँ मदुम्ह मेपिनिगु
स्वया भिन्न वस्त्रम्ह उकिं तं पिकाये मज्यू, होश तथा
तं पिमकासे व्यवहार यायेगु बानी दयेका यंकेमा
धका उपदेश बिया विनीत याना बिज्याइ । थुकथं
ज्ञाणशीला गुरुमां जित शिक्षित जुइक विनीत जुइक
उपदेश बिया बिज्याम्ह छम्ह आदर्श कुशल गुरु
खः । उलि जक मखु वस्पोल गुरुमां थः शिष्यपिन्त
इलय् ब्यलय् समय परिस्थिति स्वया आवश्यकता

ऋषिणी प्रव्रज्याया क्रम्य्

अनुसार भौतिक सामान बिया मगाः मचाः धैगु
मदयेक ब्वलंका बिज्याम्ह दूरदर्शीम्ह गुरुमां नं खः ।

बुद्धशासन प्रचार प्रसारया नितिं शिष्यपिं हे
भविष्यया कर्णधार धैगु बिचाः दुम्ह वसपोलं जिमित
बुद्धधर्म अध्ययन याकेत थःम्हं हे थाइलैण्ड तक
तःबिज्यात । वसपोलया दूरदर्शितायात नमन याना ।
वसपोल गुरुमां जन्म ब्यूम्ह मांला मखु तर वसपोलं
याना बिज्यागु कर्तव्य लुमंकेबलय् वसपोल छम्ह
कर्तव्यनिष्ठ मां खः कर्म ब्यूम्ह मां खः ।

थौं वसपोल मदया वंसानं वस्पोलं दयेका
थकूगु विहार व शासनयात न्ह्याका यंकेत बिया
बिज्याःगु मार्ग निर्देशनं जित यक्व ज्ञान व भरोसा
बिया च्वंगु जुल । वसपोलयागु प्रेरणा व निर्देशन
सदां लुमना च्वनी । वस्पोल थें जाम्ह गुरु जि
निर्वाण मध्यंतले नाप लाये दयेमा । जिमि पूजनीय
गुरुमां न्ह्याथाय् जन्म जूसां दुःख मदु थासय्
जन्म जुया याकनं निर्वाण प्राप्त याना काये फुम्ह
जुयेमा ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांलाई कोटी कोटी प्रणाम

श्री धनमयज्जु भवानी, पकनाजोल

मेरो जीवनमा गुरुमांसँग भेट भएदेखि वहाँले छोरीको रूपमा माया गरी हरेक सुख दुःखमा साथ दिनुभयो । वहाँ गुरुमाले बुद्ध धर्म संघप्रति श्रद्धा भक्तिभाव राख्ने प्रेरणा दिनुभयो । त्रिरत्न प्रति आस्था जगाउन दिइ पुण्य सञ्चय गर्ने तरिका सिकाइ दिनुभयो ।

वहाँले मलाई पुण्य क्षेत्र हुनु भएका संघलाई दान गरी दान पारमिता पूर्ण गर्ने मार्गमा लैजानु भयो । प्रशन्न भई श्रद्धायुक्त भई दान गर्नु, शील सदाचारले सम्पन्न हुनु जीवनको आनन्द दायक पक्षलाई अनुभव गराई दिनुभयो । 'पुण्य गर्नुमा अतृप्त

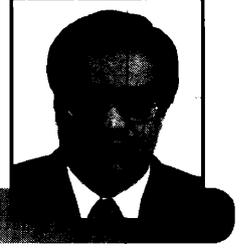

हुनु' वहाँको यस उपदेशले आज बुद्धशासनको दाता मां बन्ने सौभाग्य पाएँ । वहाँको अनन्त गुण, माया ममता र आशिर्वादले बुद्धशासनमा धेरै धेरै पुण्य गर्ने, सेवा गर्ने मौका पाएँ । अनन्त गुणवान ज्ञाणशीला गुरुमांप्रति कृतज्ञता अर्पण गर्दछु । चिरसम्मानित मितभाषी कृशल धर्मप्रेरिका महासद्धम्म जोतिकधज श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांको निर्वाण कामना गर्दछु ।

साधु । साधु । साधु ।

त्राणशीला गुरुमायात श्रद्धाया स्वां देष्टाये

✍️ दुण्डबहादुर वज्राचार्य, गा:बहा:, यल

नेपा:या बुद्धशासनया इतिहासय् थ:गु हे कथं योगदान दुपिं मध्ये अनागारिका त्राणशीला नं छम्ह ख: । वसपोलयात भीसं त:थी कारणं लुमंकेबहम्ह ख: धका: माने यायेमा: । वसपोलया जीवनकालय् थ: लिक्क व:पिं/थ्यपिं अधिकांशयात शासनय् दुकायेत कृत: या:गु दु । वसपोलं अजापितं धर्मया रसपान याकाथें जीवनया मोडय् सकारात्मक कथं हिलेत नं ता:लागु दु । वसपोलया छगू विशेषता धयागु थ:लिक्क व:पितं ज्यूवंकाछि लोमनिकथं खने मदयेक प्रभाव लाका अथवा ग्वहाली याना बिज्या:गु दु । सुयातं शासनय् दुकायेत, ईकथं उपाय कौशल्य याना मनूतयेत उपकार याना बिज्या:गु उदाहरण भीसं खना च्वना । शाक्यसिंह विहारथें जागु विहारयात आपालं मनूतय् शरणस्थान दयेका ब्यूगु दु वसपोलं । थुकथं थ:गु दीर्घ जीवन पर्यन्त वसपोलं बिया थकूगु जोमदुगु योगदान अविस्मरणीय जू । कन्हे वसपोलयात खंपिं मदइबले नं त्राणशीला गुरुमायात लुमंका तयेगु छगू क्वातुगु साधनया रूपय् थुगु स्मृतिग्रन्थ जुइमा धका मनं तुनागु जुल ।

छक: शताब्दिं शताब्दी तक धर्मया

त्राणशीला गुरुमाया अन्तिम दर्शन

जीवन्तता मदया भीथाय् ऐतिहासिक धर्मकथं कर्मकाण्डय् जक सीमित जुयाच्चंगु अन्धकारया इलय् धर्मया ध्वज ज्वना बिज्या:म्ह प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया सिचूगु किचलय् च्वनेगु सौभाग्य चूला:पिमध्ये छम्ह अनागारिका त्राणशीला नं ख: । वसपोलं धर्मया अध्ययन व अभ्यास यायेगुली तत्पर जुया बिज्यात । भाग्यमानीपिसं जक थजागु धर्मया अध्ययन व अभ्यास याये खनी धयागु सीका बिज्यात । अले वसपोल गुरुमाया लिक्क थ्यंपितं नं सचेत याना धर्मया लँपुइ हयेत भरमग्दुर प्रयास याना बिज्यात । थौं भीत धम्मया जीवित अवस्था अथवा स्वच्छ प्रवाहया अनुभूति थ:थ:म्हं यायेत त:धंगु अवसर चूला:गु दु । थ्व खं गुरुमाया जीवनगाथा छक सरसरति अध्ययन यात धा:सा नं भीसं सिके फु । वसपोलं आदिकल्याण, मध्यकल्याण व लिपा थ्यंक कल्याण जुइगु सन्देश बिइत तत्पर जुया बिज्या:गु दु । गुरुवर संघनायक बुद्धघोष महास्थविरया छगू प्रेरणादायी शब्द त्याये कया धायेगु ख:सा धम्मया मूज: अनुभूति याना मार्ग व फल लुइके फुगु अवस्थाय् थ्यंकेत सक्षम जुइदइगु धयागु भीपिं लुंया कपा: घाना व:पिं सरह जूपिं ख: ।

ख:गु व मखुगु धयागु निता चरम सीमा दु । गुगु धर्मय् मार्ग व फल दइमखु, उगु धर्म धा:गुलि लगे जुइगु बेकार ख: । थौंम्हग: धर्मया प्रतिमूर्तिथें पूजनीय स्थानय् थ्यने धुंक्पिं भन्ते, गुरुमापिं थेंजा:पिं मदयेका च्वने मा:गु नं अत्यन्त दु:खद् अवस्था ख: । धर्मया अध्ययन व अभ्यास याये फत धा:सा आ: सुनं सुयापाखें धर्मया नामय् धोखा नये माली मखु । थ्व अवश्य ख: ।

सकलें सद्धर्मय् लगे जुइ फय्मा !

दूरदर्शीम्ह गुरुमां ज्ञाणशीला

✍ मदनरत्न मानन्धर, सोहखुटे, येँ

बुद्ध जन्मभूमि नेपालय वसपोल बुद्धया शिक्षा बुद्धया इलय हे प्रचार जूगु खनेदु । तर ई हिलावंगु लिसेलिसें उगु अनुपम थेरवाद बुद्धशिक्षा नेपाः गालं लोप जुया नं वंगु खनेदु । अनलि थनिं थ्यंमथ्यं सच्छिदं न्त्यः ल्हासाय क्यान्द्ध्या लामा, अले आचार्य छिरिनोर्बु पिनि नेपाः आगमनं नेपाःगालय लामाधर्म दुतिन सा घ्यलुं जूपिं नं दत । तर उबलय राणाशासकं इमित वि.सं. १९८२ स देशं पितिन । वि.सं. १९८५ सालय नेपाःया छम्ह कुलपुत्र कुलमान सिं तुलाधर ल्हासाय घ्यलुं जुयाः श्रामणेर कर्मशील जुलसा वि.सं. १९८७ सालय कुशीनगरय थेरवादी श्रामणेर जुयाः नेपाः दुहाँ बिज्यात ।

जुजु जयस्थिति मल्लया शासनकालं नेपालं लोप जूगु थेरवाद बुद्धधर्मयात वसपोल श्रामणेर कर्मशील (लिपा संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर) पाखें नेपाःगालय हाकनं पुनर्जागरण यानाबिज्यात । अबलेनिसें नेपालय थेरवाद बुद्धशासन हाकनं चुलिजायावःगु भी सकसिनं स्यूगु हे जुल ।

वि.सं. १९९९ सालय वसपोल प्रज्ञानन्द (तःधीम्ह भन्ते) पाखें उपासिकात्व ग्रहण यानाः थेरवाद बुद्धशासनय थःत दुतिना बिज्याःम्ह वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमांनं लिपा २००६ साल कार्तिक २८ गते अनागारिका प्रब्रज्या ग्रहण याना बिज्याःगु जुयाच्वन । अबलेनिसें वसपोल तःधीम्ह भन्तेया छत्रछाँयाय च्वनाः बुद्धधर्म अध्ययन नापं ध्यान भावनाय अभ्यास नं यानाः शील, समाधि, प्रज्ञाया लँपुइ थःनं वनाः मेपिन्त नं प्रेरणा बियाबिज्यात ।

वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां प्रमुख श्री शाक्यसिंह विहारया तत्कालीन सकल गुरुमापिनिगु अथक मिहेनत व सेवां यानाः हे वसपोल तःधीम्ह भन्ते गुइस्वदं (९३ वर्ष) तक म्वाना बिज्याये फुगु खः धयां उप्व खँ जुइ मताः । तःधीम्ह भन्तेया नसा त्वंसाय ज्ञाणशीला गुरुमांया विशेषं बिचाः सन्वाः बल्लाः । उलिजक मखु विहारया दैनिक ज्याय, विशेष उत्सव आदि ज्याय नं ज्ञाणशीला गुरुमांया नेतृत्वदायी भूमिका तसकं च्वछाये बहःजू । थुकिइ सत्यशीला गुरुमांया योगदान नं म्हो मजू ।

थ्व हे भूवलय वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमांया दूरदर्शितां जाःगु छुं छुं घटना अनुभव यायेनंगु जुयाः थन व्यक्त यायेगु कुतः यानाच्वना ।

तःधीम्ह भन्तेया उमेर गुइदं (९० वर्ष) दइगु व ई । जि छन्हु श्री शाक्यसिंह विहारय वनाबलय ज्ञाणशीला गुरुमांनं तःधीम्ह भन्तेयात तःजिक अभिनन्दन याकेगु बिचाः दगु खँ कना बिज्यात । जिं उघिमय हे 'अथेसा भी थन यलय च्वपिं हनेबहःपिं व थीथी संघसंस्थाया प्रतिनिधित सःताः याकनं छकः मिटिङ्ग च्वने दुसा ज्यू धकाः गुरुमांयात बिन्ति याना । छुं दिनया दुने हे मिटिङ्ग नं जुल ।

२०४६ साल बैशाख २४ गते अक्षेश्वर महाविहार पूच्वय 'नागरिक अभिनन्दन' लिसें वसपोल भन्तेया सु-स्वास्थ्य, दीर्घायु वा शासनिक ज्याय भ्रं उप्वः उन्नतिया कामनायासें वसपोलया ९० दं बुदिं हनेगु ज्या अतिकं भव्य नक्सां क्वचाल ।

उगु अभिनन्दन ज्याभ्वलय् यें, यल, ख्वप लगायत त्रिशुली, चतरा, धरान व चितवनं तकं याना न्दीप्यंगू (२४) थी थी विहार व संघसंस्थातसें वसपोलयात अभिनन्दन पौ देछाःगु खः । थथे आधुनिक नेपाःया इतिहासय् थेरवाद बुद्धधर्मयमा पुनरुत्थानया न्ह्यलुवाः वसपोल 'अरियधम्मरक्खित नेपाल बुद्धसासन वसालंकार सिरि संघमहानायक', 'अग्रमहापण्डित' उपाधिं विभूषित भदन्त प्रज्ञानन्द महास्थविरयागु बुद्धशासनिक ज्यायात अतिकनं च्छासे वसपोलया जीवन कालय् हे नेपालय् न्हापांखुसि ऐतिहासिक नागरिक अभिनन्दन ज्याया छुमां वसपोल श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांया हे दूरदर्शी बिचालं पिहांवःगु खः मघासें मगाः ।

नेपालय् बुद्धधर्मया अध्ययन यायेमखं धयागु खंयात ध्यानय् तयाः बर्मी भन्ते धम्मावुधया सल्लाह व श्रद्धेय बुद्धघोष भन्तेया कुतलं वि.सं. २००६ सालय् न्यासि वनाः हे बर्मा थ्यंकः वंम्ह यलया भिंखुदं दुम्ह छम्ह म्हाय्यामचा गणेशकुमारी शाक्य लिपा धम्मवती गुरुमां जुयाबिज्यात । वसपोल बर्माया इतिहासय् 'धम्माचरिय' परीक्षा पास याना बिज्याःम्ह न्हापांम्ह विदेशी खः । थःगु जन्मभूमिया उपासकोपासिकापिन्त बुद्धया शिक्षा स्यनेकनेगु तातुनाः वि.सं. २०२० सालय् नेपाः लिहाँ बिज्याःबलय् वसपोल धम्मवती गुरुमां थःनापं छम्ह बर्मी गुरुमां नं नापं ब्वना हयाबिज्यात । वसपोल खः मा गुणवती गुरुमां । वसपोल मा गुणवती गुरुमां नेपालय् लगातार स्वीन्यादं (३५ वर्ष) च्वना बिज्यात सा वयां लिपा नं गुलिखे दं नेपालय् च्वनाः थनया नेपाःमिपिन्त बुद्धशिक्षानिसें विभिन्न हस्तकलाया ज्या स्यने कने ज्याय् ज्वः मद्दुगु योगदान यानाबिज्याःगु खः । उलिजक मखु धर्मकीर्ति विहार थौया अवस्थाय् थ्यंकेत नं वसपोलया तःधंगु योगदान दु । अथेभनं नेपाःया हितैषी मा गुणवती गुरुमां थःगु देय् बर्मा लिहाँ बिज्याये त्ययेकाः वसपोल जाणशीला गुरुमां

मा गुण गुरुमांयागु गुणयात लुमंकाः अभिनन्दन व बिदाई याये मास्ति वःगु खं व्यक्त यानाबिज्यात । अले श्री शाक्यसिंह विहारय् मा गुण गुरुमांयात अभिनन्दन यायेगु व बिदाई बीगु ज्या तसकं बांलाक सम्पन्न नं जूगु जुल । बुद्ध जन्मभूमि नेपाःयात थःगु जीवनया अमूल्य ई फ्याना बिज्याःम्ह वसपोल मा गुण गुरुमांयागु अनन्त गुणत लुमंकाः थजाःगु ज्या यायेगु नं वसपोल जाणशीला गुरुमांया दूरदर्शिताया दसु खः धाये हे माः ।

खजा श्री शाक्यसिंह विहार वि.सं. २०१३ सालं धस्वासानिसें हे वसपोल जाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां निम्हस्यां निरन्तर रूपं बिहारया लिसेलिसें बुद्धशासनया उन्नति, वृद्धिया ज्याय् ज्वःमद्दुगु योगदान याना वया च्वनाबिज्याःगु खः । अथे नं उगु विहार जीर्ण जूगु व थासं मगाना वःबलय् विहार पुननिर्माणया ज्या वि.सं. २०४८ सालं शुरु जुल । विहार न्हूकथं धस्वाकेत अर्थ संकलनया ज्या न्ह्यात । भचा भचा ध्येबां गाःगु मखु । अले विहार पुननिर्माण समितिया अध्यक्ष श्रद्धेय धम्मपाल भन्ते थाइलायण्ड बिज्यानाः नं अर्थ संकलन याना बिज्यात । उकिया नितिं वसपोल भन्ते लां लां थाइलायण्डय् च्वना बिज्याये मालीगु । थजाःबलय् विहारया न्हिं न्हिया ज्या लिसें बेलाबखतय् जुयाच्चनीगु विशेष विशेष कार्यक्रमया अप्वः धयाथें अभिभार वपोल जाणशीला गुरुमां कया बिज्याइ । अक्षय तृतीयाया नियमित जन्मोत्सव ज्याभ्वः, परियत्ति व प्रौढ शिक्षाया बार्षिकोत्सव, वर्षावास अधिष्ठान, कथिनोत्सव आदि मदिक्क न्ह्याना च्वनीगु ज्याय् थम्हं बांलाक कत्तानाः सलललं ज्या क्वचायेकेगुलिइ जाणशीला गुरुमांया दूरदर्शी व मैत्रीपूर्ण व्यवहारं यक्व हे भूमिका भित्तूगु अनुभव याःपिं उपासकोपासिकापिं आपालं हे दुगु खने दु ।

उलिजक मखु तःधीम्ह भन्तेयात हृदयाघात

जुयाः तसकं म्हंमफुबलय् नं वसपोलया ज्याः जंक्व, जन्मदिं आदि ज्या सुथांलाक न्ह्याकेगुलिइ नं ज्ञाणसीला गुरुमांया नेतृत्वदायी भूमिका खंकेफु । थुपिं फुक्क ज्याय् श्रद्धेय सत्यसीला गुरुमांया नं उलि हे तःधंगु भूमिका खनेदु । लिसें विहारया मेपिं श्रामणेर भन्तेपिं व मेपिं गुरुमापिनिगु नं अतुलनीय योगदान खने दु । थथेभनं बुद्धसासनिक उन्नति अभिवृद्धि ज्याय् थःत पायेत दूरदर्शी सोच मदयेकं अःपु जुइमताः ।

श्री शाक्यसिंह विहार नकतिनि निर्माण जुयाः तःधीम्ह भन्ते अन थातं च्वना बिज्याये धुंकाः गबलें गबलें चतुप्रत्ययया अभाव नं जुइगु जुयाच्चन । थजाःगु अवस्थाय् वसपोल ज्ञाणसीला गुरुमांया पहलय् मेपिं गुरुमापिनं सरिक जुयाः

गबलें यलय्, गबलें येय् थःपिं भिक्षाटन वनेगु याना धकाः वसपोल ज्ञाणसीला गुरुमांनं कना बिज्याःगु आःतकं न्हाय्पनय् थ्वया च्वं । थथे नेपालय् थेरवाद बुद्धसासनयात बांलाक न्ह्याकेत, विहारया संचालन बांलाक जुइकेत, संघमहानायक भन्तेया स्वास्थ्ययात अनुकूल सेवा यायेत, विहारय् वइपिं थीथीकथंया उपासक उपासिकापिन्त मैत्रीपूर्ण व समान व्यवहार यायेत ताःलाना बिज्याःम्ह वसपोल श्रद्धेय ज्ञाणसीला गुरुमांया दूरदर्शीता गुण लिसें आपालं गुण उपकारयात लुमंकुसे वसपोल दिवंगत जुया बिज्याःगु निदं धनीगु थुगु इलय् वसपोल गुरुमांयात याकनं निर्वाण लाभ जुइगु हेतु चूलायेमा धकाः पुण्यानुमोदन याना च्वना ।

भवतु सब्ब मंगलं ॥

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर, ज्ञाणशीला गुरुमां व धर्म पासापिं नापं

न्त्याबले लुमंके बहःम्ह गुरुमां

रत्नदेवी धाखा

प्रातः स्मरणीय संघमहानायक तःधिकम्ह भन्ते जिमि परिवारिणं सकसिया नितिं नं अनन्त गुणवानम्ह न्हापांम्ह गुरु खः । नेपालय् बुद्धशासन चिरस्थायीया ज्याय् न्त्याबले प्रयत्नशीलम्ह वसपोल तःधिकम्ह भन्ते अबलेया यातायातया सुविधा मदुगु इलय् नं ताताःपाक न्यासि बिज्याना गां-गामय् शहरं शहरय् बिज्याना धर्म प्रचार प्रसार याना बिज्यात । वसपोलया मैत्रीयुक्त उपदेशया प्रभावं याना आपालं श्रद्धा सम्पन्नपिं उपासक उपासिकापिं पिहाँवल । अथेहे कुलपुत्र कुलपुत्रीपिसं प्रव्रजित जीवन हने खंगु जुल । श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां वसपोल तःधिकम्ह भन्तेया दुग्यंम्ह, ज्ञानं सम्पन्नम्ह विश्वासीम्ह शिष्या खः । वसपोल गुरुमां थः गुरुवर तःधिकम्ह भन्तेयात चतुप्रत्ययद्वारा सेवा याना बिज्यागु जक मखु वसपोलयापाखें जुइगु बुद्धशासनिक ज्याय् नं आपालं सहयोग याना बिज्याःम्ह खः ।

शाक्यसिंह विहारय् जुइगु पुणित कार्यय् थः नं न्त्यब्वाना उपासक उपासिकापिन्त नं प्रेरित याना बिज्याइम्ह कुशल धर्म प्रेरिका गुरुमां खः । जिं खनाकथं वसपोल गुरुमां धर्मय् तसकं श्रद्धा दुम्ह, उत्साह दुम्ह, मनं खंका बुद्धि पुरे याना ज्या याये सःम्ह, मुसुमुसु न्त्यूखाःवम्ह करुणावानम्ह गुरुमांया रूपय् जिं म्हसिइका तयागु खः । तःधिकम्ह भन्ते सुमंगल विहारं लिपा शाक्यसिंह विहारय् थातं च्वना बिज्याबलेनिसें जि विहारय् वनेगु सःतिना वल । उबलेनिसे

वसपोल गुरुमांयात नं बांलाक म्हस्यूगु खः । जिमि म्ठ्यायपिन्त नं मचानिसें बिहारय् यंकाः तःधिकम्ह भन्ते वथें गुरुमांपिनिगु सत्संगत याकेखंगु लयताया खँ खः ।

वसपोल गुरुमांया पाजुपिं वनबहालय् खः । लुं बन्जा अर्कि आजु धयाःम्ह जाणशीला गुरुमांया पाजुपिन्थाय् च्वंम्ह बाज्या खः । अथे जूगुलिं वसपोल गुरुमां नं जिमि थःछें नापसं लाःगुलिं व थःनं लाःगुलिं जिमि बा (पूर्ण बहादुर बज्जाचार्य) यात 'यो पाजु' व मां (बीरमाया बज्जाचार्य) यात 'यो मल्लु' धाइगु खः । गुरुमां छेय् बरोबर बिज्याइबले मांनं विहारयात माःमागु जाकि, बजि आदि दान याना बिज्याइगु खः । न्हापा बिहारय् आःथें दातापिं आपा दुगु मखु । छुं तःधंक कार्यक्रम याये मालकि गुरुमांपिं भिक्षाटन बिज्यायेमाः । भिक्षाटनं दातापिन्त नं पुण्य लाभ जुइगु वथें प्राप्त दान दातव्यं बिहारया आवश्यकता नं पूवनिगु जुया वसपोल गुरुमांया भिक्षाटन याये तसकं मंदु । तःधिकम्ह भन्तेया जन्म दिं अक्षय

तृतीया, कथिन उत्सव जुडबले भन्तेपिं गुरुमांपित बस खर्च, भोजनयात जाकि, धौ आदि 'जिं तये न्हि गुरुमां धका मल्लुं धाइबले मन हे याउँसे च्वनीगु' धका: वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां नं बरोबर लुमंका जित कना बिज्याइगु ख: । मेपिसं छुं गुणयाना त:गुयात वसपोल गुरुमांनं लुमंका च्वनीगु ख: ।

पूज्य त:धिकम्ह भन्तेनं ध्यान यायेगुली अभिरुची दुपिं उपासक उपासिकापिसं प्रार्थना या:गुयात स्वीकार याना छैय् छैय् नं बिज्याना ध्यान याका बिज्या: । थ्व हे क्रमय् वसपोल त:धिकम्ह भन्ते नं वि.सं. २०३२ सालय् थ:छे वनबहालय् निलायकं न्हि न्हि बहनी बिज्याना समथलिसें विपस्सना भावना याका बिज्या:गु ख: । अबले छेया परिवारपिं सकलें नापं वसपोल गुरुमांपिं अथेहे ध्यानय् श्रद्धा दुपिं उपासक उपासिकापिसं नं ध्यानया अभ्यास याये खन । मां-बापिं बिरामी जूबले नं करुणावानम्ह पूज्य त:धिकम्ह भन्ते वथें गुरुमांपिं बरोबर छैय् बिज्याना धर्मोपदेश वथें परित्राण पाठ याना बिज्याइगु अविस्मरणीय जू ।

वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमांपित जिं थ:धित्तिपिं वथें सुं बिरामी जुडबले यक्व हे व्वना यके नं । वसपोलपिं अलसी मचासे छे छैय् बिज्याना बिरामीपिंके कुशल वार्ता यायां उपदेश बिया बिज्याई । मैत्रीपूर्वक परित्राण नं बांलाक याना बिज्याई । बिरामी जुया नयत्वने मयेका च्वपिं उपासक उपासिकापिन्त "सब्बे सत्ता आहारात्थितिका" दक्व प्राणीपिं आहारय् प्रतिष्ठित जुयाच्वंगु दु । म्वायेया लागि आहार भति भति नयेमा धका: धया बिज्याई । शरीर ब:मलासां मन ब:लाका तयेमा:गु खँ कना बिरामीपिन्त मन याउँका बिज्याइगु ख: । उबले बिरामीपिनि ल्वय् शान्त जुया वंगु जि खना च्वना । अथेहे सुं उपासक उपासिकापिं मन्त धायेवं नं वसपोल दु:खंक:पिं

परिवारपित बिचा या: बिज्याई । 'थथे दु:ख कया च्वनिगु ईलय् उपदेश कनकि गुलि मनय् दुहाँ वनी उलि मेबलय् कनीबले वनीमखु । उकि भीसं अजागु इलय् बिचा या:वनेगु त्वते मज्यू' धका: थ: शिष्य गुरुमांपिन्त न्वाना च्वनीगु नं ता: ।

ज्ञाणशीला गुरुमां सभाय् न्ववायेगु, उपदेश बिइगुलि उत्साह दुम्ह ख: । गुरुमांया पाखें नं यक्व

उपदेश न्यने नं । वसपोल अपो याना पुण्य धयागु छायाय् याये मा:गु, गुकथं यायेमा धयागु बारे थुगु धम्मपद गाथा न्ह्यथना उपदेश बिया बिज्याइगु लुमंसे व: ।

पुञ्जच्चे पुरिसो कयिरा - कयिराथे'तं पुनपुनं ।
तम्ही छन्दं कहिराथ - सुखो पुञ्जस्स उच्चयो ॥

अर्थ : पुण्य यायेबले हानंहानं यायेमा: । पुण्य यायेगुलि मन नं वंकेमा । कारण पुण्य मुकेगु सुखया कारण ख: ।

वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां पुण्य यायेबलय् स्वथी कथंया चेतना बांलाका पुण्य याये सय्केमा धका: कना बिज्याइगु लुमंसे व: । स्वंगू चेतना धयागु पुण्य याना च्वनागु ईलय्या चेतना (मुञ्च चेतना), पुण्य याये न्ह्योया चेतना (अपर चेतना) व पुण्य याये धुंकाया चेतना (पुब्ब चेतना) ख: । गथेकि दान याना च्वनेबले मन प्रशान्त याना दान

यायेगु, दान बिइन्ह्यो नं मन प्रशन्न यायेगु अले दान यायेधुंका मन प्रशन्न याना तयेगु यायेमाः । थुकथं याये सलकि दानयापाखें यक्व सुखद् फल प्राप्त जुइ । दान धयागु थःगु गच्छे अनुसार यायेगु खः । थःमं मफयेक तःधंक यायेमाः धयागु नं मद्दु । थुकथं वसपोलं उपासक उपासिकापिन्त थुइका बिया च्वनीगु खः ।

अथेहे वसपोल गुरुमां नं अनाथपिण्डिक महाजनया म्थ्याय् चूलसुभद्रां नांगापिं तिर्थकरतयप्रति भावभक्ति यानाच्वंमं थः सस अबुं “छिमि श्रमणपिं गजापिं खः” धकाः न्यंबले “जिमि श्रवणपिं थःजापिं खः” धकाः गाथात व्वना कंगु खं नं गुरुमां बरोबर कना बिज्याइगु खः । गाथात यक्व दु उकीमध्ये निपू गाथा थुकथं दु—

इन्द्रिय वयागु शान्त जू मन वयागु शान्त जू ।
वइगु वनीगु बांला जू अजाम्ह खः जिमि बुद्धजु ।
लाभं थःस्वःपिं थ्व लोकय्, अलाभं जुइ वोनत
लाभालाभय् छुं मजूपिं अजापिं खः जिमि बुद्धजु ।

वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां वृद्धगु उमेरय् नं उत्साहपूर्वक हे पुण्य कार्यय् लयलयतांतां याना बिज्याइम्ह खः । परित्राणय् तःधंगु विश्वास दुम्ह

वसपोलं शाक्यसिंह विहारय् महापरित्राण हे तक्वमछि याना बिज्याये धुंकल । वसपोल महापरित्राण यायेबले मण्डप अपुक उपलब्ध यायेत वसपोलया व्यवस्थापनय् दातापिं माला ज्याछिंक भन्तेपिं च्वने जीक महापरित्राण मण्डप नं दयेके बिल । फलस्वरूप महापरित्राण आयोजकपिंत महापरित्राण याये अपुया च्वंगु जुल ।

वसपोल मं मफइबले नं ध्यान भावनाया बलं वथें परित्राणया आनुभावं तुरुन्त याउँका बिज्याये फु । थः मदइगु दिनय् बहनीतकं वसपोलं परित्राणयात हे लुमंका जक बिज्याःगु मखु सः पिकया सललं पाठ याना बिज्याःगु खं अबले लिकसं दुपिं गुरुमापिन्स कंगु खः । प्वा स्याना वःगु, सास ल्हाये थाकुया वःगु थन थ्यन, अन थ्यन धका संकेत याना धया नं च्वने फुगु, वसपोलयाके होश दया च्वंगुलिं खः । थुकथं वसपोल होशपूर्वक दिवंगत जुया बिज्याये फुगु हे दान, शील भावना कुशल संचित याना तःगु दया हे जुइ फु । गुणवानम्ह गुरुमां मद्दुगु संवेजनीय खं खः । वसपोल गुण अनुस्मरण यासैं वसपोलयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धकाः श्रद्धाञ्जलि देछाना च्वना ।

नगरमण्डप श्रीकीर्ति विहारय्

विहार बांलाम्ह जाणशीला गुरुमां

✍ चन्द्रदेवी शाक्य, पकनाजोल

न्हापा भन्ते गुरुमां धैपिंहे म्हमस्यू । दकले न्हापां इतुम्बहालय् तधिकम्ह भन्ते बुद्ध पुजा यायूत बिज्याःगु ईलय् प्रज्ञानन्द भन्ते, जाणशीला गुरुमां पिं म्हस्यूगु खः । न्हापा तधिकम्ह भन्ते गुरुमां पिं बाहा बाहालय् बुद्धपुजा यायेत बिज्याइगु खः । अबले हे जाणशीला, नानी हेरा दिदी, ज्ञान दाई अले छ्याक दाई धैम्ह दु । इमिके 'भन्तेपिन्त भोजन याकेत छु यायेमाः' धकाः न्यनाबलय् इमिसं 'जिमिसं ग्वाहालि याना बिई' धकाः धाल । अले तःधिकम्ह भन्ते गुरुमां पिन्त भोजन सःतागु खः । अनलिपा भन्ते गुरुमां पिं म्हसिल । अले छें बरोबर भोजन सःतेगु याना ।

अथेहे तधिकम्ह भन्ते नापं कुमार भन्ते, सुमंगल भन्तेपिं याना न्याम्ह भन्तेपिं नापं जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां पिन्त भोजन सःतागु । न्हापा ला दान नं याये मसः लिपा तिनि दान याये सल । उबले भोजन याके धुंका भन्तेनं बाखं कना बिज्यात कि 'छिकपिन्स हि चति हायका कमेयाना दान यानागु खःसा छें स्यंकातःगु दःसा सुनां नं छुं याय् फईमखु तुरुन्त हे क्यनी' । भन्ते नं गथे उपदेश याना बिज्यागु खः अथे हे जुल । परित्राण पाठ याका बलय् परित्राण काः छ्वाखेर चिनागु इलय् धलिमय् क्वय् लुयाबल । व क्वय् लिकाय् धुंका निसें छें बांलानावल । गबले निसें तधिकम्ह भन्ते छें भोजन यायूत सःता, भन्ते बिज्याबलय् निसें छें बांलानावल । दुःख मुक्त जूगु । छें न्हापा बा बिरामी जक जुईगु अले परित्राण पाठ यायेत भन्ते यात

सःतेगु । परित्राण पाठ याना बिइबलय् बिरामी जूपिं याकनं लनिगु खः ।

जिमि बा, जिमि दाजु अले जिगु मनय् तधिकम्ह भन्तेयात छ्वा सःता इतुम्बहालय् बाखं कंकेगु इच्छा जुयाच्वंगु वहे इच्छा अनुसार भन्ते यात सःता इतुम्बहालय् बाखं कंकागु खः । अबले निसें तधिकम्ह भन्ते जाणशीला गुरुमां पिं बांलाक म्हस्यूगु खः ।

न्हापां विहारय् वनागु धैगुहे शाक्यसिंह विहारय् वनागु खः । शाक्यसिंह विहारय् वना जाणशीला गुरुमां व जि मिले जुया न्हायागु ज्या नं तप्यंकेगु । दँय् दँस शाक्यसिंह विहारय् कथिन दान यायेगु याना च्वनागु । शाक्यसिंह विहार पुलांगु विहार तिनि । विहारय् छुंनं ज्या जुइबलय् जाणशीला गुरुमां व जि मिले जुया सल्लाह याना ज्या यायेगु । शाक्यसिंह विहारय् न्हायाबले पिनेयाःपिं पाहुना बिज्याइबलय् दोसल्ला न्यय्केमाःसा अले उपहार बिईमाःसा जिं फुथें न्हायाबले ग्वाहालि याना ।

छ्वा किरतिपुर विहारय् तधिकम्ह भन्तेया ७३ वर्ष जन्मदिनया लसताय् ७३ म्ह प्रबजित जुईगु ईलय् नं जाणशीला गुरुमां व जि निम्ह तरकारी निसें हरेक चिज न्याना पुरेयाना बिइगु ।

अथेहे तधिकम्ह भन्तेया हे जन्मदिंया ईलय् इन्तुबहालय् परित्राण पाठ यायेगु कार्यक्रम जूबलय् तधिकम्ह भन्ते बिरामी जुया बिज्याःगु । उबले नं जिं ग्वाहालि यानागु खः ।

जाणशीला गुरुमां धैम्ह जिमि मां थें
खः । विहारय् न्ह्यागु ज्या याय् माःसां वस्पोल नापं
सल्लाह याना ज्या यायेगु ।

न्हूगु शाक्यसिंह विहार दय्केगु ईलय् नं
भन्तेया विहार पुनःनिर्माण यायेगु मती तया च्वंगु ।
उगु इलय् भन्तेया विहार पुनः निर्माण याय्त ध्यबा
मगाःनाच्वंगु ईलय् जिं छगः पिलर दय्केत जिम्मा
कया अले मेपिन्स नं जिम्मा कया विहार जगानिसें
पिया हाकनं पुनः निर्माण यायेगु ज्या जुल ।

अथेहे छें बिज्याइबलय् गबलें गबलें छयों
स्याना च्वनीगु अबले नं परित्राण छक्व याना

बिज्याहुँ धाय् मसः अले गुरुमांनं हे परित्राण याना
बि धका धया बिज्याइगु । डाक्टर हे क्यने म्वा का
छयों स्याईबलय् । उकिं गुरुमांया गुण यक्व हे दु ।
विहारय् वंसां व्यवहार तसकं बाँला धाय्थाय् मदु ।
वस्पोलं फुक्व उपासक उपासिकापिन्त मैत्री तया
बिज्याई ।

जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां,
धर्मपाल भन्तेपिं नापं थाईलैण्ड नं चाःप्युवना तसकं
न्हयाईपुसेच्वं । अन वनाबलय् धर्मपाल भन्ते नं
नय्गु त्वनेगु फुक्व व्यवस्था याना चाहिका बिज्यागु
गबलें ल्वमनिमखु । ॐ

भ्रद्वेय जाणशीला व सत्यशीला गुरुमालिसे बैककय्

जिगु मिखाःय् श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां

☞ सुश्री सबिता 'धाख्वा' शाक्य

जाणशीला गुरुमां नेपाःया बुद्धशासनय् इतिहासय् लुमंके बहःपिं गुरुमापिंमध्ये वसपोल नं छम्ह प्रमुख खः । न्हापाम्ह संघमहानायक दिवंगत भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्रछायाय् बुद्धधर्मया शिक्षा दीक्षा कया थःम्हं नं बुद्धधर्म प्रचार प्रसारया ज्याये फक्व योगदान याना बिज्याःम्ह खः । सम्भवत नेपालय् थेरवाद बुद्धधर्मया पुनर्जागरण जुइधुंका शुरु शुरुइ कथिन उत्सवया प्रवन्ध यायेगुली वसपोल न्त्यलुवा खः । वसपोलयात थुकथं लुमंकेबह जू । श्रद्धेय महानायक भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरजुं “मस्त भी नेपालय् नं विदेशय् कथिन उत्सव याइथें यायेगु न्हि” धका धया प्रोत्साहन बिया बिज्याइगु खँ वसपोल गुरुमां नं बरोबर कना बिज्याइगु खः ।

१. प्रेरणाया स्रोत

वसपोल जाणशीला गुरुमां छम्ह यक्वः उपासकोपासिकापिनि नितिं सद्धमया ज्या यायेया नितिं प्रेरणाया स्रोत खः । जित नं जिमि मां नं मचानिसें शाक्यसिंह विहारे ब्वना यंकीगु खः । जि मचाबले तःधिकम्ह भन्ते (संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर) नं मस्तेत मुंका धर्मया विषयय् प्रश्नोत्तर स्यना धार्मिक सभाय् न्त्योने थना न्वंवाका बिज्याइगु खः । विशेषतः धार्मिक सभाय् मस्तयत् खंलाबल्हा (Dialogue) याका तःधिकपिन्त धर्म सम्बन्धी खँ थुईके बियेगु वसपोलया उपदेशया विभिन्न तरीका वा माध्यम मध्यय् छगू प्रभावकारी तरीका खः । थुगु अवस्थाय् वसपोल जाणशीला गुरुमां नं जिपिं

मस्तेत यक्व हे हौसला बिया बिज्याइगु नापं धर्मया खँ स्यना बिया च्वनीगु लुमना वः । वसपोल गुरुमां नं मस्तेत जक मखु, यक्व उपासकोपासिकापिंत परियत्ति ब्वनेत, ध्यान च्वनेगु नापं धर्मया अभ्यास यायेगुलिं यक्व हे प्रेरणा बिया च्वनीगु खः ।

२. परियत्ति शिक्षाया कुशल शिक्षिका गुरुमां

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना काल वि.सं. २०१९ निसे हे शाक्यसिंह विहारे नं परियत्ति शिक्षा सञ्चालन जूगु खः । वसपोल गुरुमां नं परियत्ति शिक्षा स्यना बिज्याइम्ह शिक्षक खः । वसपोलं विशेषत जातक, परित्राण, बुद्ध जीवनी आदि विषयत उदाहरण ब्यू ब्यू न्ह्याइपुक स्यना बिज्याइगु आतकं लुमंस्यव । शाक्यसिंह विहारे परियत्ति शिक्षा स्यनीपिं शिक्षक शिक्षिकापिन्त नं प्रोत्साहन बिया बिज्याना च्वनीगु खः । थुगु विहारे वसपोलपिसं न्ह्याका वया च्वंगु परियत्ति शिक्षा संस्थागत रूपं आतक नं बांलाक न्ह्याना वयाच्वंगु या साथे परियत्ति मार्फत सक्षम जनशक्ति उत्पादन याना वयाच्वंगु प्रशंसनीय खँ खः ।

३. धर्मय् कुशलम्ह परामर्शक सेवा बिइसम्ह

त्राणशीला गुरुमां छम्ह कुशलम्ह मनोसामाजिक परामर्शक नं खः । छायाधाःसा छम्ह परामर्शकयाके दयेमागु गुणत गथेकि मेपिनिगु विश्वासयात त्याके फइगु, मेपिनिगु खँ बांलाक न्यने फइगु, बांलागु खँ कने फइगु, न्ह्यूखाः जुइगु, प्रतिवद्धता दइगु आदि गुणत खः । वसपोल त्राणशीला गुरुमांयाके थजागु गुणत दुगु जुल । विशेषत उपासिकापिं थःत विभिन्न कारणं दुःख जुइगु इलय् दुःख जुल धका गुरुमांयाथाय् वइबले वसपोलं इमिगु खँ बांलाक न्यना बिइगु, इमित ल्वःगु ओवाद उपदेश बिइगु, सरसल्लाह बिइगु, हौसला बिइगु, धर्म यायेगुलि प्रेरणा बिया उपासक उपासिकापिनिगु मनयात शान्त याना

बिज्याइगु खः । थ्व वसपोलं उपासकोपासिकापिन्त याना बिज्याइगु बालागु परामर्श सेवा खः ।

४. उपदेश एवं परित्राण न्ह्याइपुक याना बिज्याइम्ह

त्राणशीला गुरुमां थः फत्तले हे बुद्धपूजा, उपदेश नापं परित्राण पाठ याना बिज्याइगु स्मरणीय जू । शाक्यसिंह विहारे उपदेशं लिपा न्ह्याबले परित्राण याना बिज्याइगु खः । परित्राण याकेत वइपिं उपासक उपासिकापिंत शुद्ध चित्तं स्पष्टरूपं पालिभाषां सलल पाठ याना बिज्याइबले मन हे याउँसे च्वं । परित्राण पाठ उपासक उपासिकापिनिगु अनुरोधकथं छक जक मखु न्हि निको वा स्वकोतकं नं अल्सी मचासे याना बिज्याइगु खः । उपकारी स्वभाव दुम्ह वसपोलं गुबले उपासक उपासिकापिं बिरामी जुइबले स्व बिज्याइगु, उपासक उपासिकापिं मदइबले छेछे वना बिचाः या बिज्याना उपदेश बिइगु, परित्राण पाठ याना बिज्याइ । थ्व उपासकोपासिकापिनि प्रति वसपोलयाके दुगु मैत्री व करुणायया चिं खः ।

५. महापरित्राण न्यायेके न्ह्याःम्ह गुरुमां

महापरित्राण बुद्धवचन वा बुद्धशिक्षा समाहित जुयाच्वंगु सूत्रत संग्रहीत लोकप्रिय ग्रन्थ खः । थुगु परित्राण पाठय् वसपोलया यक्व हे विश्वास दु । उकिं हे वसपोलया नेतृत्वय् तकोमछि श्री शाक्यसिंह विहारे महापरित्राण पाठसम्पन्न जूगु खः । थः तसकं विरामि जुइबले नं महापरित्राण पाठ श्रवणयाना तकोमछि थःगु ल्वये लंकूगु जिपिं उपासकेपासिकापिसं खनाच्वनांगु दु । थ्व छगू वसपोलयाके दुगु धर्मप्रति श्रद्धायया बांलागु दसू खः ।

६. त्याग चित्तं भये ब्यूम्ह

वसपोल गुरुमांयाके त्याग चित्त यक्व दु । दान बियेगु धालकी मन चकंका लयेताया दान बिइगु वसपोलयाके बानि दु । छगू घटना थन न्ह्योब्वयेगु सान्दर्भिक ताया - अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रय्

दँयदसंधें बर्माया ओवादाचरिय ध्यान गुरु सयादो उ पण्डित बिज्याका विशेष शिविर संचालन जुयाचवंगु खः । वसपोल गुरुमां नं सयादो गुरुयात हवाइजहाज टिकट तयेगु श्रद्धा वया माःगु दक्व खर्च थःम्हं व्यहारे यायेगु वचन बिया बिज्यात । थ्व खर्च बियेत विहारे वया ध्यवा कावा धया बिज्याःगु अनुसारं जिं विहारे वना कावना । वसपोलं जिगु न्ह्योने उखे थुखे तयातःगु दक्व ध्यवा मुंका करिव रु. ४०,००० दां बिया बिज्यात । जिं गुरुमांयात धया कि गुरुमा ! छपिं आ बिरामी जुइ धुंकल, भति भति वासः यायेत नं त्यंका बिज्याहूँ धका धयाबले वसपोलं धया बिज्यात - 'गुलि दान यात उलि हे जित दान प्राप्त जुयाचवनी । नुगः मस्यासे भिंगु मती तया दान बिलकी उकीं लाभ जुया चवनी, मुंकेगु स्वया दान बियेगुलि हे सन्तुष्टि दु', वसपोलं धया बिज्यात । यावजीवन हे वसपोलं यक्व हे दान याना विज्यात । वसपोलया थुगु त्यागयात भीसं नं अनुकरण यायेबहः जू । दान बिइबले स्वंगू चेतना शुद्ध जुइमाः - दान बिइ न्ह्यव (पुण्य चेतना), दान बिया चवनीबले (मुञ्च चेतना) व दान बिइधुंका (अपर चेतना) शुद्ध जुयेमाःगु धयागु खँ वसपोलपाखें बार बार न्यने दु । त्याग चित्त यक्व दुम्ह गुरुमां जुया हे जुइ वसपोल न्ह्याबलें मुसु मुसु न्हिला चवनीगु हे जक खने दु । वसपोल नापं सत्संगत यानाबले बुद्धकालीन श्राविकापिसं थःगु धर्मया उद्गार व्यक्त याना चवनीगु धयागु धात्थे नं खः खनीका । छायाकी वसपोल गुरुमां नं भिंगु थःम्हं यानागु दान, शील भावना आदि पुण्यकार्य लुमंका लयेलये ताया स्वाद दयेक खँ कना बिज्याना चवनीगु खः ।

७. उपासक उपासिकापित संग्रह यायेगुली सक्षम

जाणशीला गुरुमांयाके उगु तःथी गुणमध्ये उपासक उपासिकापित बांलाक संग्रह यायेगु नं छगू बानी खः । थःपित ज्या काये अपुकेत उपासक उपासिका देकेगु मखु, उपासक उपासिकापित धर्मय

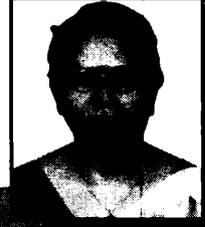
शसक्तिकरण यायेमाःगु खँ जाणशीला गुरुमांपाखें सयेके बहःजू । थः उपासक उपासिकापिं सः स्युगु खना लय् तायेगु, भिंगु लँपुइ वनेत प्रेरणा बिइगु, मखुगु लँय् वनकी न्वायेगु आदि कल्याणमित्रपिके दयेमाःगु स्वभाव नं वसपोलयाके दु । वसपोल मदेत दुई महिनाती न्ह्यवं जित क्वातुक ल्हाःज्वना धया विज्यात कि छिमी तता केहेपिसं ब्रह्मचर्या जीवन हना धर्म सेवा यानाचवंगु खना जि तसकं लय्ता, मेमेकथं बिचा याये मते, थुकियात हे निरन्तरं याना यकि न्हि । थुकथं धया बिज्यागु खँ जिगु मनय् छाप थें जुयाचवंगु दु ।

छम्ह बौद्ध नेतृत्व वर्गयाके दयेमाःगु दान, शील, त्याग, धैर्यता, मृदुता, दया, क्षमाआदि आपालं गुणत वसपोल जाणशीला गुरुमायाके दुगु खनेदु । अथे जुया वसपोल आपालं उपासक उपासिकापित संग्रह याये फुगु खः । शाक्यसिंह विहारय् जुइगु आपालं धार्मिक ज्याखें न्ह्यलुवा जुया उपासक उपासिकापितनं कःघाना बुद्धशासनिक ज्याय् तःधंक ज्यायाना बिज्याःगु दु ।

थुकथं यक्व गुणं सम्पन्न वसपोल गुरुमां २०७४ साल भाद्र २८ गते खुन्हु मन्त । संवेजनीय खँ खः वसपोलया अन्तेष्टी नं यक्वः भन्तेपिं, गुरुमापिं, असंख्य उपासक उपासिकापिं सहभागी जुया श्रद्धाञ्जलि अर्पण याःगु जुल । वसपोलं याना वंगु बुद्धशासनीक योगदान बौद्ध ख्यलय् चिरस्मरणीय जू । वसपोलयात छम्ह कुशलधर्म प्रेरीका चीर सन्मानित मित भाषी गुरुमां कथं बौद्ध समुदायं म्हसिका चवंगु दु । वसपोलया देहवसानं बुद्धशासनय् छगू अपूरणीय क्षति जूगु दु । नेपाःया बुद्ध शासन थकायेत वसपोल गुरुमाथे जापिं यक्व शुभचिन्तकपिं स्वयेदयेमा नापं मदुम्ह आपालं गुणवानम्ह गुरुमांयात निर्वाणया कामना यासे हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण यानाचवना ।

चिर सम्मानित, मृदुभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका जाणशीला गुरुमां

डा. केशरी बज्राचार्य

जिमि गुरुमां
ल्यासेगु बैशय् तःधीम्ह
भन्तेयागु नेतृत्वय्
सद्धर्म-प्रति श्रद्धातयाः
गृहत्याग याना बिज्यानाः
जिन्दगीया ९२ वर्षतक
अविरलरूपं धर्मयात
क्वातुक्क ज्वनाः सकसितं
मैत्रीभाव तयाः अतिकं
मृदुभाषी जुया बिज्याःम्ह
खः । न्ह्याबलें बांलाःगु,
भिंंगु, ग्यसुलाःगु, नैतिक
शिक्षा बिया बिज्याइम्ह
जिमि गुरुमां खः ।

अनागारिकापिं सत्यशीला व जाणशीला नापं च्वमि केशरी बज्राचार्य

करुणाया खानी दुःखीपिं, बिरामिपिं खनीबले मैत्री
करुणा तया न्ह्याबलें परित्राण याना बिज्याइम्ह
जितः यःम्ह गुरुमां खः । प्रब्रजित वा गृहस्थ
शिष्यपिंत थःम्ह सयेका सिइका तयागु धर्मयात
व्यवहारे न्ह्याका यकेत प्रेरणा बिया बिज्याःम्ह व
धर्म प्रचारिका जुया बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां खः ।

विहारय् सम्पर्क मदुपिन्त पुण्य याकेया
नितिं छें छें भिक्षाटन् बिज्यानाः तःतःधंगु दानया
महिमा क्यनाः पुण्य याका बिज्याःम्ह खः जिमि
गुरुमां । ब्रह्मा समानम्ह, सदां सुखी जुइमा, कल्याण
जुइमा धकाः मैत्री तया बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां खः ।
थः शिष्य उपासक उपासिका वा सुं मेपिनिगु दुःख
खनाः करुणा तयाः परित्राण याना बिज्याःम्ह जिमि

गुरुमां खः । थः शिष्य उपासक उपासिकापिनिगु
बांलाःगु, भिंंगु, उन्नति जूगु खनाः मुदितां भयब्यूम्ह
जिमि गुरुमां खः । सुनां नं थःत अपवाद वा मभिकं
छाक्क शब्द धाइबले उकियात उपेक्षाभाव तयाः
क्षमायाना बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां खः ।

धन्य धन्य संघउपनायक श्रद्धेय ज्ञानपूर्णक
महा-स्थविरया श्रीमुखं पिहाँवःगु 'चिर सम्मानित
मृदुभाषी कुशल धर्म प्रेरिका' धात्थें सान्दर्भिक जू
जिमि गुरुमांयात । जिन्दगीया अन्तिम समयतक्कं
स्मृतिवान् जुयाः परित्राण यानाबिज्याःम्ह जिमि
अनन्त गुण दुम्ह जाणशीला गुरुमांया निर्वाण
कामना यासे श्रद्धाञ्जलि अर्पण याना ।

चिरं तिद्वतु सद्धम्मो ।

पासा, तता, गुरुलिसें मां- जाणशीला गुरुमां

✍ राकेश अवाले, हात्तिवन, यल

हिसिदयेक पासाया व्यवहार याना: सुख दुखय् खँ व्याके छिन्ह, मज्यू मखुथासय् न्वाना: ततां थें दु:खय् ढाढस बिया: मांनं थें व्यवहार न्ह्या:म्ह, मस: मस्यूथाय् थथे यायेमा: अथे यायेमा: धका: ज्ञान बुद्धि बिया: ज्या स्यने कने याये स:म्ह गुरु ख: - जाणशीला गुरुमां । जि भिंन्यादँया वैसय विहारय् वनाबेलस गुरुमां न्ययेन्यादँ ख:सा जिमि मां लक्ष्मीमाया पीगुदँजक ख: । गुरुमांया स्नेह, स्यनेकने ज्या खना: जि प्रभावित जुया । जिं मां भापिया । छन्हुया खँ ख:, जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां परित्राण पाठ यानाचवंगु जुयाचवन । पाठ न्यनाचवंपि नं यक्को हे दु । पाठ सिधयेका: छम्ह उपासिकां “गुरुमां धर्मदेशना छत्वा:चा कना बिज्या:सा जिउ”, सत्यशीला गुरुमांनं धयाबिज्यात जाणशीला गुरुमांनं कना बिज्याइ । गुरुमांनं जीवन सार जुइगुबारे कना बिज्या:सा जिउ धका: बिनित् यात । जाणशीला गुरुमांनं अथेख:सा ध्यान तया: न्यँ, अभिधर्मया बारय् छत्वा:चा कने । अभिधर्म भतिचा थुइके थाकु, अथेसां थुइकेगु कृत: याये धका: धर्मदेशना न्ह्याका बिज्यात । गम्भीर मुद्राय् छसीकथं थुइक अभिधर्म ब्याख्या लिसेलिसें जातक बाखं स्वाका: ध्वाथुइक कनाबिज्यात । सकलें लिहाँ वने धुंका: जिगु जिज्ञासा प्वंका । गुरुमांनं अति हे थुइक लिस: बिया बिज्यात । जि नं लिहाँ वया । जीवनया सार अभिधर्म ज्ञान खनी, जित: नं अभिधर्म सयेकेगु मन जुल । अभिधर्म सयेकेत पालि (मागधी) भाय् सयेके मा: धयाबिज्यात । यँय् गुरुजुयाथाय् धर्मगुप्त भन्ते सयेकाचवंगु दु, छं नं ब्वनेगु या:सां जिउ धका:

जाणशीला गुरुमांनं धया बिज्यासां निसें ब्वनेगु मन जुल । धर्मगुप्त भन्ते थाइलैण्ड बिज्यासेलि जि ब्वं वनेगु याना । वस्पोल गुरुया नां दिव्यवज्र वज्राचार्य जुयाचवन । पुज्यपाद संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्ते प्रति वस्पोल गुरुजुया श्रद्धा खना: भन हे मन थाहां वल ।

छुं ई लिपा जाणशीला गुरुमांनं “स जक सयेकां मज्यू, भति भति थम्हं सयेकागु खँ कनेगु या:सा बांलाइ” धका: तिव: बिया बिज्यात । नापं सत्यशीला गुरुमांनं नं थप तिव: बिया बिज्या:गुलिं भति भति कनेगु याना । गुलि कन उलि हे थ:त कण्ठ जुइगु जुयाचवन । अभिधर्मया खँ थुया व:लिसे ध्यान च्वनेगु कृत: यायेमा: धयाबिज्यात । ध्यान धयागु छु ख: धका: न्यना । थुखुन्हु पूज्यवर संघमहानायक गुरु प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया सन्मुखय जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां, सुवर्ण तता व मेमेपिं आपालं वयाचवंगु इलय खँलाबला जूगुलि वस्पोल भन्तेनं नाइक धयाबिज्यात ध्यान भावना धयागु थ:यात म्हसीकेगु लँपु ख: । ध्यान यक्व कथंया दु । न्हापां आनापानस्मृति ध्यान यायेमा: । आनापानस्मृति (शवास प्रशवास स्वयेगु विधि) क्वातुक च्वने फतकि तिनि विपश्यना ध्यान च्वनेगु कृत: यायेमा । थुकथं ध्यान दृग्पयेक सयेके फतकि मन विचलित जुइमखु ।

कथंहनं बहनीसिया इलय त्रिरत्न गुणानुस्मरण पाठ व ध्यान यायेया निम्तिं पासा व तताया रूपय जाणशीला गुरुमांनं ता:लाका

बिज्यात । ताः ईतक प्रज्ञानन्द भन्तेनं ध्यान शिविर
 न्त्याका बिज्यात । थौं वहे अभिधर्म ज्ञान व ध्यान
 जीवन सार्थकताया माध्यम खः धयागु थुइके खन,
 शिविर न्त्याका बिज्यात । सकसितं ध्यान च्वनेगु
 ताःलात । तःधीम्ह भन्ते प्रज्ञानन्द महास्थविर गुरुया
 मलाइबले ज्ञाणशीला गुरुमांनं कःघाना बिज्याइगु
 खः । परिवारय्, समाजय अनेक चरित्रयापिं मनूत
 दु । गुलिं सकसिया भिं जुइमा, सुयातं दुःख कष्ट
 मजुइमा धयागु मनं तुनीपिं दुसा, गुलिं मनूत
 करपिन्त वदनाम यायेत, मानसिक कमजोर
 यायेत व मखुगु म्वाःमदुगु खँ ल्हाणाः निराश यायेत
 अनेक खँ बजारय् यत्रतत्र धयाजुइ । समाजय् जुइगु
 चियोचर्चा यानाः चिन्ता जुइ, हाःनाः मदुथें ताइ ।
 वेदना सहयाये फइमखु । सी मास्ते वइ । थ्व फुक्कं

भीगु मन बमलानाः जुइगु खः । कि मखुसा तं
 वइ । हः थुजाःगु इलय् ध्यान भावनाया महत्व जुइ ।
 ध्यान यानाः स्वभाव थुइकाः भतिचा नं विचलित
 मजुसे थःगु मन वशय् तयेफयकेगु, मन बलाका
 तयेत ध्यान भावना मदयकं मगाः । वस्पोलपिसं
 न्वानाः भतीभतीसां ध्यान शिविरय च्वनेगु ताःलात ।
 सःपिं स्यूपिनिगु संगत अति हे आवश्यक खनी धकाः
 वाःचाल । गुरुमांनं बारम्बार धया बिज्याइ “स्व
 ल्याय्म्ह ल्यासेत थौं छिपिं उन्मत्त जुयाच्चन, यथार्थ
 जीवनया भोगाई भोगे याये मालीबले तिनि ध्यानया
 महत्व थुइ । उबले मलाये धुंकी, न्त्यलं चायकेगु
 स्व । छन्हु सीमानि कम से कम सीखनाः ग्यायेगु
 या” । थौ ज्ञाणशीला गुरुमांया नस्वरदेह मदया वंसां
 जिगु जीवने गबलें त्वःमनी मखुगु बचं जुल ।

परियत्ति शिक्षक-शिक्षिकापिं नापं ज्ञाणशीला गुरुमां, वि.सं. २०४९

अनिच्छावत संखारा .....

✍ सानुमान शाक्य, पकनाजोल

वि.सं २०१९ साल, बुद्ध सम्बत् २५०६ स दिवंगत संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया इच्छा कथं थःगु जन्मस्थान केशचन्द्रकृत पारावर्त महाविहार, इतुंबहाले श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांया व्यवस्थाय् कार्तिक महिना लच्छि यंक शाक्य परिवारपिनिगु कृतले पूजनीय संघमहानायक प्रज्ञानन्द भन्ते, श्रद्धेय सुदर्शन भन्ते पिन्सं धर्मदेशना याना बिज्यात । थुबले श्रद्धेय गुरुमांन माःगु तक ग्वहालि यानाबिज्यात । थुबले बौद्धऋषि महाप्रज्ञा, श्रद्धेय अमृतानन्द भन्तेपिसंनं धर्मदेशना यानाबिज्यात ।

थुगु धर्मदेशना न्यनाः जि सानुमान शाक्य व जहान चन्द्र देवी शाक्यया धर्मचित्त उत्पन्न जुयाः अनन्तोपकार बुद्ध सफू प्रकाशन याना । थुगु सफू संघमहानायक भन्तेनं च्वया बिज्याःगु खः । थुगु सफू प्रकाशनया ज्याय् श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांनं याना बिज्याःगु गुण गुबले लोमंके फइमखु ।

अनंलि अति स्मरणीय क्षण वस्पोल पूजनीय संघमहानायक भन्तेया ७७ औं जन्मदिन अक्षय तृतीया -

थः गुरु पूजनीय संघमहानायक भन्तेया ७७ वर्षया जन्मदिन वस्पोलया जन्मस्थान केशचन्द्र महाविहार, इतुंबहाले महापरित्राण यानाः हनेगु श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां व जहान चन्द्रदेवी शाक्यपिन्सं ग्वसाः ग्वःगु जुल । व हे अनुसार सकल उपासकोपासिकापिं मुनाः भव्य रूपं महापरित्राण यानाः वस्पोल भन्तेया जन्मदिन हनेगु तयार हे

जुल । उगु बखते वस्पोल भन्तेयात मुटु ल्वचं कयाः वीर अस्पताले भर्ना जुइमाल । वस्पोल जाणशीला गुरुमां अस्पताले व विहारे जुजुं हे इतुंबहाया महापरित्राणय् छुं हे कमी मयासे भव्यरूपं पूवकेगु ताःलाका बिज्यात । थुगु महापरित्राण वस्पोल संघ महानायक भन्तेया सुस्वास्थ्य व आयुसाधना कथं जुल । थुबले जाणशीला गुरुमांनं दुःख सिया बिज्याःगु लुमंके बले वस्पोलया धैर्य व उत्साहयात नतमस्तक याये बहःजू ।

अथे हे संघमहानायक भन्तेया निक्वःगु जंक्व उत्सवया रूपे जूगु अक्षय तृतीया यात लुमंके -

श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां व चन्द्रदेवीया संघमहानायक भन्तेयात न्हापांगु जंक्व ७७ दँया अक्षय तृतीया दिनया महापरित्राणे वसपोल भन्ते बिज्याके मखंगुलिं वस्पोल भन्तेया ८२ दँ अक्षय तृतीया (निक्वःगु जंक्व)यात तसकं भव्यरूपं महापरित्राण यानाः सुसम्पन्न यायेगु सल्लाह जुल । थुबले असन कमलाछिनिसें धिमेबाजं, गुंलाबाजं, ज्ञानमाला भजन सहित दोलंदो उपासक उपासिकापिं धुं धुपायँ, ताय् त्वलाः महापरित्राण स्थल पकनाज्वःतक धार्मिक जुलुस यानाः पूजनीय भिक्षुसंघ सहित संघमहानायक भन्तेयात भव्य स्वागत यानाः महापरित्राण मण्डपे बिज्याकूगु खः । नेपाःया धार्मिक इतिहासय् प्रब्रजित भिक्षुपिनिगु जन्मोत्सव थपायूसकं तःजिक हंगु थ्व प्रथम पटक जुइ । दिं खः २०३८ साल जेठ ९ गते अक्षय तृतीया । थुगु भव्यरूपं जूगु महापरित्राण

सानुमान शाक्य व चन्द्रदेवी शाक्य पकनाजोलपिसं जिम्मा का:गु खः । वयां लिपा संघमहानायक प्रज्ञानन्द भन्तेया ८७ दँया अक्षय तृतीया जन्मोत्सव नगर मण्डप श्री कीर्ति विहार, कीर्तिपुरे सप्ताहव्यापि सामुहिक प्रब्रज्या कार्यक्रम याना: थाइलैण्डं सोमदेच फ्रा जाणसंवर महास्थविर संघराजा भन्ते बिज्याका: अति हे भव्यरूपं सम्पन्न जुयावन । थुगु कार्यक्रमे नं वस्पोल जाणशीला गुरुमांनं सम्पूर्णं खाद्य व्यवस्था जिम्मा कया: ज्याया अभिभार कयाबिज्यात ।

उलिजक मखु शाक्यसिंह बिहारे आ:तकनं निरन्तर रूपं संचालन जुया वयाच्वंगु अक्षय तृतीया संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया जन्मदिं न्हयानावयाच्वंगु वस्पोल जाणशीला गुरुमांया हे देन खः । थ: गुरु भन्तेया नां सदां अजर अमर जुइमा धैगु दूरदर्सितां वस्पोल गुरुमांनं अक्षय तृतीया कोष नं स्थापना याना थकाबिज्यात ।

थुकथं तत:धंगु धार्मिक समारोहया परिकल्पना याना:, उपासकोपासिकापिन्त श्रद्धा ब्वलंका:, समारोहया भार कोबिया:, दुनेया सम्पूर्ण नेतृत्व कया: सकल नाप धार्मिक सम्बन्ध क्वातुका बिज्या:म्ह वस्पोल जाणशीला गुरुमां शाक्यसिंह बिहारया दुस्य: ख:, धिसिधा:गु थां ख: । जिमिगु नितिं धर्म लँ क्यनीम्ह धर्म पथप्रदर्शक गुरुमां ख: ।

वस्पोल गुरुमां २०७४ साल भाद्र २९ गते तदनुसार ने.सं ११३७ अंलागा अष्टमी दिंखुन्हु परलोक जुल । थौं वस्पोल गुरुमां परलोक जूगु निदँ दत । वस्पोल गुरुमांनं क्यना थकूगु लँयात जीवनभर अनुगामी जुयाच्वने, थ्व हे वस्पोलप्रति जिमिगु श्रद्धाञ्जली जुल ।

चिरं तिद्वतु सद्वम्मो ।

संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरयात दान बियाच्वंगु

गुरुमाया जि 'देवरतन'

☞ देवेन्द्र वज्राचार्य, परियत्ति संचालक, श्री शाक्यसिंह परियत्ति

'देवरतन वये धुनला ? का थहाँ वना जलपान नि या हूँ', जित खनेवं श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां नं न्ह्याबले धया बिज्याइगु खँ खः थ्व । जिं गुरुमांयात 'गुरुमां ! जिगु नां देवेन्द्र खः' धका र्वकमछि धयांनं गुरुमांनं जित देवरतन धका हे नां कायेगु याना बिज्यात । अमूल्य, मूवंगु भिंगुयात रतन धाइगुलिं शायद गुरुमांनं नं जित माया याना रतन धका धया बिज्यागु खःला ! जिं मस्यू । थौं मांया गुणदुम्ह वसपोल गुरुमांया लुमन्ति छुं खँ च्वयाच्वना ।

करिब ३७ दँ ति न्हयवः नुगःत्वाया जिपिं १०१५ म्ह मस्त ईलाय् बहीस म्हित वनेगु खः । जिपिं अन लिना म्हितेगु, ख्येकासा म्हितेगु अले गुबले भकुंग्वारा थ्वाना म्हितेगु खः । थःथे म्हितेबले अन च्वना बिज्याना च्वपिं गुरुमांपित जिमिगु हाःसलं अशान्त जुइगु, मछिंका विइगु जुयाच्वन । छन्हु श्रद्धेय नेक्खमि पारमी गुरुमांनं जिमित सःता बुद्ध जीवनी व बुद्धशिक्षाया विषय कना, परियत्ति शिक्षा ब्वनेत हःपा बिया बिज्यात । अले थैनाया शाक्यसिंह विहारय् शनिबाः पत्तिकं परियत्ति स्यनिगु जानकारी बिया बिज्यात । बि.सं. २०४१ सालं नुगःत्वाया जिपिं १४ म्ह ति पासापिं शाक्यसिंह विहारय् परियत्ति ब्वनेत भर्ना जुवया । उगु इलय् श्रा. तिक्खिन्द्रिय परियत्ति संचालक जुयाच्वंगु व श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां, जाणवती गुरुमां, अमिता दिदी, संगीता मिस, तारा मिस, कल्पना मिस आदीपिसं परियत्ति स्यंवईगु लुमं । उगु इलय् जाणशीला गुरुमांनं पञ्चशील, अष्टशील उकीया

महत्त्व व फलाफलया विषय स्यना बिज्याइगु खः ।

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बोर्ड वःपिं १४ म्ह विद्यार्थीपिं नापं जाणशीला गुरुमां, बि.सं. २०४४

शाक्यसिंह विहारय् परियत्ति ब्वं वयाच्वनागु हे इलय् परियत्तियात अफिस कोठा आवश्यक जुया विहारया उत्तर दिशाय् तहरा छक्कु दयेकुबलय् जिपिं पासापिं अप्पा, फि ल्हयया ग्वाहालि याः वयाबले जाणशीला गुरुमांनं बजि नका बिज्याइगु नं लुमं । थथे बरोबर ग्वाहालि याः वयाबले विहारय् भन्ते, गुरुमांपिं नापं सम्बन्ध क्वातुना वंगु व जिपिं मस्तयत्त भन्ते, गुरुमांपिसं माया याइगु जुल अले नकतिनि नेपालये टि.भि. द्वाहाँवःगु इलय् विहारय् वया टि.भि. प्रोजेक्टर स्वः वयागु नं लुमं । थथे टि.भि. स्वः वयेबले पुलांगु विहारया मातनय् स्वाहनि लिक्कसं च्वना स्वयेगु खः । श्रद्धेय जाणशीला व सत्यशीला गुरुमांपिं इलय् ब्यलय् मातनय् लिक्क च्वंगु कोठाय् वयेवनेगु याइगु खना अन छुथें धका स्वयेगु उत्सुक जुया छन्हु तीजक कोथाय् दुने स्वयाबले श्रद्धेय

दि. तःधिकम्ह भन्ते व ज्ञाणशीला गुरुमांनापं परियत्ति विद्यार्थीपिं

तःधिकम्ह भन्ते विराजमान जुयाच्चंगु खना, वसपोल भन्तेयात माःगु सेवा श्रद्धेय ज्ञाणशीला व सत्यशील गुरुमापिसं याना विज्याइगु धकान सिल ।

कथहं बि.सं. २०४८ साल निसं जि नं परियत्तिया शिक्षक जुइगु अवसर प्राप्त जुसेलि विहारय् बरोबर वनेगु ज्या दत अले गुरुमां नापं नं सम्बन्ध क्वातुया वन । गुरुमांनं जिमित बरोबर परियत्ति शिक्षाया महत्व, परित्राण पाठ, धम्मपद आदी ब्वने व स्यने माःगु विषय निर्देशन बिया विज्याइगु खः । बि.सं. २०४९ साल फागुन २९ गते तःधिकम्ह भन्तेया अन्तिम अवस्थाय् नं जि ज्ञाणशीला गुरुमां नापं भन्तेया मृत्युसैय्या लिक्क च्वनाच्चनागु खः । थःपिसं जीवकाछि सेवा यानाम्ह श्रद्धेय गुरुवर भन्ते मदुगु अवस्थाय् नं अनित्य संसारयात लुमंका वसपोल गुरुमां विचलित जुया विमज्याः ।

श्री शाक्यसिंह विहारया हनेबहःम्ह तत्कालिन सचिव श्री पवित्र बहादुर (राजाभाई) वज्राचार्यजू बि.सं. २०५७ स दिवंगत जुसेलि श्रद्धेय धर्मपाल भन्तेनं जित विहारया सचिव सरह सम्पूर्ण जिम्मेवारी बिया विज्यातसा बि.सं. २०५७ सालं जित श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय ६२

संचालन यायेगु ज्या नं लःल्हाना बिज्यात । अबलेनिसं शाक्यसिंह विहार नापं जिगु सम्बन्ध अतिकं क्वातुया वंगु जुल । थ्व इलय् ज्ञाणशीला गुरुमां परियत्तिया उपाध्यक्ष जुया विज्याना च्वंगु खः । थुगु इलं निसं जि न्हि छक्वः विहारय् वनेगु बानीथें हे जुल, थ्व बानी आःतक्क नं यथावत् हे तिनि । थुगु इलय् विहारय् वइगु हरेक पंग नापं सामना यायेत गुरुमां

३९ औं न्ह्यसः लिसः कासाया पाब्व लःल्हाना कयाच्चंगु, बि.सं. २०६७

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाय् प्रथम स्थान हःगु, बि.सं. २०६७

अनागारिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ

न्त्याबलें न्त्यचिला बिज्याइगु खः व जिमित नं आड भरोसा बिया बिज्याइगु खः । विहारय् पिते भोजन मदइबले सकलें भन्ते, गुरुमापिन्त भोजनया प्रबन्ध यायेगु जिम्मा वसपोल गुरुमानं हे याना बिज्याइगु खः । विहारय् वइपिं हरेक पाहुना, आगन्तुकपिंत तले जलपान याः बिज्याहुं धायेगु वसपोलया दैनिक चर्या हे जुल ।

विहार प्रमुख श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते थाइलैण्ड बिज्याना च्वनिगु इलय् विहारय् यायेमाःगु हरेक ज्याय् वसपोल हे अग्रसर जुया बिज्याइगु खः । बि.सं. २०५९ फागुन ५ गते तत्कालिन संघनायक अनिरुद्ध भन्ते दिवंगत जुया बिज्यासेलिं शाक्यसिंह विहारय् श्रद्धाञ्जली सभा यायेमाःगु जुल तर विहार प्रमुख भन्ते थाइलैण्ड बिज्याना च्वंगुलिं जित हे मद्धिनाच्चंगु इलय् वसपोल गुरुमानं “ध्व श्रद्धाञ्जली

शाक्यसिंह परियत्तिया वार्षिक उत्सव, वि.सं. २०५८

शाक्यसिंह परियत्तिया वार्षिक उत्सव, वि.सं. २०५८

अनागारिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ

सभा भीसं याये हे मा, छन्त माक्व जिं पुरे याना बी, का छं दिवंगत भन्तेया फोटो तःपा याना फ्रेम तया हिं, सभा यायेगु दिं क्वच्छिना मामाःपिंत खबर या, मेगु माःगु स्वाँ, जलपान याकेगु आदी छं छुं हे धन्दा कायेम्वा” धका हौसला बिया बिज्यागुलिं उगु श्रद्धाञ्जली सभा विहार प्रमुखया अनुपस्थितिं बांलाक हे सम्पन्न जुगु जुल ।

जि परियत्ति संचालक जुइ धुंसेलि यानागु हरेक ज्यास वसपोल जित सर-सल्लाह बिया बिज्याइगु खः । ११ औं बौद्ध वक्तृत्वकला पर्व- बि.सं. २०६० प्रज्ञानन्द स्मृती न्त्यसःलिसः कासा- बि.सं. २०६५, ३९ क्वःगु यल जिल्ला ब्यापी बौद्ध न्त्यसःलिसः कासा- बि.सं. २०६८ आदी ज्याय् वसपोल जित सर-सल्लाह बिया बिज्यागु दु । ३९ क्वःगु न्त्यसःलिसः कासाया पाःब्ब श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां व जिं संयुक्तरूपं वि.सं. २०६७ सालं लःल्लाना कया मिती २०६८ जेष्ठ १४ गते निसें २१ गते तकक श्री शाक्यसिंह विहारया प्रज्ञानन्द धम्म हलय् तःजिक सुसम्पन्न यायेत ताःलागु जुल ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमानं जित “छ विहारय् वया धर्मया सेवा यानाच्चन तर छक्व हे भन्ते मजुनि उकिं छुं दिया लागि जुसां प्रब्रजित जिवनया अनुभव या” धका बरोबर धया बिज्याइगु खः, तर वसपोलया वचन अनुसार जिं प्रब्रजित जीवनया अनुभव थौं तकनं याये मखनिसा जिम्ह चिधिम्ह चमाया माहिलीम्ह म्हायाय् रजना शाक्यं जित गुरुमां जुइगु इच्छा प्रकट याःबलय् शाक्यसिंह बिहारय् ब्वनाहया अनागारिका यानागु खः । अबले जिम्ह केहें रजनी १२ दं ति दुम्ह मचा खः, वयागु नां प्रज्ञानन्दी धका छुगु जुलसा वया ज्या हे ज्ञाणशील गुरुमांया सेवा यायेगु खः । उबले ज्ञाणशीला गुरुमानं व मचायात तसकं माया या तर निर्देति प्रब्रजित जुया व मचा लिपा गृहस्थीतुं लिहां वन । थौं तकनं उम्ह केहें ज्ञाणशीला गुरुमानं जित यक्व माया

या, लँ त्वतेमते धका कर यागु व गृहस्थ जुइधुंका परियत्ति व्वं वया बलय् कक्षा कोठाय पिये भूयालं जित मदिक्क माया वंक् स्वया च्वनि धका लुमंक् ।

बि.सं. २०७२ सालं शाक्यसिंह परियत्तिया स्वर्ण स्मारिका प्रकाशनया लागि शाक्यसिंह परियत्तिया इतिहास मालेगु भूवल्य वसपोल जाणशीला गुरुमांयाके न्यनेकने यानाबलय् वसपोल कना बिज्यागु अनुसार- २०२० सालं नेपाल्य अधिकारि करूपं नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना जुसेलि अबले निसें हे शाक्यसिंह विहारय नं परियत्ति व्वंकेगु शुरु जुल । श्रद्धेय तःधिकम्ह भन्तेया संरक्षकत्वय् जाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां विहारय वइपिं उपासक उपासिकापिन्त परियत्ति स्यना बिज्याइगु खः । प्रशासनिक ज्याया प्रबन्ध, कक्षा कोठा व शिक्षक शिक्षिकापिं मेपिं सुं हे मदुगु अवस्थाय् विहारय वइपिं उपासक उपासिकापिन्त परियत्ति स्यना परीक्षाया इलय् सु सु न्ह्योने दु उमित हे परीक्षा बिइकेगु अबलेया चलन खः । छुं हे प्रबन्ध मजुगु उगु इलय् वसपोलपिस अतिकं दुःख सिया परियत्तियात निरन्तरता बियाच्वंगु जुल । बि.सं. २०२०-०३९ तकया इलय्या परीक्षाया नतिजा कथं दकसिबे अप्वः २२ म्ह व दकसिबे म्हो २ म्ह जक व्यक्तिपिं परीक्षाय् उत्तीर्ण जूगु व सहभागी संख्यानं अथे हे म्होजक दुगु जुल । उगु इलय् यलय् व्वकिपिं शिक्षकशिक्षिकापिं व व्वनिपिं विद्यार्थीपिंनं म्होजक जुया यलया फुक्क केन्द्रया विद्यार्थीपिन्त छुं ई यशोधरा स्कूलय् जम्मायाना थकाली भन्तेपिसं कक्षा काःबिज्यागु नं कना बिज्यात । थुकथं शुरु जुगु शाक्यसिंह परियत्ति थौं तक्क नं निरन्तर रूपं

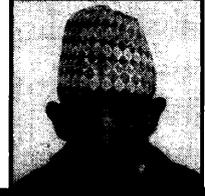
बहनिसिया बुद्धपूजा समूहनापं जाणशीला गुरुमां

न्त्यानाच्वंगु वसपोलपिनिगु अथक प्रयास व मेहनत खः । थुकथं शाक्यसिंह परियत्ति वसपोलया देन अविष्मरणीय जू ।

न्त्याबले मुसुमुसु न्हिला नाइसे च्वंक् खँ ल्हाना बिज्याइम्ह वसपोलया अन्तिम ई पाखेया छगू खँ लुमना वल । छन्हु परियत्तिया ज्याँ साँभ पाखे विहारया वयाच्वानागु खः । वसपोस गुरुमां पुतु पुतु हाहाँ तलं क्वाहाँ बिज्याना च्वन । जि स्वाहानय् ध्वदुक्क नापलात । जित खनेवं गुरुमांनं 'देवरतन थन वयागुला तलय् जलपान या हुँ' धया बिज्यात । जिं गुरुमांयात 'छपिं पुतु पुतु छायां हाला बिज्यानागु' धका न्यना गुरुमांनं धया बिज्यात, 'सुथ न्हापां दना जलपान याये धका वयां भुतुलिई सुं हे मदुका, छु ख्वायापिं मस्त जुइ थुपिं' धाधां हानं याकचा क्वाहाँ बिज्यात । जिं घडि स्वया साँभया ५ बजे जुयाच्वन जि मुसुहुं न्हिला । बैस वनकि ल्वःमनिगु त्वय् जुइ यः खनि, वसपोलयात जक मखु, भीतनं लिपा जुइतिनि न्हां, उकिं अनित्य संसारयात लुमंके सदां सुं नं म्वाना च्वने दै मखु, वसपोलं नं भीत त्वःता दिवंगत बिज्यात । मांयागु गुण दुम्ह वसपोलयात नमन दु ।

बुद्धशासनय् श्रद्धापूर्वक लयतातां सेवा याना बिज्याइम्ह गुरुमां

✍ सानुलाल अवाले, खपिछें क्वय्लाछि

श्रद्धेय त्राणशीला गुरुमां ग्वीनिदँ या उमेरय् दिवंगत जुयाबिज्यात । नेपाःया न्हापांम्ह तःधिकःम्ह भन्ते भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरपाखें क्यनाबिज्याःगु, याना बिज्याःगु, न्त्याका थकूगु बुद्धशासनया ज्याय् वसपोल गुरुमांनं श्रद्धापूर्वक लयतायाः सेवा यानाबिज्याःगु खँ हे भीगु न्त्यःने वइगु जुयाच्वन ।

थिनं करिब खीदँ न्त्यः मंगल लाल ककाया खँ न्यनाः नौद्वँ थासय् थुगु शाक्यसिंह विहारे वनागु खः । उगु इले हे अन त्राणशीला, सत्यशीला गुरुमांपिं दुगु खः । अन विहार ल्यूने धूद्वँ, नौद्वँ फोहरया रास खः । वसपोल भन्ते गुरुमां उपासक उपासिकापिसं बिस्तारं चीका चीकाः विहारया थाय् तकू याना बिज्याःगु खः । उबले अन महाद्यःया मूर्ति लुयावःगु खः, तःधिकःम्ह भन्तेनं ग्याये मते धकाः पाठ यानाबिज्यात, उकियात मेथाय् मतसे अन हे तःगु खः ।

न्हापांनिसें हे तःधिकःम्ह भन्तेया मलाइगु बखते त्राणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां परित्राण पाठ यायेत बिज्याइगु खः । उपासक उपासिकापिनि छें जः मदयेवं वा मृत्यु जुइवं मदुगु छेंय् न्हेन्हु यंक वा भिनिन्हुयंक सन्धाया इले न्हिथं विज्यानाः पाठ यायेगु व धर्मदेशना याना बिज्याइगु खः । वसपोलं गुरुमांपिसं गुबलें अल्लिख मजुसे बुद्धशासनय् सेवा याना बिज्यात । थःथिति पासाभाइपिनि छुं परे जुलधाःसा जिमिसं प्राथना यातकि गुबलें हे म्हाः धया बिज्यायेगु बानी मदुगु जुयाच्वन ।

तःधिकःम्ह भन्तेया बुदिया अवसर चूलाकाः कीर्तिपुरे प्रब्रज्या जुयाबले जि नं बाः मदुगु बखिं तुयुगु वसः पुनातयागु जूसां प्रवजित जुयागु खः । उबले

त्राणशीला गुरुमां श्रद्धापूर्वक अतिकं लयतायाः उखें थुखें जुयाः सेवा यानाबिज्याःगु सकसिनं लुमना च्वंगु दु जुइ । तःधिकःम्ह भन्ते दिवंगत जुयाबिज्याये धुंकाः

विहारे जुईगु भोजनदान, गुणानुस्मरण तिथि, अक्षय तृतीया, महापरित्राण, कठिनदान आदि आदि ज्याखँय् वसपोल गुरुमांनं कःघाना बिज्याइगु खः । विहारे वइपि सकलें उपासक उपासिकापिन्त धया बिज्याइगु, 'भीसं भिंगु पुण्यया ज्या यायेबले, याये न्त्यः, यानाच्वंगु इले व याये धुंकाः स्वंगू इले नं क्षणक्षण पतिकं श्रद्धापूर्वक लयतायाः यायेमाः । थथे जुलकि पुण्य उच्च जुइ, पुण्य अप्वः दइगु जुयाच्वन ।'

वसपोल गुरुमांया गुण उलि थुलि धयां साध्य मजू । चय्च्यादँ वा स्वकोगु जंकोया वैश वने धुंकाः नं अलसि मचासे न्हिथं परित्राण पाठ याना बिज्याना च्वनीगु सकसिनं खनाच्वंगु सियाच्वंगु खँ खः ।

सकसियां कल्याण जुइमा ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांया लुमन्तिइ

✍ हिराकाजी अवाले

जिपिं भिदँ भिनिदँ दुबले निसें श्री शाक्यसिंह विहारय् वनेगु खः । जिमित जिमि कका मंगललाल अवालें न्हापां विहारय् वनेगु स्यना ब्यूगु खः । विहारय् वना तःधिकम्ह भन्ते संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरयात वन्दना याना अले अन बिज्याना च्वपिं ज्ञाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमांपित वन्दना याना । वसपोलपिस आशिर्वाद बिया बिज्याइगु न्यना मनय् दुनेनिसें आनन्द जुइगु । मन याउँसे च्वंगु अनुभव जुइगु । अष्टमी, अमाई, पुन्ही बले विहारय् वनेगु । सकसिनं इतिपि सो भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो इत्यादी बुद्धगुण ब्वनिगु खः । जिं ब्वने मसःनि । सकसिनं ब्वनिइगु न्यना जित नं याकनं ब्वने सयेकेगु इच्छा जुल । उबले गुरुमांनं जित त्रिरत्न वन्दना किताब छ्गू बिया बिज्यात । जि तःसकं खुसी जुल । याकनं बुद्धपूजा यायेगु ब्वने सयेका । बुद्धपूजा सिधलकि गुरुमांनं भगवानयाथाय् छायातःगु विस्कूट, माल्या, केरा आदि न धका बिया बिज्याइगु आःतक लुमं । लिपा (बु.सं.२५०७) वि.सं. २०२० साले नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा स्थापना जुल । श्री शाक्यसिंह विहारय् नं नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा शुरुवात जुल । जि नं थुगु परियत्ति शिक्षा अध्ययन याना प्रवेश प्रथम वर्ष वा प्यंगू तगिंतक ब्वना । परिक्षाय् बोर्ड सेकेण्ड नं जुल । बुद्धधर्मया अनेक सफूत नं पुरस्कार प्राप्त जुल । थ्व सफल जूगु धइगु हे वसपोल गुरुमांपिनिगु अनुकम्पां खः । कुतलं खः । वसपोलया अनुकम्पां याना जिं बुद्धधर्मया शिक्षा हासिल याये खन । जिगु

थ्व अहोभाग्य खः । गुरुमाप्रति जिं हार्दिक कृतज्ञ जुया । वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां नं जित जिमि किजा धकानं धया बिज्याइगु खः । जि निन्हु स्वन्हुति विहारय् मवलकि गुरुमां नं जिमि जहानयाके न्यना बिज्याइगु 'गो जिमि किजा मवःला, छाय् मवःगु, म्हः मफुलाकि छु ?' थुकथं गुरुमानं नं जिगुप्रति सहानुभूति न्ह्याबलें तया बिज्याई ।

सुथे विहारय् वनेबले सुथ न्हापनं निसें मनूत वया परित्राण पाठ याकः वया च्वनीगु खः । सुयां जन्मदिनया उपलक्षसं, सुयां बिरामीया नामं, सुयां परिवारपिं बिदेश वनेगुया उपलक्षसं मंगल कामनाया नितिं । वसपोल गुरुमां नं मंत्री तया करुणा चित्तं पाठ याना न्हिथं धइथें पाठ याना बियाच्वनी । थ्व वसपोल गुरुमांया प्रशंसनीय बानी खः । वसपोल गुरुमां नं विहारय् बुद्धपूजा यायेबले धर्मपदयागु गाथा ब्वना उकिया अर्थ बांलाक थुइक कना धर्मदेशना याना बिज्याइगु खः । वसपोलया सरल भाषा, मैत्री युक्तगु बोलि वचन न्यने मात्र नं मन याउँसे, आनन्द अनुभव जुइगु खः । वसपोल गुरुमां नांयात धाथें सफल याना बिज्याम्ह बुद्धधर्मया ज्ञानया तःग्वगु ल्वहँ समान खः ।

अन्तस वसपोलया गुण अविस्मरणीय खः । वसपोल चिर सम्मानित, मितभाषी, कुसल धर्मप्रेरीका श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांयात याकनं संसार चक्रं मुक्त जुयाच्वंगु निर्वाण धर्म प्राप्त जुयेमा धका प्रार्थना याना च्वना ।

जाणशीला गुरुमांया लुमन्ती

अस्सजित अवाले, थाइल्याण्ड

कतञ्जुता एवं मङ्गलमुत्तमं अर्थात् कृतज्ञ जुयुगु मंगल खः । जिगु जीवनय् न्हापां म्हस्यूपिं गुरुमांपिं श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमां खः । जिमि अजि बाज्यानिसें संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरप्रति श्रद्धा दुगुलिं जि ७ दँ दुबले जिगु ब्रतबन्ध हे श्रामणेरया रूपय् शाक्यसिंह विहारय् जुल । थुबले जाणशीला गुरुमांनं शील कायगु, त्रिरत्न वन्दना यायेगु, परित्राण पाठ आदी ब्वंका बिज्याइ । हानं सन्ध्याइलय् बुद्धपूजा याकेगु, उपदेश कनेगु याना बिज्याइ । सत्यशीला गुरुमां नं जलपान, भोजन, सर्वत, क्वालः फुक्व व्यवस्था याना बिज्याइ । मचातेत माया याना थः काययात थें बिचाः याना बिज्याइ । हानं मस्त हारां जुल धाःसा ख्या नं ख्याई, ब्वबीमापिन्त ब्वनं बिया बिज्याई । थथे वसपोल गुरुमां याके छम्ह भिंम्ह शिक्षिकायाके दय्माःगु गुण जिं खना ।

अनंलि जि पासापिं रामलाल, न्हुच्छेलाल, मंगललाल, गोविन्द, जीवन, सरोजपिं नाप विहारय् वनेगु जुल । जिपिं सकसितं गुरुमां नं अथे हे माया याना बिज्याइ । हानं महापरित्राण जुइगु थाय् थासय् नं ब्वना यंका बिज्याइ । जित लुमसे वः कुलनरसिं साहु नं दय्का बिया बिज्यागु पुलांगु शाक्यसिंह विहारया चुके सिमा छम्हा दु । श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां नं प्रत्येक पुन्हि, अष्टमी, अमाई पत्तिकं सुथे साधु साधु साधु इतिपि सो .... आदि बुद्ध गुण, धर्म गुण, संघ गुण अनुस्मरण याना बुद्धपूजा न्ह्याका बिज्याई । बुद्धपूजा सिधेवं तःधिकम्ह भन्ते संघमहानायक भन्ते नं धर्मदेशना याना बिज्याइ । अले छें वने न्ह्यो जाणशीला गुरुमां नं चकलेट बिया लिपा नं वान्हि धया बिज्याइगु खः ।

लिपा वि.सं. २०..... सालय् जिमि बानं जित शाक्यसिंह विहारय् हाकनं श्रामणेर याये हल । श्रामणेर जुया विहारय् च्वना स्कूल नापं धर्म नं ब्वनाच्वना । धर्म शिक्षायात अफ्र नं बाँलाक ब्वनेत तःधिकम्ह भन्ते संघमहानायक भन्ते नं थाइलैण्ड छ्वया बिज्यात । थाइलैण्डय् जि मास्टर डिग्री तक ब्वना । बिदाय् नेपाः वनेबलय् गुरुमां नं जित न्ह्याबले धया बिज्याई- 'धर्म शिक्षा यक्व ब्वना नेपालय् धर्म प्रचार याःवा' । तर दुर्भाग्य वसपोलया थ्व वचनयात जिं पूव.के ममफुत । जि चीवर वस्त्र त्याग याना गृहस्थ जुया । तर जिं विहार व धर्मयात गुबले मत्वता । न्ह्याबले नेपाः वंक्वपत्तिकं वसपोल जाणशीला गुरुमांयात दर्शन याःवना । थुबले नं वसपोल माया याना धया बिज्याई चीवर तोतुसां विहार त्वमंके मते । शील पालन याना च्वं । वसपोलया थ्व वचनयात जिं पालन याना च्वना । वसपोल मदय् २/३ महिना न्ह्यो नं नेपाः वनाबले नाप लाना वया । २/३ महिना धुंका वसपोल गुरुमां मंत धैगु न्यना जि सुम्क च्वने मफुत । वस्पोल जित याना बिज्याना तःगु गुण, जिगु परिवारयात धर्मय् स्थीर यानातःगु गुण, शाक्य सिंह विहारयात थौतक धस्वाका तःगु थुपिं फुक्व वसपोलया योगदानयात कृतज्ञता देछाय्गु जिगु कर्तव्य खः धका मती तया अन्तिम दर्शनया नितिं दाग बत्ती चढे यायेत जि नेपाः वया । वस्पोलया दया, माया, करुणा व अमूल्य धार्मिक योगदानया सदां जिं नमन याना । वस्पोलयात ननानं निर्वाण लाभ जुइमा धैगु आशिका याना ।

जाणशीला गुरुमायात वन्दना

✍ मंगलदेवी शाक्य, ओकुबहाल, यतालवि

जिगु जन्मं मां समान जाणशीला गुरुमां तर
कर्म धा:सा दाजु भोतया म्ठ्याय्, म्ठ्याय्चा जुल ।
जिमि मांया मचाबले य:म्ह पासा कुलशोभा ख: ।
लिपा बुद्धशासनय् जाणशीला गुरुमां जुयाबिज्यात ।
देवराज शाक्य व मायाया क्वखं जन्मजूम्ह गणेशराज,
इन्द्र कुमारीपिनि याक: म्ठ्याय् ख: । जाणशीला
गुरुमां ओकुबहाल यतालवि न्हुछेंया त:धिक:म्ह छय्
मचां ख: ।

मां, बा:, अजि, बाज्या, कका, मामापिन्त
बुद्धशासनया अंश थ्याका बिज्या:म्ह जाणशीला
गुरुमांयागु गुण यक्वयक्व दु । जिमिगु परिवारयात
धन्य धन्य, सकसिगु नुगलय् छाप तया: सुयाकें
मन्यंसे थ: याक:चा कालयात थ: नालाबिज्यात
जाणशीला गुरुमां ।

बुद्धधर्मया थांथें जुयाबिज्या:म्ह गुरुमां सूद्य:
बिइथें बिना वन । जीवनभर धर्म धारण याना:
पल्लं हे सुनावन । संसारया नियम वइगु वनीगु
धका: भीत क्यनावन । थ:गु हिच:तिया मूल्य क्यना:
जाणशीला गुरुमां तनावन ।

जिं न्हापा थ:छेंयबले बिहारय् वनेगु बानी
मदु । लिपा जिगु बिवाह गुरुमांपिनिगु परिवारय्
जुल । गुरुमांनं जित: जबरजस्तिं हे लुम्बिनी ध्यान
तयेके यंकल । अननिसें विहारय् वनागु जुल । थ:म्हं
नं कोशिस याना: बुद्ध, धर्म, संघ गुणया शरणय्
वना । जाणशीला गुरुमांया गुण अनन्त दु । धन्य
ख: वसपोल गुरुमां ! वसपोल याकनं निर्वाण नगरस
थ्यनेमा धका: प्रार्थना यानाचवना ।

जाणशीला गुरुमां बाज्या प्रमुख परिवारजनपि नापं

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका

मानशोभा शाक्य

महासद्धम्मजोतिकधज अनागारिका
जाणशीला गुरुमांयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धकाः
कामनायासैं वसपोलं बुद्धशासन चिरस्थायी जुइकेया
लागि आपालं योगदान बियाबिज्याःगु गुणयात जिं
न्त्याबलें लुमंकूसे श्रद्धाञ्जलि देछानाचवना ।

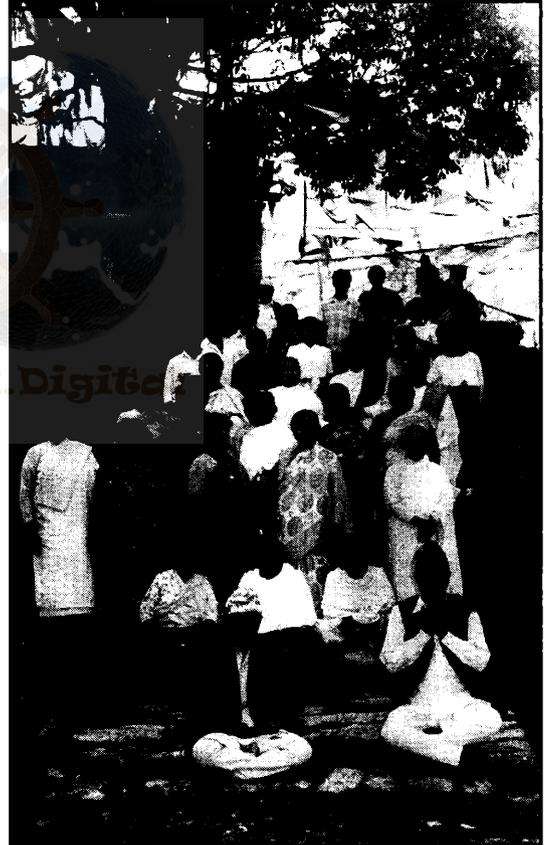
नेपाःया प्रथम संघमहानायक प्रज्ञानन्द
महास्थविरया छत्रछायाय् चवनाः वसपोलं परियत्ति,
पटिपत्ति व प्रतिवेध धर्मया अध्ययन व अभ्यास तथा
शील, समाधि, प्रज्ञाया लँपुई थःनं बिज्यानाः मेपिन्त
नं प्रेरणा बियाः स्यनेकने याना बिज्याःम्ह खः ।

मिसामस्तयत् मुंकाः आखः ब्वंकेगुलिइ
वथें हे बुद्धधर्मया शिक्षा ब्वंकेगुलिइ न्त्यलुवाः जुया
बिज्याःम्ह खः । छखें वसपोल गुरुमां जिमि तता
नं खः । वसपोल जि न्यादं दुबलेनिसें जितः मुलय्
तयाः ग्वः आखः स्यना बिज्याःगु आतक नं यक्वः
लुमंसे वः । हानं खुदँ दुबले जितः अथेहे इन्द्रशोभा,
ज्ञानशोभा जिपि स्वम्हेसित नं पञ्चस्कन्ध धातुया
विषय स्यनेकने यानाः प्रश्न उत्तरतकं याये
फयेकाबिज्यात । वसपोल जाणशीला गुरुमांनं
जिमित यें, यल, ख्वप, भोंत, बलम्बु, द्वम्बु,
किपुल्चाव नगांचा आदि यक्व थासंथासय् यंकाः नं
प्रश्नउत्तर याकाबिज्यात । वसपोलं जिमिगु उपरे
याना बिज्याःगु गुण उपकारत बयान यानां साध्य
मजू । वसपोल छम्ह अनन्त गुणवान्म्ह तता गुरुमां
खः ।

वसपोल गुरुमांयागु अनन्त गुणयात
न्त्याबलें मनय् तयाः वसपोलं स्यना बिज्याःगु

भगवान् बुद्धया मूल उपदेश जुयाच्वंगु चतु आर्यसत्य
व आर्य अष्टाङ्गीक मार्गया लँपुइ वनाः दुःखं मुक्त
जुयाच्वंगु निर्वाणया लँपुइ वनेत जिं न्हिथं कुतः
यानाचवना ।

चिरं तिठ्ठतु सद्धम्मो ।

उपासक उपासिकापिं नापं

जाणशीला गुरुमां : जिगु लुमन्तिइ

श्रील प्रभा शाक्य, शिक्षिका, ललित विकास नि मा. बि

जाणशीला गुरुमां अतिकं गुण स्मरण याये योग्यम्ह व मृदुभाषीम्ह व्यक्ति खः । वसपोल परित्राण पाठ यायेगुलिइ भतिचा हे अलसि मचाःम्ह, सुं छम्ह बिरामी जुल धकाः सःतः वल कि न्हिने जुइमा बहनी जुइमा तुरुन्त हे थ्यंकः बिज्याइ । जिमि बाःजु मफुबले छैय् हे बिज्यानाः परित्राण पाठ याः बिज्यात । परित्राणयागु प्रभावं न्हापा यक्व सास्ति नया च्वंसां मदये त्ययेका अःपुक प्राण त्यागयात । व जक मखु जिमि मां ज्ञानीदेवी वैद्य बिरामी जुयाः अस्पतालय् भर्ना याना तःबले अन हे बिज्यानाः परित्राण पाठ याःबिज्यात । परित्राणयागु प्रभाव व गुरुमांपाखें बांलाःगु उपदेश न्यनाः वेदना

जुया च्वंसां, क्वातुक ध्यानय् च्वनाः याउंक प्राण त्वःतावन । उकि गुरुमांयागु गुण गबले ल्वःमंके फइमखु ।

गुरुमांनं जितः नं यक्व हे गुण यानाबिज्याःगु दु । अति हे लुमंकेबहःगु छगू खँ खः । जि अस्पतालय् प्रसव वेदना जुयाः अतिकं सास्ति जुयाच्वंगु बखते बहनीसिया ढ ताः इलय् बिज्यानाः परित्राण पाठ याःबिज्यात । व हे परित्राणयागु प्रभावं अपरेसन यायेत ठिक जुइ धुकूगु तर अपरेसन याये म्वायेक हे याउंक मचा बुल । थुकथं जाणशीला गुरुमांयागु गुण गबलें हे ल्वःमंके फइमखु ।

ओकुबहाल, यतालबीइ जगु जाणीशीला गुरुमांया न्हापांगु जंकु उपलक्ष्यय
महापरित्राण ज्याभ्रुवस परिवारनापं

लुमन्तिया इवलय् ज्ञाणशीला गुरुमां

मयजुनानी शाक्य (रत्नप्रभा), सरस्वति ननि, यल

यक्व गुणं सम्पन्न जुया बिज्याःमह ज्ञाणशीला गुरुमांयागु गुणत सदां लुमनाच्चं । वसपोलयागु मुखारबिन्दुं पिज्वःगु शब्दत न्त्याबलें लुमनाच्चं ।

न्त्याबलें नं मांयागु माया बिज्याबिज्याइमह केहें धार्मिक ख्यलय् जक मखु मचानिसें आःतक नं उलि हे समानगु व्यवहार याय्फुमह श्रद्धेय गुरुमांयात निर्वाण कामना याना थ्व लुमन्ति न्त्याकाचवना ।

यक्व दँ न्त्यः गुबले जि मांनापं बिहारय् वने सल उबलय् निसें ज्ञाणशीला गुरुमांपाखें यक्व ज्ञान, गुण व आचरण यायेगु सय्का तयागु कारणं याना दुःखनापं भच्चासां तापाका लिचिलेगुलिइ ग्वाहाली ब्यू । ज्ञाणशीला सत्यशीला गुरुमां यलय् दकले न्हापां (अनागारिका) त्यागी जीवन हना अनेक संघर्ष नापं सामना यायां भीत धर्मया नस्वाःगु सिचुसेच्चंगु फसं गाय्केत धस्वाना बिज्याःगु खः ।

स्वर्गीय पुज्यपाद संघमहानायक कर्मशील भन्ते (प्रज्ञानन्द महास्थविर) या जःपा व खःपा ल्हाःथें सद्धर्मया की थनेत निगः थांया रूपय् साहस व धैर्यवान बल्लाःगु पःखाः जुया ग्वाहालि बिचाच्चनीगु खः । बिहारय् वनेबलय् भन्ते बाज्यायात अर्थात् पुज्यपाद भन्तेयागु चरण समीपस वन्दना याय्सय्केगु निसें कयाः आदर गौरवपूर्वक उपदेश न्यनेगु, अनेक व्यवहारिक कथं स्यनेकने सयेकेगु जक मखु न्त्यसःया लिसः बिइगु सयेकेगु याना

बिज्यात गुगु आःतक नं भवःभवः लुमना वर्ई ।

विरामी जुया यक्व ताःई तक्क विहारय् वने मफया च्वंबलय् गुरुमांनं असीम कृपा तयाः फोनं ज्ञानयुक्तगु उपदेश बिचा बिज्याःगु थौं थें हे लुमनि । 'मयजु छ थन वयेमफु जि छन्थाय् वयेमफु । उकिं शरीर बःमलाःसां मन बल्लाकि । भीसं ल्वय्यात घ्वानाछ्ववयेफु । बिचाः याइपिन्त नाइक बचन ल्हायेमाः । इपिं दिक्क मचाइकथं च्वनेमाः । इलय्ब्यलय् भच्चा भच्चासां नयेमाः मयः धायेमज्यू । दान यायेगु, शील कायेगु, विहारय् वनेगु इत्यादि । मफु धकाः मन क्वसायेका च्वनेमज्यू थःमहं फक्व यायेगु, मेपिन्त दुःख बिइम्वायेक थःमहं थःत म्हसीकेगु, सत्ययात खंकेगु, धर्म क्वातुक ज्वनेफयेकि' धकाः न्वाना बिज्याःगु आः थें हे लुमं ।

ज्ञान वथें शीलं सम्पन्न जुयाबिज्याःमह वसपोल गुरुमांयाके धर्मया ज्ञान जक मखु सामाजिक

ज्ञाणशीला व सत्यशीला गुरुमांनिं नापं

ज्ञान नं उतिकं हे दु । त्यागी जीवन हनाबिज्याःसां वसपोल गुरुमांनं उपासक उपासिकापिन्त धयाबिज्याइ- “समाजय् म्वायेत धर्म जक यायेसयेवं मगाः नापं उद्योगी नं जुइफयेकेमाः, ल्हातय् ज्या दःसा जक म्हिचा खाली जुइमखु ध्येबा मदयेकं छुं नं पूर्वकेफइमखु मेगु ला छखे ति समाजय् च्वनेत ध्येबा मन्त धायेवं न्ह्याबले नं ल्यूने लाका च्वने मालीयः धकाः धयाबिज्यागु लुमं ।

बुद्ध शासन न्ह्याकेगु भवलय् नं गुरुमांयागु यक्वयक्व तिबः दु ।

राणा शासनया इलय् बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु तसकं थाकु । साप ग्यानापु, बुद्धधर्म थहाँ वइ धकाः ग्याः । आः थें आखः ब्वंवनेगु पाठशाला धैगु मदु धकाः कनाबिज्याइ । अनागारिका संघ धस्वाकेत कुत याना बिज्याःम्ह खः । पुज्यपाद संघमहानायक भन्तेनं कृतज्ञ जुयाबिज्याःम्ह वसपोल गुरुमांनं तन, मन व शरीरं सेवा व भक्ति यायां नेपालय् सद्धर्मया जः क्यनाबिइत साहस, धैर्य, तिबः बिया बिज्याःम्ह गुरुमां खः । वसपोलया वचनं न्ह्याबले विहारय् वनेबलय् न्यना कि, भी भन्तेबाज्या बःलाःसा भीगु धर्म बःलाइ, उकिं भन्ते बाज्यायागु वचन व उपदेश न्यने मंदयेकेमाः, लुमंकाः तयेमाः ।

गुरुमां वन्दना याःवनेबलय् न्हापायागु लुमंका धयाबिज्याइ “मय्जु न्हापा स्वया आःयापिं आपालं भाग्यमानी मखुला ?” “छाय् गुरुमां ?” “न्हापा भोजन निमन्त्रणा यायेमसः । दुपिनि श्रद्धा नं कम, प्रचार याइपिं नं मदु । आःला ग्वा ग्वाःका बाजीं बाजीं नां च्वया भोजन जलपान पाः काइपिं दु । उलि जक खःला ? आःथें ग्यांस, भुतु पतिंचां छक क्वत्यलेवं ह्वाना ह्वाना छुवइगु भुतू गन काः वने ? पारापारा मुइक छ्वाली कलि कलि दुयाः ह्वानाह्वाना मिंक सुकलि च्याका भोजन थुयाः तःधीम्ह भन्तेयात इलय्लाक भोजन भपिकेमाः । हानं ल्हाः छपां हाकुसे च्वंक कसरी व तलीचा सिलेमाः ।

अथेसां नं सत्यशीला व जिं न्ह्याबले भ्या भच्चा हे थाकुमचाः । जिपिं तसकं लय्लय् ताः छाय् स्यू ला ?” मस्यू गुरुमां” “छाय्धाःसा भीथाय् यलय् जक मखु याकनं बुद्धरत्न, धर्म रत्न व संघरत्न या जः न्यंकभनं खय्केमानी । स्वंगू अमूल्यको रत्नया स्वामाःलं देय् नापं भःभः धाय्केमानी” धकाः नाइसेच्वंगु सलं तुइसेच्वंगु भवःभवःलाःगु वा खनेदयेक मुसुमुसु न्हिला धया बिज्याइगु । धन्य धन्य गुरुमां धकाः वन्दना याना वयागु लुमनि ।

गुरुमांयागु अन्तिम भोजन दान व अन्तिम दर्शन सन्दर्भय् :

२०७४ साल येन्यापुन्हीखुन्हु जन्मदिनया लसताय् शाक्यसिंह विहारय् संघ भोजन दान याःवनागु खः । उबलय्तक वसपोल धिसिमसि धाः, बल्ला, ख्वाः गुलि चकं । जिपिं सकल परिवार खनेवं तसकं लय्ता थौं समय् नय्गु दिं । थन विहारय् परित्राण पाठ याना समय् नयेगु का मज्यूला धकाः ख्याः यानाबिज्याम्ह । सकसित लय्लय् तातां आशिर्वाद बिया बिज्याना, भोजन भपिया बिज्याम्ह गुरुमां ताउतक खँल्हाबल्हा यायेधुंकाः गुरुमांया ल्हाः ज्वज्वं ताःहाकःगु स्वांहानं क्वाहाँवया हलय् थ्यंकाः ज्वनातयागु जिगु ल्हाः त्वःतेहे मंमदु मदु त्वःताःवयाम्ह अति स्तेहि, ममतामयी आदरणीय सद्धर्मया सकसियां यःम्ह मांथें जाःम्ह गुरुमां ठिक एक हप्ता लिपा भी सकसितं त्वःता बिज्यात । थ्व महत्वपूर्णगु स्मरणीय दिं खः । स्मरणीय दिं खः । वसपोल गुरुमां भी नापं तापाःसां दर्शन मदुसां नं गुरुमांयागु सासनिक देन, ज्ञान, गुण, धीधी व्यवहारिक महत्वपूर्ण शिक्षात भीगु लागि प्रेरणाया पुसा जुया गुनुगुनु ग्वानाच्वंगु भीगु लागि यक्व यक्व तिबः धकाः भालपिया च्वना । बुद्धशासन उन्नतिया कामना नापं गुरुमांयात लुमंकाः निर्वाण कामना याना ।

जाणशीला गुरुमां जिगु स्मृतिइ

रत्नशोभा शाक्य

नमोतस्स विभज्जवादी तथागतस्स ।

न्त्याबले मुसुकागु ख्वाः व अजागु वृद्ध उमेरय् नं त्यानु मचाम्ह गुरुमां थ्व वसपोलया विशेषता खः । भीसं छुं नं ज्या यायेबले भीगु कर्तव्य भापिया वःगु ज्या पूर्ण यायेमाः धकाः न्वाना बिज्याइ । वसपोल गुरुमां छम्ह साहसिम्ह आदर्श बौद्ध महिला खः । वसपोलया गुण अनन्त दु । उकिमध्ये जिगु संस्मरणया छुं घटना उल्लेख यायेः-

जाणशीला गुरुमा नं जिमित जातक बाखँ स्यना बिज्यागु, सत्यशीला गुरुमा नं जिमित धम्मपद व परित्राण पाठ स्यना बिज्यागु खः । थुबले जि परियत्ति १ कक्षा, स्कुले ८ कक्षा थ्यने धुकल । थ्व २०४२ सालया खँ खः- वसपोल गुरुमा जिमि मांया तःसकं यःम्ह, प्रियम्ह गुरुमां खः । थ्व खँ जि गुरुमांयात गुरुमां मदये एक, दुइ महिना न्ह्यो धयागु खः । अले गुरुमा नं लिसः बिया बिज्यात 'छन्त मयोला ले ?' 'यो मयोसा जि आःतक आखः स्यं हे वयेमखु ।' वसपोल न्हापा २०४७ सालं जन आन्दोलनया इलय् जिमि छेंय् नापं च्वम्ह राजकुमार कका गोली लाना मदुगु इलय् बिचाः याःबिज्याबले जिमिगु छें सिवली भन्तेयागु तस्वीर खन । अले गुरुमां नं 'थुकिया अर्थ स्यूला ?' धया बिज्यात । 'जिं मस्यू' धका लिसः बिज्याबले वसपोल गुरुमां नं जित थुकथं गाथा व्वना ध्वाथुइका बिज्यात ।

सीवली च महालाभं, नानादेति वरंवर ।

इदम्पि पूजितं देति, महालाभं भविस्सति ॥

थुगु पाठ यायेमाःगु खँ नं थुइका बिज्यात ।

२०४७ सालय् ललितपुर जिल्ला ब्यापि हाजिर जवाफ प्रतियोगिता ब्वति काःवनाबले विज्जाचरण सम्पन्नो धायेगु धका गाइड याना बिज्यात । अथे हे छक जाणवती गुरुमांया मां हर्षमाया वज्राचार्य बिरामी जुया च्वंबले जाणशीला गुरुमांनं डा. केशरीयात मसला छगू पाकेट बिया म्हाइपु छ्या धया बिज्यात । डा. केशरीनं थ्व दान बियाहगु खःला ? खः, मखुसा गनं दइ ? थ्व घटना सन् २००० या खः ।

छन्हु जिं बाइचान्स जाणशीला गुरुमां व सत्यशीला गुरुमांयात च्यासलय् नापलाबले वसपोल गुरुमापिसं चन्द्रताराया मां मफुथाय् वनेत्यनागु धया बिज्यात । जि नं वयेला ? धका न्यना अले ज्यू धया बिज्यात । गुगु थाय् आः जि च्वना च्वनागु खः २०७२ भूकम्पं लिपा २०७२ साल जेठ १५ गने निसे च्वना च्वनागु खः । जीवमान अवस्थाय् भीपिं नामं प्रख्यात जुइ, तर मरणपश्चात भीपिं भीसं याना वःगु बांलागु ज्याया कारणं मनू मदुसा ज्याया परिणामं न्ह्याबलें जाज्वल्यमान जुया भविष्यया लागि उदाहरणीय व्यक्तित्व जुयाच्ची । उकिं भीसं नं बांलागु, भिंगु ज्या याना यंके फयेमाः । अस्तु ।

भवतु सब्ब मंगलं ॥

श्रद्धेय ज्ञाणशीला : जिमि मां समानम्ह गुरुमां !!

✍ रेणु शाक्य, गुजिबहाः, यल ।

जि लुमं जि मचाबलेनिसें जिमि अजिं (स्व. ईन्द्रमाया) जितः जिमिगु छेंया न्ह्योनेसं च्वंगु शाक्यसिंह विहारे ब्वना यकिगु । उकिं जितः मचाबले निसें बुद्धपुजा यायेगु, पञ्चशील, अष्टशील प्रार्थना यायेगु नापं परित्राणया छुं छुं सुत्रत पाठ यायेगु कण्ठ वः ।

वसपोल श्रद्धेय तःधिकम्ह भन्ते (प्रज्ञानन्द महास्थविर), धर्मपाल भन्ते, श्रद्धेय गुरुमांपिं ज्ञाणशीला, सत्यशीला, शीलवती, ज्ञाणवती गुरुमांपिंपाखें बुद्धधर्म सम्बन्धि प्रारम्भिक ज्ञान, दर्शन व ध्यानबारे अध्ययन व अनुभव याये खंगु जिगु लागि अहोभाग्य जुल । जिगु मचाबलेया ई धैगु विहारे वनेगु, स्कूल वनेगु, छें मां अबुया ज्याय् ग्वाहालि यायेगु कथं बिते जुल । जब जि तःधिक जुया वःलिसे छुं सयेके सिइके फया वल । जिं सिलकि जि (जन्म जूबले) जिमि मांनं जितः ज्ञाणशीला गुरुमांया ल्हातय् लःल्हानां बिया तःगु जुया च्वन । उकि वसपोल ज्ञाणशीला गुरुमां जिमि मां समान जुया बिज्यात ।

वसपोल गुरुमां नं जित न्ह्याबले आखः ब्वनेत, मां बौया ज्याय् ग्वाहालि यायेत नापं विहारय् वयाः धर्मश्रवण नापं परियत्ति ब्वनेत यक्वः हे न्वाना बिज्याईगु खः । अथे जुया जि नं ई दयेवं बिहारे वना थःम्ह फू चाःगु ग्वाहालि यायेगु, पसः वनां बियेगु नापं परियत्ति ब्वनेगु याना च्वना । लि जक मखु गुरुमांपिं भिक्षाटन बिज्याई बले

छेंखा पत्तिकं घण्टी बिया, खापा घाराघारा याना गुरुमांपिं भिक्षाटन बिज्याना च्वंगु दु धकाः सुचं ब्यू वनेगु । न्हापा थौं कन्हेथें माइकिङ्ग याना भिक्षाटन वनेगु चलन मदु । गनं बिरामीया थाय् वा सिईथाय् परित्राण पाठ याये बिज्याईबले गुरुमां नं अप्वः याना जितः हे पासा ब्वना यंका बिज्याईगु, गथेकि मां नं थः मचायात ल्यूल्यू न्ह्यो न्ह्यो ब्वनाः यकिथें । उगु ईलय् जि विहारे मथ्यंगु दिं धैगु सायद हे जुई ।

ई व परिस्थिति लिसे न्ह्यां वनेमाःगु सांसारिक नियम । एस.एल.सी. सिधयेका जिं नर्स ब्वनेगु क्वछिनां जि कलेज भर्ना जुया, होस्टेलय् हे च्वना । विहारे वनेगु त्वफित, मां बौ लुमना नुगः मछिनां वईगु, मचायेक हे मिखां ख्वबि हाईगु । पासापिं धका सुं म्हस्यूपिं दूगु मखु ।

“थःगु तुतिई थःहे दने फयेकि” ज्ञाणशीला गुरुमांनं जितः यक्वः हे धया बिज्याईगु । थ्व हे खंयात वाः चायेका थःगु गन्तव्य पूर्वका हे त्वते धका चित्तयात कस्सिक चिना ई लिसे न्ह्यां वना, पासापिं नं बुलुहुं दया वल, ई सामान्य कथं न्ह्यां वनां च्वन ।

कलेजय् निन्हु प्यन्ह्या बिदा जुलकि हथासं छें वयेगु अले विहारय् वना भन्ते, गुरुमांपिं दर्शन याये वनेगु, मन याउंसे च्वना शान्त अनुभव यायेगु । गुरुमां नं जिगु पढाईबारे न्यना बिज्याईगु नापं शुभ आशिर्वाद बिया बिज्याईगु, जिं शिरोधारण याना फया कायेगु । बिदा नं सिधई कलेज व्वाय् वन,

हाकनं वहे दिनचर्या - कलेजं हस्पिटल हस्पिटलं होस्टेल ।

ईलिसे जिगु नर्सिङ्ग कलेज नं क्वचाल, जि पाटन हस्पिटलय् जागिर नया, रोगितयेगु सेवा याये दत । भगवान् बुद्धं धया बिज्यागु दु “सुनां रोगीया सेवा याई वं जिगु सेवा या:गु जुई ।” थ्व हे खँ यात वा:चायेका थौं तकनं थ:गु ज्याय् निरन्तरता बिया च्वना ।

प्रकृतिया नियमयात सुनां पनां पने फैमखु, ईलिसें सकसिगु स्वास्थ्य ब:मलाना, जिर्ण जुया वनीगु स्वाभाविक हे ख:; श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां नं शारिरीक रूपं क्रमश: ब:मलाना वन, अस्वस्थ जुजुं

वन, अथे जूसां नं वसपोलं सकसित नं भिं जुयेमा, जय जुयेमा धका आशिर्वाद बिया बिज्याईगु जित: लुमं । जि छम्ह स्वास्थ्यकर्मीया नातां जिं फूचा:गु कथं वसपोलया सेवा याये खत, थ:त अहोभाग्य तायेका च्वना । जन्मलिसें मरण स्वाभाविक हे खत, वसपोलं थ्व अनित्यगु संसार त्वता बिज्यासानं वसपोलया गुण व जि प्रति वसपोलया देन गुबलें नं ल्वमनि मखु । अनित्य संसारया सकल प्राणी थुकथं हे छन्हु त्वता वने मानि धका थुइका वसपोलयात श्रद्धाया स्वां देछासें वसपोलयात याकनं निर्वाणपद प्राप्त जुयेमा: धका कामना याना च्वना । ॐ

भवतु सब्ब मङ्गलं ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांया लुमन्तिइ

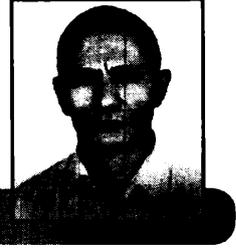
ॐ न्हुक्षेनानी शाक्य, नौदं, यल

ज्ञाणशीला गुरुमां जित: अतिकं य:म्ह गुरुमां ख: । वय्क गुरुमां मदुगु दच्छि दुगु जुल । वसपोल गुरुमांयागु गुण ल्व:मंके मफूगु छत्वा:चा खँ कनाच्वना । जिगु छैय् छम्ह बिरामी जुयाच्वन । गुरुमां “आ: गथे च्वं” धका: न्यना बिज्याइगु । न्ह्याबले न्ह्याबले न्यना बिज्याईगु । अले छन्हु गुरुमांया लुमना वल धका: स:ता: धया बिज्यात- “जिं छथाय् ब्वनायंके वनेला” । “छ:पिन्सं धया बिज्या:गुलिइ जिं म्हा: धाये फैला, ज्यू गुरुमां” धका: धया । गुरुमां अथेसा कने वने धका: धया बिज्यात । कनेखुन्हु गुरुमां लुमका: सुथे ७ बजेति फोन याना हयाबिज्यात । का वनेत्यल धया बिज्यात । जिउ धका: धया । अले गुरुमां बिज्यात । गुरुमां “जिला

मन मच्चं” धया बिज्यात । गुरुमां छम्ह वैद्यया थाय् ब्वना यंकल । वय्क वैद्ययाथाय् निक:, स्वक: वना: बिरामीयात भति भति कम जुल । लिपा हानं लिथ्वल । अले गुरुमां मेथाय् हस्पिटल छथाय् वने न्ह्या:ला धयाबिज्यात । अले लिपा हस्पिटलयागु फोन नम्बर कया बिज्यात । व फोन नम्बर जित: बिया बिज्यात । “जिं फुक्क खँ ल्हाये धुन, छिपिं वंसां ज्यू” धया बिज्यात । जिपिं हस्पिटल वना: जाँच याका, वास: च्वया: बियाहल । डाक्टरं ब्यूगु व वास: नका: कम जुजुं वन । भी ज्ञाणशीला गुरुमां त:धंगु गुण याना बिज्या:गु गुबले ल्वमंके फईमखु ।

जाणशीला गुरुमायात छको लुमंके

रत्नसुन्दर शाक्य 'परियत्ति सद्धम्मपालक', ख्वप

जाणशीला गुरुमां - नेपालय् प्रव्रजित जीवन भण्डै न्हेगू दशक पूर्वका बिज्याःम्ह छम्ह अतिकं लुमंके बहःम्ह गुरुमां खः ।

यलया ओकुबहाल रुद्रवर्ण महाविहारया छम्ह दुजः जुया बिज्याःम्ह गणेशराज शाक्यया म्हायाय् जुया बिज्याःम्ह वसपोलया गृहस्थीया नां कुलशोभा शाक्य खः । अले वसपोलया मां खः - इन्द्रकुमारी शाक्य । वि.सं. १९८३ सालया दिल्लीपुन्हि खुन्हु यल ओकुबहालय् जन्म जुया बिज्याःम्ह कुलशोभा शाक्य १६ दँ दुबलेनिसं भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरपाखें वि.सं. १९९९ निसं उपासिकात्व ग्रहण याना, अष्टशील पालन याना वयाच्वंम्ह खः ।

वि.सं. २००१ साल श्रावण १५ गते (१० गुंलाख्व १०६४ ने.सं. / ३० जुलाई १९४४ ईशवी) खुन्हु नेपाःया ८ म्ह भिक्षुपिं एवं श्रामणेरपिन्त देशं निर्वासन याःगु इलय् सुमंगल विहारया सुरक्षा याना बिज्याना च्वंपिं निम्ह अनागारिका करुणा (वि.सं. १९५५-२०४५) व मुदिता (वि.सं. १९६०-२०३५) पिन्त माःबले माःकथं सेवाटहल यानाच्वंम्ह उपासिका खः - कुलशोभा शाक्य ।

पित्युपिं भिक्षु, श्रामणेरपिं मध्ये दकले न्हापां स्वदेशय् ल्याहाँ बिज्याःम्ह भन्ते भिक्षु धम्मालोक (वि.सं. १९४७-२०२४) खः । अबलय् ज्येष्ठम्ह भन्ते - भिक्षु प्रज्ञानन्द वि.सं. २००३ सालया वर्षावास साहु भाजुरत्न कंसाकार (वि.सं. १९४०-२०१३) या कालिम्पोङ्ग ११ माइलस्थित सुन्तलाबारी दुगु छें हे बिते यानाबिज्यात । काय्चाम्ह उत्तर नरसिंह बैद्यया गुहालिं पौषया स्वंगूगु हप्ताय् स्वनिगलय् थ्यंकः

बिज्यागु खः ।

भिक्षु प्रज्ञानन्द बलम्बुस थ्यंकः बिज्याये साथं हे यल सुमंगल विहारया उपासकोपासिकापिसं वसपोलयात स्वागत याना काःवंगु खः । वसपोल प्रज्ञानन्द भन्ते सुमंगल विहारय् थ्यँसेलिं मेपिं उपासिकापिं सरह कुलशोभा शाक्ययानं वसपोल भन्तेयात हानं सेवा यायेगु मौका प्राप्त जुल ।

कुलशोभा शाक्यं थःगु नच्चागु उमेरनिसं बुद्धधर्मय् समर्पित जुया बिज्याःपिं भन्ते-गुरुमापिं नापं सत्संगत जुयावंगुया फलस्वरूप थःके नं उगु हे संस्कारकथं प्रव्रजित जुइगु आकांक्षा दुगु जुल । अन वसपोल नापं वसपोलया हे बलम्बुइ च्वंम्ह पासा उज्याली तण्डुकार (मान बहादुर व जगत माया तण्डुकारया म्हायाय्) थः गुरु भिक्षु प्रज्ञानन्द नापं कुशीनगरय् वना भिक्षु ऊ. चन्द्रमणि महास्थविर (सन् १८७६-१९७२) या आचार्यत्वय् प्रव्रजित जुया अनागारिका जाणशीला व सत्यशीला जुया बिज्यागु जुल । दिं खः - वि.सं. २००६ कार्तिक २८ (ने.सं. १०७० कछलागा अष्टमी, १३ नोभेम्बर १९४९) ।

वसपोलपिं निम्हं मिले जुया विशेषतः यलया आपालं मिसा मस्तयत आखः ब्वंका बुद्धधर्मया शिक्षा बीत ताःलाःगु जुल । वसपोलपिनि सरह अनागारिका माधवी (राणा कालय् हे प्रव्रजित जूम्ह) नं उकथं हे मस्तयत् ब्वंकेगु ज्याय् लगे जुया यशोधरा बौद्ध विद्यालय नामं स्कूल हे स्थापना याना बिज्याःगु जुल । वि.सं. २०१३ सालं स्थापना जूगु थुगु विद्यालय स्थापना नापं संचालनया नितिं माधवी गुरुमायात जाणशीला व सत्यशीला गुरुमापिसं नं

आपालं योगदान याना बिज्याःगु जुल । मस्तयूत थुकथं शिक्षाय् प्रगति याकेगु ज्याय् वसपोलपिं लिपा थ्यंक अटुत रूपं लगे जुया बिज्यागु प्रमाण “शाक्यसिंह परियत्ति केन्द्र” खः ।

ने.सं. १०७७ स यलया निम्ह दाता कुलनरसिंह शाक्य व हर्षराज शाक्यपाखें शाक्यसिंह विहार निर्माण जूसैलिं भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं थःगु आपालं वर्षावास अनहे बिते याना बिज्यागु जुल । वसपोलया विशेष सेवा टहल नापं बुद्धशासनिक ज्याय् वसपोलयात सहयोग अनागारिका ज्ञाणशीला व सत्यशीलां निरन्तर याना च्वना बिज्यागु जुल ।

अनागारिका ज्ञाणशीला व सत्यशीला गुरुमांपिनि थःथःगु बुद्धशासनिक प्रव्रजित जीवन ५० दँ पूवंगु लसताय् यलया थी थी संघ-संस्थापाखें वसपोलपिन्त १८ मंसिर २०५६ कुन्हु अभिनन्दन पत्र देछाना सम्मान ज्याभ्वः याःगु जुल । थथे हे ज्ञाणशीला गुरुमां नं ताःकाल (खुगू दशक) तक्क निरन्तर रूपं बुद्धशासनिक ज्याय् योगदान याना बिज्यागु कदर स्वरूप म्यानमार सरकारपाखें वसपोलयात १९ चैत्र २०६० अर्थात् अप्रिल २००४ खुन्हु “महासद्धम्मजोतिकधज” उपाधिं विभूषित यागु खः ।

थथे हे बु.सं. २५४८ औं बैशाख महोत्सवया लसताय् यलया बुद्धजयन्ती समारोह समितिया स्वर्ण महोत्सवया लसताय् २१ बैशाख २०६१ खुन्हु बुद्धशासनिक ज्याय् योगदान याना वयाच्चपिं व्यक्तित्वपिन्त सम्मानया भवलय् अनागारिका ज्ञाणशीलायात नं “सम्मान पत्र” लःल्हागु जुल । हानं यलया हे छम्ह प्रमुख दाता धर्मबहादुर धाखा (वि.सं. १९७३-२०६७) पाखें स्थापना यानातःगु “धर्मबहादुर धाखा कल्याण कोष” पाखें बुद्धधर्मय् समर्पित जुया सेवा यानाच्चपिं व्यक्तित्वपिन्त याना वयाच्चंगु सम्मानया भवलय् ८ चैत्र २०६५ कुन्हु अनागारिका ज्ञाणशीलायात नं ‘सम्मान पत्र’ लःल्हागु जुल । थथेहे अनागारिका ज्ञाणशीलाया बुद्धशासनिक

योगदानयात कदर याना ७ जेष्ठ २०७३ शनिवार खुन्हु २५६० औं बुद्धजयन्ती समारोह समिति, यँपाखें सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी. ओलीयापाखें सम्मान-पत्र लःल्हाकूगु जुल ।

थुकथं थःगु सम्पूर्ण जीवन पूरा धर्मय् पाना थी थी बौद्ध संघसंस्था, बिहारनापं आबद्ध जुया बिज्याम्ह अनागारिका ज्ञाणशीला थःगु अनित्य देह २९ भाद्र २०७४ खुन्हु ग्वीछर्दया उमेरय् अन्त याना बिज्यागु जुल ।

अन्तय् नेपाःया स्थविरवाद बुद्धशासनय् अतुलनीय योगदान याना बिज्याःम्ह संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया नापं वसपोलयात आजीवन सेवा याना बिज्यापिं शाक्यसिंह विहारया सकल गुरुमांपिं नापं थुगु पक्तिया च्वमिया स्वापू (सम्पर्क परिचित) वि.सं. २०३२ सालया अक्षय तृतीया (प्रज्ञानन्द भन्तेया ७६ औं जन्मोत्सव) खुन्हुनिसें जूगु लुमंका च्वना । थुकुन्हु थः जेष्ठम्ह दाजु धर्मसुन्दर शाक्य संघमहानायक भन्तेया आचार्यत्वय् प्रव्रजित जुया “श्रामणेर धम्मसोभन” जुया बिज्यागु खः ।

थुकिं लिपा तःधीम्ह भन्तेया जीवनकाल (निधन : २८ फागुन २०४९) तक्कया दुने वसपोलया सद्व्यवहार, धर्मोपदेश शैली, नायुगु वचन आदि थुगु पक्तिया च्वमिं नं बांलाक अनुभव यायेखंगु दु । थथेहे वसपोल अनागारिका ज्ञाणशीला-सत्यशीला गुरुमांपिनिपाखें आतिथ्यता प्राप्त याना वयागु नं लुमंसे वयाच्चंगु दु ।

आः वया शाक्यसिंह विहारया गुरुमांपिं नापं तापाना च्वनेमाःसां मनं तापाका मच्चना धाःसां ज्यू । धाइगु नापं दु-

दुरुस्थोऽपि न दूरस्थो यो यस्य मनसि स्थितः ।

यो यस्य हृदये नास्ति समीपस्थोऽपि दूरतः ॥

अर्थात् : तापासां तापा जुइमखु, यदि मन मिले जूसा । यदि मन हे मिले मज्जसा, सतीसां तापा हे जूवनि ।

अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमांयात श्रद्धाञ्जली देछाये

– चन्द्रशोभा शाक्य, सरस्वती ननी, यल

अनागारिका मध्येन दकलय् सकलय् थकाली जुया बिज्याःम्ह
सद्धर्मया प्यचाः घःचाः मध्येन अतिकं जःगु घःचा जुया बिज्याःम्ह
नां यातः ल्वयेक प्रज्ञा व शीलं सम्पन्न जुया बिज्याःम्ह ।

न्त्यालवे नं नाइक वचन छ्यलाः बुद्धशासनयात तेवा बिया बिज्याःम्ह
वसपोल श्रद्धेय गुरुमांया लुमन्तिइ पवित्र स्वाँ अर्पण याना श्रद्धाञ्जली देछाये ।

महासद्धम्मजोतिकधज नापं थी थी सम्मानं विभुषित जुया बिज्याःम्ह
सकसितं नं प्रभावित जुइगु कथं सद्धर्मया ज्याभ्वः न्त्याकेत तिबः जुया बिज्याःम्ह

दुःखया प्वः ज्वना विहारय् वःपिन्त सिचुसे च्वंक धर्मया फसं गाय्का बिज्याःम्ह
दकलय् न्हापां परियत्ति शिक्षा ब्वंका आपालं चेलिपिं धिसिधायेका बिज्याःम्ह

वसपोल श्रद्धेय गुरुमांया लुमन्तिइ नस्वाःगु धूं धुपाँय् च्याका श्रद्धाञ्जली देछाये ।

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया छत्रछायाँय् निरन्तर रूपं कृतज्ञ जुया बिज्याम्ह
आगन्तुक सत्कार नापं दान पुण्य यायेगुली लय्लय् ताया न्त्यब्वाना बिज्याःम्ह

गुणवान, धैर्यवान्, मितभाषी जक मखु धर्मया लँय् घःचा न्त्याकेया पोष्ठ जुया बिज्याःम्ह
अनागारिका पुचलय् बल्लाःगु थाँ जक मखु संघ चिरस्थायीया लागीनं ज्यायाना बिज्याःम्ह

वसपोल श्रद्धेय गुरुमांयात मैत्रीभावं श्रद्धाञ्जली देछाये ।

वसपोल श्रद्धेय गुरुमांया पार्थिव शरीर ह्वाना ह्वाना च्याःगु मि ग्वारां हे ।

धर्मसंवेग कायेगु स्यनाच्वंगु दु, वसपोलयागु शरीर स्वस्वं नौ जुया फुना वन
शुद्ध धर्म संघया पुचः फैलेजूगु भापालं वसपोल विलीन जुया वन

निर्वाण कामना याना वसपोलयात श्रद्धाञ्जली देछाया ।

चिर सम्मानित मितभाषी कुशल धर्मप्रेरिका ज्ञाणशीला गुरुमां

- डा. केशरी बज्राचार्य

ल्यासेगु बैशे तःधीकम्ह भन्तेयागु नेतृत्वय्
सद्धर्मप्रति श्रद्धातयाः गृहत्याग याना बिज्यानाः
जिन्दगीया ९२ वर्षतक अबिरल रूपं धर्मयात क्वातुक ज्वनाः
सकसितं मैत्री भाव तयाः अतिकं मृदुभाषी जुया बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां,
न्त्याबले बांलाःगु, भिंगु, ग्यसुलाःगु नैतिक शिक्षा बिया बिज्यानाः
करुणाया खानी जुया बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां,
दुःखीपिं बिरामीपिं खनीबले थःगु मैत्री करुणा तयाः
ह्याबले परित्राण याना बिज्याइम्ह जिमि गुरुमां,
प्रव्रजित या गृहस्थी शिष्यपित सयेका
थुइका तैगु धर्मयात व्यवहारे हयेका बिज्यानाः
धर्म प्रचारिका जुया बिज्याःम्ह जिमि गुरुमां,
बिहारे सम्पर्क मदुपित पूण्य याकेया नितिं
छेंय् छेंय् भिक्षा दान कयाः तःतःधंगु पूण्य याकाः
दानया महिमा क्यना बिज्याइम्ह जिमि गुरुमां,
ब्रम्हाथे मां समानम्ह, सदां सुखी जुइमा,
कल्याण जुइमा धकाः मैत्री तः बिज्याइम्ह जिमि गुरुमां,
थः शिष्य उपासक उपासिका वा सुं मेपिनि
दुःख खनाः करुणा तया बिज्याइम्ह जिमि गुरुमां,
थः शिष्य उपासक उपासिकापिनिगु बांलाःगु भिंगु
उन्नति जूगु खनाः मुदितां भय्ब्यूम्ह जिमि गुरुमां
सुना नं अपवाद वा मभिकं छाक्क शब्द धाइबले
उकियात उपेक्षा भाव तयाः क्षमा याना बिज्याइम्ह जिमि गुरुमां,
धन्य धन्य संघनायक श्रद्धेय ज्ञानपूर्णिक महास्थविरया
श्रीमुखं पिहाँवःगु चिरसम्मानित मितभाषी कुशल धर्मप्रेरिका
धात्थे सान्दर्भिक जूम्ह जिमि गुरुमां,
जिन्दगीया अन्तिम समयतक्कं स्मृतिवान जुयाः
परित्राण याना बिज्याःम्ह जिमि अनन्त गुणदुम्ह
ज्ञाणशीला गुरुमांया निर्वाण कामनायासें
श्रद्धाञ्जली अर्पण याना ।
चिरं तिष्ठतु सद्धम्मो ।

दि. जाणशीला गुरुमासँगको अविस्मरणीय क्षण

✍ भिक्षु सोभित महास्थविर, गण महाविहार

नेपालको थेरवादी बुद्ध शासनको पुनरुत्थान कालदेखि बुद्ध धर्ममा आफ्नो सम्पूर्ण जीवन अर्पण गर्नुहुने भन्ते गुरुमाहरू मध्ये दि. जाणशिला गुरुमा पनि एक हुनुहुन्थ्यो । नेपालका प्रथम संघमहानायक दि. भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यूको छत्रछायामा रही बुद्ध धर्म प्रचार प्रसार गर्नमा लाग्नुभयो । आज भन्दा ४५ वर्ष अगाडी मेरो बाल्यकालदेखि वहाँ गुरुमांलाई राम्ररी चिन्दछु । मैले गुरुमांकोमा देखेको विशेष गुणहरू हुन्— नरम बोली, मिठो बोल्ने स्वभाव, करुणावान हुनु, अलिच्छ नभएको, सधैं हँसिलो अनुहार, कहिल्यै रिसाउने स्वभाव नभएको, मैत्रीले युक्त भएको, लोभ नभएको, पुण्य, धर्म कार्य गर्न रुचाउने । वहाँको ती गुणहरूले गर्दा नै गुरुमांलाई सबैले मन पराउँछन् । म बाल्यकालदेखि बेलाबेलामा शाक्यसिंह विहारमा जाँदा धेरै माया गर्नुहुन्थ्यो । मैत्री भाव पनि राख्नु हुन्थ्यो । मेरो मामा घर पाटनमा भोजन हुँदा, विविध पुण्य कार्यमा पाल्नु हुन्थ्यो ।

आज भन्दा २५ वर्ष अगाडी मैले बौद्ध देश श्रीलंकाको भ्रमण आयोजना गरेको थिएँ । हामी नौ जनाको टोली दि. धम्मपाल भन्ते, दि. जाणशिला गुरुमां, सत्यशिला गुरुमां, ईन्द्रकुमारी महर्जन, आशामाया अवाले, साहुभाई मानन्धर, ज्ञानु मानन्धर भारत हुँदै श्रीलंका भ्रमणमा गयौँ । त्यो बेला गुरुमांले यहाँसम्म आएको बेलामा श्रीलंकाको पवित्र धार्मिक स्थल (बुद्धको पाद चिन्ह भएको ठाउँ) श्रीपाद जाने ठूलो इच्छा राख्नु भयो । हाम्रो त्यो भ्रमण जेठ महिना भएकोले त्यहाँ जाने उपयुक्त समय थिएन ।

श्रीपादमा मंसीरको पूर्णिमादेखि बैशाख पूर्णिमासम्म ६ महिना मेला हुने गर्दछ । अरु बेला जंगलको बाटो, सुनसान हुने ठाउँ भएकोले जोकोही भ्रमण नगर्ने, मेलाको समय नभएतापनि गुरुमांले ठूलो इच्छा राखेकोले कसरी जाने होला भनेर सोच्दा सोच्दै स्थानीय चार जना व्यक्तिको साथ हामी त्यो ठाउँको यात्रा सुरु गर्नुभयो । त्यो ठाउँ धेरै ठाडो भीर र कष्टकर बाटो भएकोले गुरुमां हिंडेर जान सक्नु भएन । वहाँलाई चार जना व्यक्तिले खटमा बोकेर श्रीपादको चुचुरोसम्म लगेर बुद्ध वन्दना गरेको यो एक जीवनको अविस्मरणीय घटना हो । त्यहाँबाट फर्केर आउँदा गुरुमां यत्ति धेरै खुशी हुनु भयो कि बयान गरेर साध्य छैन । श्रीलंका भ्रमण गरेको अति नै सफल भयो भनेर बेला बेलामा भ्रमण सम्झिने गर्नुहुन्छ । त्यहाँ हुँदा भन्तेहरूको लागि श्रीलंकाको प्रसिद्ध विहार वजिराराममा व्यवस्था गरिएको थियो भने दुई जना गुरुमां सहितको टोली मेरो अति मिलनसार उपासिका श्रीमती रोजीको घरमा व्यवस्था गरेको थियो । अठ्ठाइस दिनको श्रीलंका भ्रमण पश्चात नेपाल सकुसल फर्कियो । नेपाल फर्केपछि सधैं जसो भेटघाट हुँदा आफु बसेर आएको घरपतिलाई बरोबर सम्झिने गर्नुहुन्छ । श्रीलंका भ्रमण अति नै यादगार भएको सम्झिनु हुन्छ ।

नेपालको बुद्धशासनको लागि धेरै नै योगदान दिनुहुने गुरुमांको निधनले बुद्ध शासनलाई अतुलनीय ठूलो क्षति पुगेको छ । गुरुमांको सुगति र निर्वाणको कामना गर्दछु । 🙏

करुणामयी जाणशीला गुरुमांको गुणस्मृति

✍ भिक्षु निम्नोध, विश्व शान्ति विहार, नयाँ बानेश्वर

विश्वको मानचित्रमा नेपाल एशियाकै सानो देश भए तापनि हाम्रो देश तीन विशेषताहरूले प्रसिद्धी पाएको देश हो । भगवान् बुद्धको जन्मभूमि, तमोभूमि, ज्ञानभूमि भएकोले लुम्बिनी लगायत बौद्ध क्षेत्रहरूमा देश विदेशबाट दर्शन गर्न आउने तीर्थस्थल पुण्यभूमिको रूपमा प्रशिद्ध छ ।

धार्मिक दृष्टिकोणबाट महत्वपूर्ण चिनारी पाएसँगै विश्वका अग्ला हिमशिखरहरू मध्ये सबैभन्दा अग्लो हिमाल सगरमाथा सहित अन्य अधिकांश अग्ला चुचुराहरू पनि यहीं अवस्थित भएकोले प्राकृतिक रूपबाट पनि नेपाल एक प्रशिद्ध गन्तव्यस्थल बन्न पुगेको छ ।

त्यस्तै यहाँ रहेको अनुपम कला, संस्कृति, पर्व तथा सम्पदाहरू सांस्कृतिक दृष्टिकोणले अद्वितीय रहेको छ । काठमाडौं उपत्यकाको प्राचीन शहरहरूमध्ये ललितपुर पाटन दोस्रो शहर हो । यसलाई कला नगरी पनि भनिन्छ । नेपालको राष्ट्रिय चाडपर्व जात्राहरू मध्ये सबैभन्दा लामो जात्राको रूपमा करुणामय (बुंगद्यः) रथ यात्रालाई लिइन्छ । यही करुणामय रथ यात्रा गर्ने प्रमुख स्थानमध्ये पाटनको ओकुबहाल टोल आफैमा सिद्धहस्त कलाकारहरूको संगमस्थल मानिन्छ । शिवदेव संस्कारित रुद्रवर्ण महाविहारको परिवेश भित्र जन्मनुभएका श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां बौद्ध जगतका 'करुणामय' गुरुमांको रूपमा श्रद्धालुहरूको मनमा बस्न सफल प्रेरणादायी व्यक्तित्व हुनुहुन्छ । मूर्तिकला तथा बौद्ध चैत्य वास्तुकलाका सुप्रशिद्ध कलाकार अरनिकोको जन्मस्थानको चिनारी पनि ओकुबहाललाई मानिन्छ ।

नेपालमा थेरवाद बुद्धधर्मको पुनर्जागरण समयदेखि आफ्नो जीवन बुद्धशासनमा समर्पित गर्नुहुने चिरसम्मानित मृदुभाषी, कुशल धर्मप्रेरिका एवं महासद्धम्मजोतिकधजबाट विभूषित जाणशीला गुरुमांको गत वि.सं. २०७४ साल भाद्र २९ गते देहावसान हुँदा बौद्ध जगतलाई अपूरणीय क्षति हुनपुगेको छ ।

ललितपुरमा थुप्रै प्राचीन बहाल, बहीहरू रहेसँगै थेरवाद बुद्धधर्मका कार्यक्रमहरू भइराख्ने प्रमुख विहारहरू श्री शाक्यसिंह विहार, सुमंगल विहार तथा मणिमण्डप विहारहरू पर्दछन् । वहाँ श्रद्धेय गुरुमांको गुणस्मरण गर्नुपर्दा करुणामय बुंगद्यः मूलरूपमा पाटनमा रहे तापनि उपत्यकाका चोभार, जनबहालदेखि नाला, दोलखा, भोजपुरसम्मका नेवार बौद्ध समाजले पुज्ने गर्दछ । नेवार बौद्ध समुदायमा मात्र नभै अवलोकितेश्वर धारणा अनुरूप पद्मपाणी लोकेश्वरको रूपमा सम्पूर्ण नेपालीहरूले पूजा गर्ने गर्दछ भने करुणाको प्रतिक स्वरूप महाचीनमा क्वाइन (करुणामय) रूपमा चिनियाँ बौद्ध संस्कृतिको रूपमा पनि पुज्ने गर्दछ । नेपाली समाजमा जन्मदेखि मृत्युसम्मका संस्कार तथा दशकर्म संस्कारमा पनि पुरुष तथा महिला दुबैको प्रतिक संस्कारमा करुणामयलाई केन्द्र बिन्दूमा राखेर पूजा गर्ने चलन छ । हिन्दू तथा बौद्ध नेपाली समाजले सहकालको देवता कामरूप कामाक्षबाट तन्त्र साधना गरी नेपालमा प्रतिस्थापित गरिएका मच्छिन्द्रनाथ आस्थाको देवताको रूपमा पुज्ने चलन अद्यापि छँदैछ । करुणामय सम्बन्धी नेपालमा लामो समय बसेर नेपाली समाजको

अध्ययन गर्नुहुने जोन के लकले यस सम्बन्धी छुट्टै अनुसन्धान गर्नुभएको छ । समाजशास्त्रीय, मानवशास्त्रीय दृष्टिकोणले रातो करुणामय पाटन, सेतो करुणामय जनबहालसँग सम्बन्धित विस्तृत अध्ययन गरी नेपाली समाजका हिन्दू र बौद्ध नेवार जातिका अधिकांश जातजातिसँग करुणामयको प्रभाव त्यत्तिकै प्रबल रूपमा रहेको पाइन्छ । नेवार जातिका वर्ण, पेशा अनुसार सामाजिक सुव्यवस्था, सामाजिक मर्यादा अनुरूप करुणामयलाई केन्द्रित बनाएर धार्मिक मान्यता अनुरूप अधिकार र कर्तव्य सन्तुलित गरी सामाजिक संरचनाको विकास भएको अध्ययन अनुसन्धानबाट प्रष्ट देखिन्छ ।

करुणामयको प्रतिक परम्परालाई अनुशरण गर्दै पाटन नरसिंहाराम विहारमा बस्नु हुने जाणशीला गुरुमां पाटनका हिन्दू र बौद्ध श्रद्धालुहरूका पुजनीय गुरुआमा हुनुहुन्थ्यो । विशेषतः पाटनका नेवारी समाजमा सुख, दुःख यावत धार्मिक क्रियाकलापहरूमा संलग्न जाणशीला गुरुमां अग्रज विदूषी हुनुहुन्थ्यो । वहाँ पाटनको शाक्यकूलपुत्री कुलशोभा शाक्य बुद्धपुत्रीको रूपमा वि.सं २००६ सालमै प्रव्रजित दीक्षा लिनुभएको थियो । नेपालका बौद्ध महिलाहरूमा जागरण ल्याउन, श्रद्धा अभिव्यक्त गराउन, सामाजिक रूपान्तरण, संस्थागत विकास तथा सशक्तिकरणको कार्यमा वहाँले आफ्नो जीवन अर्पण गर्नुभयो । वहाँ गुरुमांसँगको गुणस्मरण गर्नुपर्दा मेरो बाल मस्तिष्कमा २०४१/४२ सालतिर आफू सानै हुँदा संघ महानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरको दर्शन गर्न जाँदा जाणशीला, सत्यशीला गुरुमांलाई पनि दर्शन गर्न पायौं । मेरो घर परिवारको ठूली आमा, फुपूहरू गुरुमांकोमा बराबर जानुहुन्थ्यो । ठूली आमा दशमाया, फुपू कान्छि उपासिका (गौतमी) र आमा बांलाः उपासिकाहरू विहारमा जानुहुँदा म पनि हात समाई वहाँहरूसँगै बुद्धपूजाको लागि जाने गर्दथेँ । आदरणीय जाणशीला गुरुमांसँगको निकटता र सामिप्यताको स्मरण गर्नुपर्दा वि.सं. २०४२ सालतिर आफ्ना आफन्ती दाजुहरूलाई

संघमहानायक भन्तेकोमा अस्थायी प्रव्रज्या कार्यक्रम शाक्यसिंह विहारमा गराइएको थियो । त्यसताका हामीहरू सानो फुच्चे बच्चा भएकोले विहारमा हुनुभएका जाणशीला, सत्यशीला गुरुमांहरूलाई वन्दना गर्दथ्यौं । हामी बच्चाहरूलाई गुरुमांले जहिले विहारमा जाँदाखेरि मिठाई, फलफूल, चकलेट बाँडिदिनुहुन्थ्यो । यसरी गुरुमांले आशिर्वाद दिँदा हामी असाध्यै खुशी हुन्थ्यौं । हाम्रो घरपरिवार च्यासल टोल नजिक भएकोले बरोबर हुने बौद्ध कार्यक्रमहरूमा पनि श्रद्धेय भन्ते गुरुमांहरूको दर्शन गर्न पाइन्थ्यो ।

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरको जन्मोत्सवको उपलक्ष्यमा सामूहिक ऋषिनी प्रव्रज्या कार्यक्रममा हाम्रो परिवारको तर्फबाट ठूली आमा र फुपू ऋषिनी शिविरमा भाग लिनुभएको थियो । त्यसबेला उक्त कार्यक्रमको सम्पूर्ण रेखदेख जाणशीला गुरुमांले नै गर्नुभएको थियो । त्यसबेला वहाँले हामी सानो बच्चाहरूलाई लयबद्ध गरेर धम्मपदको गाथा अर्थसहित कवितात्मक रूपमा नेवारी भाषामा सिकाउनुभएको कुरा मेरो मानसपटलमा अद्यापि गुन्जिरहन्छ ।

“बुँया दोष घाँय खः, मनूया दोष (राग, द्वेष, मोह) खः उकीं (रोग, द्वेष, मोह) मदुपिं व्यक्तिपिन्त बिइगु दानया फल श्रेष्ठ खः ।”

वहाँ अग्रज व्यक्तित्वहरूको आशिर्वाद तथा परियत्ति अध्ययनको क्रममा आफूलाई पनि प्रव्रजित हुने प्रेरणा प्राप्त भयो । फलस्वरूप वि.सं. २०४६ तिर विश्वशान्ति विहारमा आएर प्रव्रजित भैसकेपछि हामी स-साना श्रामणेरहरूलाई असाध्यै माया गर्ने, प्रेरणा दिने गुरुमांहरूमध्ये जाणशीला गुरुमां एक प्रमुख गुरुमां हुनुहुन्थ्यो । त्यसताका आफ्ना सहोदर साथी प्रज्ञाज्योति, ज्ञानभद्र, प्रज्ञाकीर्ति तथा यशवतीहरू श्रामणेर भन्ते तथा गुरुमां भएर पाटनस्थित त्यागलमा रहेको प्रभात स्कूलमा अध्ययन गर्न जान्थ्यौं । ती श्रामणेरहरूलाई समय समयमा जलपान, भोजन, अध्ययन अध्यापन,

शैक्षिक सामग्रीको लागि जाणशीला तथा जाणवती गुरुमाहरूले ठूलो सहयोग गर्नुभएको थियो । गुरुवर ज्ञानपूर्विक भन्तेसँगै बरोबर पाटन जाँदा हामी संघनायक भन्तेलाई दर्शन गर्न जान्थौं । श्रद्धेय गुरुवर भन्तेले बर्माभा अध्ययन गरी म्यानमार भाषा जानेको हुँदा वहाँलाई आदर गरी जाणशीला अय्या (अमा) धर्मको दिदीको रूपमा बोलाउनुहुन्थ्यो । श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाको प्रभावशाली व्यक्तित्वबारे संघनायक प्रज्ञानन्द महास्थविर देहावसान हुँदा शाक्यसिंह विहारमा समिप भै काम गर्दा वहाँलाई अझ नजिकबाट चिन्ने मौका पाएँ । वि.सं. २०५४ सालमा म्यानमार सरकारले वहाँलाई ‘महासद्धम्मजोतिकधज’ धार्मिक उपाधि प्रदान गर्दा म आफू म्यानमारमा अध्ययनरत थिएँ । त्यसबेला वहाँ हामी बसिराखेको पण्डिताराम ध्यानकेन्द्रमा ध्यान बस्न आउनुभयो । त्यस पश्चात् म्यानमारको तीर्थयात्रा पनि गर्नुभयो । जाणशीला गुरुमाको विदेश यात्रामा थाइल्याण्ड र बर्माभा सँगै यात्रा गर्दा नेपालीमा समाजमा मात्र नभै थाइल्याण्डमा आचान मेची (ठूलो गुरुमा) तथा म्यानमारमा सयाली (ठूलो गुरुमा) भनि थुप्रै श्रद्धालुहरूले श्रद्धा प्रकट गरेको देख्दा वहाँ अन्तर्राष्ट्रिय रूपमै करुणामय गुरुमा हुनुहुन्थ्यो भन्ने आभास भयो ।

वहाँ करुणामय जाणशीला गुरुमाको गुणस्मृति गर्नुपर्दा वहाँ थेरवाद बौद्ध जगतका अग्रज अभिभावक हुनुहुन्थ्यो । वहाँको नेतृत्वमा आफ्ना गुरु संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरको कृतित्व परम्परालाई वहाँले अक्षय तृतीया भोजन, प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला, प्रज्ञानन्द स्मृति पोलिक्लिनिक जस्ता रचनात्मक कार्यहरूलाई निरन्तरता दिँदै जीवन्त राख्नु भयो । वहाँले प्रब्रजित जीवनमा भिक्षु अनागारिकाहरूको संघमा सहकार्य गरी कसरी अगाडि लानुपर्दछ भन्ने उदाहरणीय काम गर्नुभएको छ । संस्थागत रूपमा समाजमा रहेका श्रद्धालुहरूलाई सक्रिय संलग्न गराउन युवाहरूलाई परियत्ति शिक्षा, शिष्यहरू वृद्धि गरि नयाँ जनशक्ति

तयार गर्न प्रब्रज्या कार्यक्रम, धार्मिक एवं सामाजिक मूल्य मान्यताको आधारमा सी गुठी संचालन, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय पाहुनाहरूलाई यथोचित पाहुना सत्कार तथा सम्मान, ध्यान भावनामा प्रेरित गर्ने संरक्षिका, दाता श्रद्धालुहरूलाई धार्मिक रूपमा संग्रह गर्नमा अगुवाइ, ज्ञान, सीप, सिकाईको प्रशिक्षणमा पनि सँधै जागरुक हुनु भई दया, करुणा, क्षमा, मृदुभाषी, साहसी नेतृत्व गुणले सम्पन्न गुरुमा भएकोले बच्चा, युवा, तन्नेरी, बौद्धिक, ज्येष्ठ तथा सर्वसाधारणको मनमा बस्न सफल जाणशीला गुरुमा हुनुहुन्थ्यो ।

बुद्धसासनको चार पाङ्गाको रूपमा वरिष्ठ गुरुमा जाणशीला अय्या सबै भन्ते, श्रामणे, गुरुमा, ऋषिनी, उपासक, उपासिका, परियत्ति विद्यार्थी, युवायुवती, किशोर किशोरी एवं ज्येष्ठ अजा अजिको पनि एक नमूना आदर्शतम् व्यक्तिको रूपमा रहनुभयो । पूर्व भोजपुर, दोलखाका हिन्दू तथा बौद्ध उपासक उपासिकाहरू पनि वहाँको सत्संगतमा नियमित रूपमा आइरहनुहुन्थ्यो । उपत्यका बाहिर तथा उपत्यका भित्रका थुप्रै जसो सबै जातका श्रद्धालुहरू गुरुमाको करुणायुक्त आशिर्वादले बोध हुने गर्दथ्यो ।

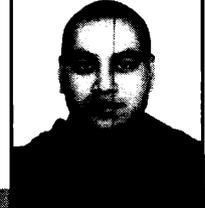
नेपाली समाजमा करुणामयको परम्परा अनुशरण गरी जाणशीला गुरुमा प्रब्रजित संघमा पनि सबैको प्रेरणाको श्रोत हुनुहुन्थ्यो भने गृहस्थी समाजको बौद्ध नारीहरूको उत्थानमा पनि निरन्तर आफ्नो जीवन समर्पित गर्नुभयो ।

वहाँको प्रेरणादायी व्यक्तित्व, कृतित्व तथा योगदानलाई अहिलेका नयाँ पुस्ताका भिक्षु, श्रामणे, अनागारिका, गुरुमाहरूले पनि प्रेरणा लिनसकेको खण्डमा सही अर्थमा वहाँप्रति श्रद्धाञ्जली हुनेछ । वहाँको सुगतिसहित निर्वाण कामना गरी गुणानुस्मरण गर्दछु ।

भवतु सब्ब मंगलं ।

हर बोलिमा ज्ञान दिनु हुने जाणशीला

✍ भिक्षु नायको, आ.बौ. भावना केन्द्र, शंखमुल

साँचै नै ठूलो भन्ते 'प्रज्ञानन्द महास्थविर' ले जस्तो मान दिनुभएको थियो, त्यस्तै गुणले सम्पन्न हुनुहुन्थ्यो जाणशीला गुरुमां अजि ।

वि.सं २०५९ सालतिर म विश्व शान्ति विहारबाट श्रद्धेय गुरुवरले २०२९ सालमा स्थापना गर्नुभएको मणिमण्डप महाविहारमा बस्न गएको थिएँ । त्यही क्रममा दिनै साँभ श्री सुमङ्गल विहारमा श्रद्धेय गुरुबाजे बुद्धघोष महास्थविरको सेवा र वहाँले लिनुहुने अभिधर्म कक्षामा सामिल हुन पुग्यें । मणिमण्डपबाट थैना हुँदै सुमङ्गल विहारमा जाने क्रममा शाक्यसिंह विहारमा दिनहुँ जसो आउने जाने हुन्थ्यो, जाणशीला गुरुमांलाई पनि सधैं भेट्ने हुन्थ्यो ।

एकदिन जाणशीला अजिले मलाई प्रश्न गर्नुभयो— 'भन्ते ! तपाईं बुद्धघोष भन्तेकहाँ सधैं जानुहुन्छ, त्यहाँ तपाईं के -के गर्नुहुन्छ?' मैले जवाफ दिएँ— 'अजि, सकेको सेवा पनि गर्ने हो र भन्तेले लिनुहुने कक्षामा पनि सहभागी हुने ।' अनि अजिले मलाई हात जोडी सम्झाउनु भयो 'भन्ते ! ठूलो ठूलो भन्तेलाई सेवा गर्नु भनेको भाग्यको कुरा हो । तर सेवा गर्ने मान्छेलाई कसैले प्रशंसा पनि गर्न सक्छ, कसैले निन्दा पनि गर्न सक्छ । हामीले सेवा गर्न छोड्नु हुँदैन है । राम्रो सँग सेवा गर्नुहोस् है' भनेर सम्झाउनुभयो । यो जाणशीला गुरुमांले दिनुभएको पहिलो ज्ञान हो मलाई । यो उपदेश मैले सधैं सम्झिरहेको पनि छु र यसले मलाई सहयोग पनि गरिरहेको छ ।

एकपटक शाक्यसिंह विहारबाट हामी सबैजना बाहिर भोजन जानुपर्ने थियो । तर, मलाई भोजन जान त्यति मन पर्दैनथ्यो र गुरुमांलाई मैले भनें— 'अजि म बाहिर भोजन जाँदिन, लोभ बढ्ने काम जस्तो लाग्छ ।' अजिले उत्तर दिनु भयो— 'एकतर्फबाट भन्तेले भन्नुभएको पनि ठिकै हो, तर दाताहरूले जुन हाम्रो तर्फबाट दान कुशल, शील कुशल र धर्मउपदेशबाट कुशल सञ्चय गर्न पाउने हो, त्यो गर्न नपाउने हुन्छ । दाताहरूप्रति मैत्री करुणा राखेर, दाताहरूले दिएको एक मुठीमा, एक

पैसामा पनि हामी सन्तोष हुन जानुपर्दछ ।' यस उपदेशले मेरो मन नै प्रफुल्लित भयो ।

प्रज्ञानन्द स्मृति क्लिनिकमा स्वयंसेवकको रूपमा पनि म काम गर्ने गर्थे । एक पटक हामी एउटा घटनाले ठूलो ठूलो स्वरले हाँसीरहेका थियौ । घटना र कुरा नै यस्तो थियो कि हाँसो नै रोक्न नसक्ने । त्यहाँ म, धरणी गुरुमा, अरिया जाणी, सुस्मा गुरुमा र ममता दिदी पनि हुनुहुन्थ्यो । स्वर यति ठूलो थियो कि बाटोमा हिँडेका मानिसले पनि सुनेर हेरेर जाने गरेका थिए । जाणशीला अजि आइपुग्नु भयो र हे बच्चाहरू किन हाँसिरहेको भनी सोध्नुभयो । हामी हाँसी नै रह्यौ । त्यही क्रममा जाणशीला गुरुमाले 'हे बच्चाहरू आफ्नो टाउको र वस्त्र छाम । तिमीहरू को हो ? नविर्स, वस्त्रलाई सुहाउने काम गर' भनेर हकानु भयो । त्यसपछि हामी सबैजना चुप भयौ । वास्तवमा जाणशीला गुरुमा साच्चैको नाम अनुसारकै जाणशील हुनुहुन्थ्यो ।

बाहिरको भौतिक शिक्षामा जाणशीला गुरुमाको कुनै डिग्री छैन, तर धर्म र अनुशासनमा वहाँ जहिले पनि ज्ञानकै शिला हुनुहुन्थ्यो भन्ने कुरा शाक्यसिंह विहारमा आउने उपासक उपाशिकाहरूले वहाँप्रति देखाउनु भएको श्रद्धाले देखाउँछ । परिस्थिति अनुसार व्यक्तिलाई चाहिने किसिमको ज्ञान दिनसक्ने क्षमता वहाँ गुरुमासँग थियो ।

१८ वर्षसम्म वहाँ गुरुमाको संगत गर्ने अवसर मैले पाएँ । जब वहाँसँग भेट हुन्थ्यो, पहिले पहिलेका भन्तेहरूले गर्नुभएको दुःख संघर्षका कुरा,

आफूहरूले भन्तेहरूलाई गरेको सेवा, नेपालमा सर्वप्रथम कथिन उत्सव कसरी गरेको कुरा, अमृतानन्द भन्तेले स्वयम्भूमा महापरित्राण गर्दाको आनन्द क्षण, भन्तेहरू देश निकाला गर्दाको समय, आफूहरू भन्तेको भिक्षाटनमा सहभागी भई गरेको सेवा आदि धेरै कुरा मैले मेरा जाणशिला अजिबाट सन्न पाएको थिए ।

श्रद्धेय बुद्धघोष महास्थविर, ज्ञानपूर्णक महास्थविर जस्ता गुरुहरूको छत्रछाँया र जाणशिला गुरुमा, नेक्खमी गुरुमाहरूको मुखबाट जुन पुरानो इतिहास सुन्न पाएको थियो त्यसैले मलाई बुद्धशासनमा रमाउने र आफूले पनि केही गर्नुपर्ने हौसला दिएको छ ।

जीवनभर कहिले पनि विर्सन नसक्ने प्रेरणादायक ज्ञानका कुराहरू जाणशिला गुरुमाबाट मैले सुन्न पाएको छु । जसले गर्दा मेरो प्रव्रजित जीवनलाई जहिले पनि एक कदम अगाडि बढ्न प्रेरणा दिन्छ, हौसला प्राप्त हुन्छ । मेरी अजिसँग बिताएका पलहरू मेरो ज्ञान आर्जन गर्ने पलको रूपमा बित्यो । जुन किताब, पुस्तक पढेर पाउन सकिन्न । जुन धर्म वहाँले आर्जन गरेर जानुभएको छ र अरुको लागि प्रेरणाप्रद व्यक्ति भएर वहाँ जानुभयो त्यो पुण्यले वहाँ अजिले दिन दिनै प्रार्थना गर्नु हुन्थ्यो तथागतले आज्ञा गर्नु भएको जाति जरा व्याधि मरणबाट मुक्त हुन सक्नु भनेर अजिको त्यो इच्छा पनि पूर्ण होस् ।

जाणशीला र मेरो जीवनको यात्रा

अनागारिका सत्यशीला

वि.सं. २००६ सालको कुरा हो । प्रज्ञानन्द भन्ते, सुमना (जाणशीला) र अर्को एकजना करुणा गुरुमा बलम्बुको खार्मे भन्ते ठाउँमा आउनुभएको थियो । ठूलो भन्ते त्यहाँ १ महिनाको लागि ध्यान बस्न आउनुभएको रहेछ । अनि मेरो दाइ कृष्ण तण्डुकारसँगै जान्थ्यौं, भन्तेलाई भोजन दान दिन्थ्यौं । त्यही समयमा सुमना र मेरो परिचय भयो । सुमना १ महिनाको अन्तरालमा बीच बीचमा घर फर्कन्थे । जुन १ महिनाको ध्यान सकिसकेपछि ठूलो भन्तेलाई दोम्बुबासीले बाजागाजा सहित स्वागत गरेका थिए । त्यो समय न बलम्बुमा विहार थियो, न दोम्बुमा नै । कतै बिहार थिएन । न त बिजुली बत्ती थियो, न त बाटोघाटो नै थियो । त्यसबेलाका दिनहरू अझै फलफली याद आउँछ । पाटनदेखि दोम्बुसम्म हिँडेर आउनुहुन्थ्यो । फेरि हिँडेर नै फर्किनुपर्ने, यात्रा कठिन थियो । ध्यान सकेपछि केही दिन दोम्बुमा नै बस्नुभई धर्मप्रचार प्रसार गर्नुभयो । यही समयमा मैले सुमनालाई चिनेको र सुमनाले मलाई उज्याली (सत्यशीला) भनी चिनेकी थिई । पछि म पनि पाटनमा आउने गर्न थालें र हाम्रो मित्रताको सम्बन्ध बढ्दै गयो ।

यही क्रममा ठूलो भन्ते मार्फत सारनाथमा धातु प्रदर्शन गरी जात्रा हुँदैछ जाऊँ भनी भन्नुभयो । म र सुमना जान तयार भयौं र गुरुमा हुनलाई पनि हामीले निर्णय लियौं । ठूलो भन्ते लगायत काठमाडौंका उपासक उपासिकाहरू अनि सुमना र म थानकोट हुँदै चित्लाङ अनि भीमफेदीसम्म

पुग्यौं । त्यसबेला हामी हिँडेर गएका थियौं । भीमफेदीबाट बीरगञ्जसम्म ट्याक्टरमा र त्यहाँबाट सारनाथसम्म रेलमा गयौं । त्यहाँ अग्रश्रावकको अस्थिधातु प्रदर्शन जात्रा हेर्न र हामीले त्यहाँ गुरु चन्द्रमणि महास्थविरलाई भेटेका थियौं । हामीले त्यहीं नै प्रव्रजित हुन्छौं भनी प्रार्थना गरेका थियौं तर हामीलाई त्यहाँ प्रव्रजित गरिएन । त्यहाँबाट कुशीनगर लगेपछि मात्र त्यहाँ गुरुमा बनाई प्रव्रजित गराउनुभयो । त्यही समयदेखि सुमनाबाट जाणशीला गुरुमा र उजेलीबाट सत्यशीला गुरुमा भनी नाम परिवर्तन गरियो । हामी गुरुमा भएको वि.सं. २००६ सालमा हो । गुरुमा भएको केही महिना कुशीनगरमा बस्यौं र पछि हामी दोम्बु फर्क्यौं । त्यहाँ बस्ने ठाउँ थिएन अर्थात् बिहार थिएन । अनि मेरो बुबाले १ महिनाभित्र बाँसै बाँसले बेरेर सानो बिहार बनाइदिनुभयो । त्यही विहार भनौं या कुटी त्यसैमा बस्यौं । ३ वर्षसम्म दोम्बुमा बस्यौं । त्यहाँ भिक्षाटन जाने, ध्यान अभ्यास गर्ने गर्थे । त्यस्तै बुद्ध शिक्षा पनि अध्ययन गर्थ्यौं । त्यहाँको बसाईपछि जाणशीला र हामी दुबै जना पाटन बिहारमा आयौं । तर यहाँ बस्ने ठाउँ थिएन, बिहार थिएन । अतः ओकुबहालमा जाणशीलाको बज्यैको घरमा बस्यौं । बस्न त बस्यौं तर त्यहाँ खानेकुरा केही थिएन । ठाउँको व्यवस्था भए पनि खानाको लागि अभाव थियो । त्यसैले जाणशीला र म सधैं दिनदिनै भिक्षाटन जान्थ्यौं, अनि भिक्षाटनमा जे प्राप्त हुन्छ त्यही पकाएर खान्थ्यौं । त्यसपछि धर्मको अध्ययन, अभ्यास शील पालना गर्थ्यौं । हामी दुई जना ओकुबहालमा बस्न आएको

समय वि.सं. २०१० सालमा हो । त्यो समयमा गाडी, बिजुली अहिलेको जस्तो सुविधा केही थिएन । त्यो समयमा एकचोटी जाणशीला एकदमै बिरामी भएको थियो । सायद खानाको कारणले हो त्यस्तो धेरै बिरामी भएको । खानपान समयमा नमिलेकोले पनि थलै पर्ने गरी बिरामी भयो । त्यो समयमा म एकलै भिक्षाटन जान्थेँ, भिक्षाबाट जे दान प्राप्त हुन्थ्यो त्यही पकाउँथेँ, खुवाउँथेँ र उनको सेवा गर्थेँ । त्यसपछि हामी ओकुबहालबाट जाणशीलाको मामाघर कालुबाजेकोमा बस्न गयौँ । त्यहाँ गएर दुबै मिली धर्मको अध्ययन अभ्यास गर्थ्यौँ । उपासक उपासिकाहरूलाई सिकाउँथ्यौँ । त्यो समयमा प्रज्ञानन्द भन्ते सुमंगल विहारमा बस्नुहुन्थ्यो, अनि हामी दिउँसो, बिहान मिलाएर त्यहाँ पनि जान्थ्यौँ, अनि फर्किन्थ्यौँ । त्यही समयमा जाणशीलालाई ठूलो बज्रपात आइपऱ्यो । उनको भाइको मृत्यु भयो । त्यसपछि हामी दुबै जना फेरि कालुबाजेको घरबाट ओकुबहाल जाणशीलाको घरमा नै बस्न गयौँ । दुःख परेको समयमा सम्झाइ बुझाइ गर्थ्यौँ, मरण भावनाको ध्यान अभ्यास गराउँथ्यौँ । पूजा, परित्राण पाठ गरेर धैर्यधारण गर्नको लागि प्रोत्साहन दिन्थ्यौँ । अनि हाम्रो दैनिक कार्य भिक्षाटन जाने र भोजन पश्चात बुद्धशिक्षा सिक्ने, प्रचार प्रसार गर्ने कार्य गर्थ्यौँ । विशेषतः जाणशीलाले धर्मदेशना गर्थ्यो । जहाँ जुनसुकै ठाउँमा जाँदा जे कार्य गर्दा पनि जाणशीला र मेरो कदम सँगसँगै हुन्थ्यो ।

फेरि पछि ओकुबहालको घर जहाँ हामी बसिराखेको थियौँ, त्यो घर भत्काएर बनाउने भएपछि हामी त्यहाँबाट हःखामा सन्तु अजिको घरमा बस्न पुग्यौँ । त्यहाँ पनि हाम्रो दिनचर्या त्यही हुन्थ्यो । फुर्सद भयो कि ध्यान अभ्यास, धर्मदेशना गर्न जान्थ्यौँ, त्यस्तै किताबहरू खोजी खोजी अध्ययन गर्थ्यौँ । त्यो समयमा बस्नलाई बिहार नभएको कारणले एउटा घरबाट अर्को घर, त्यहाँबाट फेरि

अन्त बसाइसराँइ भइराख्थ्यो । तर जस्तोसुकै दुःख भए पनि हामी दुबै जनालाई छोडेर जाऊँ, गृहस्थी भएर जाऊँ त्यस्तो मनमा कहिले पनि आएन । जति संघर्ष, समस्याहरू आइपऱ्यो त्यति नै बढी जाणशीला र मेरो साथ दरिलो हुँदै जान्थ्यो । भन हामी एक अर्कामा दुःख, समस्या आइपर्दा एकदम साटासाट गर्थ्यौँ । जसले गर्दा जे समस्या, दुःख

अनागारिकापिं जाणशीला तथा सत्यशीला

पनि केही होइन जस्तो लाग्थ्यो । म भित्र भित्र साथ दिन्थेँ जाणशीलाले बाहिर धर्मप्रचार प्रसार अरुसँग कुराकानी गरी कार्यक्रम गर्न व्यवस्था मिलाउँथे । त्यस्ता धार्मिक कार्यका लागि बाहिरी व्यवस्थापन सबै जाणशीलाले गर्थ्यो भने मैले भित्र भित्रको सब व्यवस्था मिलाउँथेँ ।

एकचोटी ठूलो भन्ते सुमंगल विहारबाट थपाहिटी बस्न आउनुभएको थियो । हामी पनि त्यहाँ गएर भन्तेलाई सेवा गर्थ्यौँ । थपाहिटीबाट भन्ते अहिले शाक्यसिंह विहार रहेको जुन ठाउँ छ त्यहाँ आउनुभयो । हामी पनि आयौँ । त्यसपछि मात्र शाक्यसिंह विहारको इतिहास सुरुवात भयो । तर बस्ने ठाउँ थिएन । सानो कुटी जस्तो बनाएर ठूलो भन्ते बस्नुभयो । जाणशीला र म ओकुबहालमा बस्थ्यौँ र त्यहीबाट ठूलो भन्तेलाई भोजन पकाएर ल्याउथ्यौँ । कुलनरसिंह र हर्षबीरसिंह शाक्य

मिलेर जुन अहिले रहेको शाक्यसिंह विहारको लागि जग्गा दान गरी बस्नको लागि सानो बिहार बनाइदिनुभयो । बिहार बनेपछि त्यहाँ प्रज्ञानन्द भन्ते बस्नुभयो । हामी ओकुबहालमा बस्थ्यौं, त्यहीबाट भोजन पकाई दिनदिनै भन्तेलाई पुन्याउन आएको दृश्य देखेर कुलनरसिंह साहुले गुरुमांहरूलाई बिहारको आवश्यक छ, यहाँसँगै अर्थात् शाक्यसिंह नजिक नै भयो भने सजिलो हुन्छ भनी गुरुमांहरू बस्नको लागि जग्गा दान गरी बिहार बनाइदिनुभयो । त्यो बिहार नै अहिले हामी गुरुमांहरू बसीराखेको नरसिंहाराम बिहार हो ।

यही दुइवटा बिहार बनाउनको लागि साथै यहाँ आउने उपासक-उपासिकाहरूलाई धर्मदेशना, ध्यान अभ्यास, पाहुना सत्कार जाणशीला र मैले गर्थे । ठूलो भन्ते बाहिर विदेशमा जानुहुन्थ्यो, हामीले यहाँ के-कस्तो आवश्यकता छ हेरेर गर्थ्यौं । पछि धम्मपाल भन्ते, चन्द्रगुप्त भन्ते र धर्मगुप्त भन्तेहरू आउनुभयो र वहाँहरू अध्ययनको लागि बाहिर जानुहुँदा ठूलो भन्ते, म र जाणशीला मात्र हुन्थ्यौं । त्यो समयमा जाणशीलाले सधैं धर्मदेशना गर्ने, कार्यक्रम आयोजना गर्थ्यो भने म भित्रभित्र सहयोग गर्थे । विदेशी भन्तेहरूलाई सत्कार, परियत्ति कक्षा संचालन, भिक्षाटन कार्यक्रम, महापरित्राण पाठ, चारधाम यात्रा, थाइल्याण्ड भ्रमण यात्रा सबै जाणशीलाको आयोजनामा हुन्थ्यो । ध्यान बस्ने शिविर, अनि अहिले जुन शाक्यसिंह विहारमा मण्डप बनाइएको छ, त्यो मण्डप पनि जाणशीलाको नेतृत्वमा उनको प्रथम जंकोमा महापरित्राण गर्नको लागि बनाइएको थियो । उत्पलवण्णा गुरुमांको परिवार र अरु दाताहरूको सहयोगमा उक्त मण्डपको निर्माण गरिएको हो । पाटनमा कतै पनि मण्डप नभएको र महापरित्राण गर्न मण्डप लिन जानको लागि काठमाडौंसम्म जानुपर्ने समस्या भएकोले त्यो समस्या निराकरण गर्नको लागि जाणशीलाको

सक्रियतामा मण्डप बनाइएको थियो । त्यस्तै गरी अहिले शाक्यसिंह र नरसिंहाराम विहारमा जति पनि ठूला ठूला कार्यक्रमदेखि साना नियमित कार्यक्रमको लागि प्रयोग हुने भाँडाकुँडाहरू, सामाग्रीहरू जाणशीला र म हामी दुबैको सक्रियतामा बनाइएको हो । त्यस्तै गुरुमांहरू बसोबास गर्ने बिहारमा जति पनि दराजहरू छन् त्यो सबै जाणशीलाले बनाएका हुन् ।

त्यस्तै प्रयागपोखरीको बुद्धमूर्ति जाणशीलाको प्रेरणा र प्रोत्साहनले गोपीलाल साहुले बनाइदिएको थियो । अहिले अक्षय तृतीयाका दिन बेलुका बुद्धपूजा र परित्राण पाठ हुन्छ । त्यस्तै जाणशीलाले म्यूपेंजी पुस्तक प्रकाशन गर्नुको साथै अनत्तलक्खण, धर्मचक्र प्रवर्तन, पट्टान सुत्त तीन सुत्र संयुक्त भएको पुस्तक पनि जाणशीलाले प्रकाशन गरेका छन् । दान दिन पनि अग्रसर, धर्मदेशना गर्नमा पनि दक्षता, विभिन्न कार्यक्रम जस्तो कि ऋषिनी बनाउने कार्यक्रम, ध्यान शिविर, भिक्षाटन, ठूलो भन्तेको सेवा, महापरित्राण जे कार्य गर्न पनि तम्तयार हुने, सक्रिय हुने जाणशीला मेरो परम मित्र हो । उनको र मेरो सँगैको सहयात्रा वि.सं. २००५ सालदेखि वि.सं. २०७४ भदौ २८ गते सम्म रह्यो । जाणशीलाले आफ्नो देह छाडेर गए पनि उनको गुण अपरम्पार रहेको छ । हामी दुई मिलेर जसरी बिहारलाई सबल र सक्षम बनायौं, अब त म पनि आज हो कि भोली हो ! तर पनि ध्यान अभ्यास, पूजा पाठ, शीलपालना गरि बस्दैछु र जाणशीलालाई पनि मैत्री पठाइरहेको छु । तिमीले गरेका र बाँकी रहेका अधुरा कार्यहरूलाई बिस्तारै पुरा गर्दैछु । तिम्रो परलोकगामी जीवन सुख रहोस्, सबै दुःखबाट मुक्त भएको निर्वाण प्राप्त गर्न सकोस्, तिमीले गरेका पुण्यहरूले सधैं साथ देओस् भन्ने कामना गर्दछु ।

भवतु सब्ब मंगलं ।

अद्भुत ज्ञानशीला गुरुमांको सम्झना

✍ भिक्षुणी डा. अनोज्ञा, सुलक्षण कीर्ति विहार, चोभार, काठमाडौं

दिवंगत ज्ञानशीला गुरुमां अब हाम्रो अगाडि हुनुहुन्न र वहाँले गरेर जानुभएका काम र नाम भने हाम्रो मानसपटलमा बाँकी रहेका छन् । “रूपं जीरति मच्चानं नामंगोत्तं न जीरति”, वहाँको रूप शरीर नभए तापनि वहाँले गर्नुभएको कृति अबै पनि हामीमाभरि रहिरहेका छन् । वहाँले शाक्यसिंह विहार र नरसिंहाराम विहारमा उपासक, उपासिकाहरूमाभरि गरेर जानु भएका काम र कार्य बुद्धशासनको लागि गर्नुभएको योगदान हो । उहाँले कति दुःख, भ्रमेलाहरूको सामना गर्नुपऱ्यो होला हामीले वहाँबाट सिक्नुपर्छ । वहाँले दुःखकष्ट भेलेर बाटो नभएको ठाउँमा बाटो समेत बनाउनु भयो । यसको लागि उहाँले आफ्नो जीवनको कति धेरै समय खर्चनु भयो बिचार योग्य कुरा हो ।

भगवान् बुद्धको जन्म नेपालमा भए तापनि यहाँ बुद्धको शिक्षा त्यति प्रचार प्रसार भएको थिएन । अरु अरु धर्म नै धेरै प्रचार भएको थियो । बुद्धको शिक्षा के कस्तो छ भनी थाहा नपाएको समय थाहा पाउनको लागि ज्ञानशीला गुरुमांले थुप्रै दुःख गर्नुपऱ्यो । धेरै नै अरुबाट कष्ट सहनु पऱ्यो । संसारमा मानिसको रूपमा जन्म लिइसकेपछि आफूलाई पनि अरुलाई पनि हित, सुख उपकार हुने कार्य गर्दै जानुपर्छ । जुन काम देखे, गरेर तथा अरुलाई फाइदा भएको देखेर आफूलाई पनि मनमा सन्तोष हुन्छ, खुशीले प्रसन्न हुन्छ । त्यस्तो व्यक्तिलाई समाजमा आदर्शवान् भन्छन्; सबैले मान्दछन् भन्ने कुरा प्रेरणाको श्रोतको रूपमा उहाँ ज्ञानशीला गुरुमां पनि हुनुहुन्छ ।

मलाई याद छ, सन् १९८७ मा हामी तीर्थयात्रा गर्दैराखेको समयमा ज्ञानशीला गुरुमां लगायत अरुहरू सँगै बनारसमा भेट भएको थियो । अनि ज्ञानशीला गुरुमांले मलाई पसलमा फलफूल किन्नको लागि साथ लानुभयो । वहाँले समाउन नसक्ने गरी फलफूल किन्नु भयो र यात्रीहरूलाई खुवाउनु भयो । मसँग पैसा भए तापनि त्यस्तो सबैलाई खुवाउने विचार आएन । त्यस्तै वहाँले धेरै नै कल्याणकारी काम गरेर जानुभएको थियो । धर्म जस्तो कल्याणकारी अरु लौकिक मातापिता हुँदैनन् । प्रत्येक जन्ममा पाएका मातापिताले त उक्त एक जन्ममा मात्र हाम्रो रक्षा गर्न सक्नुहुन्छ । तर धर्मरूपी मातापिताले जन्मजन्मान्तरको लागि हाम्रो सुरक्षा गर्दछ, हाम्रो कल्याण गर्छ र हाम्रो इहलोक र परलोक सपार्छ । अनि दुःख बन्धनबाट सदासदाको लागि मुक्त समेत गराउँछ । फेरि धर्मले नै हामीलाई भवसागर ताछ, धर्म नै शरणयोग्य स्थल हो र हाम्रो आधार भरोसा लिन योग्य मित्र पनि धर्म नै हो ।

यही कुरालाई बुझ्नु भएर दि. ज्ञानशीला गुरुमांले खाउँ-खाउँ लाउँ-लाउँ भन्ने समयमा घर, धनसम्पत्ति सम्पूर्ण त्यागेर प्रव्रजित हुनु भएको थियो । आफूले सिकेर जानेको बुझेको भगवान् बुद्धका उपदेशहरू दुःखीजनहरूलाई घर-घरमा गई सुनाएर दुःखीहरूको मन शान्त गरिदिनुभयो । यही पुण्य हेतुद्वारा ज्ञानशीला गुरुमांलाई शीघ्र निर्वाण प्राप्त होस् भनी कामना गर्दछु ।

भवतु सब्ब मंगलं ।

आमा समान ज्ञाणशीला गुरुमां

अ. शीलवती

असेवना च बालानं पण्डितानञ्च सेवना ।

पूजा च पूजनेय्यानं एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

अर्थात् मूर्खहरूको संगत नगर्नु, पण्डितहरूको संगत गर्नु र पूज्यहरूको पूजा गर्नु उत्तममङ्गल हो । भगवान बुद्धले देशना गर्नुभएको यो मङ्गल गाथामा जस्तै मैले मेरो जीवनमा म जन्मेको समयदेखि गुरुमांहरूको संगत गर्न पाएकी थिएँ । त्यस्तै मूर्खहरूको संगत गरिनं बरु जीवनमा मैले सानैदेखि पूजनीय व्यक्तिहरूको छत्रछायाँमा हुर्केर सेवा टहल गर्ने मौका पाएँ । मेरो जन्म वि.सं. २००७ सालमा दोम्बुमा भएको थियो । म जन्मिनुभन्दा १ वर्ष अगाडि अर्थात् वि.सं. २००६ सालमा ज्ञाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां प्रव्रजित भएको र ११ वर्षपछि दोम्बुमा बस्न आउनुभएको थियो भन्ने कुरा मलाई गुरुमां र मांले भन्नुहुन्थ्यो । त्यही समयमा गुरुमांले मलाई तेल लगाई स्याहार सुसार गर्नुहुन्थ्यो रे, मांले त्यति तेल लगाउने गर्नु नै भएन किनकि सबै स्याहार सुसार गर्ने काम ज्ञाणशीला गुरुमांले गर्नुहुन्थ्यो रे । म अबोध बालकलाई त के थाहा हुन्छ र ? पछि मां र गुरुमांले भन्नुहुन्थ्यो, अनि मैले थाहा पाउँथे । यसरी जन्मनासाथ नै गुरुमांको दर्शन गर्न पाएकी थिएँ । पछि म ठूलो भएपछि यता पाटनको बिहारमा आई गुरुमांहरूलाई सहयोग गर्थेँ, केही दिन बस्थेँ, अनि फर्किन्थेँ ।

त्यो समयमा अहिले जस्तो बिकास भएको थिएन, बस्नको लागि बिहार पनि राम्रोसँग बनेको थिएन । गाँस, बास, कपासदेखि अरु आधारभूत

आवश्यकताहरू पनि पूर्ति गर्न अभाव थियो । पानी लिनलाई थपाहिटी जानुपर्थ्यो । त्यो समयमा धेरै नै समस्या र संघर्षपूर्ण तरिकाले गुरुमांहरू र भन्तेहरूले जीवनयापन गरिराख्नुभएको थियो । म त आउँथेँ, गुरुमांहरूलाई सहयोग गर्थेँ, अनि फर्किन्थेँ । तर ज्ञाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां केही अल्छी नमानी सबै काम गर्नुहुन्थ्यो । ज्ञाणशीला गुरुमांसँगै पसल जान्थेँ, भिक्षाटनको लागि जान्थेँ, जे काममा पनि सहयोग गरिदिन्थेँ । प्रज्ञानन्द भन्तेले मलाई भन्नुभएको थियो कि- “तिमी मात्र गुरुमां हुन आउने हो भने १००० रुपियाँ दिन्छु ।” तर मैले त्यो समयमा मानेको थिइनं । पछि बर्माबाट दो पञ्चाचारी गुरुमांबाट गुरुमां बनाउने क्रममा म, ज्ञाणवती लगायत अन्य तीनजना जम्मा ५ जना प्रव्रजित भएका थियौँ । ५ जना गुरुमां भएकाहरूमध्ये अरु तीन जना छोडेर गए भने ज्ञाणवती र म अहिलेसम्म छु ।

गुरुमां भइसकेपछि हामी ज्ञाणशीला गुरुमांको छत्रछायाँमा बसी जीवन व्यतीत गर्दै गयौँ । विशेषतः ज्ञाणशीला गुरुमां आमा जस्तै व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो । एकदमै दया र करुणा थियो वहाँमा । जे मन पर्छ त्यही किनिदिनुहुन्थ्यो । भोजन पनि पहिला तिमीहरू खाऊ भन्नुहुन्थ्यो । जहाँ जाँदा पनि सँगै लानुहुन्थ्यो । पसल, भिक्षाटन, पाठ गर्न जे काम गर्न पनि सँगै लानुभई मलाई पनि त्यही कार्यहरू गर्न सक्षम बनाउनुभएको ज्ञाणशीला गुरुमांकै देन हो ।

भनिन्छ, पनि जन्म दिने आमा एकजना र

कर्म दिने आमा एकजना । यस्तै मेरो जीवनमा कर्म दिने, सबै संस्कार, बौद्ध गतिविधि सिकाउने गुरु, कर्म दिने आमा ज्ञाणशीला गुरुमां नै हो । ज्ञाणशीला गुरुमांको कारणले गर्दा नै बर्मा, थाईल्याण्ड जान पायौं । बाहिरको यात्रामा खाना, पिउने, बस्ने सबैमा गुरुमांले मिलाइदिनुहुन्थ्यो, मनपछ्छ भन्ने बित्तिकै किनि दिनुहुन्थ्यो । जे जस्तो कार्यहरू गर्दा पनि मन फुरुङ्ग भएर गर्नुहुन्थ्यो । म लगायत सबैलाई नै गुरुमांले दया, माया, करुणा राखी अनुकम्पा गर्नुहुन्थ्यो ।

एकदमै आँटिली, साहसी ज्ञाणशीला गुरुमांको नै प्रेरणा र प्रयासबाट शाक्यसिंह र नरसिंहाराम बिहार बनेको हो । प्रज्ञानन्द भन्ते वृद्ध अवस्थामा, धर्मपाल भन्ते थाइल्याण्ड, चन्द्रगुप्त भन्ते पनि श्रीलंका जानुभएको थियो । त्यसबेला सबै कार्यभार सम्हालेर ठूलो भन्तेलाई सेवा, पाहुना सत्कार, धर्मदेशना, बिहार बनाउन सुरुवात जस्ता सबै कार्यहरू गर्नुहुन्थ्यो । धर्मदेशनामा दीघनिकाय, मञ्जिमनिकायको बारे अटुट रूपमा भन्नुहुन्थ्यो । सबै उपासक उपासिकाहरूको चित्त बुझ्ने गरी धर्मदेशनाको साथै व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो । परियत्ति कक्षा सञ्चालन गर्नुहुन्थ्यो । जे-जसरी हुन्छ बिहारको सबै कामहरू के-कस्तो आवश्यकता हुन्छ यो अनुसार हेरी गर्नुहुन्थ्यो ।

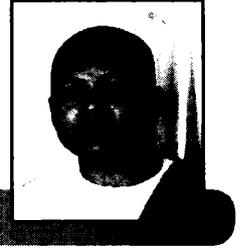
गुरुमांको नै सक्रियतामा ओकुबहालमा प्रज्ञानन्दाराम बिहार बन्यो । त्यस्तै महापरित्राण, परित्राण पाठ भनेपछि गुरुमां एकदमै ज्यान दिएर नै तयार हुनुहुन्थ्यो । ठूलो भन्तेको जन्मदिनमा महापरित्राण गर्नको लागि गुरुमां, हामीहरू भिक्षाटन जान्थ्यौं, अनि सबै रकम, सामान जोरजाम गरी महापरित्राण गर्थ्यौं । पुण्य कार्य गर्न गुरुमां आफ्नो जीउ ज्यानको नै परवाह नगरी गर्नुहुन्थ्यो । कोही बिरामी हुँदा, मरेको ठाउँमा पाठ गर्न सात सात दिनसम्म जानुहुन्थ्यो । अनि गुरुमांलाई साथी

सत्यशीला गुरुमां र गुरुमांको नभ्याउँदा म जान्थे । आफूले आँटेको काम सजिलै पूरा गर्न सकिने, गुरुमांले भन्नुभएपछि सबै जागरुक भएर त्यो काम सफल नै भएर छाड्थ्यो । गुरुमांको वाक्सिद्धि गुण र नेतृत्व गुण धेरै बलियो अनि प्रशंसा योग्य छ ।

गुरुमांले आफ्नो जीवन नै बुद्धशासन चिरस्थायीको लागि त्याग गर्नुभयो । बिहार बनाउनमा आफूले गर्नुपर्ने कार्यभार सम्हाल्नुभयो र आफ्नो पूजापाठ, ध्यान अभ्यास, दान, शीलपालना गर्नमा सधैं अग्रसर भइरहनुभयो । यसरी मेरो जन्मदेखि गुरुमांको अन्तिम अवस्थासम्म नै दर्शन गर्न पाएँ, गुरुमांलाई सेवा गर्न पाएँ । गुरुमांले मलाई आफ्नो छोरी जस्तो गरी सबै चीज पुऱ्याई शिक्षा दिक्षा दिई राख्नुभयो । गुरुमां बिरामी हुँदा, अन्तिम अवस्थासम्म गुरुमांको सेवा गर्न पाएँ, यसैमा म खुशी छु । गुरुमां दिवंगत हुनुहुँदा बखत अर्थात् आजभन्दा २ वर्ष अगाडि ९ बजेसम्म बुद्धपूजा गरेर हामी सबैलाई आशीर्वाद दिनुभयो । राती १० बजेतिर छाती दुख्यो भनी उठ्नुभयो । हामीले पनि गुरुमांलाई औषधी, कसैले मसाज, कसैले पानी खुवाउने गर्थ्यौं र हामी सबैजना मिलेर पाठ गर्थ्यौं र गुरुमांले पनि पाठ गर्नुभयो । पाठ गर्दागर्दै नै गुरुमांले बोल्न सक्नुभएन र त्यसको केही लगत्तै गुरुमांलाई अल्का हस्पिटलमा लग्दालगदै वहाँले देहत्याग गरिसक्नुभएको थियो । मां समान गुरुमांलाई अन्तिम अवस्थासम्म दर्शन, सेवा गर्न पायौं । कहिले पनि मूर्खहरूको संगतमा परिणं । पण्डितहरूको संगतमा परेकोले मेरो जीवन भगवान् बुद्धले भन्नुभए जस्तै मङ्गलमय भएको आभास गर्दैछु । यही मेरो जीवन मङ्गलमय भएको हेतु कारण मैले गरेको पुण्य जति पनि कुशल कार्यको प्रभावद्वारा गुरुमांको परलोकगामि जीवनमा पनि पुगोस् भन्ने कामना गर्दछु ।

प्रेरणादायक श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां

✍ अ. वजिरा, नरसिंहराम विहार, ल.पु.

सुशील, सदाचारी, विनम्र, सहनशील र हित उपकारक, सबैलाई प्रेरणा दिने हंसमुख श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां । यसरी वहाँबाट प्रेरणा पाएकी मध्ये म पनि एक हुँ । ज्ञाणशीला गुरुमां हाम्रो घरमा बाजे बराजुको पालादेखि नै आउनुहुन्थ्यो । गुरुमां भन्नुहुन्थ्यो 'तिम्रो बराजुहरू फसिलाँ काशीलाँ । वहाँहरूको पालामा प्रज्ञानन्द भन्तेसँग ज्ञाणशीला गुरुमां, सत्यशीला गुरुमां हाम्रो घरमा आउनुहुन्थ्यो । भोजन आउनुहुन्थ्यो । कहिले काहीं वहाँहरू हाम्रो घरमा पनि बस्नुहुन्थ्यो । बराजुको पालापछि बाजे धनलाल र नानी मैयाहरूको पालामा पनि गुरुमांहरू हाम्रो घरमा आउनुहुन्थ्यो । गुरुमांहरू हाम्रो घरमा बारबार भोजन गर्न आउने र हामीहरूलाई प्रेरणा र सन्देशमूलक उपदेश दिनुहुन्थ्यो । सबैलाई सम्झाउनु हुन्थ्यो 'राम्रो कुशल पुण्य गर्नु पर्छ, अरुलाई दुःख दिनु हुँदैन' भन्ने कुराहरू सिकाउनुहुन्थ्यो, प्रेरणा दिनुहुन्थ्यो । वहाँकै प्रेरणाले बाजे अल्पकालीन भन्ते बन्नुभयो । हजुर मां पनि बारबार गुरुमा, ऋषिणी बन्नुभएको छ ।

त्यस बेलादेखि भ्रम गुरुमासँग मेरो राम्रो चिनजान भयो । वहाँ गुरुमां सबैलाई माया गर्नुहुन्थ्यो । खुशी भई हामीलाई सन्देशमूलक उपदेश दिनुहुन्थ्यो । वहाँको प्रेरणाले होला काका एक जना पनि भन्ते बन्नुभएको छ । पछि बारबार भेटको कारणले वहाँ मलाई पनि गुरुमां बन भन्नुहुन्थ्यो । सानो भएकोले गुरुमां भन्ने सोच त आएन, तर पनि म गृहस्थीदेखि नै गुरुमांले भन्नु भएर परियत्ति पढन बिहारमा जान्थेँ । पहिला स्कूलमा भिन पचास विदा भनेर एक महिना विदा दिइन्थ्यो । त्यस बेलामा म बिहारमा बसेर परियत्ति पढ्थेँ र जाँच दिन्थेँ । त्यस बेला वहाँले पढाउनुहुन्थ्यो ।

पाठ पनि लिनुहुन्थ्यो । वहाँकै प्रेरणाले मैले राम्रोसँग परियत्ति पढन पाएँ । जाँच पनि राम्रोसँग दिएँ । बोर्ड आउने गरी पढ् भनेर वहाँले भन्नु हुन्थ्यो । भन्नु भए अनुसार पढेँ पनि र बोर्ड पनि ल्याएँ ।

प्रज्ञानन्द भन्तेको जन्मदिनको उपलक्ष्यमा शाक्यसिंह विहारमा बारबार ऋषिणी प्रब्रज्या गर्ने गर्थ्यो । प्रज्ञानन्द भन्ते जिवित हुनुभएको बेलामा ऋषिणी बन्न नपाए पनि वहाँ वित्तु भैसकेपछि वहाँकै नाउँमा ऋषिणी प्रब्रज्या कार्यक्रम गरेकोमा ज्ञाणशीला गुरुमांको प्रेरणामा म पनि ऋषिणी बने । त्यसबेलादेखि म छ महिनासम्म ऋषिणी बनेँ । त्यसपछि वहाँले गुरुमां बन्न मलाई भन्नुभयो । घरमा पनि बाजे बजैले गुरुमां बन तिमी भन्नु हुन्थ्यो । म क्रीत्रा सकाएर ऋषिणी बनेको, त्यसैले गुरुमां बन्ने मनसाय त थिएन । पछि धेरै दिन ऋषिणी बनिराखेकोले होला मन परिवर्तन भयो र गुरुमां बन्न मनलाग्यो । घरमा बाजे बजैले, मां, बा सबैले भन्नुभएको र ज्ञाणशीला गुरुमांले पनि जोड दिनु भएकोले म २०५१/५/५ गते गुरुमां बनेँ । त्यसबेलादेखि म वहाँहरूकै छत्रछायाँमा बसी गुरुमां जीवन व्यतित गरिरहेकी छु । बिहारमा बसी परियत्ति पढ्दै अरुलाई पनि सिकाउँदै बसेँ । वहाँले पढाउनु पर्छ भनेर जोड दिनुभएकोले मैले विभिन्न विहार र स्कूलमा पनि परियत्ति पढाएँ । आफू पनि पढ्ने र अरुलाई पनि पढाउने त्यसबेला गुरुमां जीवन रमाइलो लाग्थ्यो, खुसी लाग्थ्यो । वहाँले भन्नुभएअनुसार गरेकोले होला वहाँ पनि खुशी हुनुहुन्थ्यो ।

म धेरै नबोल्ने, आज्ञा हुनुभएको काम सबै खुरु खुरु गर्ने । वहाँहरूले जे काम अज्ञाउनुहुन्थ्यो म सबै पूरा गर्थेँ । गुरुमांसँग कीर्ति कतै गएमा पनि

वहाँले बाटो भरी राम्रो कुरा सिकाउँदै लैजानु हुन्थ्यो । अरुले के गरे, के गरेन नहेर, तिमी आफू राम्रो बन भन्नुहुन्थ्यो । बिहारमा पनि अनेक कुरा हुँदै तिमी राम्रो कुरालाई लिउ, नराम्रो कुरा एक ठाउँमा राख भन्नुहुन्थ्यो । बिहारमा ठूला वडाले तिमीहरूको राम्रोको लागि गाली गर्दछन त्यो कुरालाई अनर्थ पूर्ण नलेउ भन्नु हुन्थ्यो । बाहिर कहीं कतै जाँदा पनि होस राखेर हिँड, आफ्नो मनमा लागेजस्तो काम गर्न पहिला आफ्नो टाउको एक पल्ट छामेर हेर आदि कुराहरू भन्नुहुन्थ्यो । म पनि वहाँले भन्नु भए जस्तै काम गर्ने र दिएको जति सबै काम पूरा गर्ने भएकोले होला मलाई बर्मा पठाउने इच्छा गरेर वहाँ मलाई बारबार बर्मा जाउ भन्नुहुन्थ्यो ।

जाणशीला गुरुमांको इच्छा नै मलाई बर्मामा पढ्न पठाउने, त्यसैले गुरुमां बनेको ४-५ वर्ष पछि वहाँले मलाई बर्मा पढ्न पठाएको, वहाँको प्रेरणामा म बर्मा पढ्न गएँ । उहाँ गुरुमाले मलाई बर्मा पठाउनु अघि नै नेपालमा ध्यान सिकाउन आउनुभएका श्रद्धेय ऊ पण्डित सयादोसँग प्रार्थन गर्नुभएको रहेछ । म नेपाल छोडेर बर्मा पढ्न पण्डिताराम बिहारमा त गएँ तर त्यहाँ पढ्नु भन्दा अगाडि ध्यान बस्नुपर्ने रहेछ । म त्यहाँ छ महिनासम्म ध्यान बसेँ । त्यसपछि मात्र ऊ पण्डित सयादोले मलाई पढाई शुरु गर्न अनुमति दिनुभयो । त्यसपछि मैले पढाई शुरु गरेँ ।

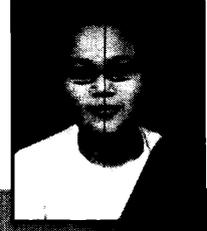
मैले धम्माचरिय पास गरोस् भन्ने उहाँको ठूलो इच्छा थियो । तर मैले पढ्न सकिनं । त्यहाँ पढ्न साढे गाह्रो रहेछ । त्यहाँको पढाईमा कर्मको पनि ठूलो भूमिका हुँदोरहेछ । मैले पनि मिहेनत गरेर पढेको त हुँ, तर कर्मले साथ दिएन । मैले गरेको पुण्य पनि पुगेन, कम नै भयोहोला । त्यसैले वहाँको इच्छा पूर्ण गर्न सकिनं । त्यसको लागि मैले गुरुमां जिउँदो हुँदा नै माफी मागीसकेँ ।

जाणशीला गुरुमांको प्रेरणाले म गुरुमां बनें र वहाँकै इच्छापूर्ति गर्न बर्मा पनि गएँ । यदि वहाँले उत्साह नदिनु भएको भए म कता पुगिसक्येँ होला । यस्तो राम्रो कुशल पुण्य पनि जान्ला कि नजान्ला ।

वहाँको प्रेरणाले म बर्मा पनि पुगे, ध्यान भावना पनि गर्न पाएँ । त्यहाँ सिकाएका राम्रा कामहरू पनि सिक्न पाएँ । त्यसैले वहाँको गुणलाई कहिल्यै बिर्सन सकिदं ।

वहाँले पढाईमा मात्र जोड दिनु हुन्नथ्यो व्यावहारिक तरिकाले काम गर्न, बस्न पनि सिकाइ दिनुहुन्थ्यो । विभिन्न काम सिक्ने सिकाउने क्रममा वहाँले मलाई चीवर सिलाउने काम सिकाउनुभयो । त्यसैले आज म चीवर सिलाउन जान्ने भएँ । वहाँले मलाई भन्ते गुरुमां कसैले स्कुटर चलाएको बेलामा नै स्कुटर सिक्न जाउ भन्नुभएको थियो । तिमी स्कुटर चलाऊ म पछाडि बस्छु, अनि हामी कतै जानुपर्दा सजिलो हुन्छ, भन्नुहुन्थ्यो । विहारमा हरेक चोटी कार्यक्रम हुँदा बाहिर धेरै जानुपर्ने बेलामा सजिलै जान पाओस् भन्ने वहाँको धारणा थियो । त्यसैले स्कुटर सिक्न जोड दिनुभएको थियो । तर वहाँ जीवित हुँदा सिक्न सकिनं । वहाँलाई स्कुटरमा राखेर पनि घुमाउन पाइदं । मैले स्कुटर सिकेको त हो, वहाँ दिवंगत हुनुभन्दा केही महिना अगाडि मात्र । वहाँ दिवंगत पनि हुनुभयो । मैले स्कुटर पनि चलाएँ । अफसोचको कुरा मैले स्कुटर चलाएको वहाँले देख्नुभएन । वहाँले गराउन चाहेको कुरा पूरा गरेकोले मलाई खुशी लाग्छ । त्यो सबै वहाँको प्रेरणा र हौसलाको कारणले पूरा गर्न सकेँ । मलाई मात्र वहाँले हौसला र प्रेरणा दिनु भएको होइन, वहाँ सबैलाई हौसला दिने गुरुमां हुनुहुन्थ्यो । जाणशीला गुरुमां हुँदा विहारमा परियत्तिको रौनकता थियो । उहाँ वित्नु भएसँगै विहारको रौनकता पनि उहाँसँगै गए जस्तो लाग्छ । हामी त सहारा नभएका बच्चाहरू जस्तै भएका छौं । विहारको वातावरण नै फेरिएको छ । उहाँ हुँदा विहारमा हुने कार्यक्रमहरू सहजरूपमा सम्पन्न हुन्थ्यो । उहाँले काम गराउनु हुँदा पनि हाँसी हाँसी गराउनुहुन्थ्यो । कुनै काम गर्दा गाह्रो भएमा चकलेटहरू खुवाउँदै काम गराउनु हुन्थ्यो, जसले गर्दा काम सकिएको चाल नै पाइदैनथ्यो । उहाँले सबैलाई समान व्यवहार, माया र हौसला तथा प्रेरणा दिनुहुन्थ्यो । त्यसैले उहाँ सबैको प्यारी, गुणोपकारी, मनमा बस्न र स्मरणीय गुरुमां हुनुभयो ।

ममतामयी गुणोपकारक ज्ञाणशीला गुरुमां

अ. अरियज्जाणी 'परियत्ति सद्धम्म कोविद', नरसिंहाराम बिहार

जीवनका मोडहरू अनि उकाली ओरालीका यात्राहरूमा विभिन्न व्यक्तिहरूसँग भेटघाट, अन्तरक्रिया बसोबास गर्नुपर्ने हुन्छ । जन्मस्थान फरक फरक भएपनि यात्राका क्रममा कर्मस्थान एउटै पर्न आउने पनि हुन्छ । त्यस्तै मेरो जीवनको यात्रामा आजभन्दा १२ वर्ष अगाडि श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांलाई भेट्ने मौका पाएँ । जुन समयमा म १६ वर्षकी थिएँ । ध्यानकेन्द्रका श्रद्धेय अगगज्जाणी गुरुमांबाट ऋषिणी प्रव्रजित भएर त्यहाँको १ महिना बसोबास पश्चात म नरसिंहाराम बिहार आएँ । किनकि मलाई नरसिंहाराम बिहारमा बसेर अध्ययन गर्न साथै गुरुमां हुनको लागि श्रद्धेय ज्ञाणवती गुरुमांसँग कुरा भएको थियो । अझै पनि झलझली याद आउँछ ती दिनहरू । जब म ध्यानकेन्द्रबाट काजीलाल डंगोल उपासकको साथमा नरसिंहाराम बिहार आएँ, संजोगबश बिहारको मूल ढोकामा नै ज्ञाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां उभिरहनुभएको थियो । अनि जब म गुरुमां हुने र त्यहीं बस्ने कुरा ज्ञाणशीला गुरुमांले थाहा पाउनुभयो र भन्नुभयो कि “छँ बांलाक नेवाः भाय् सयेकि, अले बांलाक सयेकाः सीकाः कन्हे कंस धर्मप्रचार याये फयेकेमाः, बुद्धशासन चिरस्थायी यायेमाः ।” तर मैले त्यो समयमा जुन गुरुमांले भन्नुभएको कुरालाई बुझ्न सकेको थिएन । पछि अरु गुरुमांहरूले नेपाली भाषामा उल्थाइ दिनुभयो ।

साँच्चै ! जीवनका मोड अनि उकाली र ओरालीका यात्राहरूमा मेरो यो क्रम माझखण्डबाट नरसिंहाराम बिहार थियो । जहाँ मेरो लागि ठाउँ

फरक थियो, समाज फरक थियो, भाषा फरक थियो, हरेक व्यक्तिहरू फरक थिए । त्यसमा पनि प्रव्रजित गुरुमांहरूसँगको बसाई धेरै पृथक थियो । न त म भाषा बुझ्थेँ, न त चिनेजानेका आफन्तहरू नै कोही थिए । मेरो लागि छुट्टै संसार जस्तै लाग्थ्यो । अनि आमाबुबा, भाइबहिनी, साथीसंगी र मेरो गाउँ सम्झिन्थेँ । किनकि त्यो समयमा म सानै, एस.एल.सी. मात्र सकेर आएकी केही ज्ञान, बुद्धि थिएन, केही व्यवहार गर्न आउदैनथ्यो ।

काँचो माटो जस्तै थिएँ म त्यो समयमा । यही परिवेशमा ज्ञाणशीला गुरुमांले धेरै माया गर्नुहुन्थ्यो, सम्झाउनु हुन्थ्यो, पढनको लागि प्रोत्साहन दिनुहुन्थ्यो । आमाले जस्तै व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो, खानेकुरा भाग लगाई लगाई दिनुहुन्थ्यो, आफूसँग भएका सामानहरू दिनुहुन्थ्यो । विशेष पढनका लागि जोड दिनुहुन्थ्यो । विनय नियम पालना गर्नको लागि सम्झाउनु हुन्थ्यो । कहिलेकाहिं कलेजबाट ढिला फर्किँदा कहीं कतै बाहिर गएर आउँदा गुरुमां भयालमा बसी कुरी राख्नुहुन्थ्यो । ढिलासम्म बाहिर बस्नु, हिँड्नु एक केटी मान्छेको लागि राम्रो होइन भनी सम्झाउनुहुन्थ्यो ।

आफूले लगाएको प्रव्रजित वस्त्र र आफ्नो टाउकोमा कपाल नभएको त्यो सम्झेर अर्थात् आफू प्रव्रजित हो भन्ने बुझेर त्यही अनुसारको व्यवहार, शिक्षा-दीक्षा, नियम पालना गर्नुपर्छ साथै मरणधर्म सम्झनुपर्छ भनेर सम्झाउनु हुन्थ्यो । भोजन सकिसकेपछि दिउँसोको समयमा गुरुमां जहिले पनि

धर्मचक्र प्रवर्तन पाठ, पद्दानपालि, अनत्तलक्खनसुत्त पाठ गर्नुहुन्थ्यो । जुन गुरुमाले गर्नुभएको काम देखेर मलाई पाठ पढ्न प्रेरणा मिल्यो । साथै वहाँ ध्यान अभ्यास गर्नुहुन्थ्यो र एकदम श्रद्धाचित्तले खुशीका साथ दान दिनुहुन्थ्यो । उहाँ गुरुमाले दिनुभएको शिक्षा, प्रेरणा, माया र वहाँका कामहरूले मलाई सदैव हौसला र उत्साह दिइराख्यो । आमाको जस्तो निःस्वार्थ माया, शिक्षा, दीक्षा, प्रेरणाले जुन आफ्नो बालापनको गाउँठाउँ, साथीसङ्गी, परिवारभन्दा माथिल्लो स्तरको परिवेश वातावरण भएको महशुस गरे । भगवान् बुद्धले मङ्गल सुत्रमा भन्नुभए जस्तै कालेनधम्मसवन, कालेनधम्मसाकच्छा, पटिरूपदेसवासो, पण्डितानञ्च सेवना इत्यादि कुरा आफ्नो जीवनमा सहज रूपमा प्राप्त भएको महशुस गर्दै गएँ । जसले गर्दा मेरो बालापन भन्दा अर्थात् गृहस्थीमा भन्दा यहाँ प्रव्रजित भई गुरुमांहरूको छत्रछायाँमा बसी अध्ययन गर्न पाउँदा मेरो लागि अपरिचित ठाउँ परिचित ठाउँ, भाषामा सहजता, परिचित व्यक्तिहरू, गुरुमांहरूको छत्रछायाँमा आफू नै गुरुमां भई जीवन जिउन पाएकोमा भन्ने भाग्यमानी भएको महशुस गर्दै गएँ ।

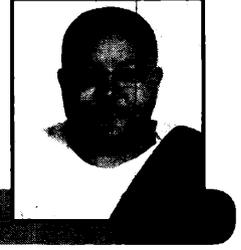
अहिले यसरी गुरुमां भएर प्रव्रजित जीवन जिउन पाउनु, सबै वातावरण सहज रूपमा मिल्नु जाणशीला गुरुमांकै देन हो । श्रद्धेय प्रज्ञानन्द भन्ते, जाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमांहरूले आफ्नो जीवनको नै परवाह नगरी धेरै दुःख संघर्ष गरी बुद्धशासन बचाउन जुन योगदान दिनुभयो, शाक्यसिंह र नरसिंहाराम जस्ता बिहार बनाउनुभयो । त्यसैले

त आज सहज र सजिलो तरिकाले बिहारमा बसी अध्ययन, अध्यापन, ध्यान अभ्यास, दान, धर्मदेशना, परित्राण, महापरित्राण पाठ, भोजन दान तथा अन्य धार्मिक गतिविधिहरू संचालन भइरहेको छ ।

यी कार्यहरूमा सहभागी भई म प्रव्रजित जीवन जिउँदै छु । त्यसमा सबभन्दा पहिला जाणशीला गुरुमाले मलाई स्वीकार गर्नुभएको कारणले हो । शुरुमा जाणवती गुरुमाले एकजना नयाँ ऋषिनी आउँदैछ भन्ने खबर दिनु भएपछि वहाँ जाणशीला गुरुमाले कुनै नाईनास्ती गर्नुभएन । यहाँ नरसिंहाराम बिहारमा बसी राम्रोसँग अध्ययन अध्यापन गर्नुपछि, ध्यान बस्नुपछि र नेवारी भाषा सिक्नुपछि भन्नुभएको थियो ।

मलाई लाग्छ आज मैले गुरुमांको बचनलाई अलि अलि भए पनि पूरा गर्दैछु । अहिले नेवारी अध्ययन गर्नुको साथसाथै अरुलाई अध्यापन गराउँछु, धर्मदेशना गर्छु, ध्यान अभ्यास गर्छु । गुरुमाले सिकाउनुभएको मार्गमा हिँड्दैछु । त्यसैले श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां ! तपाईं हाम्रो सामु हुनुहुन्न । तपाईंले आफ्नो देहलाई छोडेर हामीबाट विदा हुनुभएको अहिले २ वर्ष भयो । तर तपाईंले दिनुभएको मैत्री, शिक्षा, संस्कार, मार्गनिर्देशन जस्ता ममतामयी गुण सदैव अमर हुनेछ । जबसम्म तपाईंले दिनुभएको अनन्त गुणहरू, शिक्षाको सदुपयोग भइराख्छ तबसम्म जाणशीला गुरुमां जीवन्त भइरहनुहुनेछ । यसरी जाणशीला गुरुमां जीवन्त भइराख्नु नै बुद्धशासन चिरस्थायी भइरहनु हो जस्तो लाग्छ ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांको अन्तिम क्षण

अनागरिका कपिला

“रूपं जीरति मच्चानं नाम गोत्तं न जीरति” अर्थात् जन्म मरणको भव चक्रमा घुमीरहने मनुष्यहरूको रूप जीर्ण हुन्छ । तर नाम गोत्र जीर्ण हुँदैन । बुद्धको यस उपदेशलाई सार्थक बनाएर जानुभयो श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांले ।

अहिले पनि उहाँको अन्तिम क्षणहरू सम्झदा उहाँ ९२ वर्षको उमेरमा पनि दिनहुँ शाक्यसिंह विहारको प्रज्ञानन्द धम्महलमा बिहान बुद्धपूजा र परित्राण गर्नुहुन्थ्यो । बिहारको चार तल्ला माथिसम्म भान्द्रामा जलपान, भोजन गर्न आउनुहुन्थ्यो । वहाँ त्यति धेरै बिरामी त हुनुहुन्थेन तर वहाँलाई राती निन्द्रा चाहिँ लाग्दैनथ्यो । त्यो दिन २०७४ भाद्र २८ गते वहाँ ३/४ पटक ट्वाइलेट जानुभयो तर ट्वाइलेट आएन । वहाँलाई बेलुका ट्वाइलेट गर्न सजिलोको लागि औषधि खाने, डाक्टरले दिइ राख्नु भएको थियो तर वहाँलाई औषधी खान बिल्कुल मन पर्दैनथ्यो । तसर्थ त्यो दिन खाना पनि अरुचि नै भयो । दिनभरी वहाँ त्यति Fresh देखिनु भएन । साँझ करिब ४:१५ बजे वहाँलाई पेट दुख्यो र ट्वाइलेट सम्म पनि पुग्न नपाउँदै लुगा फोहर भयो वहाँ आफैँ हाँस्नु भई आफैँ सफा गर्ने तरखरमा हुनुहुन्थ्यो तर हामीले गुरुलाई सेवा गर्ने हाम्रो कर्तव्य हो नि भन्दै हँसाएर मिलेर सफा गरिदियो । त्यसपछि हामी सबै आ-आफ्नो कोठा सुत्न गयौँ । ज्ञाणशीला गुरुमांलाई पटकैँ निद्रा लागेन र हाम्रो कोठामा आउनु भई जिस्कैँदै तिमीहरूको निन्द्रा अलि किनौं न भन्दै आउनुभयो । रातीको त्यस्तै १०:०० बजे वहाँलाई एक्कासी श्वास फेर्न गाह्रो भयो । शीलवती गुरुमांले बोलाउनु भयो । हामी सबै जना गुरुमांको कोठामा गएर कसैले अक्सिजन हाले, कसैले मसाज गरे अनि परित्राण पाठ गरेमा गुरुमांलाई निको हुन्छ भन्ने लागेर सबैजना मिलेर परित्राण पाठ गयौँ । गुरुमांले पनि ठूल-ठूलो स्वरमा परित्राण पाठ गर्नुभयो र आफुलाई छाती दुखेको, सास

फेर्ने गाह्रो भएको, पेटमा पुग्यो, घाँटीमा पुग्यो भन्दै हुनुहुन्थ्यो र पनि पाठ भने निरन्तर गर्दै हुनुहुन्थ्यो । यसरी गुरुमांले हामीसँगै आवाहन सुत्र, बोज्झ सुत्र, रत्न सुत्र, जिनपञ्जर गाथा र मैत्री सुत्र पाठ गर्दै गर्दै आफ्नो आँखा बन्द गर्नुभयो तर सास भने चलिराखेको थियो । रातीको ११ बजे हामीले बोलाएको अनुसार डा. मनिषा, डा. मन्जिता आउनु भयो र वहाँहरूको परामर्शमा हामीले गुरुमांलाई अल्का हस्पिटल लग्यौँ । वहाँको सास कम हुँदै हुँदै हस्पिटल पुग्दा अक्सिजन मात्र २% बाँकी थियो होला । त्यहाँ पम्प गर्दा वहाँको सास बढेर आउँछ होला भनी ठानेका थियौँ तर भन् भन् कम हुँदै पूरै बन्दै भयो । त्यो बेला रातको १२:१० भयो । यसरी बिहान तल माथी गरिराख्नु भएको गुरुमां, लुगामा फोहर लाग्दा हाँसेर यताउता गरेकी गुरुमां, परित्राण पाठ सँगसँगै गरेकी गुरुमां, राती निद्रा अलि किनौं भनेर जिस्केर बोल्नु भएकी गुरुमां त्यो राति नै हामीबाट टाढा, धेरै टाढा कहिले पनि नफर्किने गरी जानु हुनेछ भन्ने हामीलाई लागेको थिएन ।

आज हाम्रो मानसपटलमा वहाँको सम्झना कहिले नबिसिने गरी राखेर जानुभयो । संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेको कृतित्व यो शाक्यसिंह विहारको कृयाकलापलाई चिरकालसम्म दिगो राख्नु, बुद्धशासनलाई स्थायित्व राख्नु हामी शिष्यहरूलाई आफुमा भएको एक एक गुण सारेर पोख्त बनाएर जानुभयो । यसरी आफुले कुनै शैक्षिक डिग्री हासिल नगरे तापनि विभिन्न गुणले सम्पन्न गुरुमां बिरलै पाउँछ । वहाँ शाक्यसिंह विहारको मेरुदण्ड नै हुनुहुन्छ । आज वहाँ हामीलाई छोडेर जानु भएको दुई वर्ष भयो । वहाँलाई दीर्घकालसम्म सेवा गर्ने मौका पाउन सकेन तसर्थ मनका यी भावनाले वहाँलाई श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

निब्बाणस्स पच्चयो होतु, पूजनीया ज्ञाणशीला आचारिया

मैत्री र करुणाले युक्त श्रद्धेय जाणशिला गुरुमां

✍ जीवन अवाले

मानिसको जीवनमा सुख-दुःख, आँसु-हाँसो, रमाइलो क्षण, उदासीपनाले भरिएको हुन्छ । भनिन्छ यी सवेगहरूमा भूलुहुन्न! के साँच्चै हामी यस्ता भावनाहरूबाट टाढा रहन सक्छौं त? अवश्य सक्दैनौ । तर यी नचाहेका दुःखद क्षणहरूलाई जीवनको एक प्रकृया हो भनि बुझेर अगाडि बढ्दै गएमा सहजै जीवन जीउन सकिन्छ ।

मेरो जीवनमा पनि यस्तै दुःखद घडि आइपुग्यो । वि.सं. २०३८ साल कृष्णाष्टमीका दिन मेरो अति नै आत्मिय, प्यारो आदरणीय बुबाको असामायिक निधनलाई मैले आत्मसात गर्न सकिन । त्यो क्षण मलाई यस्तो बज्रपात पुग्यो की म निस्तब्ध भएँ, निशब्द भएँ । आफ्नो शरीरको कुनै अंग चुडेर लगेको भै लाग्यो । मेरो लागि जीन्दगी शायद त्यहि रोकिए भै लाग्यो । बुबाको पार्थिव शरीर सुताइ राखिएको थियो । आमाको आर्तनाद, दाजुभाइको रुवाइ अनि आफन्तहरूको शोकको विचमा म उभिएको थिएँ-बुबालाई हेर्दै । बुबा अब उठनुहुन्न, अनन्तयात्राका लागि निस्किसक्नु भएको थियो । तर मन यो कुरा स्विकार्न तयार थिएन । त्यो क्षणमा न त म आर्तनाद गर्दै रुन सकिरहेको थिएँ न त अनित्य जीवनलाई आत्मसात गर्दै आमालाई सान्त्वना नै दिन सकिरहेको थिएँ । आफ्नो अगाडि अन्धकार छाएको थियो । ठीक त्यसै समयमा अध्यारोमा सानो उज्यालो किरण छाएको महसुस भयो । बुबाको निधनको कुरा थाहापाइ शाक्य सिंह विहारबाट श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां आउनु भएको रहेछ । सबजना शोकमा डुबी रहेको बखत उहाँले विस्तारै हृदयमै छुने गरी अनित्यताको उदाहरण दिदै जीवनको सत्य बारे सम्झानु भयो । त्यो समयमा

गुरुमां नआउनु भएको भए म शोक मै डुबि रहन्थे होला । आज समाजमा स्वाभिमानी भै शिर उठाउन सक्ने यो स्थानमा शायद हुन्नथे की ? त्यो क्षण अब याद छ मलाई – मा.वि. तहमा पढ्दै थिएँ, माइलो छोरो अनि घरको केहि जिम्मेवारी बुबाले दिनुभएको थिएन । एक्कासी आफ्नो आधार नै नभए पछि म विचलित भएको थिएँ । मेरो अवस्था बुझी गुरुमांले शान्त र सहज हुँदै प्रभावकारी रूपमा सम्झाउनु भयो । दुःख कसको जीवनमा आउदैन भन्दै पटाचाराको कुरा, मृत्यु शास्वतसत्य हो भन्दै कृषागौतमीको कुरा, दुर्लभ मनुष्यजीवन र यसमा हामीले गर्नु पर्ने कामहरूको बारे समय सापेक्ष रूपमा उदाहरण दिदै सम्झाउनु भयो । "जति रोयो आफूलाई नै दुःख हुन्छ, शरीर विग्रन्छ, जाने त गइसक्यो । उहाँको सुगतीको लागि कार्य गर अनि, धर्म गर, जाने मान्छेको यादमा रोएर जीन्दगी विताउन सकिन्न, तर समाजमा उहाँको यादलाई चिरस्मरणीय बनाउन सक्छौं । तिमी त युवा नै छौं अध्ययन गर कर्म गर, बुबाको किर्ती राख ।" भनी सम्झाउनु भएको अहिलेसम्मै भल्कली याद आइरहन्छ । मैत्रीयुक्त अनि प्रभावशाली रूपमा सम्झाउनु भएको त्यो क्षणलाई जीवनको हरेक सुख-दुःखमा म सम्झिरहन्छु ।

राम्रो कामको विउ बाल्यकालमै राखिएको हुन्छ, जुन पछि उचित मल जल पाएर भ्यागिदै शीतलता प्रदान गर्ने ठूलो रुख बन्दछ । असल व्यक्ति बन्ने र मनमा धर्मसंवेग उत्पन्न गराउने वीउ जाणशीला गुरुमांले मेरो मनमा बाल्यकालमै रोपी दिनु भएको थियो । वि.सं २०३४/३५ सालतिर कहिलेकाहिं म बुवासँग विहार जान थालें । बुद्ध पुजा

र उपदेश पछि पाउने चक्लेट-प्रसाद आदिको लोभले म विहार नियमित रूपमा जान थालें । यति मात्र हैन जाणशीला गुरुमांको आमाले चुल्होमा मध्यम आँचमा पकाएको हरियो बकुल्ला र प्याज तरकारीको स्वादले त अहिलेसम्म पनि मुखमा पानी रसाउँछ । नेपालका प्रथम संघमहानायक श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यूले हामी किशोरहरूलाई कथा भनी, प्रसाद दिई, हाजिरी जवाफ लगायत अन्य क्रियाकलापहरूमा सहभागी गराउँदै विहार जाने वातावरण सिर्जना गराउनुहुन्थ्यो । त्यो समयमा प्रायः बालबालिकाहरू बाहिर खेल्न जान रुचाउँथे । तर क्वय्लाछी, च्यासःका हामी ५ जना साथीहरू भने खल्लि भरी चामल राखेर विहार गएको सम्झन्छौं । विहारमा जाणशीला गुरुमांको हसिलो मुहारले गरिने स्वागत भलाकुसारी अनि किशोरहरूको मनोविज्ञान बुझेर गर्नुहुने व्यवहारले हामीलाई विहार जान सधैं प्रेरित गरिरहन्थ्यो । औपचारिक शिक्षा मात्र हैन परियत्तिशिक्षा पनि पढ्नुपर्छ भन्दै फर्काई-फुलाई हामीलाई परियत्ति परीक्षा दिन लगाउनुभयो । अनि शिक्षा मात्र हैन आफुलाई चिन्न ध्यान पनि गर्नु पर्छ, ध्यान गर्ने व्यक्ति ज्ञानी हुन्छ भन्दै आफुसँग भएको मिठो-मिठो खानेकुरा खुवाउने र रमाइलो कथा भन्ने गर्नुहुन्थ्यो । यस्ले गर्दा विहारमा श्रामणेर जवन संगै पढ्ने, संगै ध्यान बस्ने, भन्ते र गुरुमांहरूको उपदेश सुन्ने क्रम बढ्न थाल्यो । यसरी नजानेरै अनागारिका जाणशीला गुरुमांको छत्रछाँयामा बसि बौद्धजगतमा सक्रिय हुँदै गए । वहाँले संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरसँग किर्तिपुर विहारमा कथिनोत्सव, महापरित्राण आदि अवसरहरूमा हामीलाई स्वयमसेवकका रूपमा पठाइदिनु हुन्थ्यो । यसरी बाल्यकालदेखि नै मनमा स्वयम् सेवाको भावना वहाँले नै जगाइदिनु भयो । हामी किशोरहरू पनि खुसीखुसी यस्ता कार्यक्रमहरूमा भाग लिन्थ्यौं ।

श्रद्धेय संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यू ९० वर्ष पुग्नु भएको पावन अवसरमा शाक्य सिंह विहारमा ७ दिनसम्म ९ जना श्रामणेर र ९ जना अनागारिका बनाइने दुर्लभ प्रवज्या कार्यक्रम थियो ।

यसमा गुरुमांको सल्लाह बमोजिम सहभागी भई १९ दिनसम्म प्रवजीत जीवनको अनुभव गर्न पाएँ । यति मात्र होइन, गृहस्थ भई कसरी सफलतापूर्वक बाँच्ने भन्ने कुरा पनि सिक्ने मौका पाएँ । यस पछि सन् १९९५ मा थाइल्याण्ड जाने अवसर प्राप्तभयो । थाइल्याण्डको वाट साकेतमा बसी धर्म र समाजलाई अभि गहिरेर बुझ्ने मौका पाएँ ।

छोरीहरूलाई पढाउन हुन्न भन्ने तत्कालीन समयमा उहाँले गृहत्याग गरी कुशीनगर पुगि प्रवजित हुनुभयो र जीवनपर्यन्त समाज र बुद्धधर्मका लागि महत्वपूर्ण योगदान दिनुभयो । जीवनको उत्तरार्द्धमा शारीरिक रूपमा असक्त भए पनि वहाँ मानसिक र बौद्धिक रूपमा सक्रिय हुनुहुन्थ्यो । विभिन्न स्थानमा परित्राण गर्दै उपासकउपासिकाहरूमा धर्म संवेग उत्पन्न गराउनुहुन्थ्यो ।

वि.सं २०७४ सालभाद २९ गतेका दिन बेलुकी करीव ११ बजेतिर विहारबाट जाणशीला गुरुमां एकदम विरामी भएको खबर पाएर दगुदै विहार पुगें । उहाँ अर्धचेत अवस्थामा हुनुहुन्थ्यो । सत्यशीला गुरुमां, धरणी गुरुमां लगायत विहारका गुरुमांहरूले समय खेर नफालि छिटै हस्पिटल लगनुपर्ने कुरामा जोड दिनुभयो । तब जाणशीला गुरुमांलाई आफ्नो गाडीमा राखी छिटै हस्पिटल लगिहालें । जाणशीला गुरुमां जीवनको अन्तिम स्वास गन्दै हुनुहुन्थ्यो । त्यस्तो कथिन समयमा पनि वहाँको मुहारमा मैत्री र करुणा मिश्रित सन्तुष्टि र तेज थियो । तर दुर्भाग्य! हस्पिटल लगेको केही सार लागेन वहाँले आफ्नो नश्वर देह त्याग गर्नुभयो । अरुलाई जीवन जिउने प्रेरणा दिने श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांलाई जीवनको अन्तिम क्षणमा आफुसँगै भए पनि मैले प्रार्थना बाहेक अरु केहि गर्न सकिन । तर पनि एउटा कुरामा भने सन्तुष्ट छु, मैत्री र करुणाले भरिएको हँसिली श्रद्धेय जाणशीला गुरुमांको अन्तिम क्षणसम्म पनि मैले सेवा गर्न पाएँ ।

वहाँको निवारणको कामना सहित भित्री हृदय देखि नमन! 🙏

अनागारिका जाणशीला गुरुमासँगका सम्भन्जाका क्षणहरू

✍ बासुदेव देसार, गोदावरी नगरपालिका-११, सेराफाँट (हाल टोकियो)

चिरसम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका, म्यानमार सरकारबाट महासद्वम्मजोतिकधज उपाधिबाट सम्मानित हंसमुख र उज्यालो मुहारका धनी दिवंगत श्रद्धेय अनागारिका जाणशीला गुरुमांको नेपालमा थेरवाद बुद्धधर्मको प्रचार-प्रसारमा महत्वपूर्ण योगदान रहेको कुरालाई कसैले नकार्न सकिदैन ।

नेपालका प्रथम संघमहानायक दिवंगत श्रद्धेय भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरबाट वि.सं. १९९९ मा सुमंगल विहारमा उपासिकात्व ग्रहण गर्ने सौभाग्य प्राप्त गर्नुभएका अनागारिका जाणशीला गुरुमां वि.सं. २००० सालमा राणा सरकारले भन्तेहरूलाई देश निष्काशन गर्दा सुमंगल विहारमा अनागारिका मुदिता, करुणाहरू मात्र हुँदा उहाँले सक्दो सहयोग गर्नुभएको थियो । पछि भारतको कुशिनगरमा ऊ चन्द्रमणि महास्थविरद्वारा वि.सं. २००६ कार्तिक २८ गते अष्टमीका दिनमा प्रव्रजित भई अनागारिका जाणशीला बन्नुभयो । प्रज्ञानन्द महास्थविरको निर्देशनमा बुद्धधर्म अध्ययन र ध्यान अभ्यास गर्दै उहाँले शाक्यसिंह विहारमा हुने धार्मिक कार्यहरूमा सहयोग गर्नुभयो । त्यस्तै महिलाहरूलाई भेला गरेर बुद्धधर्म र नारी शिक्षामा जोड दिने गुरुमांको यशोधरा बौद्ध विद्यालयको संचालनमा पनि योगदान थियो । उहाँले वि.सं. २०२० सालमा नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा शाक्यसिंह परियत्ति केन्द्रमा स्थापना भएदेखि अध्यापन गर्नुभएको थियो । शाक्यसिंह विहारमा ९२ वर्षको वृद्ध उमेरमा पनि उहाँ घण्टौंसम्म परित्राण पाठ गर्नुहुन्थ्यो ।

उहाँ प्रव्रजित हुनुभएको ५० वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा वि.सं. २०५६ मंसिर १८ गते विभिन्न संघसंस्थाबाट सम्मानित उहाँले बुद्धधर्मको प्रचार-प्रसारमा दिनु भएको योगदानको कदर स्वरूप म्यानमार सरकारले उहाँलाई वि.सं. २०६० चैत्र १९ गते महासद्वम्मजोतिकधज उपाधिबाट विभूषित गरेको थियो ।

मिति त ट्याक्क याद भएन, म नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाको सद्वम्मपालकको अध्ययनको क्रममा छँदा र कार्यक्रमको समयमा श्री शाक्यसिंह बिहार, थैनामा कहिलेकाहीं पुग्यें । त्यो बेलामा पटक-पटक जाणशीला गुरुमासँग भलाकुसारीको मौका पाएको थिएँ । मलाइ याद छ, त्यो बेलामा हामी सानै थियौं, उहाँले हामीलाई अत्यन्त सरल र मृदुभाषामा बुद्धधर्मको नैतिक शिक्षा परियत्ति शिक्षाको महत्वको बारेमा स्पष्ट पार्नुका साथै आफ्नो जीवनमा पालन गर्नको लागि धेरै अभिप्रेरित गर्नुहुन्थ्यो भने बिहारमै जलपान गरेर मात्र जान भन्नुहुन्थ्यो । जसबाट हामीलाई परियत्ति शिक्षा अध्ययन गर्नको लागि अझ अभिप्रेरित गर्थ्यौं ।

उहाँ अहिले हामी माझ त हुनुहुन्न, तर उहाँका अभिप्रेरित वाक्यहरू, सरलता र हंसमुख अनुहार सधैं मेरो मानसपाटलमा अझै ताजा रहेको छ । उहाँको स्मृतिमा प्रकाशित हुन लागेको स्मृतिग्रन्थको बारेमा खबर गर्नुभएकोमा बौद्ध विद्वान् श्री दुण्डबहादुर बज्राचार्य दाइ र देबेन्द्र बज्राचार्य दाइलाई आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमासँगका सम्भनाका पलहरू

✍ यशवती श्रेष्ठ, कोरिया

समय कति छिटो चल्दोरहेछ पत्ता पाउन नै गाह्रो । श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमा बित्नु भएको दुई वर्ष भइसकेछ । म पनि विहारको त्यो धार्मिक जीवनबाट गृहस्थ भएको पनि ८ वर्ष नै भइसक्यो । यी समयको दौरानमा श्रद्धेय गुरुमाबाट पाएको मातृस्नेहलाई यस घडीमा व्यक्त नगरी बस्न सकिने ।

मलाई मेरो कर्म दिने आमा लक्ष्मीशोभा बनेपाली हेटौँडाले आफूलाई धर्मको मार्गमा लाने श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमाको गुण एवं धर्मको दायाद प्राप्त हुने हेतुले ९ वर्षको कलिलो उमेर मै गुरुमाको अभिभावकत्वमा प्रव्रजित जीवनमा प्रवेश गराईदिनुभयो ।

हिन्दु संस्कारमा हुर्केकी आमालाई बौद्ध संस्कारमा जीवनयापन गर्ने बनाइदिनुभयो । चुरोटको लट बसी सकेकी आमालाई पञ्चशीलको फल एवं विपाकबारे शिक्षा दिनुभई पूर्णरूपले पञ्चशील पालना गर्ने उपासिका बनाइदिनुभयो । त्यति मात्र होइन मेरी आमाले आफ्नो श्रीमानको इच्छा पूर्ण गर्न आफैले आफूमाथि सौता ल्याउनुभयो जुन काम कुनै पनि नारीलाई त्यति सहज देखिँदैन । यी सब श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमाको उपदेशको प्रभाव हो । तसर्थ अति नै प्यार गरेर हुर्काएकी हामी चार दिदीबहिनी मध्ये म ज्ञानी, जिद्दी स्वभाव नभएकी, सन्तोषी छोरीलाई ज्ञाणशीला गुरुमांलाई धर्मपुत्रीको रूपमा दिने निर्णय गर्नुभएको रहेछ ।

त्यसैले आमाकै सदिच्छामा वि.सं. २०४६ सालमा संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेको ९० वर्षको जन्मोत्सव अक्षय तृतीयाका दिन अनागारिका बनाइदिनुभयो । त्यसबेला हेटौँडाको त्यो स्वतन्त्र परिवेश, दिदीबहिनी र साथीहरूको माहौलबाट टाढा, नयाँ ठाउँ बिहारको धार्मिक बातावरणमा रमाउन ९ वर्षको बालक मलाई निकै गाह्रो भयो । त्यसबेला मातृममताले भरिएकी ज्ञाणशीला गुरुमांले खानादेखि सबै व्यवस्था मिलाईदिनुभयो । स्कूल जाने, बिहारको काम गर्ने, गृहकार्य गर्ने आदिले मेरो समय बित्दै गए । श्रद्धेय गुरुमांले परित्राण, धम्मपद र धार्मिक उपदेशले मेरो मनलाई सिन्चित गर्नुभयो । कर्तव्याकर्तव्य, कुशलाकुशल आदि ज्ञानले धार्मिक मनोवृत्ति बनाइदिनुभयो । मेरो जीवनलाई संस्कारयुक्त बनाईदिनुभयो । वहाँको शीतल छायाँमा मैले आफ्नो बाल्यावस्था, किशोरावस्था व्यतित गर्न पाएँ । आफ्नो आमाको मायाबाट टाढा रहनु परेता पनि कर्म दिने आमा गुरुमाबाट आमाको माया हमेशा पाएँ । म आफूलाई भाग्यमानी ठान्दछु । वहाँकै धार्मिक र संस्कारयुक्त हुर्काइले अहिले मेरो गृहस्थी जीवन सुमधुर रूपमा चलिरहेको छ ।

अतः गुरुमांले दिनुभएका यी धर्म संस्कारलाई जीवन पर्यन्त अनुशरण गर्दै लान सकोस् यही श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । 🙏

जाणशीला गुरुमांको सम्भनामा मेरा दुई शब्द

✍ ताराशोभा स्थापित 'परियति सद्धम्म कोविद', दिल्लीबजार

श्रद्धेय जाणशीला अनागारिका एक ऐतिहासिक प्रेरणादायी आदर्श नारी हुन् । वि.सं. १९८३ मा रुद्रवर्ण महाविहार ओकुबहाल ललितपुर शाक्य परिवारमा उहाँको जन्म भएको थियो । कुलको शोभा बढेको अनुभव गर्नुहुने हजुरबाले बालिकाको नाउँ कूलशोभा राख्नु भएको थियो । परिवारको लाडप्यारमा हुर्किएकी कूलशोभा सानैदेखि शान्त स्वभावकी थिइ । बाल्य अवस्थादेखि बहालमा स्थापित बुद्धमूर्तिमा श्रद्धा भावभक्ति पूर्वक पूजा गर्नुहुन्थ्यो । आफ्ना साथीहरूसँग स्वयम्भू, करुणामयको मन्दिर एवं विभिन्न देवस्थलमा पूजा गर्न जाने मात्र होइन अष्टमी, पूर्णिमा र अन्य धार्मिक पर्वमा व्रत बस्ने गर्नुहुन्थ्यो ।

ससाना कूलपुत्रहरूलाई शिरमुण्डन गरी पीत वस्त्र लगाई शुद्ध साकाहारी भोजन गराई आफ्नो इलाका भित्र बुद्धमूर्ति भएको बहालमा केही दिन राख्ने चलन शाक्य एवं बज्राचार्य समुदायमा अद्यापि छ । यो संस्कारबाट बुद्धशासनको संघ परम्परा जीवित रहेको याद दिलाय तापनि शुद्ध थेरवाद बुद्धशासन जयस्थिति मल्लको पालादेखि लोप भएको इतिहासले अवगत गराउँछ । वि. सं. १८०० भन्दा अगाडि देखि तिब्बत (ल्हासा) र नेपालको व्यापारिक सम्बन्ध रहेको देखिन्छ । नेपाली समाजका धेरै युवकहरू तिब्बतमा व्यापार गर्न जाने चलन थियो । व्यापारको क्रममा ल्हासा पुग्नु भएका इटुबहालका एक नवयुवक कुलमानसिंह तुलाधर बैद्य बैवाहिक जीवनबाट विरक्त भई गुरु रिम्पोछे समक्ष लामा भिक्षु हुनु भएको थियो । बौद्ध तीर्थयात्रा गर्दै उहाँ कुसिनगर पुग्नुभयो । गुरु ऊ चन्द्रमणि

महास्थविरद्वारा देशित उपलब्धिमूलक शब्द बुद्ध धर्मले यति प्रभाव पार्‍यो, उहाँ थेरवादी शासनमा श्रामणेर हुनुभयो । गुरुसँग बसी बौद्ध दर्शनमा उल्लेखित महत्त्वपूर्ण तथागतको बचनयुक्त सूत्रहरू, विनय सम्बन्धी शिक्षाको साथै विपश्यना भावना पनि सिक्नु भई केही वर्षमै उपसम्पदा दिक्षा प्राप्त गरी भिक्षु प्रज्ञानन्द हुनुभयो । लोप भइसकेको शुद्ध थेरवादी बुद्धधर्म पुनरन्तानको जग स्वयम्भू किण्डोल विहारमा वि. सं. १९८७ मा बसाल्ने प्रथम व्यक्ति उहाँ नै हुनुहुन्छ । उहाँद्वारा देशित सद्धर्म श्रवणबाट बैराग्य चित्त हुने बुद्धधोष, अगगधम्म, रत्नज्योति, प्रज्ञारश्मि तथा सुमंगल भन्तेहरू हुन् ।

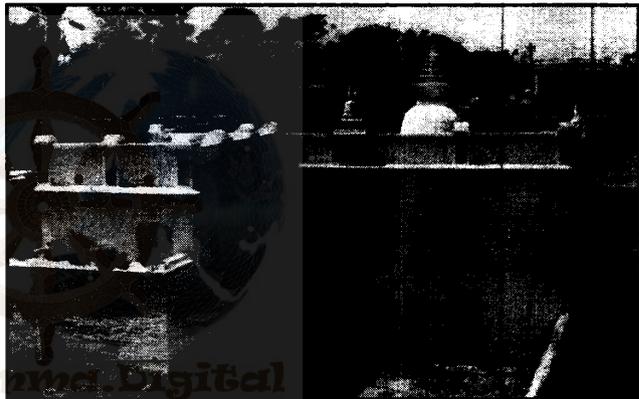
धर्मप्रचार गर्ने क्रममा भिक्षु प्रज्ञारश्मि र भिक्षु सुमंगल पाटन लुखुसीको सुमंगल विहारमा बस्नु भएको थियो । बौद्ध चरित्रानुसार विहारमा हुने बुद्धपूजा, परित्राणपाठ, धर्मदेशना कार्य हुँदा कूलशोभा आफ्ना आमा र साथीहरूसँग विहारमा जाने गर्नुहुन्थ्यो । तत्कालीन समयमा पाठशाला विरलै मात्र थियो । बच्चाहरूलाई पढ्न स्कूल पठाउने चलन थिएन । विहारमा आउने बालिकाहरूलाई भिक्षु सुमंगलले वर्णमाला पनि सिकाउने गर्नुहुन्थ्यो । उहाँ कूलशोभाले साथीभाईहरूसँग पढ्न लेख्न सिक्नुभयो । शील पालन गर्ने, बुद्ध धर्म संघको गुणानुस्मरण गरी पूजा गर्ने, बिघ्न बाधा भय अन्तराय हटाउन सक्ने बुद्धवचन युक्त परित्राण पाठ गर्ने कार्यमा उहाँ सधैं संलग्न हुने गर्नुहुन्थ्यो । पालिभाषा सिक्न उहाँ धेरै उत्सुक थिए । बिहारमा बस्नुभएका भिक्षुहरूलाई जलपान, भोजन गराउने कार्यमा उहाँ सधैं सक्रिय हुनु भएको पाइन्छ । बिहारमा आउनुहुने आगन्तुक

भन्ते गुरुमांहरूलाई आवश्यक वस्तु मिलाउने, मान्यजनलाई आदर गौरव राख्ने आदत बालिका कूलशोभामा थियो । धर्मका कुरा जाने सुने अनुरूप ब्यबहारमा उतार्न जान्ने शील स्वभाव राम्रो भएको महसुस गर्नु भएका भिक्षु सुमंगलले उहाँलाई बौद्ध आदर्श महिलाको याद दिलाउने "सुमनादेवी" नाम राख्नु भएको थियो । संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर सुमंगल विहारमा बस्नु भएपछि जातक कथा, चतुआर्यसत्य, आर्य अष्टांगिक मार्ग, दसांकुसल पाप, दश पुण्यक्रिया, प्रतीत्य समुत्पाद धर्मका गहन विषय एवं ध्यान भावनाको महत्व र आवश्यकता पनि जान्ने अवसर सबै सद्धर्म प्रेमीहरूलाई प्राप्त भएको थियो । किण्डोल विहारका आवासीय अनागारिका धर्मचारी र विरति गुरुमांहरूको त्यागमय जीवनबाट प्रेरणा पाएकी सुमनादेवी प्रज्ञानन्द भन्तेको निर्देशन अनुरूप २००६ सालमा कुसिनगरमा गुरु ऊ चन्द्रमणि समक्ष उहाँ ज्ञानशीला अनागारीका हुनुभयो । प्रज्ञानन्द महास्थविर सद्धर्म प्रचार गर्ने क्रममा विभिन्न गाउँ शहर घुम्दै बलम्बुस्थित दोम्बुमा दुई वर्ष बस्नुभयो । त्यो समय जाणशीला गुरुमां सहचारी सत्यशीला गुरुमांसंग बस्दा भन्तेले सिकाउनु भए अनुरूप ध्यान भावनाको अभ्यास गर्नुभएको थियो ।

श्रद्धावान् साहु कुलनरसिंह शाक्यले थैना टोलमा शाक्यसिंह विहार निर्माण गरी दान दिएपछि प्रज्ञानन्द महास्थविर स्थायीरूपमा त्यहाँ बस्नु भएको देखिन्छ । त्यस विहार समीप नरसिंहाराममा जाणशीला गुरुमांकी आमा इन्द्रकुमारी सत्यशीलासंग बस्नुभएको थियो । भन्तेलाई जलपान, भोजनको व्यवस्था उहाँ गुरुमांका साथै अनागारिका, उपासक उपासिकासँग मिलि गर्नुहुन्थ्यो । आगन्तुक भिक्षुसंघ

विहार दाता कुलनरसिंह शाक्य र जग्गा दाता हर्षराज शाक्य संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्दसँग

शाक्यसिंह विहारको पुरानो स्वरूप

अनागारिकाहरू र विदेशी पाहुनाहरूलाई जलपान, भोजन चाहिने सबै व्यवस्था मिलाउन उहाँ सधैं तत्पर हुनुहुन्थ्यो । विहारमा हुने नियमित बुद्धपूजा, धर्मदेशना कार्य सन्चालन गर्न उहाँ अग्रसर हुनुभएको पाइन्छ । बाल, वयस्क, बृद्ध, महिला, पुरुष सबैलाई मिल्दोजुल्दो सरल भाषामा गहन धर्मोपदेश गर्ने क्षमता उहाँमा पाइन्छ । उहाँ अति मिलनसार, मृदुभाषी, समय सापेक्ष सबैलाई चित्तबुद्दो तरिकाले धर्मतापूर्वक व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो । उपासक उपासिकाहरू कोही बिरामी भएको खबर पुगेमा उहाँ घरमा पुग्नुभई आयुआरोग्यको कामना गरी

बुद्ध, धर्म, संघको गुणानुस्मरण गरी मैत्रीपूर्वक परित्राण पाठ गर्नु हुन्थ्यो । आफन्त भन्ते, गुरुमां, उपासक, उपासिकाहरू कोही अस्पताल लगेको खबर पाएमा उहाँ तुरन्त एकलै भएपनि बिरामीलाई हेर्न पुग्नुहुन्थ्यो । सन्चो बिसन्चो सोधपुछ गरी मैत्रीपूर्वक परित्राण पाठ गरिदिनुहुन्थ्यो । दानादि कुशल कार्यमा सरिक गराई कुशल संस्कारको विजारोपण सबैले गरुन् भन्ने प्रबल इच्छा उहाँमा पाइन्छ । बेलावखत विहारमा हुने धार्मिक कार्य कथिनदान, महापरित्राण, बुद्ध जयन्ति, संघमहानायक जन्मदिन अक्षतृतीया महोत्सव भव्यरूपमा मनाउन सद्धर्म प्रेमीहरूको घरघरमा पुगी सहभागी हुन आवाहान गर्ने आदत उहाँमा पाइन्छ । नैतिकता, शीलसदाचारिता, कर्तव्यपरायण, दुःखी असहायप्रति सहानुभूति, दया, करुणा राख्न जान्ने, कसैप्रति ईर्ष्या, बैमनष्य नगर्ने सद्गुण उहाँमा पाइन्छ । बालबालिकाहरूलाई परियत्ति शिक्षा पढाउन उहाँ उपासक उपासिकाहरूलाई आक्नान गर्नुहुन्थ्यो । उहाँ आफैले पनि परियत्तिका विद्यार्थीहरूलाई पढाएर सद्धर्मको उन्नति अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्नु भएको पाइन्छ ।

२०१३ सालमा स्थापना भएको यशोधरा बौद्ध विद्यालय संचालन कार्यमा उहाँको ठूलो योगदान छ । अनागारिका संघको उपाध्यक्ष पद बहन गर्नुभएका उहाँ गुरुमां सुयोग्य श्रद्धावान कुलपुत्रीहरूलाई अनागारिका बनाउन सहयोग गर्नुहुन्थ्यो । अन्तरराष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र शंखमूल संचालक समितिको निर्देशक हुनु भएका उहाँ गुरुमां समय समयमा ध्यान शिविरमा बस्नुहुन्थ्यो । ध्यान भावना बस्नेहरूको निमित्त आवश्यक खानपानको व्यवस्था मिलाउन उहाँले सक्दो सहयोग गर्नुहुन्थ्यो । मासिक तृतीया संघ भोजन समितिको अध्यक्ष उहाँ गुरुमाले चाहिने व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी बहन गर्नुभएको थियो । विहारमा निःशुल्क प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक संचालन गर्नमा उहाँको

ठूलो देन छ । विहारमा पाइला टेक्न नजान्ने वा जान नचाहने व्यक्तिहरूमा धार्मिक चेतना उत्पन्न हुनेगरी धर्मापदेश गर्न जान्ने उहाँ गुरुमां सद्धर्मप्रेमीहरूको श्रद्धालाई अभ बढी अभिवृद्धि गर्ने प्रयास गर्नुहुन्थ्यो । जीवनभर आफू पनि धार्मिक कार्य दान, शील, भावनामा संलग्न रही अरुलाई पनि धार्मिक आचरणमा डोऱ्याउने अथवा प्रयासरत गुरुमांको प्रवजित जीवन ५० वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा २०५६ साल मंसिर १८ गते विभिन्न संघसंस्थाहरूले अभिनन्दन पत्र अर्पण गरी उहाँलाई सम्मान गरेको थियो । बुद्धधर्मको उन्नति अभिवृद्धिको निमित्त उहाँले गर्नुभएको योगदानको कदर गरी म्यानमार सरकारको तर्फबाट वि.सं. २०६० चैत १९ गते उहाँलाई "महासद्धम्मजोतिक धज" उपाधिबाट विभूषित गरिएको थियो । उहाँ गुरुमाले विभिन्न बौद्ध देश भारत, बर्मा, थाइलैण्ड, सिंगापुर, मलेसिया, श्रीलंका भ्रमण गर्नुभएको थियो ।

जतिसुकै धनाढ्य, परिवार सम्पन्न, यश गुणले परिपूर्ण भएकाहरू पनि यस लोकमा नित्य भएर रहँदैन । निर्वाणलाई प्राप्त गर्न नसकेसम्म पृथक्जन्महरू अनित्य, दुःखरुपि भवसागरमा जन्म लिएकै हुन्छ । सबै प्राणीहरू आफूले गरिएका कुशल अकुशल कर्म अनुरूप स्वर्ग वा नर्कका भागिदार हुन्छन् । एकदिन सबैले यो लोक त्यागी परलोकगामी हुनुपर्ने सत्य स्वभाव धर्मलाई प्रमाणित गरी जाणशीला गुरुमां २०७४ साल भाद्र २९ गते ९२ वर्षमा यो लोकबाट बिदा हुनुभयो । उहाँ नभए पनि उहाँले दर्साउनु भएको दया, करुणा, सेवा, त्यागमय भावनाको साथै शासनिक कार्यमा निरन्तर गर्नुभएको योगदान अविस्मरणीय छ । उहाँले संचय गर्नुभएको कुशल पुण्य निर्वाण प्राप्त गर्न हेतु बनोस् ।

भवतु सब्ब मंगलम् ।

करुणाको स्रोत ज्ञाणशीला गुरुमां

बेखामाया शाक्य

म दश वर्ष हुँदादेखि ज्ञाणशीला गुरुमांलाई चिनेकी थिएँ । मेरो माइतीघर र गुरुमांको घर सँगसँगै पर्थो । बच्चादेखि नै आमा नभएको कारणले म महिनाको १/२ चोटि भए पनि बिहारमा आउँथेँ । बिहारमा आउँदा ज्ञाणशीला गुरुमांले चित्त बलियो बनाउनुपर्छ, चित्त बलियो भयो भने जस्तोसुकै समस्यासँग पनि संघर्ष गर्न सकिन्छ, भन्नुहुँदै बिहार आउँदा सधैं यागु ख्वाएर पठाउनुहुन्थ्यो । यदि गुरुमां आफैले याउ राखेर ख्वाउन पाएन भने पनि तिमीहरू आफै लिएर खाऊ, खाली पेट नबस, रोग लाग्छ जे भएपनि अलि खानुपर्छ भन्दै सम्झाउनु हुन्थ्यो । हामी बिरामी, रोगी हुन्छ खाली पेट बस्नुहुँदैन भनेर सम्झाउनुहुन्थ्यो । जसले गर्दा म बिहारमा आउँदा आमाको छत्रछायाँमा बसे जस्तै हुन्थ्यो । गुरुमांले धेरै दया करुणा राखी माया गर्नुहुन्थ्यो । आफू बिरामी भइकन पनि उपासक उपासिकाहरूलाई आशीर्वाद दिन तल हलमा पुग्नुहुन्थ्यो । गुरुमांको मैत्री र करुणायुक्त आशीर्वादले गर्दा शरीर र मन नै हलुका भई आफूसँग भएको रोग नै हटेर गएको महशुस हुन्थ्यो । मन र शरीरमा शीतलताको अनुभव हुन्थ्यो ।

यतिमात्र होइन उपासक उपासिकाहरू बिरामी भयो भने घर-घरमा जानुभई परित्राण पाठ गर्नुभई उनीहरूसँग भलाकुसारी गरी धर्मदेशना गर्नुहुन्थ्यो । यसबाट नै प्रष्ट हुन्छ कि ज्ञाणशीला गुरुमांसँग मैत्री र करुणाको सागर अनन्त छ । वहाँसँग धेरै नै करुणा चित्त छ । कोही कसैलाई दुःख पन्यो कि तन, मन र धनले सहयोग गर्नुहुन्थ्यो । अन्तिम अवस्थामा पुगेका बिरामीहरूलाई करुणा चित्त राखी पाठ गर्नुहुन्थ्यो, अनि बिरामीको मनमा धर्मसंवेग उत्पन्न गराइदिनुहुन्थ्यो । गुरुमां दिवंगत हुनु एकदिन अगाडि म र मेरो बहिनी वहाँलाई भेट्न जाँदा गुरुमांले आशीर्वाद दिनभएको थियो । आफू बिरामी भएर पनि

आफ्नो दुःखहरूलाई लुकाई हाम्रो उन्नति वृद्धिको लागि आशीर्वाद दिइरहनु हुन्थ्यो । साँच्चै ! ज्ञाणशीला गुरुमां, तपाईंको जस्तो नै मैत्री र करुणा चित्त सधैं बलियो बनाउने कोशिस गर्नेछु ।

बिहारमा आउँदा ज्ञाणशीला गुरुमांले दीघनिकाय, मज्झिमनिकायको १/१ वर्षसम्म उपदेश गर्नुहुन्थ्यो । एकदिन पनि नटुटाई दिनदिनै यी दुईवटा ग्रन्थको उपदेश गर्नुहुन्थ्यो । त्यस्तै अभिधर्मको उपदेश गर्नुहुन्थ्यो । विशेष दान, शील, भावना गर्नुपर्छ आफ्नो चित्तलाई बलियो बनाउनुपर्छ, अकुशल छिर्न दिनुहुँदैन, एउटा एउटा अकुशल चित्तले अपाय गतिमा पुऱ्याउँछ, कोही पनि अकुशल मन लिएर अकुशल वचन र अकुशल कर्म गरेर अपायगतिमा जन्मिन नपरोस् भनी उपासक उपासिकाहरूप्रति करुणा चित्त जगाई दिनदिनै धर्मदेशना गर्नुहुन्थ्यो । जुन धर्मदेशनाले गर्दा मनमा धेरै अमीट छाप पर्थ्यो । दान, शील भावना वृद्धि गर्थेँ । अहिले पनि गर्दैछु । गुरुमांको कारुणिक उपदेशले नै अहिलेसम्म ध्यान बस्न छुटाएको छैन, दान दिन छुटाएको छैन, शील पालना पनि गरिरहेकी छु । बिहारमा पनि दिनदिनै आई धर्म अभ्यास गरिरहेकी छु ।

अभ्र घरका सदस्यहरू छोरा, छोरी, बहारी सबैलाई पनि बिहारमा ल्याएकी छु । अनि सबै परिवारलाई पनि पुण्य गर्नमा सहभागी गराएकी छु । कथिन चीवर दान, अष्टपरिष्कार दान र प्रत्येक विजया दशमीको दिन भोजन दान गराउँदै आएरहेको छु र जीवन रहन्जेलसम्म यो कार्य सधैं भइरहने छ । यो सबै कार्य गर्नको लागि प्रेरणाको स्रोत ज्ञाणशीला गुरुमां नै हुनुहुन्छ । महाकरुणा गुणले युक्त ज्ञाणशीला गुरुमांका करुणाका वाणीहरू मेरो मानसपटलमा सधैं अविस्मरणीय रहनेछ ।

जाणशीला गुरुमांको छत्रछायाँ

✍ ज्ञानशोभा बज्राचार्य, बखुण्डोल, ललितपुर

धेरै नै पात भएको, हाँगाविंगा भएको रुखले जो सुकैलाई पनि शीतलता प्रदान गर्दछ । हरेक कीटपतंग, जनावर, देवता, अमनुष्यले समेत बास गर्दछ त्यो रुखमा । किनकी त्यहाँ धेरै नै शीतलता मिल्दछ । शान्ति मिल्दछ । हो, मेरो जीवनमा पनि जाणशीला गुरुमांको छत्रछायाँले धेरै शान्ति, आनन्द, मिलेको छ । बाल्यकाल अर्थात् ७/८ वर्षदेखि गुरुमाको दर्शन गर्न भेट्न पाएकी थिएँ । गुरुमाले आमाले जस्तै खाना खुवाई, हेरविचार गरी बुद्धशिक्षा सिकाउनुहुन्थ्यो । शील, ध्यान, भावना, दान गर्ने, दान गर्दाका फाइदाबारे सिकाउनुहुन्थ्यो । वि.सं. २००८ सालको कुरा हो, त्यो समयमा शाक्यसिंह, नरसिंहाराम विहार बनेको थिएन । जाणशीला गुरुमां सत्यशीला गुरुमाले ओकुबहाल र सुमङ्गल बिहारमा हामीलाई पढाउनुहुन्थ्यो । हामी साना बच्चै भएकाले कहिलेकाहीं पढ्दापढ्दै निदाउँथ्यौँ । अनि गुरुमांहरूले त्यहीँ सुत्ने व्यवस्था मिलाउनुहुन्थ्यो । त्यो समयमा जातक कथा, धम्मपद, परित्राण पाठ सिकाउनु भएको थियो । यो बालापनमा सिकेको शिक्षाको छाप, परिणाम अहिलेसम्म यो मनमा ताजा नै छ । जब जब यी शिक्षाहरू सिक्न्थ्यौँ तब तब रुखले गर्मीमा शीतलता दिएजस्तै मनमा शीतलता र आनन्द छाउँथ्यो । अनि त्यहीँ निदाउँथेँ । अबै पनि झलझली याद आउँछ ती क्षणहरू । अनि गुरुमांको गुणलाई सम्झिन्छु ।

त्यो समयमा विहार नभएको कारणले जाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां ओकुबहालबाट

हाम्रो घर हःखामा बस्न आउनुभएको थियो । त्यतिबेला पनि हाम्रो परिवारले सक्दो सहयोग गर्नुभयो । गुरुमांहरूले पनि हामीलाई शिक्षा दिइराख्नुहुन्थ्यो । म र मेरी बहिनी वहाँ गुरुमांहरूबाट भुन भुन प्रभावित भयौँ । गुरुमाहरू भिक्षाटन जानु हुँदा म साथी जान्थेँ । भिक्षामा प्राप्त चामल बोक्दा गाःबहाल र ओकुबहालका मानिसहरूले गुरुमा र भिक्षुहरूको नोकर आयो, चामल बोकेर आयो भन्थे, कहिलेकाहीं बाटो पनि छेक्थे । तर म चुपचाप गुरुमाले सिकाउनु भएको पाठ र शिक्षा सम्झी हिँड्थेँ । तिनीहरूको कुराले मनमा केही हुँदैनथ्यो । किनकी गुरुमांहरूको असीम माया र बुद्धशिक्षालाई बुझिसकेकी थिएँ । घरमा केही मिठो मिठो खानेकुरा ल्याएको बेला पहिला बिहारलाई छुट्याउँथेँ ।

जाणशीला गुरुमांको प्रेरणाबाट कथिन दान, अष्टपरिष्कार दान दिने अवसर मिल्यो । साल त याद भएन, तर त्यो समय १०० रूपैयाँले कथिन दान गरेकी थिएँ । त्यस्तै बिहे हुनुभन्दा अगाडि वर्षावासमा अष्टशील लिने, ३ महिना लगातार बिहारमा आउँथे । अधिष्ठान गर्थे । ध्यानभावनाको साथसाथै शील पालना र दान गर्थे । यो सबै पुण्य गर्नको लागि जाणशीला गुरुमाले प्रेरणा दिइराख्नुहुन्थ्यो । म दङ्ग भएर प्रेरणा अनुरूप काम गर्थेँ । त्यो समयमा न त गाडी थियो, न बत्ती नै थियो तर पनि राती टुकी बत्तीमा बसेर भए पनि पढ्थेँ । गुरुमाले दिनुभएको परित्राण पाठहरू कण्ठस्थ गर्थेँ । अनि गुरुमाले बाहिर विहार विहारमा

पनि घुमाउन लैजानुहुन्थ्यो । कहिले भक्तपुर विहार, कहिले दोम्बु, कहिले बनेपा त कहिले धुलिखेल बिहारमा लानुहुन्थ्यो । एउटा बिहारमा दिनभरी बस्ने अनि फर्कने गर्थे । आधा दिन त गाडी नभएकोले हिँड्नमा नै समय जान्थ्यो र टाढाको बिहारमा त गुरुमाहरू सँगै त्यहीँ बस्थे । अनि भन नयाँ भन्तेको संगत, बिहार पनि हेर्न पाइने, ज्ञान पनि धेरै पाउनेहुन्थ्यो । अनि त म भन फुरुङ्ग हुन्थे । त्यस्तै मेरो विवाह हुने समयमा पनि गुरुमाले विशाखालाई दिएको जुन दश वटा शिक्षाहरू छन् त्यो सिकाउनुभएको थियो । त्यो शिक्षाले मेरो नयाँ वैवाहिक जीवनमा भन उर्जा मिल्यो र त्यो शिक्षाहरूलाई पालना गर्थे । त्यस्तै, घरमा कोही बिरामी भयो भने गुरुमा सधैं हेर्न आउनुहुन्थ्यो र परित्राण पाठ गर्नुहुन्थ्यो । जसले गर्दा मन नै

आनन्द, बिरामी नै निको भए जस्तो हुन्थ्यो । यसरी जाणशीला गुरुमाको छत्रछायाँबाट सधैं नै शीतलता, कुशल मार्गमा जान प्रेरित गरिराख्थ्यो मलाई ।

एउटा रुखले अर्थात रुखको हाँगाले त्यहाँ मुनिको सबैलाई छहारी शीतलता दिएजस्तै मेरो जीवनमा जाणशीला गुरुमाले सधैं छत्रछाँया दिनुभयो । कुशल पुण्यरूपी मार्गमा, दुःखबाट मुक्त हुने मार्गमा हिँड्नको लागि छत्रछाँयाँ दिनुभयो । शीतलताको आभाष गराई दिनुभयो । बुद्धशासनमा बौद्ध उपासिका हुनको लागि सही बाटो देखाइदिनुभयो । यो पुण्यको प्रभावद्वारा गुरुमाको परलोकगामी जीवनमा कुनै बाधा नआओस् र यो पुण्य निर्वाण प्राप्तीको लागि हेतु होस भन्ने कामना गर्दछु । ॐ

जाणशीला तथा सत्यशीला गुरुमाहरूको प्रव्रजित भएको ५० वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा आयोजित अभिनन्दन कार्यक्रममा ऋषिणी भएकाहरूसँग

मलाई मन पर्ने ज्ञाणशीला गुरुमां

इन्द्रकुमारी महर्जन, बालकुमारी, यल

मलाई मनपर्ने ज्ञाणशीला गुरुमां तपाईंको गुण अनन्त छ। म सानो छँदा गुरुमांले जहिले पनि केटी मान्छेले धेरै पढ्नुपर्छ, नैतिक शिक्षा परियत्ति पढ्नुपर्छ र बिहा गरेर जाँदा घरमा के गर्नुहुन्छ के गर्नुहुँदैन जान्नु पर्छ भनी बिशाखा उपासिकालाई उस्को बुबाले दिएको १० वटा उपदेश सिकाई दिनुभयो। त्यही उपदेश सुनेर म बिहा गरेर जाँदा घर परिवारसँग मिलेर बस्न सहयोग भयो। घरको वातावरणलाई सजिलो र स्वर्ग जस्तो पार्न सफल भएँ।

म मेरो बुबा धर्मराज महर्जन (पछि भिक्षु संवेजकीर्ति) बिहारसँग संगत भएकोले शीललाई पालना गर्नुपर्छ भन्ने सोचमा छौं। मेरो बिबाह भएको घरमा दशैं आदि चाडमा देवीदेवतालाई बली आदिद्वारा पूजा गर्नुपर्छ। पछि वहाँहरूले पनि पूजनीय संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेको उपदेशबाट प्रभावित भई यस्ता कर्मकाण्ड सबै छोड्नुभयो र मेरो सासु आमा कान्छी महर्जन र ससुरा बुबा कान्छा महर्जन त्रिशरणमा जानुभयो। अझ खुशीको कुरा त मेरो सासु कान्छी महर्जनको सकृयतामा च्यासल क्वय्लाछी टोलका श्रद्धालु उपासक उपासिकाहरू मिली १ महिनासम्म गुंला धर्मदेशना कार्यक्रम संचालन गरे।

अर्को कुरा ज्ञाणशीला गुरुमांको मैत्रीयुक्त परित्राण पाठलाई पनि म सधैं सम्भिरहन्छु। हाम्रो घरमा परिवारका सदस्यहरूको जन्मदिन पर्दा, कोही बिरामी पर्दा, कुनै आपदविपद् पर्दा, कोही आफन्त

बित्तुहुँदा वहाँ गुरुमांले मैत्रीयुक्त चित्तले परित्राण पाठ गर्नु भई धर्म उपदेश गर्नुहुन्थ्यो जुन उपदेशले मन शान्त हुन्थ्यो।

फेरि ..... सालमा श्रद्धेय शोभित भन्तेको सकृयतामा श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते, श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां, श्रद्धेय सत्यशीला गुरुमां, म (इन्द्रकुमारी), आशामाया, थाई उपासिका सुदारत श्रीलंका भ्रमणमा गएका थियौं। त्यो बेला त्यहाँ सिंहली र तामिलबीच युद्ध चलिरहेको अवस्था थियो। सिंहली मुख्यमन्त्री मारेको रगत लट्पटिएको बाटोमा देखिदै थियो। भाला, त्रिशुल बाकेका मान्छेहरू बाटोमा देखिन्थे। अन्य बाटोहरू सुनसान देखिन्थे। हामीलाई निकै डर लाग्यो। अझ म काली तामिल जस्तै देखिने भएकीले भनै डर लाग्यो। यस्तो बेला ज्ञाणशीला गुरुमांले अब हामी सबैले परित्राण पाठ गरौं, परित्राण गर्दै जाऔं भनेर हौसला दिइ पाठ गर्दै हामी गयौं। श्रीलंकाको रत्नपुर, अनुराधपुर, क्यान्डी श्रीपाद आदि ठाउँमा घुम्यौं। दिनभर घुमी अबेर बिहारमा पुगेपनि, जतिसुकै थाके पनि वहाँ गुरुमां सुत्नेबेला बुद्धपूजा, परित्राण पाठ गरेर मात्र सुत्नुहुन्थ्यो। यस्तो वहाँको बानी व्यवहार, परित्राण प्रतिको विश्वास, प्रतिबद्धता, उत्साह, उदारता, मैत्रीयुक्त चित्तलाई सधैं नमन गर्दछु। वहाँ गुरुमांको निर्वाण कामना गर्दछु।

भवतु सब्ब मंगल।

जाणशीला गुरुमांलाई सम्झदा

✍ लक्ष्मीदेवी शाक्य, पुल्चोक, ललितपुर

जाणशीला गुरुमांलाई म ४ वर्षकी हुँदादेखि नै चिनेकी थिएँ । सानैदेखि गुरुमांको छत्रछायाँमा हुर्केकी थिएँ । अभै पनि याद छ ती दिनहरू । गुरुमांहरू बाहिर महापरित्राण, पूजा पाठ हुँदा मलाई लानुहुन्थ्यो । त्यस्तै म पनि सधैं विहार आउँथेँ । त्यो समयमा भन्तेहरू बस्नलाई मात्र सानो बिहार थियो । गुरुमांहरू बस्नको लागि विहार थिएन । गुरुमांहरू ओकुबहालमा जाणशीला गुरुमांको घरमा बस्नुहुन्थ्यो । त्यहाँबाट प्रज्ञानन्द भन्तेलाई भोजन लिएर आउनुहुन्थ्यो । म पनि गुरुमांहरूलाई सहयोग गर्न आउँथेँ, अनि बेलुका घर फर्किन्थेँ । बेलुका जाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमा पनि ओकुबहाल फर्किनुहुन्थ्यो । अनि बिहारमा आउँदा जाणशीला गुरुमांले परित्राण पाठ, शील, ध्यान र दान गर्ने तरिकाबारे सिकाउनुहुन्थ्यो । त्यस्तै परियत्ति शिक्षा पनि पढाउनुहुन्थ्यो । गुरुमांले फर्काई फर्काई आमाको जस्तो हेरविचार गरी सही संस्कार, शिक्षा दिनुहुन्थ्यो । ध्यान भावना गर्नको लागि प्रोत्साहन दिनहुन्थ्यो ।

हाम्रो हःखाको घरमा जाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां २/३ वर्षसम्म बस्नुभयो । किनकी त्यो समयमा गुरुमांहरू बस्नको लागि बिहार थिएन । घरमा बस्नुहुँदा पनि गुरुमांको एकदमै राम्रो नरम बोली, सही कर्म र ध्यान बस्नुहुन्थ्यो । हामीलाई पनि ध्यान बस्न सिकाउनुहुन्थ्यो । हाम्रो परिवार धेरै खुशी थियो, गुरुमांहरूसँग बस्न पाएर । धर्म प्रचार-प्रसार गर्नको लागि कहिले पनि हार नमान्ने उपासक उपासिकाको घरमा बस्नु भएर पनि आफूले

गर्नुपर्ने कर्तव्य गर्न दत्तचित्त रहनुहुन्थ्यो । कहिले पनि निराशा, अल्छी, भनेको गुरुमांमा देखिनं । आफू पनि दान, शील, ध्यान अभ्यास गर्नुहुन्थ्यो । अनि म लगायत मेरो सम्पूर्ण परिवारलाई गुरुमांले सही मार्गमा लान र जान प्रेरणा गरिराख्नुहुन्थ्यो । सँधै सत्मार्गमा लाग्न प्रेरणा दिने जाणशीला गुरुमां प्रेरणा र उर्जाकी खानी हुन । हाम्रो घरको बसाइ पश्चात् गुरुमांहरू अहिले जुन नरसिंहाराम बिहार छ, त्यो बिहार अगाडिको घरमा बस्नुभएको थियो । त्यहाँ बस्नु भएर पनि त्यतिकै धर्मप्रचार, उपदेश, ध्यान अभ्यास गर्नुहुन्थ्यो । आफूलाई सँधै मेहनती बनाई अरूलाई पनि त्यस्तै हुन प्रेरणा दिनुहुन्थ्यो ।

हामी बिरामी हुँदा घरसम्म आउनुहुन्थ्यो, परित्राण पाठ गर्नुहुन्थ्यो । बरोबर दयामाया राखी हेर्न आउनुहुन्थ्यो । त्यसबेलाको समयमा मैले रु. १ सयबाट कथिन दान गरेकी थिएँ । जुन कथिन दान गर्नको लागि जाणशीला गुरुमांले प्रेरणा दिनुभएको थियो । त्यसबेला रु. १ सय भनेको धेरै ठूलो रकम थियो । त्यो कथिनदान गर्न पाउँदा यति खुशी कि म अहिले शब्दमा बयान गर्न सकिदैनं । त्यो पुण्य गर्दाको खुशीको क्षण अहिले पनि सम्झन्छु र मनमा आनन्द आउँछ ।

जाणशीला गुरुमांको गुण यतिसम्म महान छ कि जब म हडकडमा केही वर्ष बसेर आएको थिएँ, घरमा बस्न अलि वातावरण नमिलेको कुरा मैले गुरुमांलाई भनेपछि तत्काल नै गुरुमांले भाडामा बस्नको लागि घर खोजि दिनुभएको थियो । ताकि बच्चाहरूले दुःख नपाओस्, जीवन सफल होस् भन्ने

वहाँको इच्छा थियो । बालापनदेखि गुरुमां दिवंगत हुनु अगाडिसम्म पनि मैत्री कारुणिक बिचारले कस्तो छ तिमिलाई ? घरमा बच्चाहरूलाई सञ्चै छ ? भनी सोधिराख्नुभएको थियो । ती दिनहरू भलभली याद आउँछ । अनि अहिले हाम्रो शाक्यसिंह बिहारमा जुन दिनदिनै धर्मचक्र प्रवर्तन, अनत्तलक्खण, पट्टानपालि पाठ भइरहेको छ, यो सबै नै जाणशीला गुरुमांले गर्नुभएका देन हुन् । त्यस्तै यो तीन वटा पाठको

संग्रह भएको किताब नै जाणशीला गुरुमांले प्रकाशन गर्नुभएको थियो । यो किताब अहिले शाक्यसिंह बिहारमा पाइन्छ ।

म बाल्यकालदेखि नै गुरुमांको छत्रछायाँमा हुर्किन पाएँ । गुरुमां अहिले हाम्रो सामु हुनुहुन्न । तर वहाँले गर्नुभएका अनन्त गुण, शिक्षा, संस्कार सदैव हाम्रो सामु रहिरहनेछ ।

श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां

ममतामयी गुणोपकारक जाणशीला गुरुमां
दया, माया र करुणाको खानी गुरुमां
अरुको दुःखमा मलमपट्टी लगाइ दिनुहुने गुरुमां
अरुमाभन्दा बिरलै क्षमता भएको मेरो गुरुमां ।
दान गर्नमा हरुकै हुने तपाईंको स्वभाव
देखेन कहिल्यै तपाईंको जीवनमा त्यागी चित्तको अभाव

भनिन्छ नि जति दान गरिन्छ त्यति बढिन्छ
जस्तो बीउ रोप्यो त्यस्तै फलिन्छ ॥

त्यस्तै नै जाणशीला गुरुमांको जीवनमा
बीउबाट फल फलियो
दान गर्दा त्याग चित्त बलियो भइदियो
साना देखि ठूलो कुशल कार्यक्रम सम्पन्न गर्न सक्रिय भइदियो
हरेक व्यक्तिलाई धार्मिक मार्गमा लान सक्षम भइदियो ॥

साँच्चै ! गुरुमां तपाईं जे काममा पनि अग्रसर
तपाईंको धर्मदेशनाले मनलाई गरिदिन्थ्यो चिरफार
तपाईंको आशींवाद र मुस्कानले मनमा छाडिन्थ्यो शीतलताको आभाष
तपाईंको कुशलमय कार्यहरू र प्रेरणाबाट सबैले गर्थे कुशलअभ्यास

अनि सबै जनाले मनमा लिनथे सुख, शान्ति र शीतलताको आभाष ॥
हरेकको सुख दुःखमा दिनुहुन्थ्यो साथ
अरुलाई खुवाउन पिलाउन हरदम अधि बढाउन हुन्थ्यो हात
ध्यान भावना, परित्राण, महापरित्राण हरेक कार्यमा दिनुहुन्थ्यो साथ
अनि कुशल पुण्य कार्यहरू सम्पन्न गर्नुहुन्थ्यो एकसाथ ॥

बिडम्बना ! तपाईं अहिले हामी माझ हुनुहुन्न
तर तपाईंले दिनुभएको शिक्षा, संस्कार सधै हामीमा छाडिरहनेछ
जबसम्म तपाईंले दिनुभएको शिक्षा, संस्कार रहिरहनेछ
तबसम्म जाणशीला गुरुमां जीवन्त भइरहनेछ
तबसम्म जाणशीला गुरुमां जीवन्त भइरहनेछ ॥

अ. अरियजाणी

प्रेरणाको स्रोत ज्ञानशीला गुरुमां

✍ मनोहरा शाक्य

भनिन्छ नि “संगत गुणाको फल मीठो हुन्छ, प्रेरणादायी हुन्छ।” त्यस्तै मैले पनि सानो उमेरदेखि नै ज्ञानशीला गुरुमांको संगत गर्ने मौका पाएँ । पहिला म र इन्द्रकुमारी दिदीसँगै बिहारमा आउँथ्यौं अनि बुद्धपूजा गर्थ्यौं र पछि धर्मपाल भन्तेले शील दिनुहुन्थ्यो । त्यो समयमा अहिले जस्तो दिनदिनै बिहारमा पूजा गर्न आउनेहरू कोही थिएनन् । इन्द्रकुमारी दिदी र म मात्र दिनदिनै पूजा गर्न आउँथ्यौं र अलि उपासक उपासिकाहरू धेरै हुने, पूजा गर्न आउने अष्टमी, पूर्णिमा र अमाईमा मात्र हुन्थ्यो । हामी दुई जना दिनदिनै यसरी पूजा गर्न आएको देखेर ज्ञानशीला गुरुमांले भन्नुभयो कि “बच्चाहरू कहाँ कहाँ देखि पूजा गर्न बिहार पुगिसक्यो हामी अल्छी हुनुहुँदैन उनीहरूसँगै पूजा गरौं” भनी ज्ञानशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमां हामीसँगै यता ठूलो हलमा पूजा गर्न आउनुहुन्थ्यो । त्यो भन्दा अगाडि गुरुमांहरू बिहानको पूजा गुरुमांहरूको बिहारमा नै गर्नुहुन्थ्यो । गुरुमांले सधैं प्रेरणा दिनुहुन्थ्यो । बिहारमा आउनुपर्छ, शील लिनुपर्छ, ध्यानभावना र धर्मदेशना सुन्नुपर्छ भन्नुहुन्थ्यो । गुरुमांको प्रेरणा अनुरूप नै एकदिन नै नटुटाई बिहार आउँथ्यौं र पछि एकजना साथी सानुमाया पनि थपियो । बिहार आउन हामी तीन जना साथीहरू भयौं । भन भन आउन थाल्यौं ।

यतिसम्म कि मेरो बिहे भएर घरमा सानो बच्चाहरू हुँदा पनि म बिहारमा आउँथेँ । किनकि ज्ञानशीला गुरुमांले दिनुभएको प्रेरणा, सल्लाह,

सुभाव मनमा आउँथ्यो र बिहार नगई शील नलिई पूजा नगरी मन नै शान्त हुँदैनथ्यो । घरमा साना बच्चाहरू छोडेर भएपनि बिहार आउँथेँ, धर्मदेशना सुन्थेँ अनि ध्यान अभ्यास गर्थेँ ।

धर्मदेशना सुन्ने क्रममा नै हो मैले एकदिन कथिनदानको महत्त्वबारे सुन्ने मौका पाएँ । जुन दिन कथिन दानको आनिशंसबारे उपदेश सुनें, मेरो मनमा पनि मैले कथिन दान गर्नुपर्छ भन्ने भावना आयो । अनि मेरो मनको भावना मैले ज्ञानशीला गुरुमांलाई पोखेँ । गुरुमांले भन्नु अझ बुझ्ने गरी बताउनुभयो र तिमीले पनि कथिन दान गर्न सक्छौं भनी भन्नु उत्साह र प्रेरणा दिनुभयो । त्यो समयमा मसँग कथिनको लागि भनेर राखेको पैसा दश हजार थियो । मैले त्यही कुरा गुरुमांलाई भनें । उहाँले तिमीले अझै ३ जना दश/दश हजार दान दिने व्यक्तिहरू खोजेर ल्याऊ भन्नुभयो । साँच्चै गुरुमांको प्रेरणा अनुरूप नै मैले दाता खोजेँ । सबैलाई कथिन दानको बारे बुझाएँ । मेरै आफन्तहरूले र अन्य सातदोबाटो टोलबासीहरूले सहयोग गर्नुभयो । गुरुमांले प्रेरणा दिनुभएको निकै नै काम लाग्यो । सबै जना मिलेर आजभन्दा १८ वर्ष अगाडि शाक्यसिंह बिहारमा कथिन दान गर्न पायौं । अझ अष्टपरिष्कार नै हाम्रो आफन्त सातदोबाटो टोलबासी मिलेर ३८ जोर दान गर्नुभयो । जुन अष्टपरिष्कार अहिले जस्तो सर्वसुलभ लिन पाउँदैनथ्यो । कपडा किनेर फेरि सिलाउनुपर्थ्यो । अष्टपरिष्कार कपडा किन्न, काट्न, सिलाउन सबै गर्न ज्ञानशीला गुरुमांले म लगायत

मेरी दिदी बेखामाया, मेरी छोरी, बुहारी सबैलाई सिकाइदिनुभयो । त्यही अनुरूप हामीले ३८ जोर चीवर तयार पार्‍यौं र भिक्षु महासंघलाई दान दिएर पुण्य सञ्चय गर्न पायौं । यो सबै पुण्य गर्नमा मुख्य श्रेय जाणशीला गुरुमां नै हो । त्यसपछिका दिनहरूमा पनि बिजयाराम बिहार र फेरि शाक्यसिंह बिहारमा समूहगत रूपमा मिली कथिनदान गर्‍यौं ।

आज जस्तो नै लाग्छ ती दिनहरू । तर अहिले सम्भ्रंदा पनि मनमा धेरै खुशी र आनन्द आउँछ । म मात्र होइन मेरा बुहारीहरू पनि गुरुमांबाट प्रेरित थिए । बिहारमा आउँदा गुरुमांले ज्ञानी बुहारीहरू भन्नुहुँदै धर्म अभ्यास गर्नको लागि सम्भ्राउनुहुन्थ्यो । गुरुमांको प्रेरणाले बुहारीहरू पनि परिवर्तन भए । घरमा एकदमै शान्ति र आनन्दमय वातावरणको सिर्जना भयो । मानिसको जीवन न हो कहिलेकाहिँ केही समस्या दुःख परिहाल्थ्यो भने पनि सम्हाल्न सकिन्थ्यो । किनकी जाणशीला गुरुमांले

अनित्य, दुःख, अनात्मबारे बरोबर धर्मदेशना गर्नुहुन्थ्यो, केही दुःख पर्नासाथ यी त्रिलक्षणलाई बोध गर्थे र समस्यालाई निराकरण गर्थे ।

गुरुमांकाै प्रेरणाबाट ५ चोटिसम्म ऋषिणी भएर धर्म अभ्यास गरें । अनि हरेक वर्षको एकचोटि दश दिनको ध्यान शिविरमा बस्न जान्थे । अफसोच ! अहिले अस्वस्थ भएको कारणले जान सक्दिनं, तर घरमै बसी अभ्यास गर्छु । त्यस्तै गुरुमांकाै प्रेरणाले शाक्यसिंह बिहारमा परित्राण गर्ने मण्डप बनाएको थियो, त्यसमा पनि मैले सकेको सहयोग गर्ने मौका पाएँ । गुरुमांकाै प्रेरणा, सहयोग, सद्भावबाट मेरो परिवार, आफन्त, टोल समुदायमा अहसम्म पनि कुशल धर्म गर्ने छाप परिरहेको छ । मेरो जीवन रहन्जेलसम्म पनि म सधैं गुरुमांको प्रेरणालाई अनुशरण गरिरहनेछु र आफ्नो मनको बिकारलाई हटाउने ध्यान अभ्यास गरिरहनेछु ।

अनागारिकाहरू वजिरा र धरणी प्रव्रजित हुँदा साथमा जाणशीला गुरुमां

मेरो पहिलो गुरु ज्ञानशीला गुरुमां

✍ नूतन बज्जाचार्य, सिन्धुवाहिटी

आदरणीय ज्ञानशीला गुरुमां शिक्षा क्षेत्रमा, सामाजिक क्षेत्रमा र धार्मिक कार्यमा मेरो विशेष तथा पहिलो गुरु हुन् । ओकुबहाल ज्याठा टोल माधवी गुरुमांको घरमा शिक्षालय भएको बेलामा ज्ञानशीला, सत्यशिला र माधवी गुरुमांहरू अक्षर चिनाउनेदेखि धार्मिक किताबहरू अध्यापन गराउनुहुन्थ्यो । म पनि त्यहाँ पढ्न जान्थेँ । यसरी अक्षर चिनारीदेखि परियत्ति शिक्षा सिकाउने पहिलो गुरु नै उहाँ हुनुहुन्थ्यो ।

उहाँको माया, ममता र प्रेरणाले गुरुमांप्रति मेरो श्रद्धा भन् भन् वृद्धि हुँदै गयो । बिहारमा आउने, गुरुमांहरूको सेवा गर्ने, सहयोग गर्ने, साथमा बस्न मलाई रमाइलो लाग्थ्यो । गुरुमां भिक्षाटन जानुहुँदा पनि मलाई साथमा लानुहुन्थ्यो । यसरी बिहारमा जाँदा-जाँदा गुरुमांसँगको घनिष्ट सम्बन्धले उहाँ मेरो गुरु र म चेली मात्र नभई आमा र छोरी जस्तै सम्बन्ध हुन गयो । गुरुमां बिरामी हुँदा जीउ मसाज गर्ने, जुनै काम अद्दाउँदा पनि म खुसीले काम गर्दथेँ । मलाई पनि बिहारमा बस्ने, काम गर्ने खुब रमाइलो लाग्थ्यो । मेरो मन र श्रद्धा नै बिहारमा बस्ने रहर र सुख मान्छु ।

एकदिन ज्ञानशीला गुरुमांको मुखबाट यस्तो अमृतवाणी शब्द निस्क्यो कि “हे मस्त लुमंका ति घौछिया सुख सदां दुःख जुइ” । यो शब्द मलाई भित्रसम्म पस्यो । गुरुमांको यो

शब्दको अर्थ त्यतिबेला बुझ्न सकिनं । खालि शब्द मात्र सम्झी राखेँ । पछि थाहा पाएँ, यस्को अर्थ ब्रह्मचारी हो भन्ने बुझेँ । मैले पनि गुरुमांको उपदेशलाई सधैँ पालन गर्ने कोशिस गरेँ ।

गुरुमांको माया र करुणाले मलाई पनि विहारमा बस्न मन लाग्यो । तर भाग्यले साथ दिएन । समय परिवर्तनशीलको अवस्थामा मेरो जीवनमा विभिन्न समस्या र परिस्थितिले विवाह बन्धनमा पायो । ज्ञानशीला गुरुमांको आदर्श लिन र सम्झी राख्नुपर्ने महत्त्वपूर्ण विशेष गुणहरू धेरै छन् । ती मध्ये मैले बिर्सन नसक्ने योग्य कार्यहरूमा पाहुना सत्कार गर्ने, ठाउँ अनुसार मानिसहरू (उपासक-उपासिका) लाई उपदेश दिने, स्वागत गर्ने आदि गुणहरूलाई बिर्सन सकिदैनं । बिहारमा आउने भन्ते गुरुमां, उपासक-उपासिकाहरूलाई सधैँ पाहुना सत्कार गरी भोजन चाहिनेलाई भोजन, जलपान चाहिनेलाई जलपान र चियापान चाहिनेलाई चियापान गराई हेरी हेरी पाहुना सत्कार गर्नुहुन्थ्यो । कहिलेकाँहि आफ्नो भाग समेत काटेर पाहुनाहरूलाई खाएर पाहुना सत्कार गर्नुहुन्थ्यो । यसरी बिहारमा आउनेहरूलाई माया, ममता दिनुहुन्थ्यो । दुःख, सुखको कुरा गर्दै सञ्चो, बिसञ्चो कुराकानी गर्दै मन आनन्दित गरिदिनुहुन्थ्यो । यसरी उहाँको अमृतवाणीलाई कहिले पनि बिर्सन सकिदैन ।

मेरो जीवनको यात्रामा जाणशीला गुरुमांको देन

✍ तारा शाक्य, ओकुबहाल, ल.पु.

जीवनको यात्रा अनि गोरेटोहरूमा विभिन्न किसिमका समस्याहरू आउँछन् । संघर्ष नै संघर्ष, अनि समस्याका यात्राहरूमा कोही कसैको साथ र प्रेरणा चाहिन्छ । नत्र यात्रा अघि बढ्न गाह्रो पर्छ, बाटो भुलिएर अलमलमा परिन्छ । हो त्यस्तै नै मेरो जीवनमा पनि धेरै समस्या र संघर्ष आए । मलाई दुःख परेको समयमा जाणशीला गुरुमांले साथ दिनुहुन्थ्यो । मेरो घर शाक्यसिंह विहार नजिकै हो, त्यही भएकोले बच्चा देखि नै भन्ते गुरुमांहरूको संगत गर्थे, दर्शन गर्न जान्थे । विशेषतः जाणशीला गुरुमां र सत्यशीला गुरुमांको संगत गर्थे । विहार आउँथे । विहारमा आएर जलपान गर्थे अनि बुद्धपूजा, धर्मदेशना सुन्थे, ध्यान अभ्यास गर्थे । मेरो बालापनका यात्राहरू रमाइलो थियो । तर जब मेरो बुबाले अर्को केटी बिहे गर्नुभयो, सुरुका दिनमा त दुबैजना मिलेर बस्छु भन्थे, तर पछि मिलेर बस्न सकिएन । भगडा पर्थ्यो, बुबा पनि पिएर आई आमालाई पिट्थ्यो, सास्ती दिन्थ्यो । कान्छी आमाको कुरा सुनेर भन उल्टै दुःखिदिन्थ्यो । मेरो आमाबाट सन्तान पहिला म मात्र थिएँ, तर जब आमाले अर्को सन्तानको रूपमा छोरा जन्माउनुभयो अर्थात जब मेरो आमाले भाइ जन्माउनुभयो, घरमा एकदमै अशान्ति भै-भगडा हुनथाल्यो । एकदिन त बुबा धेरै पिएर पनि आइ रीसको भोकमा आमा र भाइलाई मार्नको लागि प्रयास गरे तर मार्न सकेन, किनकि हामी रुँदै विहारमा पुगेका थियौँ । अनि छिटो छिटो आमा र भाइलाई विहारभित्र लुकाउनुहुन्थ्यो, अनि जाणशीला गुरुमांले किन के भएको भनेर बुबालाई सम्झाउनुहुन्थ्यो । बुबा घर फर्किनुहुन्थ्यो तर आमा, म र भाइ विहारमै बस्थ्यौँ । जाणशीला गुरुमांले संसार यस्तै दुःखमय हो, जीवनका यात्राहरूमा यस्तो कठिन संघर्षहरू धेरै आइपर्छ भन्नुहुँदै सम्झाउनुहुन्थ्यो । अनि विहारमै खाने, सुत्ने व्यवस्था मिलाइ दिनुहुन्थ्यो । सबभन्दा ठूलो कुरा सहनुपर्छ, सहनशीलता बढाउनुपर्छ, ध्यान भावना गर्नुपर्छ भन्दै सल्लाह सुभाक्क दिनुहुन्थ्यो । जसले गर्दा मन हलुका हुन्थ्यो । गुरुमांको सल्लाह सुभाक्कले घाउमा मलम लगाए जस्तै शीतलता र शान्तिको आभाष

मिल्थ्यो । कुनै दुःखले फरक पाउँदैनथ्यो । जाणशीला गुरुमांको शरणले हाम्रो जीवनले नै नयाँ मोड लियो । उनीहरूले जति नै दुःख सास्ती दिए पनि सहनशीलता गुण बढ्दै गयो । त्यो समस्या निराकरण भएको आभाष भयो । किनकी गुरुमांले औषधीरूपी सहनशीलताको शिक्षा, ध्यान, शील, परियत्ति शिक्षा हामीलाई दिदै जानुभयो । अनि धेरै आपत-बिपत हुँदा, जे हुँदा पनि आश्रयस्थल शाक्यसिंह विहार हुन्थ्यो । यी सब व्यवस्था जाणशीला गुरुमांले गर्नुहुन्थ्यो । यस्तो प्रेरणा, हौसलाले जीवनमा अझै बाँच्नुपर्छ भन्ने साहस मिल्दै गयो । समय-समयमा विभिन्न विहारहरू जानुहुन्थ्यो, त्यस्तै महापरित्राणमा पनि लानुहुन्थ्यो । घरमा भन्दा पनि विहार, भन्ते गुरुमांहरूको संगत धेरै हुन्थ्यो । सही शिक्षा पाउँथे । अनि मनमा आनन्द हुन्थ्यो ।

विशेषतः जाणशीला गुरुमांले मलाई कहिल्यै हरेश खानु हुँदैन भनेर सम्झाउनुहुन्थ्यो । बिरामी हुँदा पनि बरोबर घरमा हेर्न आउनुहुन्थ्यो, साथै परित्राण पाठ गरिदिनुहुन्थ्यो । रोग लाग्दा पनि हरेश खानु हुँदैन, मन बलियो बनाउनुपर्छ भनी हौसला दिनुहुन्थ्यो । मेरो आमा वित्तु हुँदा पनि म एकदम दुःख छटपटीमा हुन्थेँ, आमालाई सम्झेर रोइराखेकी हुन्थेँ, आफूलाई सम्हाल्न गाह्रो हुन्थ्यो । यस्तो दुःखद क्षणमा साथ भरोसा दिनुहुने जाणशीला गुरुमां हुन्थ्यो । मेरो सुख दुःख अनि संघर्षका यात्राहरूमा सधैं गुरुमांले साथ दिनुभयो । बुद्धशिक्षा सिकाउनुभयो र जहाँ जस्तोसुकै जुन ठाउँमा गएपनि बुद्धशिक्षा, ध्यान अभ्यास शीलको छाप सधैं मनमा बस्थ्यो । म अप्ठेलिया जाँदा त्यहाँको बसाईमा सधैं चक्रमण, ध्यान गर्थेँ । जहाँ जुन ठाउँ जाँदा पनि कुशल भावना र कार्य गर्न अग्रसर हुन्थेँ । यी सबै कार्यमा अघि बढ्न र जीवनको यात्रा अघि बढाउन जुन जाणशीला गुरुमांले दिनुभएको साथ, प्रेरणा, शिक्षा र संस्कार सदैव अतुलनीय हुनेछ । मेरो जीवन रहुन्जेलसम्म गुरुमांले सिकाउनुभएको शिक्षा संस्कारलाई सदैव अनुशरण गरिरहने छु । 🙏

जाणशीला गुरुमां सन्दर्भ सामाग्री जाणशीला गुरुमां च्या बिज्यागु च्वसु/न्ववु

करुणावानम्ह पूज्यपाद संघमहानायक भन्ते

अनागारिका जाणशीला

संघमहानायक भन्तेया यावजीवन सेवा उपस्थापिका

पूज्यपाद संघमहानायक भन्तेया थः शिष्य शिष्यापिं, उपासक उपासिकापिनिप्रति तःधंगु अनुकम्पा दु, करुणा दु धयागु खँ वसपोलनाप परिचितपिं सकसिनं सिया हे च्वंगु दु । वसपोल भन्तेनं अनुकम्पा तया उपदेश याना बिज्याइगु खः । वसपोलया उपदेश बिया बिज्याइगुया एकरूपता दु । जिं स्यूसानिसं वसपोलं जीवनभर तक व हे छगू पहलं, व हे मूलं धर्मदेशना वथें हे परित्राण पाठ याना बिज्याःगु जुयाच्वन । वसपोलया चाल चलन, रहनसहन सरल, शान्त व दान्त जू । मेपिन्त दुःख बी, नुगलय् स्याके धयागु स्वभाव वसपोलयाके मखना । वसपोल भन्तेया मेपिन्त यक्व गुण उपकार यायेगु वथें मेपिसं यानातःगु गुणयात लुमंका तयेगु बानी दु ।

थुकथं मेपिन्त गुण याइम्ह व मेपिसं थःत याःगु गुणयात लुमंका तइम्ह थुपिं निता प्रकारया ब्यक्तिपिं लोक्य दुर्लभ धयागु खँ भगवान बुद्ध आज्ञा जुया बिज्याना तःथें वसपोल पूज्य भन्तेनं दुर्लभम्ह ब्यक्ति खः । दया माया तया उपदेश बिया अनन्त गुणयाना बिज्याःम्ह गुरुवर भन्तेया जिमिसं थःम्हं फूचाःथें छुं भच्चा जूसां सेवा यायेखंगु तःधंगु भाग्य सम्भे जुया ।

वसपोल भन्तेया दर्शन गुकथं प्राप्त जूगु धयागु बारे छत्वाःचा खँ उल्लेख यायेगु मती तया । न्हापा श्री सुमंगल विहारय मिखां मखंम्ह श्रामणेर सुमंगल भन्ते छम्ह बिज्याना च्वंगु जुयाच्वन । अबले जि, जिमि किजा पूर्णबहादुर वथें मनोहरा देवी, शोभालक्ष्मीपिं नाप श्री सुमंगल विहारय वनाच्वनागु खः । वसपोल सुमंगल भन्तेनं जिमित सफू बिया गाथा स्यना हःलिसे किजां आखः रवः छगःछगः थिया स्यनाबीगु खः । उकथं ब्वब्व आखः रवः म्हसिया वल, गाथा नं कण्ठ वयेके फत । छन्हू वसपोल सुमंगल भन्तेनं जिमित थुकथं धयाबिज्यात - “मयजुपिं, छिपिं तःसकं भाग्य दुपिं खः, आः भीथाय् विहारय मनया खँ सीका बिज्याइम्ह, भीत दया, करुणा तया उपदेश बिया बिज्याइम्ह, गुबलें हे दिक्क चाये मसःम्ह शान्तम्ह, ध्यान गुरु भन्ते छम्ह बिज्याइतिनि, छिमिसं न्हिन्हिं वसपोलयात दर्शन याये दइतिनि, वसपोलया पाखें उपदेश न्यने दइतिनि वथें ध्यान नं च्वने खनीतिनि ।” हानं वसपोल सुमंगल भन्तेनं धया बिज्यात कि वसपोल नापं निम्ह श्रामणेरपिं व निम्ह अनागारिकापिं नं बिज्याइगु दु । अबले तकं श्रामणेर धयापिं गुजापिं अनागारिका धयापिं गुजापिं धयागु नं बांलाक मस्यू । छन्हू धात्थें शान्तम्ह, मुसुमुसु न्ह्यूखाःम्ह, तःधिकःम्ह, धिसिमिसि धाःम्ह भन्ते श्री सुमंगल विहारय बिज्यात । अबले हे वसपोलयात न्हापालाक दर्शन यानागु खः । वसपोल नापं बिज्याःपिं श्रामणेरपिं कुमार भन्ते व चुन्द भन्ते जुयाच्वन । अनागारिकापिं थुलनन्दी व चुलनन्दी धयापिं जुयाच्वन । अबले तकं जि मचा हे तिनि धायेमाः । अबले अन विहारय भन्तेयात अनागारिका

करुणा अय्या व मुदिता अय्यापिन्सं सेवा यानाच्चंगु खः । विहारय् पूज्यपाद भन्तेनं सुथय् न्हिन्हं धयाथें ५ बजेनिसें ९ बजेतक उपदेश नं बिया ध्यान तथा बिज्याइगु खः । उकिं ९ बजेतकं जलपान यानाबिज्याइ मखुगु जुयाच्चन । गुबलें गुबलें उपदेश न्यनीपिं दतिकि उपदेश ककं नयेगु हे वास्ता यानाबिज्याइ मखुगु जुयाच्चन । करुणा अय्यापिन्सं जित भन्तेयात जलपान याः बिज्याहुं धा धकाः सःतके छ्वइगु खः । लुखाय् दना जिं भन्तेयात “जलपान याः बिज्याहुं । धकाः बिमज्यातले सःता च्वनेगु खः । गुबलें गुबलें वयेत्यल धका दनेथें याना क्यनी, करुणा अय्यापिन्त भन्ते बिज्यात धायेगु, जलपान ठिक याइ, अय्क ल्यूने स्वयेबले भन्ते बिज्यागु दइमखु । लिहाँ वना स्वःवनेबले किताब स्वयेगु, गुबलें च्वयेगुलीं गुबलें उपदेश बीगुलिं ब्यस्त जुयाच्चनीगु जुयाच्चन । छन्हु अथे हे भन्तेयात जलपान यायेत भान्छाय् बिज्याकेत सःतके छ्वःबलय् नं भन्ते उजूं बिमज्याः । करुणा अय्यापिनि भन्तेनं भमपीकं नइमखुगु जुया नये मास्ते वःगु व भोजन जोरे यायेत नं ज्यामछिगुलिं तं पिहाँवःला छुथें, भन्तेयात जलपान याकेत खचाय् देमा दिक्बले ध्याक तःगु जुयाच्चन । देमाय् दिका हःगु दुरु दुगु कप तिन्ह्या क्वय् कुतुंवना कप तज्याना दुरु दक्वं वात । करुणा अय् या भसंग वन जुइ, भुगुलुं च्वनाच्चन । अबले तःधिकःम्ह भन्तेनं आज्ञा जुयाबिज्याःगु खः - “करुणा, संसारय् गुलि नं वस्तुत दयावइ, व फुक्क नाशवान खः संखार वस्तु फुना वन धकाः नुगः मछिके म्वाः छुं खँ मदु ।” थुकथं नाइक धया बिज्यागु वचन न्यना करुणा अजि विस्तारं दना जलपान याःवन । थुकिं सी दु वसपोल धःधिम्ह भन्तेयाके न तं पिकया बिज्यायेगु बानी दु न मेपिन्त नुगलय् स्याके धयागु हे दु । छन्हु भन्ते पिने निभालय् पलख आराम कया बिज्याना च्वंगु खः, अबले ल्याय्म्हत न्याम्ह खुम्हति भन्तेयात हीमही चायेके, हायेके धयागु मनसायं भन्तेयात हायेकः वःगु जुयाच्चन । अबले भन्ते इपिं ल्याय्म्हपिन्त मुसुमुसु न्हिला “भाजुपिं, विहारय् भाये ज्यू, विहारय् सकलें वयेथ्याः । दुःख तंकेगु, आराम यायेगु अले मनयात यचुसे च्वंकेगु थाय् खः । भाजुपिं, फयेतु, भी छगू निगू धर्मया खँ छलफल याये धयाबिज्यात । हायेके धकाः वःपिं इपिं सुंक फेतुत । अबले वसपोल इमित मैत्री चित्तं उपदेश बियाबिज्यात, गुगु उपदेश न्यना इपिं वसपोल भन्तेया प्रति श्रद्धा वन । अले मन प्रशन्न याना नमस्कार याना लिहाँ वन । अथे हे मातातीर्थय् वर्षावास च्वना बिज्याबलय् भन्तेनं अन हिती सफा याना लः हायेका तयाबिज्याइगु खः । अन बालि गां चाय् च्वपिं मस्तय्सं लःप्वाः तिना वनीगु, लः बलुका हइगु इत्यादि प्रकारं दुःख बीगु जुयाच्चन । अय्यं भन्ते दिक्क मचाःसे सफा याना लःधाः हायेका बिज्यानाच्चनीगु खः । थुकथं वसपोलयाके दिक्क चायेगु, तं पिकायेगु धयागु बानी मदु । बरु वसपोलयाके सकसिया प्रति नं मैत्री चित्तं दु । छन्हु बालिगामय् मस्त म्हिताच्चंगु, अन अकस्मात मचा छम्हेसित सर्प न्यात, व मचा ह्वाँय्ह्वाँय् खल । मेपिं मस्तय्सं वया मां बाःपिन्त कन, मां बाःपिं छुयाये छुयाये जुल, भन्तेयाथाय् यंके माल धकाः हथासं भन्तेया न्त्योने यंकाः भन्तेयात दक्व खँ कन । करुणावानम्ह भन्तेनं इमित ‘धन्दा कायेम्वाः, जिं परित्राण पाठ याये’ धया वसपोलं खन्ध सूत्र व मैत्री सूत्र पाठ यानाबिज्यात । वसपोल भन्तेनं मैत्रीपूर्वक पाठ याना बिज्याःगु प्रभावं सर्प न्यानाः मनावःगु न विस्तारं क्वलाना वन, ख्वयाच्चंम्ह मचा नं सुंक च्वन । मचायात सर्पया विषं कष्ट मजुल । मांबौपिं सहित अन गामय् च्वपिनि भन्तेया प्रति श्रद्धा उत्पन्न जुल । अबलेनिसें थःपिं भन्तेयाथाय् वया उपदेश न्यं वइगु मस्तयत् नं आखः ब्वंके छ्वया हयेगु यात । थुकथं वसपोल भन्तेया मैत्रीया प्रभाव दुगु कारणं आपालं उपासक उपासिकापिं श्रद्धा सम्पन्नपिं जुइफुगु खः ।

न्हापा तःधिकःम्ह भन्ते श्री सुमंगल विहारय् बिज्याना च्वंबलय् नागबहाः, नःबही, इलाननी वथें

उबहाया उपासक उपासिकापि वड्गु खः । पुतलि अजि, मोतिमाया, लक्ष्मीमाया अजिपिं ध्यान नं च्वं वड्गु खः । वसपोलं थाय्थासय् ध्यान तया बिज्याइगु खः । हखाय् गुणराज शाक्यया छैय् नं उपासक उपासिकापिं मुंकाः कसिनया ध्यान तया बिज्याइगु खः । उबाहालय् देवराज शाक्यया छैय् नं लानंला ध्यान तयाबिज्याः । ईलाननीया ससःमाजुया सतलय् नं ध्यान तया बिज्याइगु खः । गुबले गुबले वसपोल भन्तेनं सीथुना तःगु लखं चुइका हःगु मनूया छय्यो क्यनाः - मिखा गन दु, न्यताः गन दु, न्हाय्पं गन दु धकाः शरीरय् फारे फारेयाना ध्यान याका बिज्यायेगु नं याना बिज्याः । यै, यलया यक्व उपासक उपासिकापिं मुंकाः चंकी दँहलय् जंगलय् यंकाः नं ध्यान याका बिज्याः । जंगलय् ध्यान च्वनेत न्हापां मैत्री चित्त मदयेकं मगाःगु जुया वसपोलं “मेत्ता सहगतेन चेतसा सब्ब पाण भूतंसु फरित्वा विहरनं समादियामि” धकाः गाथा ब्वना मैत्री भावना याकालि ध्यानया क्रम न्ह्याका बिज्याःगु खः । अबले न्यासी वनेमाःगु इलय् नं वसपोल उपासक उपासिकापिं मुंकाः बलम्बु, दोम्बुइ जक मखु महामंजुश्री अनं नमोबुद्ध थ्यंके बिज्याना नं ध्यान तया बिज्यात । अनं लिहाँ बिज्याना पनौति कालु उपासकया छैय् निन्हु स्वन्हु, ध्यान तया भौतय् चच्छि च्वना अन हानं दोम्बुइ लिहाँ बिज्याना ध्यान तया बिज्यागु नं लुमंसे वः ।

वसपोल भन्तेया शिष्यपिं ध्यान भावना यानाच्वपिं जुया तःसकं धैर्यवान व मन बःलाःपिं खनेदु । उदाहरणया लागि मोतिमाया उपासिका बारे न्ह्यथनेगु उपयुक्त ताया । उम्ह उपासिका क्वथां हे पिहाँ वये मफयेक तःदँ तकं रोगी जुयाच्वंम्ह खः । वसपोल भन्ते अल्लि मचाःसे छैय् बिज्याना ध्यानया शिक्षादीक्षा बियाबिज्यात । उम्ह उपासिका नं ध्यानय् श्रद्धा तयाः कुतः यायां यंकल , वया समाधि भनभन बःलाना वल । छन्हु भन्ते वयाथाय् बिज्याना ध्यान जाँचय् याना माःगु निर्देशन नं बियाबिज्यात । अबले मोतिमायां भन्तेयाके अनुमति फ्वन - “भन्ते जि छक २४ घण्टा तकं सहे मसंसे ध्यान यायेगु इच्छा जुल, ज्यूला ?” भन्ते नं धयाबिज्यात “मोतिमाया, २४ घण्टा सहे मसंसे ध्यान यायेगु मज्यूगु ला मखु, ज्यू । तर छ म्हं मफुम्ह जुया, छकलं अधिस्थान यानाच्वनेगु मयासे च्वं च्वं अनुभव यायां च्वना स्वयेज्यू । ध्यान क्वातुया वन धाःसा च्वनेगु ज्यू । धात्थे मोतिमायां २४ घण्टा हे ध्यान च्वंगु जुयाच्वन । २४ घण्टा ध्यान च्वना मन याउँसे च्वंका च्वंबलय् संयोगं जि नं छक्वः वयात स्वःवने धकाः मती लुयाच्वंगु, पूज्यवर भन्तेनं मोतिमायाया ध्यान याये धाःगु छु यानाच्वन स्वया वये न्ह्याला धकाः धया बिज्यागुलिं मेतिमायाथाय् वना । मोतिमाया जि वःगु खना लय्ताल । मनया खँ हे स्यू थें च्वं छपिन्सं बिज्यागु जिल । जिं म्हिगः निसें २४ घण्टाया ध्यान च्वना आःतिनि ध्यान सिधयेका जा निगःचा नया” धकाः कन । अले मोतिमायां जिं ध्यानया अनुभव कने बांलाक न्यना पूज्य भन्तेयात कनाब्यु धकाः धाल । उम्ह उपासिकां धाल “अहो अय्या, ध्यान याये धयागु अःपु मजू तःसकं हे थाकु । ध्यान यायां थुलि तकं वेदना जुयावल थथें प्राण वनीला धयाथें जुल । अबले वेदना जुया वःबलये भन्तेनं बिया बिज्यागु उपदेश लुमनावल । शरीर धयागु लः प्वप्वःचा थें च्वं, छुं सार मदु । थ्व सनाच्वंगु स्वंपांय् पलख दितकि मदइगु थ्व शरीर, थ्व शरीर म्वायेगु स्वया सिना हे वनाच्वंगु अप्वः दु । उपदेश लुमंका अनित्ययात थुइका । अबले जिं संकल्प याना - थ्व शरीर फुकं नाया हे वंसां थ्व शरीर धू हे जुया वंसां जि न्ह्याथें जाःगु वेदनायात नं सहयाना, अमूल्य रत्न लुइका काये धकाः खुब कुतः याना । अबले वेदनायात स्वस्वं नाम व रुप चतक धायेक छुटे जुया वन । अबले वेदनायात ध्याकुंचाय् तया वेदनायात स्वस्वं , अनित्य खंका च्वं च्वं अमूल्यगु रत्न छगः प्राप्त जुल । उगु अमूल्यगु रत्न प्राप्त जुइसाथं हे मानौं जजमानं थीगुथें च्वं मन आनन्द जुयावन । छगु प्रकारया अद्भूतगु अमूल्यगु ज्ञान लुल । छपिसं

नं उगु रत्नयात उद्योगयाना लाभ याना छपिसं नं अनुभव याना बिज्याहुं । जिं छपिन्त अःपुक फुक्क कने । कापि कलन ज्वना बिज्यायेगु या । मेपिन्त कना थुइके फइमखु ।”

रोगी जूसां ध्यानं मन याउँक तयेसःम्ह उम्ह उपासिका याथाय् पूज्य भन्ते बिज्याना मन हे लुधंक अनुभव न्यनाबिज्यात । थःम्हं कनाथें सयेका काःगु खना पूज्य भन्ते तसकं हे सन्तोष तायेका बिज्यात । थुकथं भन्ते बरोबर छैय् थ्यंक बिज्यानाचवनीगु खः । छन्हु भन्तेयात मोतिमाया उपासिकाया कायनं ब्वाँय् ब्वाँय् सःतः वल । भन्ते नापं जि वना स्वःवना । अबले मोतिमायाया अन्तिम दिन थ्यंक वये धुकूगु जुयाच्वन । म्हम्ह सने मफये धुकूम्ह मिखा तिसिनातुं उम्ह उपासिकां भन्तेयागु अनुभव जूगु खँत धमाधम कना हयाच्वन । उम्ह उपासिकां भन्तेयात धाल - “भन्ते जिं मंस चक्षु तिसिना च्वंसां ज्ञान चक्षुं छर्लङ्ग खंकाः च्वनागु दु । छपिन्सं उपदेश बिया बिज्यायेबले थुगु ज्ञानया खँ मेपिं उपासक उपासिकापिन्त थुइक कनाबिज्याहुं । सने हे मफुम्ह मोतिमायाप्रति करुणा वना भन्तेनं म्वाल पलख आराम का धया बिज्याना लिहाँ बिज्यात । हानं बहनी जि स्वःवना । अबले मोतिमाया छपिं बिज्यागु जिल । हथाय् धया लिहाँ बिज्याये म्वाःनि । आपा मखु आधा घण्टा जक धाल । अबले जित छु जूगु छु जूगु म्हं सुकु मदया वःगुलिं थौं वनाछ्वये लिपा वये धया । म्हं हे सुख मदुसा म्वाःल, थःत थःम्हं बिचाः याना बिज्याहुं धकाः धाल । जि विहारय् लिहाँ वया भन्तेयात खँ कने हे मलाःनि काय्म्ह ब्वाँय् ब्वाँय् वया सःतः वल । काचाकाचां स्वःवना मोतिमाया मदये धुकूगु जुल । थुलितक ध्यान बःलाःपिं उपासक उपासिकापिं दुगु नं वसपोलया करुणा तथा अनुकम्पां खः ।

करुणावानम्ह पूज्यवर संघमहानायक भन्तेनं प्रायः याना खन्ध, धातु, आयतन व सत्यया बारे उपदेश याना बिज्याइगु खः । वसपोल समथ व विपस्सना ध्यान निधी नं तया बिज्याः । अथे नं वसपोलं ध्यान भावनाय् कुतः दुपिं उपासक उपासिकापिन्त विपस्सना ध्यान यायेगुली प्रेरणा बिया बिज्याइगु खः ।

थुकथं वसपोलं नेपालय् शुद्ध बुद्धधर्मया पुसा जक हानं पिना बिज्याःगु मखु उकियागु उन्नति व अभिवृद्धिया नितिं तःधंगु योगदान नं ब्युब्युं ९३ दँया वैशय् वसपोल परलोक जुयाबिज्यात । नेपालय् थेरवाद बुद्ध शासन चिरस्थायी यायेगु वसपोलया इच्छा अनुरूप वसपोलया सकल शिष्य शिष्या तथा उपासक उपासिकापिं मिलेचले जुया बुद्ध शासन चिरस्थायी यायेगु ज्याय् अग्रसर जुया धात्थेंगु श्रद्धाञ्जली अर्पण यायेगु भीगीगु कर्तव्य खः । वसपोल संघमहानायक भन्ते दिवंगत लिपा हरेक पुण्य तिथी श्री शाक्यसिंह विहारय् महापरित्राण, धर्म देशना, दान प्रदान आदि कार्यक्रम यानालि वसपोलया पुण्यस्मृति हनावं वयाच्वंगु दु । करुणावानम्ह पूज्य भन्तेया गुणयात भी सकसिनं लुमंकाः वसपोलं क्यना बिज्याःगु मार्गय् भी सकलें न्त्यांवने फयेमा धकाः कामना याना ।

चिरं तिट्ठतु सद्धम्मो

(प्रज्ञानन्द स्मृतिग्रन्थ सफूपाखें)

पिका: पाखें

अरिय धम्मरक्खित नेपाल बुद्धशासन वंशालंकार सिरि संघमहानायक श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविरं नेपालय् थेरवाद बुद्धशासन पुनर्स्थापना याना पुनर्जागरण हयेगु ज्याय् अग्रज जुया तःधंगु योगदान बिया थःगु जीवनया अन्तिम घडीतक नं धर्मोपदेश बिया धर्मप्रचार याना बिज्यागु गुण नेपाःया बौद्ध इतिहासय् अविस्मरणीय जू ।

वसपोलं बुद्धधर्मया आपालं सफूत च्वया धर्मया रसपान याका बिज्यात । वसपोलं धर्मोपदेश याना बिज्यायाइबले अभिधर्मया खंत ध्वाथ्वीक कना बिज्याःगु जक मखु वसपोलया आपालं सफूस अभिधर्मया च्वसुत दुथ्याना च्वंगु दु । प्रस्तुत “म्युप्येंजी” अभिधर्मार्थ संग्रह अभिप्राय निर्देश ग्रन्थ वसपोलं तःदँ न्हयवः हे अनुवाद याना थका बिज्याःगु खः ।

वसपोल गुरुवर भन्तेया दिवंगतं लिपा प्रज्ञानन्द स्मृतिग्रन्थ पिहाँ वयेसाथं वसपोलया अप्रकाशित ग्रन्थमध्ये थ्व छगू नं पिकायेगु मनं तुनागु खः । खःजा वसपोलया जीवनकालय् थुगु ग्रन्थ पिकया वसपोलया न्ह्योने क्यने दुगु खःसा वसपोलयात अतिकं धर्मप्रीति उत्पन्न जुइगु जुइ । छक्वः दिवंगत श्रद्धेय सुदर्शन भन्तेनं संघमहानायक भन्तेयाके “छपिनिगु अन्तिम इच्छा छु दु ?” धका न्यना बिज्यात । वसपोलं उबले थःके मेगु छु इच्छा मदु, मात्र थुगु ‘म्युप्येंजी’ ग्रन्थ छगू पिकाये दःसा ज्यू धका आज्ञा जुया बिज्यात । सुदर्शन भन्तेनं सफू तुरुन्त पिकायेगु ग्वसा ग्वया बिज्यात परन्तु उबले संशोधन व सम्पादन याइपिं सुं चूमलागु कारणं ग्रन्थ पिथनेगु ज्या अथें लिक्नु । लिपा बर्माय् वना धर्माचरिय पास याना वःम्ह अनागारिका अगगजाणीयात सफू संशोधन व सम्पादन यायेगु जिम्मा बिया । अनागारिका अगगजाणीं नं गथे थःम्हं जिम्मा काल अथे हे हानं छको बर्मी सफूनाप भिडेयाना अनुवाद मिले याना भाषा संशोधननिसें कया सम्पादन समेतया ज्या तत्परतासाथ योग्यतापूर्वक याना ब्यूगुया फलस्वरूप थौं पाठकपिनि न्ह्योने थुगु ग्रन्थ तये दत । थुकिं श्रद्धेय भन्तेया इच्छा पूर्वकागु ला जू हे जुल नाप नापं जिं थुगु ज्या सम्पन्न याये धका अधिष्ठान यानागु नं पूर्वंगु जुल ।

थुकथं अति परिश्रम याना ग्रन्थ तयार याना ब्यूम्ह अनागारिका अगगजाणी “धम्मचरिय” यात यक्व साधुवाद दु । ग्रन्थ प्रकाशन यायेत आर्थिक ग्वहाली याना बिज्यापिं/दीपिं दातापिन्त नं धन्यवाद दु ।

अथे हे अत्यन्त व्यस्तताया बाबजूद नं थुगु ग्रन्थ आद्योपान्त अध्ययन याना कम समयलय् मेहनतपूर्वक थुगु ग्रन्थया सार संक्षेप कथं भूमिका च्वया बिज्याम्ह बौद्धविद्वान् श्री आर.बी. वन्धजुयात नं यक्व यक्व धन्यवाद दु ।

अनलि थुगु सफूया पाण्डुलिपि पुलां जुया किलं नया प्वाः प्वाः गना ह्वगना च्वंगुयात बाँलाक मिलेयाना कम्प्युटरय् सेटयाना भिंका बिज्याम्ह चन्द्रगुप्त भन्तेयात नं यक्को यक्को धन्यवाद बिसे वसपोलप्रति कृतज्ञ जुया च्वना ।

नेपाःया बुद्धधर्मया इतिहासय् थेरवाद बुद्धशासनया पुनर्स्थापक एवं पुनः उद्धारक प्रथम संघमहानायक दिवंगत श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविरया पूण्य स्मृतिस प्रकाशित वसपोलद्वारा अनूदित थुगु “म्युप्येंजी अभिधर्मार्थ संग्रह अभिप्राय निर्देश” ग्रन्थ अध्ययन याना परमार्थ सत्ययात पाठकवर्गपिसं थ्वीका काये फयेमा धका आशिका याना च्वना ।

“चिरं तिष्ठतु सद्धम्मो”

श्री शाक्यसिंह विहार, थैना, यल
अक्षय तृतीया, १९२५

- अनागारिका जाणशीला
महासद्धम्मजोतिकधज

(म्युप्येंजी (अभिधर्मार्थ संग्रह अभिप्राय निर्देश) सफू पाखें)

‘नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स’

श्रद्धेय भन्तेपित वन्दना अथेहे

थकालिपिं श्रद्धेय गुरुमापिन्त वन्दना

थौया प्रमुख अतिथिसहित माननीय मन्त्रीज्यूपिं, महामहीम राजदूतपिं ! उपस्थित श्रद्धालु उपासक उपासकपित भिंतुना ।

नेपाःया बुद्ध शासनिक क्षेत्रय् विभिन्न कथं उल्लेखनीय योगदान याना बिज्याःगुयात कदर याना गुरुमापित मित्रराष्ट्र म्यानमार सरकारपाखें गरीमामय उपाधिं विभूषित याःगु सुखद् उपलक्षयात कया थी थी बौद्ध संघ संस्था विहारपाखें संयुक्तरूपं याःगु थौया सम्मान समारोहस जित नं सम्मान याके दुगु नापं मन्तव्य व्यक्त यायेगु अवसर प्राप्त जूगुलिं तःसकं लयता । उकिं आयोजक महानुभावपिं सकसितं धन्यवाद ।

मित्रराष्ट्र म्यानमार सरकारपाखें जित २०६० साल फागुण २२ गते “महासद्धम्मजोतिकधज” पदवीं विभूषित याःगु खः । म्यानमार सरकारपाखें सम्मानपूर्वक थुकथं हनी धयागु बिचा मयानागु खः । थुकथं योगदानयात कदर यागु सकल नेपायापिनी नितिं विशेषतः अनागारिका गुरुमापिनि नितिं गौरबया खँ खः । उकिं जित तःसकं लयता । थुगु सुखद् उपलक्षय थी थी संघ संस्था, विहारपाखे सम्मान समारोह याना हनेगु ज्या जुल । थुकी याना जित धार्मिक पुण्य कार्य यायेगुली तःधंगु उत्साह वृद्धि जुल । पूजा याये बहःपित, हने बहःपित हनेगु भ्वल्य गुरुमापित हनेगु गगु ज्या जुल थुकी याना नेपाःया गुरुमापित नं शासनीक ज्याः यायेगुली प्रेरणा प्राप्त जुइ धयागु आशा याना । थुजागु मंगलया ज्या न्ह्याबले याना वने फयेमा धैगु कामना याना च्वना ।

जि बुद्धशासनय् दुहाँवये खंगु संघमहानायक गुरुवर प्रज्ञानन्द महास्थविरया सत्प्रेरणां खः । २००६ सालं अग्रश्रावकपिनिगु अस्थिधातु जात्रा सारनाथय् जूगु ईलय् वसपोल भन्तेनापं जि व सत्यशीला अन वनागु खः । उबले धातु दर्शन याना कुशीनगर वना पूज्य चन्द्रमणी महास्थविर गुरुयापाखें प्रब्रज्या ग्रहण यानागु खः । उकिं वसपोल गुरुपिं प्रति कृतज्ञता प्रकट यानागु जुल । अथेहे बुद्धधर्म स्यनेकने याना बिज्याःपिं श्रद्धेय बुद्धघोष भन्ते अथेहे प्रेरणा बिया बिज्याना चर्चपिं भन्तेपिं गुरुमापि प्रति नं आभार प्रकट यानागु जुल ।

बुद्धशासनय् प्रवेश जुयाःथें थःम्ह सयेका सीका उपासक उपासकपित स्यनेकने याना धार्मिक कार्यय् अलसि मचासे न्ह्यां वनेफूगुलि जित लयताः । विशेषकथं नेपालय् दकले न्हापालाकक कथिन उत्सव सुमंगल विहारय् जूबले अभुतपूर्वरूप जनसहभागिता दुगु उगु ज्याय् थम्हं विशेषकथंया अभिभार कया ज्या यानाथें सफल जूगु गुबले हे ल्वमनी मखु । उबले थनि ५० दँ न्ह्यो आचार्य अमृतानन्द भन्ते नं आनन्दकुटी विहारय् कथिन उत्सवयावारे उपदेश याना बिज्यागु खः । उगु उपदेश न्यना भी नेपालय् अथे याये दःसा ज्यू धकाः छलफल याना उगु ज्या यायेगु र्वसा जूवंगु खः ।

शाक्यसिंह विहारया पाखें जूगु विभिन्न धार्मिक ज्याखँय् थौतक लगे जुया च्वने फुगु लयताया खँ खः । थःम्हं फत्तले बुद्धशासनिक ज्याय् न्ह्यावना च्वने धयागु मनसाय दु । अन्तय् थौ थुगु सम्मान समारोह आयोजना याना बिज्यापिं/दीपिं सकल संघ-संस्था, विहारया महानुभावपित सकसितं धन्यवाद दु ।

सद्धर्म चिर स्थायी जुइमा । भवतु सब्व मंगलं ।

**अनागारिका अय्या ज्ञाणशीला व सत्यशिलापिनि
प्रव्रजित जीवन न्ययुद्धं दुग्गा सुवर्ण जयन्तीया लसताय् थःगु चिकिचाहाकःगु
भित्तुना**

- भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर

नारी स्वतन्त्र धयागु छु थें धका माला जुइ माःगु इलय् मय्जुपिसं आखः सयेकलकि बोक्सि जूवनी अथवा यःपिं भाजुपिन्त मतिनाया पौ च्वइ धका कुँ खिनिगु व क्वह्यं पहलं स्वया क्थुना दबे याना तःगु जमानाय् अजोगु लाच्छनायात च्यूता मकाः परवाह मतःसे संघर्ष याना छें त्वःता छें मदुपिं अनागारिका धायेका प्रव्रजित जीवन हना नारीपिन्ति लँ क्यने कथं न्ह्यलुवा जुया बिज्याःपिं वस्पोलपिं “बीरांगणा” नारीपिं खः । थौयागु थेरवाद बुद्धशासन गुलि गथे उन्नति व प्रगति जूगु थ्व देशय् थौं स्वये खने दया च्वंगु खः, विशेषतः बौद्ध नारीपिनि सक्रियता थौं खने दया च्वंगु दु; उकिया मूल श्रेय वस्पोल अय्यापिनिगु प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष कथं दुगु अमित प्रेरणाया कारणं खः ।

विहार विहारयागु उन्नति व प्रगति दातापिनिगु सक्रिय संलग्नताया दुने वस्पोलपिनिगु अदृश्य योगदान गुलि गथे दु व फुकं विवेकशील उपासक उपासिकापिनिगु दृष्टि अवश्यमेव छर्लङ्ग जुइक स्पष्ट जुया च्वनी ताः ।

थुकथं थःपिसं नं आदर्शमय जीवन हना बुद्धशासनयात थःथःपिनि शक्ति व क्षमतायात छ्यला तिबः बिया आदर्शमय जीवन हंके बिया नितिं वस्पोल पिसं न्ययुद्धं तकयागु प्रव्रजित जीवनय् च्वना गूगु संघर्षमय जीवन हना बिज्यात । उकिया नितिं वस्पोलपिं साधुवादा अधिकारीपिं खः । आदरणीय गौरवणीय व्यक्तित्वधारीपिं खः । वस्पोलपिनिगु भविष्य जीवन सफलतां जाःगु जुया निरोगी, दीर्घायु व सुस्वास्थ्यं सम्पन्न जुइमा । वस्पोलपिनिगु पाखें बुद्धशासनया जः अङ्ग नं प्रभावशाली रुपं न्यकनं खया वने फयेमाः । नारी जगतयात भं भं जाहाँ थीका वने फुपिं जुइमाः धकाः दुनुगलनिसें भित्तुना देछाया च्वना ।

चिरं जिवन्तु नो अय्या !

होन्तु ते निरुपद्वा !!

२०५६ मंसिर १२ गते

स्वदेश व बिदेशपासैं वःगु शोक सन्देशत

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF THE UNION OF MYANMAR

G.P.O. Box No. 2437, Kathmandu

Tel: (00977) (1) 5592774, 5592841, Fax: 5592776

myanmaremb@wlink.com.np

Shree Shakya Singha Vihar
Lalitpur, Kathmandu,
Nepal

Dated : 15 September 2017

Dear Sayadaw,

It is with great shock and profound sadness that we learned the demise of Sayagyi Mahathadama Zawshika Daza Daw Nyana Thila.

I would like to convey on my own behalf, on behalf of my Government and the people our sincerest condolences and deepest sympathy to yourself and the people of all Nepal Bhikchu Federation.

Please accept our heartfelt condolences in this hour of sorrow.

Your Obediently,

(H.E Lwin Oo)

Ambassador of Myanmar

No. THL. 0977 / 44

ROYAL THAI MONASTERY
LUMBINI

15 September B.E. 2560 (2017)

To Shree Shakyasinha Vihara.

Subject : Message of Condolences

I am saddened to learn about the passing of Anaganika Nyanasila who passed away on 14 September 2017 at Shree Shakyasinha Vihara, Kathmandu. On behalf of the Royal Thai Monastery, I would like to express my deep condolences to the Shree Shakyasinha Vihara and its members.

She will always be remembered by Nepalese Buddhist community and us all at the Royal Thai Monastery for her strong advocacy and significant contribution to Buddhism throughout her life. Her effort will be a great example for people to follow. May her journey to Nibbana be short and pleasant.

(Phrasribhodivides)

Chief Abbot

Royal Thai Monastery, Lumbini

"मा निवत्त अभिक्कम"

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र

बुद्धनगर, शंखमूल, काठमाडौं

INTERNATIONAL BUDDHIST MEDITATION CENTER

पत्र संख्या/ Ref. No.....

मिति/Date.....

मिति : २०७४ असोज १० गते, मंगलबार

अनिच्चा वत सङ्घारा

समवेदना - पत्र

श्री शाक्यसिंह विहारया श्रद्धेय भन्तेपिं व श्रद्धेय अनागारिका गुरुमापिं ,

थुगु ध्यानकेन्द्र सुव्यवस्थितरूपं संचालन यायेया लागि तःधंगु योगदान बियाबिज्याःम्ह थुगु अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया निर्देशक श्रद्धेय अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुमां ९२ वर्षया उमेरय् मिति २०७४ भाद्र २८ गते बुधबार चान्हय् दिवमत जूगु धर्म संवेजनीय खँ खः ।

वसपोलं थुगु ध्यानकेन्द्रया स्थापनाकालय् ध्यानशिविर बाँलाक न्हयाकेया लागि योगीपिन्त लासाफांगया व्यवस्था यायेगु, ध्यान शिविरय् थःनं सहभागी जुयाः वथे हे उपासकोपासिकापिन्त प्रेरणा बियाः शिविरय् ब्वति कायेकेगु, इलय् ब्यलय् भोजन व जलपान दान इत्यादि यानाः सक्रियकथं ग्वाहालि यायेगु अले भोजन व्यवस्था अक्षय कोष वृद्धि यायेगु ज्याय् नं तिबः बिया बिज्यागु जुल । अथेहे वसपोलं थः न्हयब्वानाः उपासकोपासिकापिनिगु नं सश्रद्धाकथं थुगु केन्द्रया अनागारिका भवनया क्वथा छकू नं दान यानाबिज्याःगु खःसा मनखंकाः स्वास्थ्य कोषया लागि दकले न्हापां (रु ५०,०००- तयाः) आर्थिक ग्वाहालि यानाबिज्याःगु नं लमके दहःजू !

थुकथं थुगु ध्यानकेन्द्रया बुद्धशासनिक ज्याय् यक्व तिबः बियाबिज्याःम्ह, थुगु ध्यानकेन्द्रया निर्देशक श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांयात निर्वाण प्राप्तिया कामना यासे अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया सकल परिवारपिनिपाखे आमकन विहारया श्रद्धेय भन्तेपिं व गुरुमापिं सकसितं मरणानुस्मृति भावनापाखे धर्मसंवेग उत्पन्न जुइमा धकाः समवेदना प्वकूसे थुगु समवेदना-पत्र देछाना च्वना ।

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र परिवार,
बुद्धनगर, ये ।

Phone : 00977-1-4782707, 4784631, E-mail : ibmcsati@gmail.com, agganyani69@gmail.com

अनागारिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ

१२३

शोक पुस्तिका

दिवंगत चिर सम्मानित ज्ञाणशीला गुरुमां

२०७४ भाद्र २९ गते बिहिवार

आदरणीय गुरुमा ज्ञाणशीलाको ९२ वर्षको दीर्घ उमेरमा भएको दुखद् निधनले मलाई स्तब्ध बनाएको छ। वहाँप्रति सर्वप्रथम हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। वहाँले आफ्नो ९२ वर्षको जीवनमा ६८ वर्ष प्रब्रजित जीवन बिताउन भएको छ। वहाँले त्यो आफ्नो जीवन कालमा बुद्धका रचनाहरूलाई नेपाली जनताका बीचमा पुऱ्याउन, शान्तिको पक्षमा जनमत निर्माण गर्दछ। बुद्धका शान्ति र सद्भाव फैलाउन अत्यन्त महत्वपूर्ण योगदान गर्नु भएको छ। वहाँले गर्नु भएका ती योगदानहरूका बीचमा वहाँको जीवन सदा अमर रहि रहने छ। अन्तमा म फेरि वहाँप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु।

– भलनाथ खनाल

पूर्व प्रधानमन्त्री तथा वरिष्ठ नेता, नेकपा (एमाले)

आदरणीय गुरुमां ज्ञाणशीलाको निर्वाण कामनासहित भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली। वहाँको व्यक्तित्व, कृतित्व एवं योगदानलाई स्मरण गर्दै श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

– प्रकाशमान सिंह/सिर्जना सिंह

On behalf of Myanmar People, Government and Myanmar Embassy of Kathmandu, We express sincere condolences and sadness thee premise of Sayagyi Mahasaddhama Jotikadhaja Daw Nyana Shila.

- Ambassador of Myanmar

We are saddened by the news of passing away of Ven. Anagarika Nyanasila, who contributed to properagation of Buddhism in Nepal. May Anagarika Nyanasila attains Nibbana.

- Ambassador of Sri Lanka

थौं सुथसिया १२:०५ मिनेटय् परलोक जुया बिज्या:म्ह अनागारिका ज्ञाणशीला चिरसम्मानित मित भाषी कुशल धर्मप्रेरिका लोकं तःसकं हम्ह शीलवती खः। वसपोलयागु थेरवाद बुद्धशासनय् गुलि गथे योगदान दु, उकिया लेखाजोखा याये अःपु मजू। उकिं वसपोलया मरणं बुद्धशासनयात अपुरणीय क्षति जूगु दु। थौया दिनय् वसपोलयागु गुणानुस्मरण याना दुनुगालनिसें श्रद्धाञ्जली व्यक्त याना च्वनागु जुल।

– भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर, विश्व शान्ति विहार

मचानिसें नापं च्वना थौं शाक्यसिंह विहार नापं भी सकसितं त्वता बिज्यात।

– भिक्षु चन्द्रगुप्त महास्थविर, शाक्यसिंह विहार

बुद्ध जन्मभूमि नेपा: देशय् थेरवाद बुद्धशासनयात गुलुल न्त्याकेगुली योगदान बियाबिज्या:पिं मध्ये छम्ह जाणशीला अय्यायात सम्बद्ध ख्यलं न्त्याबलें लुमंका हे च्वनी । शाक्यसिंह विहारयात थौया थ्व स्थिती थ्यंकेत ज्व: मदुगु योगदान बियाबिज्या:म्ह वसपोल दिवंगत जाणशीला अय्यायात सुगतिसहित निर्वाण कामना !

– भिक्षु कोण्डन्य, महासचिव, अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

आदरणीय गुणवान श्रद्धेय जाणशीलाको देहावसानले बुद्धशासनिक व्यक्तित्वको अवसान भएको छ । वहाँको सुगति निर्वाण कामना सहित धर्मसंवेगपूर्ण श्रद्धाञ्जली ।

– भिक्षु निग्रोध, विश्व शान्ति विहार

दिवंगत संघमहानायक पुज्यपाद प्रज्ञानन्द महास्थविरयात श्री सुमंगल विहार निर्माणया लागि आपालं ग्वहालि याना दीम्ह थौ सदाया लागि भिगुपाखें तापाना बिज्या:म्ह अनागारिका जाणशीला गुरुमां श्री सुमंगल विहारया लागि छम्ह ऐतिहासिक व्यक्तित्व ख: । श्री सुमंगल विहारया इतिहासय् थ:गु नां तया बिज्याम्ह दिवंगत जाणशीला गुरुमांयात श्री सुमंगल विहार परिवारपाखें निर्वाणया कामना याना च्वना ।

– भिक्षु पञ्जारतन, श्री सुमंगल विहार

नेपालको थेरवाद बुद्धशासनको आरम्भ कालदेखि योगदान दिनुहुने गुरुमांहरू मध्ये दि. जाणशीला गुरुमां पनि एक हुनुहुन्थ्यो । आफ्नो सम्पूर्ण जीवन बुद्धधर्म प्रचार प्रसार गर्नमा लगाउनु भयो । वहाँको योगदान कृतवेदी गुण बौद्धहरूले सदा सम्भन्ने छ । गुरुमांको सद्गत र निर्वाणको कामना गर्दछु ।

– भिक्षु सोभित, गण महाविहार, गणबहाल

अनागारिका जाणशीला गुरुमां जब देखि मैले चिने देखें । उहाँको मुखबाट धर्मको कुरा, चित्त शुद्ध गर्ने कुरा, शील, समाधि र प्रज्ञालाई आफुमा कसरी विकास गर्ने जस्ता धार्मिक कुरा बाहेक अरु सार नभएको मैले सुनिन । उहाँ एक साच्चिकै सधर्म प्रेमी र त्रिरन्तप्रति साँचो शुद्ध श्रद्धा हुने व्यक्ति हुनुहुन्छ । लोकमा सधर्म प्रेमी व्यक्तिहरूले त्रिरत्नलाई आफ्ना शरण मानी शील समाधि र प्रज्ञाबाट आफ्नो जीवन कसरी आचरण गर्ने भन्ने बारेमा उहाँ एक सही र सत्य उदाहरणीय व्यक्ति हुनुहुन्छ । थाईल्याण्डमा अनागारिकाहरूलाई 'म्या छिइ' भनिन्छ । जसको अर्थ 'म्या' भनेको 'आमा' र 'छिइ' भनेको देखाउने जसलाई समग्रमा 'सधर्मको बाटो देखाउने आमा' भनी अर्थ दिइएको छ । उहाँ साच्चै नै सधर्मको बाटो देखाई दिने आमा हुनुहुन्थ्यो ।

– भिक्षु सुमंगल, शाक्यसिंह विहार

श्री शाक्यसिंह विहारया सकल भन्ते, गुरुमांपिनिपाखें थ:गु परिवारयात दुगु उपकार गुणयात लुमंका च्वना । जाणशील गुरुमांनिसें गुरुमांपिनिपाखें अजि बेतिमाया महर्जन थ:गु जीवनय् धर्मया खँ सीका आचरण या:गुया कारणं जि थ:नं प्रव्रजित जीवन हनेत त:धंगु प्रेरणा दत । श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां थ:नं कुशल कर्मय् न्त्यज्याम्ह, मेपितं नं प्रेरणा बिया बिज्याना च्वंम्ह ख: । वसपोसया निर्वाण कामना याना च्वना ।

– भिक्षु बोधिज्ञान, विश्वशान्ति विहार

“रुपं जीरति मच्चानं, नाम गोतं न जीरति ।”

भौतिक शरिर जराजीर्ण जुया वं:सा भिंंगु ज्या याना त:गुया नां न्हन्हा वनिमखु । सुनन्दाराम विहार स्थापना जूगु इलनिसें यशोधरा बौद्ध परियत्ति व यशोधरा बौद्ध विद्यालय सञ्चालनया लागि दिवंगत जुया बिज्याम्ह अ. जाणशीला गुरुमां नं बिया बिज्यागु ग्वाहली अतुलनीय जु । छिमेकी विहारे च्वंगु शाक्यसिंह विहारे च्वना बिज्याम्ह जुया सुनन्दाराम विहारे जुइगु हरेक धार्मिक ज्या भूवले नं आपलं ग्वाहलि याना बिज्यागु दु । अन्तय् वसपोल गुरुमांयात सुगति व निर्वाण कामना याना च्वना ।

– अ. माधवी, सुनन्दाराम विहार परिवार

कुशल कार्यय् न्ह्यलुवा जुया मेपिन्त नं प्रेरणा बिया बिज्या:म्ह, मैत्री, करुणा, मुदिता गुणं बिलिबिलि जा:म्ह, मृदुभाषी श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां दिवंगत जुया बिज्यागुलिं बुद्धशासनय् त:धंगु क्षति जूगु दु । वसपोलयागु गुणानुस्मरण यासें वसपोल गुरुमांया निर्वाण कामना याना श्रद्धाञ्जली देछाया च्वना ।

– अ. अरगजाणी, अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र

Deepest Condolences over sad and untimely demise of Anagarika Nyansila.
May Her Eternal soul lie in Peace in Heaven.

- Chiribabu Maharjan, Mayer, Lalitpur Metropolitan City

आदरणीय गुरुमांप्रति श्रद्धाञ्जली देछाना । अनिच्चावत संखारा ....

– किरण नरसिं शाक्य, न:बहि, यल

आदरणीय जाणशीला गुरुमांप्रति श्रद्धाञ्जली देछाना । अनिच्चावत संखारा उप..... ।

– बाबुराजा अवाले, ग्वाको

थौं अति गुणवानम्ह जाणशीला गुरुमां मदया वन । थ्व बुद्धशासनया नितिं त:धंगु क्षति खः । वसपोल गुरुमां न्ह्यागु पुण्य कार्य नं न्ह्यलुवा: जुया बिज्याइम्ह कुशल कार्यय् प्रेरक नं खः । वसपोलं याना बिज्यागु गुलिनं कुशल कार्य निर्वाण लाभया नितिं हेतु जुयेमा धका कामना याना ।

– सविता धाखा शाक्य

थकालीम्ह अनागारिका, गुनवान प्रज्ञावान, मैत्रीं बिलिबिलि जा:म्ह, सधर्म धारण याकेगुली उपासक उपासिकापिन्त प्रेरणादायी जुया बिज्याम्ह सद्धर्मज्योति प्रज्वलित यायेगु लागि जीवन पर्यन्त दु:खसिया धर्मया थां स्वना बिज्याम्ह वसपोल श्रद्धेय गुरुमांप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण याना । छुंनं मगा मचा मदयक निर्वाणया कामनायासे अन्तिम वन्दना याना च्वना ।

– चन्द्रशोभा शाक्य, सरस्वती ननी, ल.पु.

अनन्त गुणवानम्ह, न्ह्याबलें न्ह्यू ख्वाःवम्ह, धर्मकर्म यायेत प्रेरणा बिया बिज्याम्ह, नेपाःया बुद्धशासन ढिसि लाकेत थःगु सम्पूर्ण जीवन समर्पित याना बिज्याम्ह वसपोल जाणशीला गुरुमां नेपाःया थेरवाद बुद्ध शासनय् न्ह्याबलें स्वर्ण आखलय् वसपोलया देन ल्यना च्वनी हे तिनी । वसपोलाया सुगति कामनायासैं अन्तय् दक्को दुःखं मुक्तगु निर्वाण सम्पत्ति याकनं लाभ याना काये फयेमा धकाः दुनुगलनिसें श्रद्धाया स्वाँ देछ्नाया च्वना ।

– अरणीतारा बज्जाचार्य, अध्यक्ष, युवक बौद्ध मण्डल सहित
आशारत्न शाक्य, सनम शाक्य, तेज बज्जाचार्य, बाबुरत्न नापित

नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना काल वि.सं. २०२० सालस श्री शाक्यसिंह विहारय् नं परियत्ति शिक्षा स्थापना याना संचालन एवं अध्यापन याना बिज्याःम्ह माँ समान गुण दुम्ह श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाँया मार्ग दर्शनय् जि बौद्ध परियत्तिया अध्ययन, अध्यापन एवं संचालकया रूपय् न्ह्यज्यायेत ताःलागु जुल । श्रद्धेय गुरुमाँया निर्वाणया कामना नापनापं दुनुगलनिसें श्रद्धाञ्जली देछ्नाया च्वना ।

– देवेन्द्र बज्जाचार्य, शाक्यसिंह परियत्ति संचालक

थःगु सम्पूर्ण जीवन हे बुद्धशासनय् समर्पित, अत्यन्त वन्दनीय संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया जब ल्हाः समान जुयाः ग्वहालि याना बिज्याःम्ह वसपोल जाणशीला गुरुमाँया अवसान नेपाःया थेरवाद बुद्धधर्मया क्षेत्रय् छगू अपूरणीय क्षति खः । वसपोलयात ननानं निर्वाण प्राप्तिया कामनायासैं पुण्यानुमोदन याना ।

– मदनरत्न मानन्धर, सोह्रखुट्ट, येँ

श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

– नारायणलाल अवाले, वडा नं. १२ अध्यक्ष

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया निर्देशक श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां ध्यानकेन्द्रया शुभचिन्तक, हितैषी व ध्यानकेन्द्रया गतिविधि चासो तया प्रेरणा बिया बिज्याइम्ह छम्ह प्रेरणादायी गुरुमां नं खः ।

– सचिव, ललिता धाखाः, अ.बौ.भा.केन्द्र

चिरस्मरणीय मृदुभाषी कुशल धर्म प्रेरिका श्रद्धेय जाणशीला गुरुमां बुद्धशासनय् तःधंगु योगदान याना बिज्याःम्ह, न्ह्याबलें लुमकेबःम्ह गुरुमां खः । वसपोल उपासक उपासिकापिन्त याना बिज्याःगु अनन्त गुणत स्मरणयासे वसपोलयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धकाः श्रद्धाञ्जली देछ्नायागु जुल ।

– अमिता धाखा, उपाध्यक्ष, शाक्यसिंह परियत्ति

दि. श्रद्धेय गुरुमांप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं

– धम्मसाकच्छा संघ हःखा परिवार

वसपोल श्रद्धेय गुरुमा ज्ञाणशीलयागु गुण स्मरण यासे निर्वाण कामना याना च्वना । श्रद्धेय गुरुमाप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण याना च्वना ।

– त्रिरत्न ताम्राकार पुतलीसडक

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांको निर्वाण कामना गर्दै श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

– डा. विकास सुवेदी र गोविन्द बजगाईंसहित गौतमबुद्ध हस्पिटल परिवार

दिवंगत श्रद्धेय ज्ञाणशील गुरुमांनं थः जीवित कालय् याना बिज्यागु पुण्यक्रिया आनिशंस महिमाद्वारा वसपोलया निर्वाण कामना यासैं वसपोलप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण याना ।

– शान्तमान शाक्य, यम्पि महाविहार, ईबही,

दिवंगत श्रद्धेय ज्ञाणशील गुरुमांयागु निर्वाण कामना याना थ्व श्रद्धाञ्जली अर्पण याना–

– आर.बी.बन्ध, प्यूखा ।

You are a really great teacher Nothing is permanent . This is a law of nature. We should realize it.

– रत्नशोभा शाक्य, ओकुबहाल, ल.पु ।

अनिच्चावत संखारा उप्पादवय धम्मिनो ।

उप्पज्झित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमोसुखो ॥

श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमांनं बुद्धशासनिक क्षत्रय् यक्व योगदान बिया बिज्यागु दु । वसपोल दिवंगत जुया बिज्यागुलिं बुद्धशासनय् यक्व अपूरणीय क्षति जूगु दु । वसपोलं गुलिनं पुण्य याना बिज्यागु दु उकीया आनुभावं वसपोलयात निर्वाण प्राप्त जुइमा धका भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त याना च्वना ।

–सति धाखा

थुगु अनित्य संसारे ताकालतक अनगारिका जुया बुद्धधर्मय् जीवन अर्पण याना बिज्यामह श्रद्धेय गुरुमा अनगारिका ज्ञाणशीलायागु निर्वाण कामना याना च्वना । “अनिच्चा वत संखारा”

ज्ञाणशील गुरुमांप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली प्रकट याना च्वना । गुरुमां छम्ह मृदुभाषी, सहृदयी, ममतामयीया प्रतिक खः । विहारय् वयेबले गुरुमां खनेसाथं हे मन सिचुसे च्वं । भगवान बुद्ध क्यना बिज्यागु आर्यमार्गय् पला छिना सम्यक जीवन हना बिज्यामह आर्या खः । वसपोलया निधनं यक्व हे उपासक उपासिकापिसं संवेगु उत्पन्न याय्थाय् दु । अन्तस वसपोलया निर्वाण कामना याना वसपोलया जीवन सकसिया नितिं प्रेरणादायी जुइमा ।

– रमिता धाखा

नेपाःया बुद्धशासनय् प्रव्रजित जुया आपालं योगदाना याना बिज्यामह मैत्री, करुणा बिलिबिलिजाःमह सकसिया स्यान्थामह श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां दिवंगत जुया बिज्यात । वसपोल छम्ह प्रेरणादायी व्यक्तित्व

नं खः । न्ह्याक्वः मफुसां नं बुद्धवचन जुयाच्चंगु परित्राण पाठ गबले मतोतुसे पाठ याना बिज्याइम्ह खः ।
अन्तस वसपोल गुरुमांयात याकनं निर्वाण प्राप्त जुइमा धका कामना यानाच्चना ।

– संगीता धाखा

अनिच्चवत संखारा उप्पादवय धम्मिनो ।

उप्पज्झित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमोसुखो ॥

अतिकं गुण बिलिबिलिजाम्ह अतिकं श्रद्धा मैत्री दुम्ह जिमी तःमां जाणशीला गुरुमां दिवंगत जुया
बिज्यात । वसपोलयात निर्वाण कामना याना भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली बिया च्वना ।

– रोशनी शाक्य, असन, काठमाण्डौ ।

अनिच्चवत संखारा उप्पादवय धम्मिनो ।

जाणशीला गुरुमाप्रति श्रद्धाञ्जली प्रकट याना च्वना ।

नेपाया बुद्धशासनय प्रव्रजित जुया आपालं योगदान याना बिज्याम्ह अतिकं मैत्री, करुणा बिलिबिलिं
जाम्ह जित न्ह्याबले अतिकं माया याना आखः ब्वंका बिज्याम्ह अतिकं योम्ह जिमी तःमा जाणशीला
गुरुमां दिवंगत जुया बिज्यात । वसपोल छम्ह प्रेरणा दायी व्यक्ति खः । न्ह्याक्व हे मफुसां परित्राण गबले
हे मतोतुसे याना बिज्याइम्ह खः । वसपोल गुरुमांया निधन यक्व हे उपासक उपासिकापिसं संवेग उत्पन्न
यायथाय् दु । वसपोलया निर्वाण कामना याना वसपोलया जीवन सकसिया निम्ति प्रेरणादायी जुइमा धका
प्रार्थना याना च्वना ।

– शीलप्रभा शाक्य

२००६ सालमा प्रव्रजित हुनुभएका भिक्षुणी जाणशीलाले समग्र जीवन नेपालको स्थविरवाद
बुद्धधर्मको उत्थानका लागि समर्पित गर्नुभयो । यस्तो व्यक्तित्वको निधन अवश्य पनि बुद्धधर्मको विकासमा
अपूरणीय क्षति पुगेको छ । उहाँको योगदान अपितु नेपाली महिलाले बुद्धधर्मको क्षेत्रमा पुऱ्याउन भएका
योगदानका रुपमा महिला सशक्तिकरण र जागरणका हिसाबले पनि महत्वपूर्ण छ । उहाँको निर्वाण कामना
गर्दै उहाँको योगदान, त्याग सबैका लागि अनूकरणीय रहेको छ । उहाँको भौतिक शरिर नभएपनि उहाँको
त्याग, योगदान समग्र बुद्धधर्मको क्षेत्रमा लाग्नका लागि स्मरणीय रहने छ ।

– मंगलमार्ग अन्तराष्ट्रिय बौद्ध ध्यान केन्द्र, नःखु, ललितपुर

पुष्परत्न शाक्य अध्यक्ष, सुनील महर्जन महासचिव, रामकृष्ण महर्जन कोषाध्यक्ष, जयराम ताम्राकार (सदस्य),
रामकाजी अवाले उपाध्यक्ष, अजरमान जोशी उपाध्यक्ष, जयराम ताम्राकार, राजेश वज्राचार्य, अनिल महर्जन, शोभा शाक्य

नेपालको बुद्धधर्मको प्रचार प्रसार र संस्थागत गर्नमा अग्रणी भूमिका खेल्नु हुने २००६ सालमा
अनगारिका हुनु भएका जाणशीला गुरुमा— उहाँ प्रति उहाँको मृदुभाषी, हँसिलो अनुहार, अनुकरणीय
उपदेश दिनुहुने गुरुमा निर्वाण हुनु भएको खबर प्राप्त हुनासाथ हामी सारै मर्माहित स्तब्ध र शोकमा
डुबेका छौं । उहाँको निधनबाट बौद्ध जगतमा अपूरणीय क्षति भएको र उहाँको निर्वाणमा हामी बौद्ध विहार
संघ, ललितपुर परिवार श्रद्धा सुमनकासाथ हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं । अनिच्चा वत संखारा ।

– पुष्परत्न शाक्य (अध्यक्ष) तथा नरेश शाक्य (का. सदस्य), बौद्ध विहार संघ, ललितपुर

न्त्याबले न्त्युख्वालं धर्म्य लसकुस याना बिज्याइम्ह, सकसितं समान व्यबहारं धर्म्य घ्वाना बिज्याइम्ह, न्त्याबले लुमंके फयेक ज्ञान व बुद्धि बिज्या बिज्याइम्ह, धर्म संघ धिसि धायेकेत जीवन परयन्त जुया बिज्याम्ह वसपोल गुरुमाया निर्वाण कामना याना श्रद्धाञ्जली देछाया ।

– चन्द्रशोभा शाक्य, सरस्वती ननी

–अनिच्चावत संखारा–

अनगारिका ज्ञाणशीला गुरुमाँ नं आ थुगु लोक्य मंत– अफशोच । बुइगु हे सिइत खः अथेसां बुद्धशासनया नितिं समर्पित जुया बिज्यापिं भन्ते- गुरुमाँपिं थुकथं छम्ह छम्ह याना मदया वंगु स्वया च्वने माःगु, न्यना च्वने मालिगु धात्थें हे बुद्धशासन प्रियपिन्त हृदय विदारक जू ।

आशा याना खुगू दशकं मयाक वसपोलया प्रब्रजित जीवन्य गुलि पुण्य संचय याना बिज्यागु खः, थुकिं वसपोलयात निर्वाण लाभया नितिं अवश्यनं हेतु जुइ । अस्तु–

– रत्नसुन्दर शाक्य, बौद्ध संघ, ख्वप,

ज्ञाणशीला गुरुमाँयागु गुण यक्व दु । जित र जिगु परिवारयात न्हापां निसें सोया मदत याना तःम्ह गुरुमाँ खः । वसपोलया निधनया समाचार न्यना तसकं दुःख जुल । गुरुमाँया निर्वाण कामना याना च्वना ।

– अस्सजी अवाले, बैकक, थाइल्याण्ड

श्रद्धेय गुरुमाँयात निर्वाणया कामना याना बौद्ध जगत्य यलय उगु तस्सकं ज्यामछिंगु थाकुगु समय्य मिसापिनिगु न्त्यलुवा जुया बुद्धधर्मया शासन क्वातुकेगु ज्याय अनवरत लीन जुया बिज्यात । छलपोलयात साधु साधु साधु । छपिनिगु आशिर्वादं हानं यक्व यक्व आपालं ज्ञाणशीलापिं उत्पादन जुइ फयेमा ।

Dhamma.Digital

– लक्ष्मीशोभा शाक्य, गुजिबहा

भिक्षु सोभित महास्थविरपाखें श्रद्धाञ्जली अर्पण

महासद्धम्मज्योतिकधज अनागारिका जाणशीला गुरुमांया संक्षिप्त जीवनी

अनागारिका जाणशीला गुरुमांया जन्म वि.सं. १९८३ आषाढ पुंस्किन्नु यलया स्त्रवर्ण महाविहार, ओकुबहाल, यल्य जुगु छः । वसपोलया माया नं इन्द्रकुमारी शाक्य व अद्युया नं गणेश राज शाक्य छः । वसपोलया गृहस्थी जीवनया नं कुलशोभा शाक्य छः ।

कुलशोभा ६ दै दुबस्य वि.सं. १९९० सालया भुजाय बचे अरु छः । वि.सं. १९९९ लय सुमंगल विहारय प्रथम संघमहानायक प्रशान्त महास्वधिरपाखे उपासिकात्व प्रहण याना बिज्याःगु इल्लिसे वसपोल अष्टशीलस्य च्चनाबिज्याःम्ह छः । वि.सं. २००० सालय तत्कालीन रणा सरकार भनोपित देश पित्तिना ख्यःगु इलय भनोपिनु अनुपस्थिति सुमंगल विहारय अनागारिका पुक्ति व अनागारिका करुणा गुरुमांयि बिज्याना च्चु इलय गुरुमांयि भिषाटनया निति बिज्याःगु इलय विहारय माःमाःगु कथं व्याहाति याना बयान्चनदीम्ह उपासिका छः ।

वि.सं. २००६ कार्तिक २८ गते अष्टपि कुदु भारतया कुशिनगरय ७ छन्दगीण महास्वधिरपाखे प्रन्रजित जुयाः वसपोल अनागारिका जाणशीला जुया बिज्याःगु छः ।

सुबोधे गुरु नेपाःया न्गापांम्ह संघमहानायक प्रशान्त महास्वधिरया छत्रछायाय च्चनाः कुदुधर्मया अध्वन नार्प ध्यान भावनाया अध्यास नं यानाः शील समाधि प्रज्ञाया लेणुइ धःन बनाः मेपित

नं प्रेरणा बिज्याबिज्याःम्ह छः वसपोल गुरुमां । शाक्यसिंह विहारय जुगु आपाल धार्मिक ज्याइलव्य न्यलुवा जुयाः उपासक उपासिकापित कःपानाः बुद्धशासनिक ज्याय वसपोल त धंगु योगदान बिज्याबिज्याःगु दु । संघमहानायक भन्नेपाखे जुगु बुद्धशासनिक ज्याय व्याहाति ययेगु नार्प वसपोल भन्ते म्ह मङ्गु इलय करुणा चित्त वसपोलया आपाल सेवा याना बिज्याःगु छः । मिसामस्त मुकाः आखः ब्बंकेगुलिसे बुद्धधर्मया शिाहा बीगुलिइ नं वसपोल गुरुमां न्यलुवा जुयाबिज्याःम्ह छः । वि.सं. २०१३

सालय स्थापना जुगु यशोधरा बौद्ध विद्यालय संचालनया ज्याय तःधंगु योगदान बिज्याबिज्याःम्ह वसपोल वि.सं. २०२० साल स्थापना जुगु नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाया स्थापनाकालय हे संचालन जुगु श्रीशाक्यसिंह परियति केन्द्रय नं सुकुमिसे अध्यापन याना बिज्याःगु छः ।

वसपोल गुरुमां उपासक उपासिकापि म्ह मङ्गु इलय छैय्छैय् हे बिज्यानाः अनुकम्पा तथाः परित्राण पाठ यानाबिज्याःम्ह छः । शाक्यसिंह विहारय ९२ वर्षया उमेरय तक वसपोल िहवासिन्धु बुद्धपूजा नार्प घण्टीतक मैत्रीपूर्वक परित्राण पाठ याना बिज्यायेगुली अलि मचाःम्ह नं छः ।

वसपोल गुरुमांया प्रन्रजित जीवन ५० दै पुवंगु तसताय धीधी संघसंस्थापाखे २०५६ मंसिर १८ गते अभिनन्दन-पत्र देखना सम्मान याःगु जुल ।

अये हे वसपोल ताःकाल तक नेपाःया बेरवाद बुद्धशासनिक ज्याय यानाबिज्यागु योगदानयात कदवासे म्यानमार सरकारपाखे वि.सं २०६० वैश्र १९ गते महासद्धम्मज्योतिकधज उपाधि विभूषित जुया बिज्याःगु छः ।

बुकचं हे वि.सं. २०६१ वैशाख २१ गते सोमवाःकुनु २५४८ औं बुद्धजयन्ती समारोह समिति स्पर्ण महोत्सवया तसताय यलय सम्मान-पत्र देछगु छः । वि.सं. २०७३ जेठ ०८ गते शान्वाः २५६० औं बुद्धजयन्ती समारोह, यैय तत्कालीन

सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी. ओलीपाखे सम्मान पत्र देछःगु छःसा धर्मबहादुर कल्याण कोष, यलपाखे वि.सं. २०६५ वैश्र ०८ गते सम्मान-पत्र देछःगु छः ।

वसपोल गुरुमां नरसिंहाराय विहार, कैना व प्रशानन्दाराम विहार, ओकुबहालया प्रमुख, अनागारिका संघ (Nuns Association) या उपाध्यक्ष, अन्तरीष्टिय बौद्ध भावना केन्द्र, बुद्धनगर, शंखमुलया निर्देशक, शाक्यसिंह परियति तथा प्रौढ शिक्षालयया संस्थापक संचालक, अक्षय तृतिवा भोजन कोषया अध्यक्ष, प्रशान्त स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिकया सल्लाहकार नं छः ।

भारत, बर्मा, थाइलैण्ड, सिंगापुर, मलेसिया, श्रीलंका लगायतया देसय धार्मिक भ्रमण याना बिज्यावं पुक्कू वसपोल गुरुमां ध्व हे वंगु वि.सं. २०७४ भाद्र २९ गते बिहिबार, चान्दसिया १२ः०५ बजे दिवंगत जुयाबिज्याःगु छः ।

विरसम्मानित, पितभाषी, कुशल-धर्म प्रेरिका महासद्धम्मज्योतिकधज अनागारिका जाणशीला गुरुमां दिवंगत जुगु नेपाःया बुद्धशासनया निति अपूर्णीय क्षति छः । वसपोल गुरुमांयात निर्वाण प्राप्त जुसमा धकाः श्रद्धाञ्जलि देखना ।

अठिठ्ठा वत जंन्त्राट उपाद्य वज टठिजळी उगाउरुवा विठउठठित तेनं शुपसजो जुनो
■ न्यबःम्ह वंभिता धारुवा

अनिच्चावत संस्वारा

चिर सम्मानित, मितभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका, महासद्धम्मज्योतिकधज अनागारिका जाणशीला गुरुमां मदुगुलि संवेदना देछायेगु व शवयात्राय् ब्वति कायेत इनाप

नेपालय बेरवाद बुद्धशासन नीस्वनाबिज्याःम्ह प्रथम संघमहानायक भन्तेया अन्वेषणाशिल शिाया जाणशीला गुरुमां धम्हे भाद्र २९ गते बिहिवाः चान्दसिया १२ः०५ ताः इलय दिवंगत जुया बिज्याःगुभि धीशाक्यसिंह विहारया धम्म हलय अलित भद्राञ्जली देछायेगु जुयाब्बु ब २०७४ भाद्र ३१ गते नित्तसिया १२ः३० ताः इलय न्याइगु मन्ध्यात्राय् ब्वति कायेया निति इनाप यानाञ्चना ।

- धी शाक्यसिंह विहार, कैना, यल
- नरसिंहाराम विहार, कैना, यल
- प्रशानन्दाराम विहार, ओकुबहाल, यल
- विजयाराम विहार, दोम्प, बलम्बु
- शाक्यसिंह परियति तथा प्रौढ शिक्षालय
- प्रशान्त स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक
- बीर-पुर्ण पुस्तक संग्रहालय, गाःबहाल, यल

जाणशीला गुरुमांया अन्त्येष्टि

यल (नेपालभाषा टाइम्स)/मदुम्ह जाणशीला गुरुमांया अन्त्येष्टि िहगः बौद्ध परम्परा कथं थनया शंखमुलय जुल । शाक्यसिंह विहारनिसे वसपोलयात शवयात्रा यासे उकुबहाः, महापाल, क्वाल्कु जुयाः शंखमुलय ध्यक्कू छः । शवयात्राय् भिक्षु महासंधया सकल भिक्षुपिं, गुरुमांपिं नार्प यानाः इल्लः उपासक उपासिकापिनि उपस्थिति दुगु छः ।

अन वसपोलया योगदान बारे भिक्षु जाणपूर्णिक महास्वधिर, धम्मवती गुरुमांपिसे कनाबिज्याःगु छःसा अमिता धाछ्वां गुरुमांया जीवनी कनादीगु छः ।

शंखमुलय भिक्षु महासंधया प्रतिनिधि, अनागारिका प्रतिनिधि व मदुम्ह गुरुमांया छैजःपिपाखे मंकाः कथं मि तयेगु ज्या जुगु छः ।

अनागारिका आणसीलाको निधन

२९ भाद्र, ललितपुर । नेपालमा स्थविरवाद बुद्धधर्मको पुनःजागरणमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने अनागारिकाहरू मध्ये एक अनागारिका आणसीलाको ९२ वर्षको उमेरमा धैनास्थित शाक्यसिंह विहार (नरसिंहाराम) मा निधन भएको हो ।

२००६ सालमा प्रसिद्ध हुनुभएका आणसीलाले राणाकालमा बुद्धधर्मको उत्थान र नारी जागरणका लागि विशेष योगदान पुऱ्याउनुभएको थियो । तत्कालीन समाजमा नारीलाई शिक्षा दिनुपर्छ भनेर संगठितरूपमा संघर्ष गर्दै आजुनुभएका आणसीलाले अनागारिका संघ स्थापना गर्नका लागि समेत योगदान गर्नुभएको थियो । नेपालमा विपश्यना ध्यानको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान दिने उहाँ अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध ध्यानकेन्द्रका निर्देशक समेत हुनुहुन्थ्यो । उहाँको पार्थिव शरीरमा श्रद्धाञ्जली दिन २९ र ३० गते दुईदिन पार्थिव शरीरलाई शाक्यसिंह विहारमै राखिएको थियो भने धेरैवाद् बौद्ध संस्कृति अनुसार ३१ गते शबयात्रासहित शंखमूलमा अन्तिम संस्कार गरिएको थियो । उहाँको अन्तिम संस्कारमा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघसम्बद्ध भिक्षु तथा श्रामणेरहरू, नेपाल अनागारिका संघसम्बद्ध अनागारिकाहरू, उपासक उपासिकाहरू, सम्बद्ध बौद्ध संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको उल्लेखनीय सहभागिता रहेको थियो ।

भिक्षुणी आणशीलाको निधन

ललितपुर, (नेक)

नेपालमा स्थविरवाद बुद्धधर्मको पुनःजागरणमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने अनागारिकाहरू मध्ये एक अनागारिका आणसीलाको ९२ वर्षको उमेरमा धैनास्थित शाक्यसिंह विहारमा निधन भएको हो ।

बुद्ध धर्मसम्बन्धी पुस्तक प्रकाशित गरी ललितपुरमा रहेको शाक्यसिंह विहारमा निधन भएको हो । उहाँको पार्थिव शरीरलाई शाक्यसिंह विहारमा राखिएको थियो । उहाँको अन्तिम संस्कारमा अनागारिका आणसीलाको निधन भएको हो ।

२००६ सालमा भिक्षुणी हुनुभएका आणसीलाले राणाकालमा बुद्धधर्मको उत्थान र नारी जागरणका लागि विशेष योगदान पुऱ्याउनुभएको थियो । तत्कालीन समाजमा नारीलाई शिक्षा दिनुपर्छ भनेर संगठितरूपमा संघर्ष गर्दै आजुनुभएका आणसीलाले अनागारिका संघ स्थापना गर्नका लागि समेत योगदान गर्नुभएको थियो । नेपालमा विपश्यना ध्यानको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान दिने उहाँ अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध ध्यानकेन्द्रका निर्देशक समेत हुनुहुन्थ्यो । उहाँको नेपाल र नेपाली भाषामा एक दर्जनभन्दा बढी

सहयोगी रूपमा पाठ्यपुस्तक, शोधकाव्य तथा वेदिकाहरूको प्रकाशन भएको थियो । उहाँको अन्तिम संस्कारमा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष भिक्षु शंकराचार्यले विधिपूर्वकमा निवेदन गर्नुभएको थियो ।

नेपालमा शाक्यसिंह विहार २०७४ असोज ९ गते

आणशीला गुरुमाया लुमन्तिइ कन्ह्यु श्रद्धाञ्जली सभा

यल (नेपालभाषा टाइम्स) / दिवंगत आणशीला गुरुमाया लुमन्तिइ कन्ह्यु श्रद्धाञ्जली सभा ज्याइवः जूननाच्यंगु दु । शाक्यसिंह विहार धैना यलय जुशु उगु ज्याइवः विहारया हे खसालय जुशुयंगु छः ।

ज्याइवलय भिक्षु महासंघया संघ उपनायक अणमहापण्डित डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविर शील प्रदान याना बिज्याइशु व भिक्षु महासंघया उपाध्यक्ष भिक्षु सुभेध महास्थविर मरणानुस्मृति धोबना कनाबिज्याः गुः ज्याइवः दु ।

अभिता धाख्वा भदुम श्रद्धेय आणशीला गुरुमाया जीवनी न्यबध्नु ज्याइवलय संघ उपनायक अणमहापण्डित डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविर, अखिल नेपालभिक्षु महासंघ महासंघिय भिक्षु कोण्डन्य महास्थविर, भिक्षुणी संघप्रमुखे धम्मव्रति गुरुमा व अनोजा गुरुमा, यल मनपाया मेयर चिरिबाबु महर्जन, सांसद चन्द्र महर्जन, पुलांम सांसद बेखारत्न शाक्य, कृष्णलाल महर्जन, लगायत श्रद्धाञ्जली मन्तव्य नीगु ज्याइवः तयातःगु दु ।

आणशीला गुरुमा थ्य हे वंगु भाद्र २८ गते कहु ९२ दैया उमेरय दिवंगत जुयाबिज्याःगु छः ।

थ्य हे इवलय गुरुमा दिवंगत जुयाबिज्याःगुल्लि शोक व्यक्त यानादीपि सकासत विहार साधुवाद न देछाःगु दु ।

नेपाल समाचारपत्र २०७४ असोज ९ गते

श्री शाक्यसिंह विहारया तसक हथायम् सुवं

मदा लुमकेवह.मह चीर सम्मानित मा थे अनन्त गुणवानम् आणशीला गुरुमा वंगु २०७४ भाद्र २८ गते अष्टमी खुन्हु मद्गुलि वसपोलया गुणानुस्मरण व श्रद्धाञ्जली सभाय व्वति कयादीत इच्छुर्कापि सर्कासत व्वय न्यथनातयागु दि, थाय व इलय विज्याय त कायत दुनुगर्लानिमे इनाप यानाचवना ।

- दिः २०७४ असोज १० गते, मगलवा:
- भायः श्री शाक्यसिंह विहार, धैना, यल
- ईः सुधसिया ८.०० ता:

वसपोल गुरुमाया दिवंगत लिपा श्रद्धाञ्जली व्यक्त याना बिज्यानादीपि श्रद्धेय भन्ते, गुरुमा, धैवी राजनीतिक दलया नेता, सामाजिक धार्मिक व्यक्तित्व, विभिन्न विहार, संघ संस्थापाबे बिज्यानादीपिलिसे ग्याहालि यागु धैना टोल सुधार समिति, धैना युव सभ, धैना मिसा पुवा, धैना टोलवासी, श्री शाक्यसिंह परियति तथा प्रौढ शिक्षालय, प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिकपाबे उपस्थित युवादीपि सकल श्रद्धासुजनपिन्त श्री शाक्यसिंह विहार परिवारपाबे साधुवाद, धन्यवाद न देछयागु जुल ।

दिवंगत ज्ञाणशीला गुरुमां पुण्यस्मृति ज्याभ्वःया निमन्त्रणा कार्ड

नमो तस्स विभज्जवादि तथागतस्स
अनिच्चावत संखारा

श्रद्धेय / श्री ..... यात

सवेजनीय श्रद्धाञ्जलि निमन्त्रणा

श्वहे वंगु २०७४ भाद्र २८ गते अष्टमि खनु दिवंगत जुया बिज्याम्ह चिर सम्मानित
श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां या सवेजपूर्ण श्रद्धाञ्जलि ज्याभ्वःस
उपस्थितिया नितिं ब्वनाच्चना ।

व्धि
श्री शाक्यसिंह विहारया
सकल उपासकोपासिका
थैना, यल

दि : २०७४ आश्विन १० गते मंगलवार
ई : सुषसिया ८:०० ता: ईलय
थाय : श्री शाक्यसिंह विहार थैना, ललितपुर

फोन : ५५२४७६०, ९८४१२६०७१५

उच्यमाणः

१. शील प्रार्थना
२. मरणानुस्मृति प्राबना
३. श्रद्धाञ्जलि बेछाय्गु
४. श्रद्धेय गुरुमाया जीवनी प्रस्तुति
५. श्रद्धाञ्जलि मन्तव्य
६. धन्यवाद ज्ञापन
७. पुण्यानुधीवन
८. जलपान

नमो तस्स विभज्जवादी तथागतस्स

सामूहिक परित्राण पाठया ब्वना-पौ

चिर सम्मानित मितभाषी, कुशल धर्म प्रेरिका, महासद्धम्मजोतिकधज श्रद्धेय ज्ञाणशीला गुरुमां
परलोकगामी जुया बिज्याःगु निर्देया पुण्यतिथिस वसपोल गुरुमाया निर्वाण कामनायासे पूजनीय भन्ने, गुरुमांपाखे जुद्धगु
सामूहिक परित्राण पाठस श्रद्धेय श्री ..... यात

सहभागी जुया बिज्यायेत दियेत मैत्रीपूर्वक ब्वना च्वना ।

व्धि
श्री धनमय्यन् भवानी आशनपाखे
श्रीमान् गजन्द श्रेष्ठ णव
श्रीमान् श्रीमती रंगन, अरुणा, सोनिया, गनिश, स्वर्णम
सह सकल परित्राण
पकनाजान, काठमाण्डौ

दि २०७६ असांज ५ गते आइतवार (22/09/2019)
ई म्यांसिया ६:३० ता: इलय (06:30 AM)
थाय : श्री शाक्यसिंह विहार, थैना, यल
Shree ShakyaSinha Vihar, Thaina, Lalitpur

कार्यक्रम :

म्यांसिया	०६:३०	जलपान
	०७:००	ज्ञानमाला भजन
	०८:००	शील प्रार्थना व बुद्धपूजा
	०८:३०	विमोचन
	०८:३५	न्वचु
	०९:३०	सामूहिक परित्राण पाठ
	१०:१५	अष्टपरिस्कार दान
	१०:३०	पुण्यानुमोदन व दान प्रदान
	११:००	भन्ने, गुरुमांर्पिनित भोजन
निर्नामिया	१२:००	उपासक, उपासिकोर्पिनित भोजन
	०२:००	श्रावणी प्रब्रज्या समायन कार्यक्रम

अनागरिका ज्ञाणशीला स्मृतिग्रन्थ पिकायेत ग्वहली याना बिज्यापि/दीपिं

१. श्री धनमयजु भवानी, पकनाजोल	२५,०००/-	२५. इन्द्रकुमारी महर्जन, बालकुमारी	१,०००/-
२. डा. केशरी बज्राचार्य, पानीपोखरी	२५,०००/-	२६. मानशोभा शाक्य, इमाडोल	१,०००/-
३. कयो शाक्य, यतालबि	२५,०००/-	२७. सरोज शाक्य, इमाडोल	१,०००/-
४. शोभा शाक्य, हःखा	१०,०००/-	२८. प्रेम बहादुर शाक्य, हःखा	१,०००/-
५. सानुमान, चन्द्रदेवी शाक्य, पकनाजोल	१०,०००/-	२९. अ. चारुज्राणी, अमरापुर विहार	१,०००/-
६. हेराकाजी अवाले, ग्वाको	१०,०००/-	३०. बिनोद शाक्य, सरस्वती ननी	१,०००/-
७. पञ्चमाया शाक्य, ओकुबहाल	१०,०००/-	३१. चन्द्रशोभा शाक्य, सरस्वती ननी	१,०००/-
८. अ. बजिरा, नरसिंहाराम विहार	१०,०००/-	३२. संगीता बज्राचार्य, इमाडोल	५००/-
९. लक्ष्मीनानी शाक्य, प्रयागपोखरी	५,०५०/-	३३. सोनिला शाक्य, इमाडोल	५००/-
१०. मंगललाल अवाले, इमाडोल	५,०००/-	३४. दिलशोभा शाक्य, जोरगणेश	५००/-
११. जीवन अवाले, खपिन्धे	५,०००/-	३५. तारा बज्राचार्य, धापाखेल	५००/-
१२. भास्सरा मा.वि., बालकुमारी	५,०००/-	३६. मीला बज्राचार्य, वनबहाल	५००/-
१३. तीर्थ शाक्य, पौसा, एकान्तकुना	५,००५/-	३७. आशा शाक्य, हःखा	५००/-
१४. ज्ञानी बज्राचार्य, बालाजु	५,०००/-	३८. पदुमज्राणी, अमरापुर विहार	५००/-
१५. अष्टरत्न, रत्नदेवी धावा, शान्तिनगर	५,०००/-	३९. पभिताज्राणी, अमरापुर विहार	५००/-
१६. नानीमाया तण्डुकार, बलम्बु	५,०००/-	४०. हेरादेवी शाक्य, हःखा	५००/-
१७. चन्द्र बहादुर स्याङ्गताङ्ग, चापागाउँ	५,०००/-	४१. कल्पना शाक्य, शंखमूल	५००/-
१८. सुधम्माराम विहार, कोबहाल	३,०१५/-	४२. अमिना शाक्य	५००/-
१९. फल्समान शाक्य, इमाडोल	३,०००/-	४३. विपना शाक्य	५००/-
२०. मयजु नानी शाक्य, सरस्वती ननी	२,५००/-	४४. आशाकाजी बज्राचार्य	५००/-
२१. मदन बहादुर बज्राचार्य, गाःबहाल	१,०००/-	४५. शान्ति शाक्य, हःखा	५००/-
२२. डा. मनिषा बज्राचार्य, गाःबहाल	१,०००/-	४६. राहुल शाक्य, बखुण्डोल	५००/-
२३. ताराशोभा स्थापित, डिल्लीबजार	१,०००/-	४७. तारा शाक्य, ओकुबहाल	५००/-
२४. शीलप्रभा शाक्य, इमाडोल	१,०००/-	४८. अ. मिना, नगरमण्डप	३००/-

Dhamma.Digital

“कतञ्जुता” एतं महानमुत्तमं”
श्रद्धेय अय्या जाणशीला अनागारिकाया
प्रब्रजित जीवन ५० दं पूवंगु उपलक्षस
अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया पाखें

सादर अभिनन्दन-पत्र

बुद्ध शासने समर्पित श्रद्धेय जाणशीला अय्या !

छलपोल वि.स. १९८३ आषाढ पुन्ही खुन्दु यलया रुद्वर्ण महाविहार निरकसं च्चंगु यतानिधि विवासी श्री गणेशराज शाक्य तथा श्रीमति इन्दुकुमारी शाक्यया सुपुत्री जुया जन्म जुया २००६ साल कार्तिक २८ गते अष्टमी खुन्दु कुशीनगरय ऊ चन्द्रमणि महास्वविरया पाखें अनागारिका प्रब्रज्या ग्रहण याना बुद्धशासनय समर्पित जुया नेपाया नारीवर्गें धन न्द्रघलुवा जुया नेपाःले स्वविरवाद बुद्ध धर्मया पूनस्त्यान याना बिज्याम्ह सघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्वविरया छत्रछायाय च्चना बुद्धधर्म अध्ययनया साथे ध्यान भावनाय न अज्यास दुम्ह जुया धर्म ग्रहण यानाथे मेपिन्तनं संग्रह यानाबिज्याम्ह छः छःपि ।

मो सुयोग्य गुरूया सुयोग्य शिष्य गुरुमा !

छलपोल ४० द मयाक पुज्यपाद सघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्वविरया सान्निध्ये च्चना बसपोल न्द्रयाका बिज्याय गम्ब ज्या छय बसपोलयात ग्वाहालि याना उपासक व उपासिकापि कःधाना श्री शाक्यसिंह विहारया अनेक धार्मिक कार्यक्रमे मास्व ग्वाहालि याना बिज्याय दु । उकिया अतिरिक्त बसपोल दिवगत जुया बिज्यासेनि धुगु विहारे सन्चालित शाक्य सिंह विहारया बौद्ध परिपति शिक्षा संचालन, प्रज्ञानन्द स्मृति स्मिन्तिक आदिगा व्यवस्थाय प्रमुखरूप स्वतिकया प्रज्ञानन्दाराम विहार व नरसिंहाराम विहारया प्रमुख जुया पी पी क्के योगदान बिगा बिज्याय छःपिगु योगदानयात न्द्रयाक प्रशंसा याःसा म्ह हे जुई । विशेष छलपोल बिज्यामपि उपासक उपासिकापि खनकि छें छें हे बिज्याना विरामीतय मन हे गाउक उपदेश बिगा क्क्यापवक परित्राण पाठ आदि याना बिज्याइगु तास्सकं लुमकेवह ज् ।

मो अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्रया हनेबहम्ह गुरुमा !

छलपोल धुगु बौद्ध भावना केन्द्रया स्थापना कालनिसे हे धुगु केन्द्रया निति धःम्ह फक्व सहयोग बिगा शाक्यसिंह विहारया पाखें धुगु केन्दे ध्यान भावना याईपि योगीपिन्त प्रेरणा बिगा मुक्त स्वति कयक् महाराग याना बिज्यात । बन्हे हे केन्द्रया अनुरोध कचं केन्द्रया भोजन व्यवस्था अक्षय कोष नृद्धिया निति न दत्तापिनिपाखें ग्वाहालि याक तेवा बिगा ध्यान केन्द्रया उन्नति व अभिवृद्धिया निति शुभ चिन्तक जुया बिज्यागुनि धी धव केन्द्र धुगु अवस्थाय ध्येनेफुगु छः ।

धौ त्रिभिम छलपोलया न्येद पूवगु प्रब्रजित जीवनया नुमन्तिई छलपोलयात सुस्वास्थ्य दीर्घायु तथा मङ्गल कामना गामे गभेहे सद्धर्मया पथय न्द्रघज्या वनेगुली समर्पम्ह जुया बिज्याये फयमा धैगु आभिक गामे धुगु अभिनन्दन पत्र देद्वयाचचना ।

अज्या
(Signature)

रत्नमान शाक्य

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र,

बुद्ध नगर, शंखमूल, काठमाडौं ।

इति बुद्ध सम्बत २५४३, नेपाल सम्बत १९२०, विक्रम सम्बत २०५६ मंसिर १८ गते शनिवार, शुभम् ।

भट्टेय अट्या जाणशीला अनागारिकाया प्रब्रजित जीवन ५० दं पूवगु उपलक्षस

विश्व शान्ति विहार ढायक समिति

पाखे

अभिनन्दन-पत्र

बुद्ध शासनयु समर्पित भट्टेय जाणशीला गुरुमा,

छापि वि म १९८३ आपाढ पन्ती लुक्क यल ओकवहाया यताविवी जन्म जुया २३ दया गोक अवस्थाय नारीपित स्वयं पहल स्वया स्वयंता नगु जमानायु सघणं याना छे न्याग याना प्रब्रजित जीवन हना नारीपित ल स्यने कथ न्दवा जुया विज्याम् 'वीरगणा नारी' ख । आरंभमय जीवन ह थथगु शक्ति व क्षमतायात छगना बुद्ध शासनया उन्नति व अभिवृद्धिया निनि तथगु देवा वि विज्याम् ख छापि ।

प्रशासनीम्ह गुरुमा,

छलपोल भगवान बुद्धया उपदेश टोल टोलय गा गामयु विज्याना उपासक उपासिकापि क भट्टा सम्पन्न याना विज्यात । विहार विहारयागु उन्नति व परगति सत्तापिनिगु सक्रिय सलमनताया द छलपोलया अदम्य योगदान गति गये द-व फुक् विवेकशील उपासक उपासिकापिनिगु दृष्टि थवश्यमे छलगु जुडक स्पष्ट जुया च्वनी ।

करुणावानम्ह गुरुमा,

छलपोल थगु स्वास्थ्यया हे पवाह मतमे थौया ७३ दया वैशयतकन विगामीपि दक्ष शोक क च्वपि उपासिकापिनि छे छेय हे विज्याना परित्राण पाठ याना मन याउका विज्यागे फुग् छलपोल करुणा महान ख ।

सुयोग्य गुरुया सुयोग्य शिष्या गुरुमा,

छलपोल नेपालया थेरवाद शासन पुनरुत्थान याना विज्याम्ह सधमहानायक पजानन्द महास्वयि सन्निध्यय ५० दं मयाक च्वना मयाका सीमा नाप उपासक उपासिकापिनि स्यने कने याना पु थायगुली प्रेरणा बिया सग्रह याना विज्याम् ख छापि ।

थौ छलपोलया प्रब्रजित जीवन ५० दं पूवगु उपलक्षस सुस्वास्थ्य दीघायु जुडमा नाप छपिनिपा बुद्ध शासनया जः अफ नं प्रभावशाली रूप न्यकन खया वने फयेमा धका दत्तगलनिमे भिन्नुना देह्य गगु अभिनन्दन पत्र देह्याया च्वना ।

वेछाम्ह

दि - २०५६ मसिर १८ गते, शनिवार
ने.स. १९२०
बु.स. २५४३

विश्व शान्ति विहार ढायक समिति पाखे

प्रेमलाल धेष्ठ
प्रपत्र

युवावयुजनैय्यानें अं मैगसमूहं

गतिनन्दन - यत्

युवनीय ७६६शीला गुकर्मैया अग्रजिग जीवन ५०६ युवगु लसगाय
कलथोसया स्यू, निजागी व गाःप्राय्या कामना याना

युवनीय गु.मं।

कुरिये यगानियि, डिक्यराल कडवर्ध मर्यापिहानया भककस्य थो गहाभ जाज
भक व मो छुक्कमाजी भकया याकःक्तायु जया. मयावलयु निसें गुकमां
जया वनेगु वंका यानाः डगु वंका युवकांग वडागिनी यवर्ग रिमकदी इमाः
कभीनगलय २००६ साल कार्मिक २८ गग प्रावणवाज गुडमी कू कु. उडुमसि
मकमयिजयार्ये सुवडा एरुहा याना विद्याग॥

अग्रजिग कळककाः थवे सथका विहताःगु ह्याम प्रायासें मरुथ्यग स्यानाः यवसनि
क पिड्याया मार्ये यनियारि पिड्या मे अभवम याक विद्याग॥

वृणियिन् ककधा गयाः यनिप्राध यानाः उवासक उयासिकाथिन् प्रमे उवदर्थ स-
नीय याकाः थिरिन् सग सभसुनय ह्यि कया विद्याःक, भकसिन् विद्याया दस्यः
जया विद्यानावेकः कथिन् जिमिगु अरिवादन द॥ ह्यथिसं अग्रजिग जीमक्य क्ता-
का विद्याःगु यलाः ह्यायसें सथेसाथेमा ह्येगु कामना यासें अगु अरिनन्दन-यत्
दकाया जना॥

म. अशाहर्ग.
अभय

दकाःक
वृद्ध कम्पनि के भान संरु
यत्

मिथिः-मं.स. ११२० कळलागं-१२.५नियाः

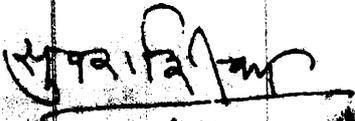

नमो तस्मिन् भगवतो अरहतो सम्माम्बुद्धस्स

श्रद्धेय गुरुमां जाणशीलाज्युमा सम्मानपत्र

मित्रराष्ट्र म्यान्मारसरकारबाट विश्वप्रसिद्ध मानवधर्म रहेको बुद्धशासनको समुन्नतिमा योगदान पुऱ्याइएको मा विशेष कदरका साथ यहाँमा "महासदुम्भजोतिकधज" को उपाधिले विभूषित गरिएको मा नेपाली बौद्धजगत्मा नै गौरवमय प्रतिष्ठा कायम भएको हामीले हृदयंगम गरेका छौं । यस्तो कीर्तिमान आदर प्राप्तिमा हर्षोल्लसित भई यस धर्मोदय सभा श्रद्धेय यहाँमा हार्दिक बधाइका साथ यो सम्मानपत्र अर्पण गर्दछ । नेपालमा पुनरुत्थानको रूपमा विस्तारै फस्टाउँदै आएको बुद्धशासनमा निरन्तर टेवा मिलिरहनेछ भनी हामीले आशा गरेका छौं । यहाँको सदाको आरोग्यको कामना गर्दछौं ।

मिति २०६१ आश्विन २ गते, शनिश्चरवार

(सुनिल शर्मा)

सभाध्यक्ष

धर्मोदय सभा

(निशु अन्वघोष महास्थविर)

सभाध्यक्ष

महास्थविर

पूजा न पूजनेत्यान एव महान् मृतम'

श्रेष्ठिय अनागारिका ज्ञाणशीला गुरुन्माया

प्रव्रजित जीवन न्येदं इत्या लसताय

अभिनन्दन-पत्र

प्रेरणाया श्रोत गुरुमा,

छलपोल यत्न ओवसाहाया शाका कलय वि स १९८३ आपाठ पुन्ही खन्द् जन्म जुया नीरुनरया योवत अवस्थाय त्यागी जीवन हता बुद्ध शासनय समर्पित जुया आदर्शमय जीवन ज्या विमित न भगवान बुद्ध कयना विज्याग् लपुड वनेत प्रेरणा विया विज्याग् ख ।

प्रशसनीय अद्या,

गुणोप गुरु प्रजानन्द महारथविद्यया इन्द्रध्यायय च्वना बुद्ध धर्म अध्ययनया साधे ध्यान मानना अभ्यास द्धम् छलपोल उपासक उपासिकापित कथाना धार्मिक ज्या ख न्तयाका पुण्य एत गयेयती न्यलत्वा जुया विज्याग् प्रशसनीय जु । इन्द्रिय बुद्ध शासनया ज्याय चकग् नयन गविय योयदान विया विज्याना च्वग् च्यन्द्राये बह जु ।

हनेवह म् गुरुमा,

गार्थि वर्गपि । शाख स्वनेग् अवसर मदग् ईलय दुख सिया, संघर्ष याना थम् स धे स्या विजा विया गार्थिपि न कयते कथ न्यलत्वा जुया विज्यात ।

ती छलपोलया प्रव्रजित जीवन ५० द पूवग् लसताय छलपोलया सुस्वास्थ्य दीर्घाय जट्टया यया विरक्तयाके प्रायेना यामे द्दुग्गलनिसे धग् अतीठठठठ पय लन्तानाग् जुल ।

लःल्लापि

समि १९७७ महिस् पद गवे, शनिवार बलम्बु होम्बुया उपासक उपासिकापिनि पाखे

समि १९८०

समि १९८३

वाड काजी

३१३६६ राम्पे

गुणराज तण्डुकार

बाबकाजी तण्डुकार, महिम्ब, राजेम्ब, गुणराज तण्डुकार

बडा न ७ होम्बु, बलम्बु ये ।

अभिनन्दन-पत्र

अद्वैत अनागरिका ज्ञानशीला
ज्ञानसिंह विहार, ललितपुर

नेपालको बुद्धधर्ममा आजीवन समर्पित, ख्यातिप्राप्त व्यक्तित्व उपसंघनायक
अद्वैत डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरको ७८ औं जन्मेत्सवको उपलक्ष्यमा
बहाँको व्यक्तित्व, कृतित्व एवं यो कथोद्घाटनस्थामा पनि बुद्धशासनप्रतिको धर्मसेवा
तथा समर्पणभावलाई नमन गर्दै यो अभिनन्दन-पत्र अर्पण गर्दछौं ।

बहाँको उत्तरोत्तर सु-स्वास्थ्य, निरोगी तथा चिरायुको कामना गर्दछु ।

Dhamma.Digital

श्री ज्ञानसिंह विहार
संस्कृत, संस्कृत, संस्कृत तथा वामरिक्त उद्घाटन
प्रमुख अतिथि

शिक्षक (विद्यार्थी)
अनागरिका विहार
ललितपुर, काठमाडौं

बुद्धजयन्ती समारोह समिति. २५६०

आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू, काठमाडौं ।
नगर कार्यालय : श्रीधः विहार, नःघल, काठमाडौं

सम्मान - पत्र

अनागरिका जाणशीला

शाक्यसिंह विहार, धैना, तलिनपुर ।

बुद्ध जन्मभूमि राष्ट्र नेपालमा बटुऔं जीवनोपयोगी उपदेशलाई जनमानसमा पुर्याउने विभिन्नमाध्यम अन्तर्गत दशकौ अगाडिदेखि बुद्धजयन्ती समारोह समितिले राष्ट्रपुमख वा सरकारप्रमुखको समेत गरिमामय उपस्थितिमा आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भूमा बुद्धजयन्ती मनाउनुका साथै अन्य विभिन्न प्रकार-प्रकारमा धार्मिक क्रियाकलाप सचालन गरिँदै आइरहेको छ । विश्वज्योति-विश्वविख्यात महामानव बुद्धको अनुयायी बनेर, बुद्धधर्मको क्षेत्रमा समर्पित भई आइरहनु भएका यहाँको परिचय नेपाली बौद्ध जनमानसमा स्मरणीय रहेको छ । बुद्धजयन्ती समारोह समिति, आनन्दकुटी विहारको आयाजनामा सम्यन् भद्ररहको स्थानीय एवं राष्ट्रिय कार्यक्रममा यहाँबाट निःस्वाधभावले पुर्याउनुभएको योगदानलाई कदर गरी बुद्धजयन्ती समारोह समिति सभद्रा मैत्रीपुर्वक या धार्मिक सम्मान-पत्र अर्पण गर्दछ । २५६० औ बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीज्यूको पम्ख आतिथ्यमा आयाजित यम गरिमामय बौद्ध सावजनिक सभामा यहाँलाई सम्मान गर्ने पाउँदा बुद्धजयन्ती समारोह समितिलाई धर्म-शौरवको अनुभूति भइरहेको छ ।

यहाँको सुस्वास्थ्य एवं दीर्घायु कामनासहित यहाँलाई मैत्रीपूर्ण साधुवाद व्यक्त गर्दछ ।

जीतन शाक्य

महासचिव

बुद्धजयन्ती समारोह समिति

केपी शर्मा ओली

सम्माननीय प्रधानमन्त्री

प्रमुख अधिकारी

धम्म धम्मकुटी महासचिव

अध्यक्ष

बुद्धजयन्ती समारोह समिति

बुद्धसंवत् २५६०, ने.सं. १९२५, बक्सवास्य वैशाखपुष्य, वि.सं. २०७३ वैशाख ८ गते सन्धिखर्क

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय

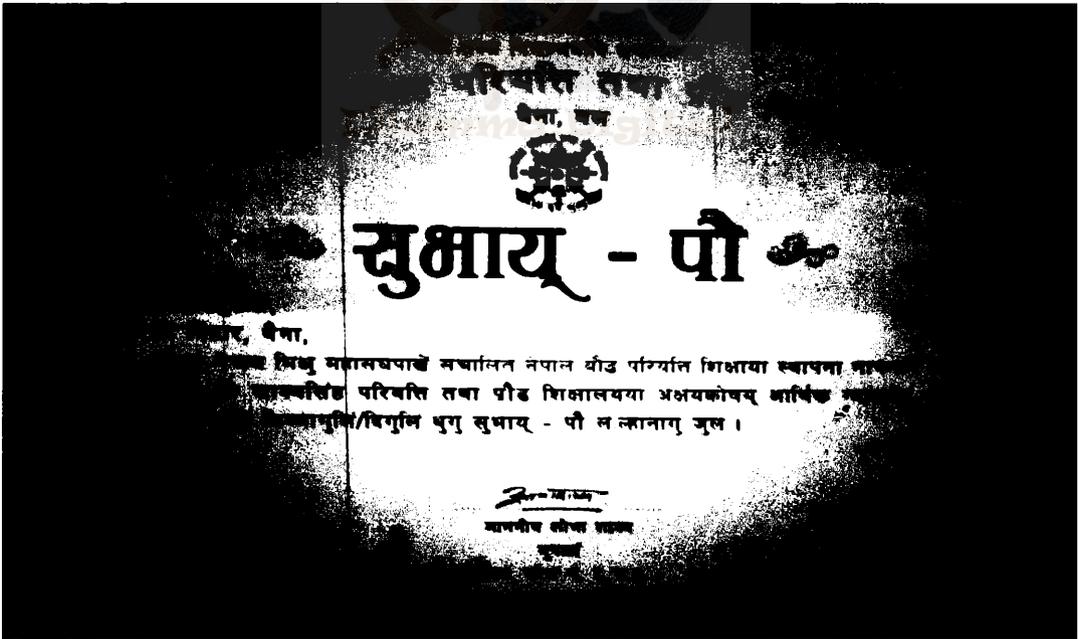

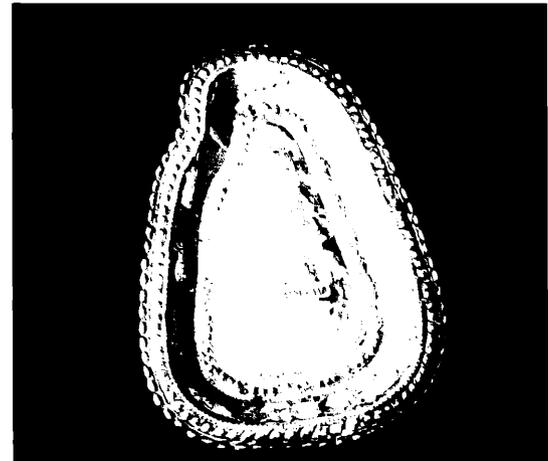
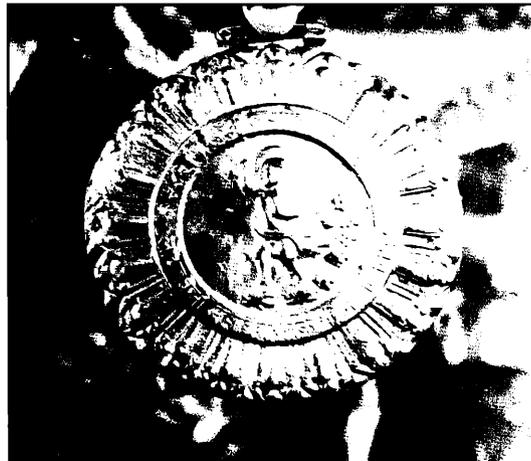
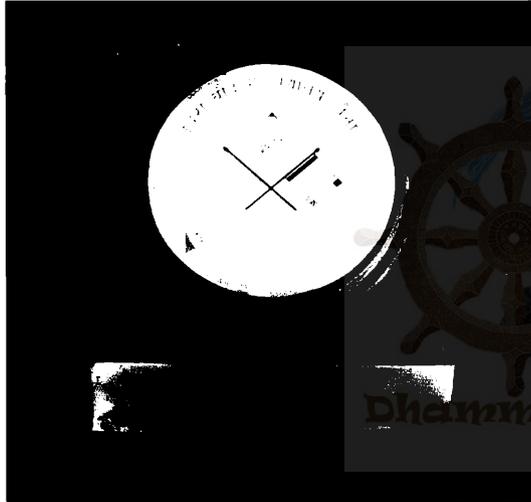
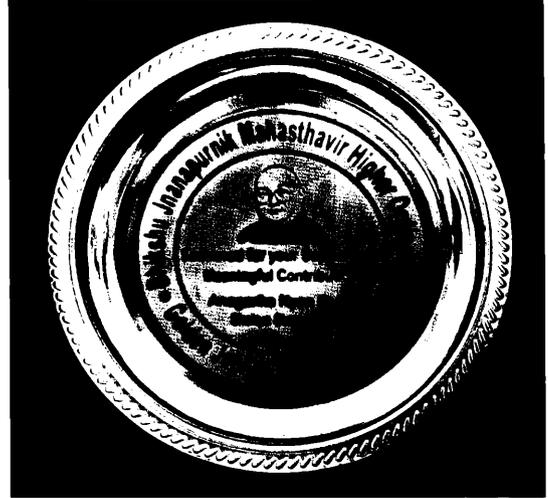
श्रद्धेय ज्ञानशीला मूर्त्ता हना-पौ

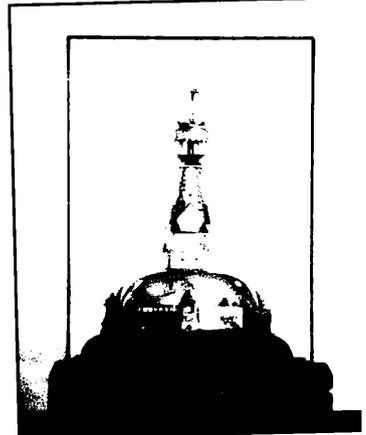
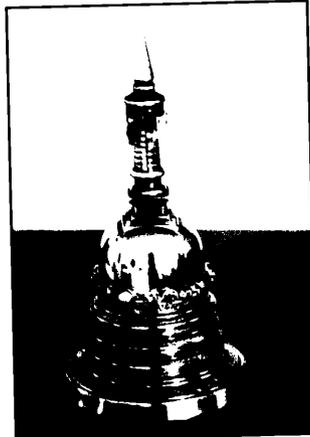
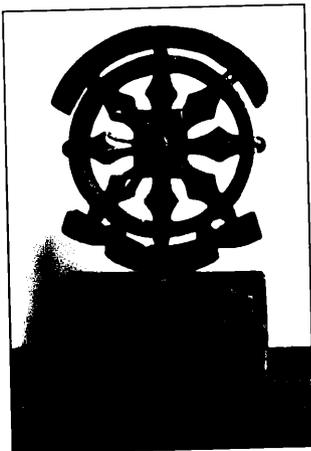
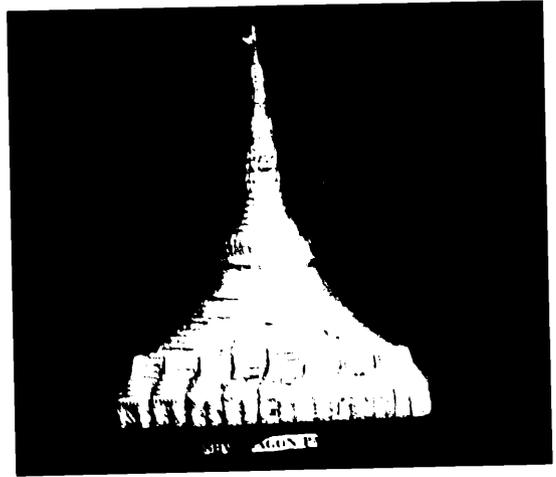
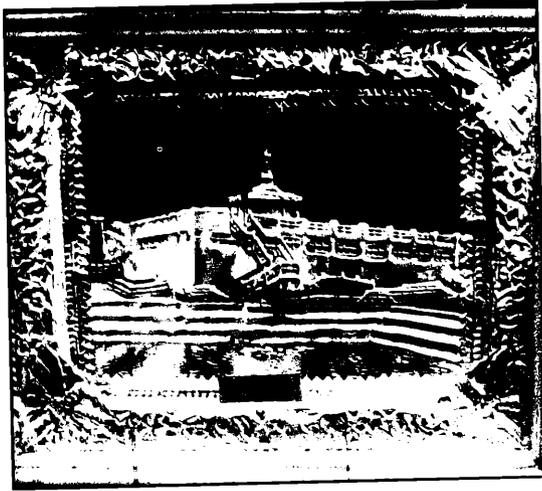
श्रद्धेय ज्ञानशीला मूर्त्ता हना-पौ
नगरपालिका विहार, धैना, धैना
श्रद्धेय ज्ञानशीला मूर्त्ता हना-पौको स्थापना नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना नापर्नापे बि.सं. २०२० साल चैत्र मासमा श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयमा बि.सं. २०२० जिते बि.सं. २०४४ साल नवक शिक्षण ज्या चैत्र मास २०२० जिते २०४४ साल नवक परियत्ति सचालक ज्ञया म्वाहानि याना दिनुमि प्रज्ञाबन्ध स्मृति शाक्यसिंह परियत्ति शिक्षण तथा पढेक मौरिन यम हना पौ न स्थापना गेल ।

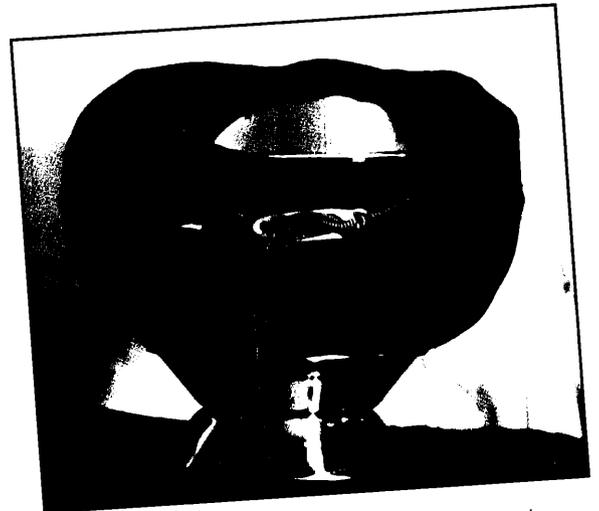
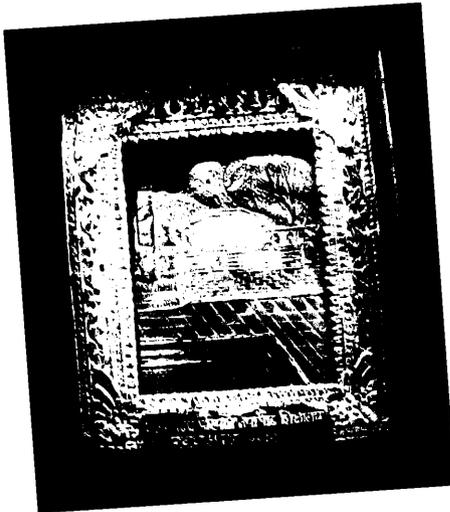
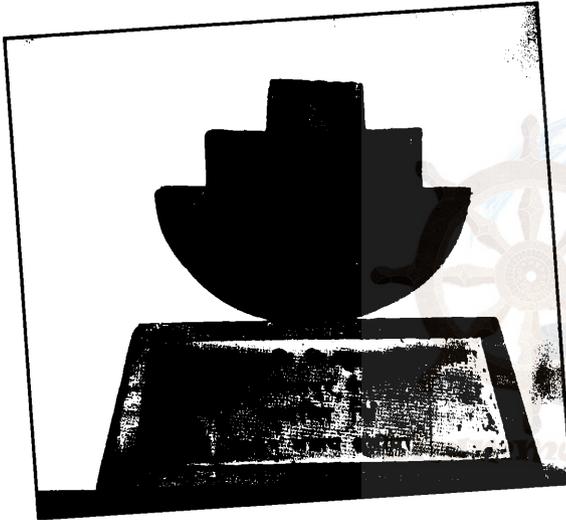
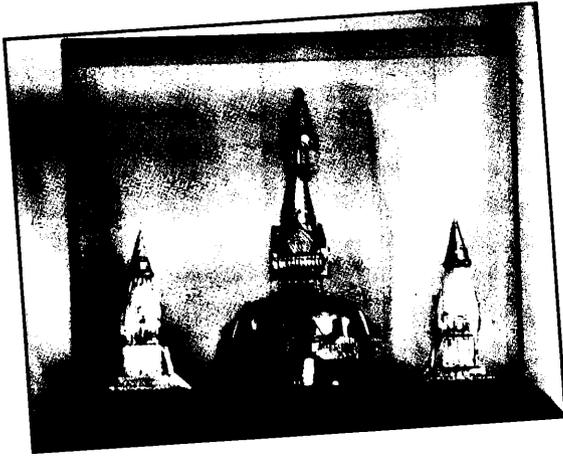
श्रद्धेय ज्ञानशीला मूर्त्ता हना-पौको स्थापना नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना नापर्नापे बि.सं. २०२० साल चैत्र मासमा श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयमा बि.सं. २०२० जिते बि.सं. २०४४ साल नवक शिक्षण ज्या चैत्र मास २०२० जिते २०४४ साल नवक परियत्ति सचालक ज्ञया म्वाहानि याना दिनुमि प्रज्ञाबन्ध स्मृति शाक्यसिंह परियत्ति शिक्षण तथा पढेक मौरिन यम हना पौ न स्थापना गेल ।
श्रद्धेय ज्ञानशीला मूर्त्ता हना-पौको स्थापना नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना नापर्नापे बि.सं. २०२० साल चैत्र मासमा श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयमा बि.सं. २०२० जिते बि.सं. २०४४ साल नवक शिक्षण ज्या चैत्र मास २०२० जिते २०४४ साल नवक परियत्ति सचालक ज्ञया म्वाहानि याना दिनुमि प्रज्ञाबन्ध स्मृति शाक्यसिंह परियत्ति शिक्षण तथा पढेक मौरिन यम हना पौ न स्थापना गेल ।

अनागरिका जाणशीला स्मृतिग्रन्थ

थाईलैण्ड भ्रमणया संस्मरण किपात

च्याङ्गमाईल्य च्वंम्ह विहार प्रमुखनापं

च्याङ्गमाई, थाईलैण्डया विहार प्रमुख भन्तेयात दान बियाच्चंगु

वाटपाकनाम विहारया विहाराधिपति नापं

बुद्धमन्थन (बुद्धमण्डल), बैंकक

स्वास्थ्य उपचारया क्रमय् डा. प्रवितनापं लड्सिन हस्पिटलय्

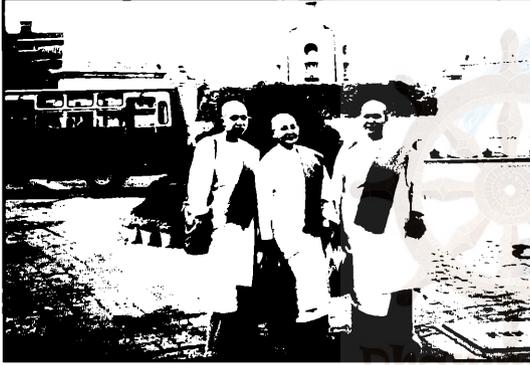
थाईलैण्ड भ्रमणया संस्मरण क्पात

बैककय् धम्मपाल भन्तेनापं

गुफा अवलोकन

थाईलैण्डया अनुसावली

सन्ति सुखावास विहारय् गुरुमापिं नापं

च्याङ्गमाई मेडिटेसन सेन्टर

थाईलैण्डय् श्रामणेर भन्तेयात दान बियाच्चंगु

श्रीलंका भ्रमणया संस्मरण किपात

श्रीलंका भ्रमणया क्रमय्

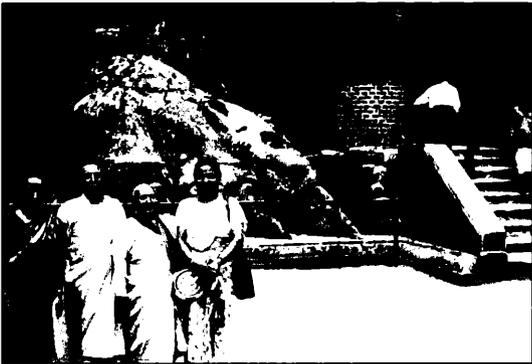
श्रीलंकाया गुरुमायात दान बियाच्चवंगु

श्रीलंका भ्रमण टोलीनापं

श्रीलंका भ्रमणया क्रमय्

सिरिगिरी पर्वत प्रवेशद्वार

क्याण्डी दन्तधातु मन्दिर

म्यानमार (बर्मा) भ्रमणया संस्मरण किपात

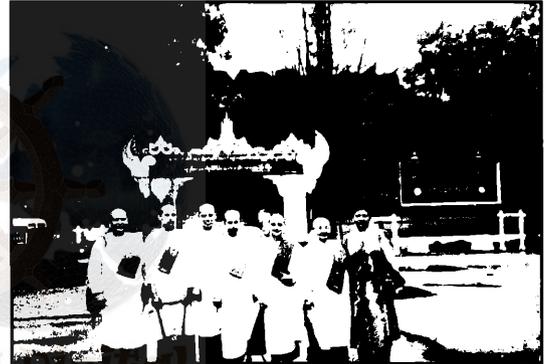
बर्माया उ सागर भन्तेनापं

बर्माया उपासक उपासिकापिं नापं

थः शिष्यापिन्त बर्मिज विहारया भ्रमण याकेगु
भ्रुवल्य

बर्मिज विहारया गेटय्

स्वेद्गौन फया वनेगु स्वान्ह्य

जाणशीला गुरुमानं अ. धरणीयात बर्माया गुरुमापिं
दो. पञ्जाचारी व सुखाचारी नाप लाकेयकूगु
अनागारिका जाणशीला स्मृतिग्रन्थ

दिवंगत जाणशीला गुरुमांया संस्मरण किपात

महापरित्राणया अवसरय्

दान यायेगुली भ्रद्धादुम्ह जाणशीला गुरुमां

उपासिका शर्मिला शाक्य (नयाँ बजार) पाखें
गुरुमांयात फ्रेम उपहार लःल्हानाच्चंगु

नेपाःया एयरपोर्टय् स्वदेशी व विदेशीपिं नापं

सुलक्षण कीर्ति विहारय् जूगु दिवंगत जाणशीला गुरुमांयागु
भ्रद्धाञ्जली कार्यक्रम

फोटो स्रोत : आनन्द भस्मि